

Bästa kund!

Vi är glada att du valt en **HYMER**-husbil och tackar för ditt förtroende.

Denna instruktionsbok hjälper dig att lära känna din husbil och hur du använder den. **Läs och följ säkerhetsanvisningarna ovillkorligen i kapitel 2.**

Vänd dig vid behov till ett av våra **HYMER**-serviceställen. Medarbetarna på en av oss rekommenderad verkstad känner till ditt fordon in i minsta detalj och hjälper dig gärna om du skulle ha något problem. Vår förteckning över **HYMER**-serviceställen i Europa uppdateras regelbundet. Den senaste utgåvan erhåller du från vår kundtjänst eller hos din **HYMER**-återförsäljare.

Förutom denna användarmanual kommer vi att överraska er med

- **servicemapp med all information om inspektionsintervallerna och täthetskontrollerna,**
- **separata bruksanvisningar för basfordon och olika inredningsapparat.**

Din husbil kommer säkert att vara till mycket glädje. Vi önskar dig en trevlig resa.

HYMER GmbH & Co. KG kan du även besöka på Internet under adressen: <http://www.hymer.com>.

Ditt **HYMER GmbH & Co. KG**

1	Inledning	9	4.14	Sittplatsernas placering	47
1.1	Allmänt	10	4.15	Elmanövrerad fönsterhiss	48
1.2	Information om miljöskydd	10	4.16	Elmanövrerade och eluppvärmda ytterspeglar	48
2	Säkerhet	13	4.17	Plisségardiner på förar- och passagerarfönstren	49
2.1	Brandskydd	13	4.18	Mörkläggningsgardiner för förarfönster, vindruta och passagerarfönster	49
2.1.1	Undvika brandrisker	13	4.19	Backningskamera	49
2.1.2	Brandbekämpning	13	4.20	Motorhuv	50
2.1.3	Vid brand	13	4.21	Fylla på spolarvätska	51
2.2	Allmänt	14	4.22	Kontrollera oljenivån	51
2.3	Trafiksäkerhet	15	4.23	Tanka bränsle	52
2.4	Släpvnagskörning	16	4.24	Ad-Blue®	52
2.5	Gasanläggning	16	4.25	Bogsering	53
2.5.1	Allmänna anvisningar	16	5	Uppställning av husbilen	55
2.5.2	Gasflaskor	18	5.1	Parkeringsbromsen	55
2.6	Elektrisk anläggning	18	5.2	Fotsteg	55
2.7	Vattensystem	19	5.3	Nivåklossar	55
3	Innan resan börjar	21	5.4	Stoppkloss	55
3.1	Första idrifttagandet	21	5.5	Stödben	55
3.2	Last	21	5.5.1	Allmänna anvisningar	55
3.2.1	Begrepp	22	5.5.2	Stödben	56
3.2.2	Beräkning av last	24	5.6	Hydrauliska stödben	57
3.2.3	Lasta fordonet på rätt sätt	25	5.7	230 V-anslutning	59
3.2.4	Bakre lastutrymme/bagageutrymme	27	5.8	Kylskåp	60
3.3	Släpvnagskörning	28	5.9	Markis	60
3.4	Släpvnagskoppling	29	6	Boende	63
3.5	Fotstegen	29	6.1	Dörrar	63
3.5.1	Fotsteg	30	6.1.1	Centrallås	63
3.5.2	Fotsteg, förardörr	30	6.1.2	Elektriskt stängningshjälp	64
3.6	Elektriskt uppvärm vindruta	30	6.1.3	Ingångsdörr, insida	65
3.7	Multimediasystem (Mercedes)	31	6.1.4	Förardörr, ingångsdörr, utsida	65
3.8	TV-anläggning	31	6.1.5	Förardörr, insida	66
3.9	Diskholock	31	6.1.6	Garagedörr med centrallås	66
3.10	Gasregulator	32	6.1.7	Insektsskydd på ingångsdörren, utdragbart	67
3.11	Snökedjor	32	6.2	Utvändiga luckor	68
3.12	Trafiksäkerhet	33	6.2.1	Lucklås, ellipsformat	68
4	På väg	35	6.3	Vädra	69
4.1	Köra husbilen	35	6.4	Fönster	69
4.2	Vägassistans vid fordonstekniska problem	36	6.4.1	Passagerarfönster	70
4.3	Körhastighet	37	6.4.2	Överkantshängt fönster med automatik-spärrar	70
4.4	Luftfjädring	37	6.4.3	Taklucksfönster med vridspärrar	72
4.5	Bromsar	38	6.4.4	Plisségardin och insektsnät	73
4.6	Säkerhetsbälten	38	6.4.5	Plisségardiner på förar- och passagerarfönstren	73
4.6.1	Allmänt	38	6.4.6	Plisségardin för vindrutan och på förar-/passagerarfönstren	74
4.6.2	Använda säkerhetsbälten på rätt sätt	39	6.4.7	Mörkläggningsrullgardin/solskydd på vindrutan	74
4.7	Bilbarnskydd	39			
4.8	Förarstol och passagerarstol	42			
4.9	Stolsvärme	43			
4.10	Nackstöd (sittbänk)	43			
4.11	Isofix-barnsäkring	44			
4.12	Hopfällbar stol	45			
4.13	Extrastol	46			

6.5	Takluckor	76	8.5	El-block (EBL 30)	123
6.5.1	Uppfällbar taklucka	77	8.5.1	Batteri-brytare	125
6.5.2	Vevmanövrerad taklucka	78	8.5.2	Batteriväljare	125
6.5.3	Taklucka med fläkt	79	8.5.3	Batteriövervakning	125
6.6	Stolar, vrida	80	8.5.4	Batteriladdning	125
6.7	Förvaringsutrymme	81	8.5.5	Komplettering med fler 12 V- förbrukare	126
6.7.1	Förvaringsfack i mellangolvet	82	8.6	Panel (LT 98)	126
6.8	Multifunktionellt sideboard	83	8.6.1	Slå till/från 12 V-försörjningen	127
6.9	Bord	83	8.6.2	Visning av batterispänningen	127
6.9.1	Lyftbord med frigöringsknapp	83	8.6.3	Visning av tanknivå	128
6.9.2	Bord med utdragbar bordsskiva	84	8.6.4	Larm	129
6.9.3	Bord med pelar-bordsben	85	8.7	Växelriktare (MSI 1812T)	130
6.9.4	Hängbord med tvådelat stödben	86	8.8	230 V-nät	133
6.10	TV-anläggning	86	8.8.1	230 V-anslutning (CEE-uttag)	133
6.10.1	Satellitsystem med automatisk antennjustering	89	8.8.2	Anslut 230 V-försörjningen	133
6.11	Belysning	90	8.9	Säkringar	135
6.11.1	Belysning förarhytt	90	8.9.1	12 V-säkringar	135
6.11.2	Invändiga lampor	91	8.9.2	Monteringsställen för säkringar	135
6.12	Sängar	91	8.9.3	230 V-säkring	139
6.12.1	Höjbar säng	91	8.10	El-scheman	140
6.12.2	Bakre säng (med extrautrustning platt bildskärm)	93	8.10.1	Blockkopplingsschema 230 V	140
6.12.3	Höjbar säng, elmanövrerad	94	8.10.2	Blockkopplingsschema 12 V	141
6.12.4	Skyddsplåt/fallskydd	96	9	Fast installer adeapparater ..	143
6.12.5	Breddning bakre säng	97	9.1	Allmänt	143
6.12.6	Förlängning av sängytan för enkelsäng (XXL-säng) bak	98	9.2	Värmesystem och varmvattenberedare	143
6.12.7	Ombyggnad av L-sittgrupp och enkelsäte till extrasäng	99	9.2.1	Uppvärmning på rätt sätt	144
6.12.8	Ombyggnad av långsgående sittbänk och enkelsäte till extrasäng... ..	100	9.2.2	Varmluft-värmesystem och varmvattenberedare med digital kontrollenhet CP plus	145
7	Gasanläggning	101	9.2.3	Varmvatten-värmesystem och varmvattenberedare Alde	150
7.1	Allmänna anvisningar	101	9.2.4	Varmvatten-värmesystem i det bakre lastutrymme	158
7.2	Gasflaskor	102	9.2.5	Väggkamin	158
7.3	Gasavstängningsventiler	103	9.3	Klimatanläggning Truma Aventa	159
7.4	Extern gasanslutning	104	9.3.1	Manövrering och indikering på apparaten	161
7.5	Gasbox	105	9.4	Styrning av Truma-apparater med mobil terminalenhet (extrautrustning)	163
7.6	Gastryck-styrssystem DuoControl CS..	106	9.5	Spis	164
7.7	Gasfilter	109	9.5.1	Gasspis	165
7.8	Byta ut gasflaskor	110	9.5.2	Gasspis med induktionskokplatta	167
8	Elektrisk anläggning	111	9.5.3	Spis med gasgrill och gasugn	170
8.1	Allmänna säkerhetsanvisningar	111	9.5.4	Gasugn (Dometic)	173
8.2	Begrepp	111	9.6	Kylskåp	175
8.3	12 V-nät	112	9.6.1	Viktiga hänvisningar	175
8.3.1	Uttag USB och 12 V	113	9.6.2	Kylskåpets ventilationsgaller	176
8.3.2	Strömförsörjning multimediasystem ...	113	9.6.3	Dometic Automatik 10.5	177
8.3.3	Bluetooth-anslutning	114			
8.3.4	Startbatteri	115			
8.3.5	Bodelsbatteri	116			
8.3.6	Bodelsbatteriets energibalans	119			
8.3.7	Montera en växelriktare	120			
8.4	HYMER-Smart-Battery-System	120			
8.4.1	Indikatorpanel	122			

10	Sanitetssystem..... 181	12	Kundservice och underhåll.. 211
10.1	Vattenförsörjning, allmänt..... 181	12.1	Officiella prover..... 211
10.2	Vattensystem..... 182	12.2	Inspektioner..... 211
10.2.1	Vattentank..... 182	12.3	Underhållsarbeten..... 211
10.2.2	Påfyllning av vattensystem..... 182	12.4	Smörja bakaxeln..... 212
10.2.3	Fylla på vatten efteråt..... 184	12.5	Byta gasfiltrets filterdyna..... 212
10.2.4	Minska vattenvolymen för körning..... 185	12.6	Varmvatten-värmesystem Alde..... 212
10.2.5	Tappa av vatten (rätt för säkerhetsavtappning)..... 185	12.6.1	Byta värmevätska..... 213
10.2.6	Tömma vattensystemet..... 185	12.6.2	Kontroll av vätskenivå..... 213
10.3	Avloppstank..... 187	12.6.3	Påfyllning av värmevätska..... 213
10.4	Toaletttrum..... 189	12.6.4	Avluftning av värmeanläggning..... 214
10.5	Toalett..... 190	12.7	Spis/ugn/kylskåp..... 214
10.5.1	Svängbar toalett..... 190	12.7.1	Kylskåp..... 214
10.5.2	Tömning av latrintank..... 191	12.8	Byta torkarblad..... 215
10.5.3	Elektriskt avluftningssystem..... 192	12.9	Byte av glödlampor, utvändigt..... 216
10.5.4	Vinterdrift..... 192	12.9.1	Belysning front..... 217
10.5.5	Tillfällig avställning..... 192	12.9.2	Belysning bak..... 219
10.6	Monteringsställen..... 193	12.9.3	Belysning sida..... 220
		12.9.4	Glödlamptyper för ytterbelysning..... 221
11	Skötsel..... 195	12.10	Belysning bodel..... 221
11.1	Utvändig skötsel..... 195	12.11	Luftfjädring..... 222
11.1.1	Allmänt..... 195	12.12	Elektriskt avluftningssystem..... 222
11.1.2	Tvätta med högtryckstvätt..... 195	12.13	Reservdelar..... 222
11.1.3	Tvättning av fordonet..... 196	12.14	Typskylt fordon..... 223
11.1.4	Fönsterrutor av akrylglas..... 196	12.15	Typskylt chassi..... 223
11.1.5	Komponenter av glasfiberförstärkt plast..... 197	12.16	Varnings- och hänvisningsetiketter..... 224
11.1.6	Underrede..... 197	12.17	Återförsäljare..... 224
11.1.7	Motorrum..... 197	12.18	Reservnycklar..... 224
11.1.8	Vindrutespolsystem och vindrutetorkare..... 198	13	Hjul och däck..... 225
11.1.9	Klimatanläggning..... 199	13.1	Allmänt..... 225
11.1.10	Fotsteg..... 199	13.2	Däckurval..... 226
11.2	Invändig skötsel..... 200	13.3	Beteckningar på däcken..... 227
11.3	Köksinredning..... 201	13.4	Användning av däcken..... 227
11.3.1	Allmänna hänvisningar..... 201	13.5	Hjulbyte..... 228
11.3.2	Kylskåp..... 201	13.5.1	Allmänna anvisningar..... 228
11.4	Ytor av rostfritt stål..... 202	13.5.2	Åtdragningsmoment..... 229
11.5	Mineralmaterialytor..... 202	13.5.3	Byta hjul..... 229
11.6	Dynor..... 203	13.5.4	Däckbyte med alufälgar..... 230
11.7	Vattensystem..... 205	13.6	Reservhjulshållare..... 230
11.7.1	Rengöra vattentanken..... 205	13.7	Däcktryck..... 231
11.7.2	Rengöra vattenledningar..... 205	14	Störningsorsaker..... 233
11.7.3	Desinficera vattensystemet..... 206	14.1	Bromssystem..... 233
11.7.4	Rengöra avloppstanken..... 206	14.2	Luftfjädring..... 233
11.8	Vinterskötsel..... 207	14.3	Elektrisk anläggning..... 233
11.9	Avställning..... 207	14.4	Växelriktare..... 236
11.9.1	Tillfällig avställning..... 207	14.5	Gasanläggning..... 236
11.9.2	Avställning över vintern..... 209	14.6	Spis..... 237
11.9.3	Idrifttagande av fordonet efter tillfällig avställning eller vinteravställning..... 210	14.7	Värmesystem/varmvattenberedare..... 237
		14.7.1	Värmesystem/varmvattenberedare med digital kontrollenhet CP plus..... 237
		14.7.2	Värmesystem/varmvattenberedare Alde..... 239
		14.8	Klimatanläggning..... 239
		14.9	Kylskåp..... 240
		14.9.1	Allmänt..... 240

14.9.2	Dometic Automatik 10.5	241
14.10	Vattenförsörjning	242
14.11	Påbyggnad	244
15	Extrautrustning	245
15.1	Vikter av extrautrustningar	245
16	Tekniska data	247
16.1	Tekniska data	247
16.2	Mått och tillåtet antal personer	247
17	Anvisningar för serviceverkstäder	249

Innan fordonet tas i bruk skall följande anvisningar beaktas:

- ▶ Dra åt hjulmuttrarna/hjulbultarna efter 5 mil.
- ▶ Läs instruktionsboken för att undvika materiella skador och personskador.

Varje gång innan fordonet tas i bruk skall följande anvisningar beaktas:

- ▶ Däcktrycket kontrolleras.
Se avsnittet Däcktryck.
- ▶ Lasta fordonet på rätt sätt. Överskrid därvid ej den tekniskt tillåtna totalvikten.
Se avsnittet Last.
- ▶ Fulladda batterierna innan varje resa påbörjas.
Se avsnitten Startbatteri och Bodelsbatteri.
- ▶ Vid utetemperaturer under 0 °C skall fordonet först värmas upp innan vattensystemet fylls på.
Se avsnittet Påfyllning av vattentank/Vattenförsörjning.
- ▶ Gasflaskorna får endast transporteras fastsurrade i den för ändamålet avsedda gasboxen.
- ▶ Håll ventilationerna öppna.
Se avsnitten Takluckor och Vädra.
- ▶ Innan fordonet tankas skall samtliga gasinstallationer stängas av.

Vid risk för frost bör följande hänvisningar beaktas:

- ▶ Vid risk för frost skall fordonet alltid värmas upp.
Se avsnittet Värmesystem.
- ▶ Om det föreligger frostrisk och fordonet ej används skall vattensystemet tömmas helt. Se till att 12 V-försörjningen är avstängd på panelen. Annars går vattenpumpen varm och kan ta skada. Vattenkranarna skall vara öppna i mittläge. Låt alla avtappningskranar vara öppna. På detta sätt undviks frostsador på de fast installerade apparaterna och fordonet.
Se avsnittet Tömning av vattensystem.

Läs noga igenom instruktionsboken innan du startar din första färd!

Ha alltid instruktionsboken med i fordonet. Alla som använder fordonet ska informeras om säkerhetsanvisningarna.

- ▶ Om denna symbol ej beaktas finns risk för att personer kan skada sig.

- ▶ Om denna symbol ej beaktas finns risk för skador på fordonet.

- ▶ Denna symbol hänvisar till en rekommendation eller till någon viktig detalj.

- ▶ Denna symbol hänvisar till miljövardeaspekter.

Denna instruktionsbok innehåller avsnitt, i vilka modellrelaterade utrustningar eller extrautrustningar beskrivs. Dessa avsnitt är inte speciellt märkta. Din fordon har kanske inte de här extrautrustningarna. Fordonets utrustning kan därför skilja sig från en del bilder och beskrivningar.

Men fordonet kan ha extrautrustning som inte beskrivs i den här instruktionsboken.

Extrautrustningarna beskrivs där en förklaring behövs.

Beakta alltså även de separata instruktionsböckerna som bifogas.

- ▶ Uppgifterna "höger", "vänster", "fram", "bak" refererar alltid till fordonets färdriktning.
- ▶ Samtliga mått och vikter är "cirka" uppgifter.

Om anvisningarna i denna instruktionsbok inte följs och en skada på fordonet uppstår som följd, gäller inte garantin.

Vi utvecklar våra fordon kontinuerligt. Därför ber vi om förståelse för att vi måste reservera oss för ändringar både avseende form, utrustning och teknik. Av innehållet i instruktionsboken eller bruksanvisningen kan kunden därför inte härleda några anspråk gentemot tillverkaren. I instruktionsboken beskrivs de utrustningsvarianter som står till förfogande den dagen som instruktionsboken trycks.

Instruktionsboken får inte, varken helt eller delvis, reproduceras, översättas eller kopieras utan skriftligt medgivande från tillverkaren.

1.1 Allmänt

Fordonets konstruktion baseras på senast kända teknik och den är tillverkad enligt de allmänna säkerhetstekniska bestämmelserna. Ändå kan personskador eller skador på fordonet uppstå, om inte säkerhetsanvisningarna i denna instruktionsbok följs.

Utrusta fordonet innan det tas i drift för första gången med den lagstadgade utrustningen (t. ex. förbandslåda, säkerhetsväst, varningstriangel, etc.). Iaktta gällande utrustningsregler vid resa utomlands.

Fordonet får endast användas i tekniskt felfritt tillstånd. Beakta instruktionsboken.

Fel eller störningar som skulle kunna påverka personers eller fordonets säkerhet ska åtgärdas omedelbart av fackpersonal. För att förhindra ytterligare skador ska användarens skadebegränsningsskyldighet iaktas vid störningar.

Fordonets gasanläggning och bromssystem får endast kontrolleras eller repareras av en auktoriserad fackverkstad.

Påbyggnaden får endast förändras om tillverkaren har godkänt det.

Fordonet är endast avsedd för att transportera personer. Resgods och tillbehör får endast medföras upp till en tekniskt tillåten totalvikt.

Kontroll- och inspektionsintervallerna som anges av tillverkaren måste följas.

1.2 Information om miljöskydd

- ▷ Respektera naturen - för inte oväsen och skräpa inte ned.
- ▷ Principiellt gäller följande: Hushållsavfall och all typ av avloppsvatten får aldrig tömmas i avloppsbrunnar eller slängas ute i naturen.
- ▷ Avloppsvatten får endast samlas upp i avloppstanken; i nödfall kan en annan lämplig behållare användas.
- ▷ Avloppstanken och latrintanken får endast tömmas på speciella hanteringsanläggningar t. ex. på campingplatser eller andra ställplatser. Beakta vid uppehåll i städer och kommuner hänvisningar för hållplatserna eller fråga efter hanteringsanläggningar.

- ▷ Avloppstanken skall tömmas så ofta som möjligt, även om den inte är helt fylld (hygien).

Avloppstanken och ev. avloppsledningen skall om möjligt spolas rent med färskvatten i samband med varje tömning.

- ▷ Låt aldrig latrintanken bli för full. Senast när nivåindikeringen lyser skall latrintanken tömmas omedelbart.
- ▷ Sortera avfallet från resan i glas, plåtburkar, plast och komposteringsbara sopor. Kontakta kommunen där du befinner för frågor gällande avfallshanteringen. Släng inte hushållsavfallet i avfallskorgarna på parkeringsplatser.
- ▷ Avfallsbehållare skall tömmas så ofta som möjligt i de härför avsedda tunnorna eller containrarna. På så sätt undviks obehaglig lukt och problematiska ansamlingar av avfall ombord.
- ▷ Låt inte bilens motor vara på i onödan när fordonet står stilla. En kall motor i tomgång släpper ut särskilt mycket skadliga ämnen. Motors drifttemperatur uppnås snabbast när man kör.

- ▷ För toaletten bör man använda en miljövänlig och biologiskt nedbrytbar kemväska i låg dosering.
- ▷ Om man uppehåller sig en längre tid i en stad eller kommun bör man alltid uppsöka speciella platser för husbilar. Kontakta kommunen om du inte vet var en sådan plats finns.
- ▷ Lämna alltid ställplatsen i rent skick.

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns viktiga säkerhetsanvisningar. Säkerhetsanvisningarna är till för att skydda personer och materiella tillgångar.

2.1 Brandskydd

2.1.1 Undvika brandrisker

- ▶ Låt aldrig barn vara ensamma i fordonet.
- ▶ Håll brännbart material på avstånd från värmekällor och spis.
- ▶ Använd aldrig separata, mobila värmekällor eller spisar.
- ▶ Endast auktoriserad fackpersonal får reparera den elektriska anläggningen, gasanläggningen eller de fast installerade apparaterna.

2.1.2 Brandbekämpning

- ▶ Ha alltid med dig en pulverbrandsläckare i fordonet. Brandsläckare måste vara godkänd, kontrollerad och finnas till hands.
- ▶ Brandsläckaren skall kontrolleras regelbundet av auktoriserad fackpersonal. Beakta respektive kontrolldatum.
- ▶ I närheten av spisen ska alltid en brandfilt finnas redo.

2.1.3 Vid brand

- ▶ Evakuera alla personer som uppehåller sig i fordonet.
- ▶ Frånkoppla elströmförsörjningen och skilj den från elnätet.
- ▶ Stäng huvudavstängningsventilen på gasflaskan.
- ▶ Varna omgivningen och ring brandkåren.
- ▶ Bekämpa branden, helst utan risk för dig själv.

- ▷ Se efter var nödutgångarna finns och hur de används.
- ▷ Håll nödutgångarna fria.
- ▷ Följ eldsläckarens bruksanvisning.

2.2 Allmänt

- ▶ Fäst inga föremål i fordonets dubbelgolv. Borra inga hål i eller gör andra ingrepp i dubbelgolvet. Sådana åtgärder ändrar fordonets jämvikt och kan äventyra säkerheten. Vid överträdelse gäller inte garantin.
- ▶ Syret i fordonet förbrukas genom att man andas eller av gasdrivna installerade apparater. Därför måste den förbrukade luften alltid ersättas. För detta finns det ventilationsanordningar i fordonet (t. ex. takluckor med ventilation, takventiler eller golvventilation). Täck aldrig för ventilationerna på in- eller utsidan, t. ex. med en vintermatta. Håll ventilationerna fria från snö och löv. Risk för att kvävas föreligger på grund av den ökade CO₂-halten.
- ▶ Förvaringsutrymmen och bakre lastutrymmen ska inte användas som sovplats eller vistelseplats för personer eller djur. Dessa utrymmen har ingen obligatorisk ventilation. Kvävningsrisk föreligger genom syrebrist och värmefrånluft.
- ▶ Beakta höjden på öppningen i dörren.

- ▷ Respektive instruktionsböcker/driftn instruktioner gäller både för de fast installerade apparaterna (värme, spis, kylskåp osv.) och för basfordonet (motor, bromsar osv.). Iakttag särskilt.
- ▷ Då tillbehör eller extrautrustningar monteras på, kan fordonets mått, vikt och även körförhållandet förändras. En del lös inredning måste registreras i fordonshandlingarna.
- ▷ Använd endast fälgar och däck som är godkända för fordonet. Information om fälgarnas och däckens dimensioner finns i fordonshandlingarna, du kan också fråga hos en auktoriserad återförsäljare eller servicestället.
- ▷ Drag alltid åt parkeringsbromsen när du ställer upp fordonet.
- ▷ Om fordonets tekniskt tillåtna totalvikt överskrider 4 t ska en stoppkloss användas om man parkerar i uppförs- resp. nedförsbackar. Vid fordon med en total vikt på över 4 t är stoppkloss standard.

- ▷ Stäng alla dörrar, utvändiga luckor och fönster när du lämnar fordonet.
- ▷ Lagstadgad utrustning (t. ex. förbandslåda, säkerhetsväst, varningstriangel, etc.) ska alltid finnas med. Vid resa utomlands är det reglerna i det landet man besöker som gäller.
- ▷ Fordonet får endast köra på allmänna vägar när fordonets förare har ett för fordonsklassen giltigt körkort.
- ▷ Om man säljer fordonet ska all dokumentation, d.v.s fordonets instruktionsbok och instruktionsböcker till de fast installerade apparaterna överlämnas till den nya ägaren.

2.3 Trafiksäkerhet

- ▶ Innan resan påbörjas ska signal- och belysningsfunktionerna, styrningen och bromsarna kontrolleras.
- ▶ Om fordonet har stått länge utan att användas (ca 10 månader) ska bromssystemet och gasanläggningen kontrolleras på en auktoriserad fackverkstad.
- ▶ Kontrollera både innan du startar och regelbundet när du stannar, att fotsteget är helt inkört.
- ▶ Säkra den höjbara sängen före avfärd.
- ▶ Mörkläggningsgardinerna på vindrutan och på förar- och passagerarsidan ska öppnas, låsas och fästas i detta läge.
- ▶ Före resan ska alla svängbara stolar vridas och låsas i färdriktning. Under resan måste de svängbara stolarna vara låsta i färdriktningen.
- ▶ Förvara alla rörliga delar och lösa föremål säkert innan färden börjar.
- ▶ Säkra TV-apparaten före avfärd.
- ▶ Innan resan påbörjas ska det lösa diskholocket (i förekommande fall) avlägsnas och förvaras säkert i köket eller i klädsåpet.
- ▶ När man kör med husbilen får personer endast uppehålla sig på de tillåtna sittplatserna (se kapitel 4). Det maximalt tillåtna antalet passagerare finns angivet i fordonshandlingarna.
- ▶ På sittplatserna gäller bilbälteslagen.
- ▶ Spänn fast dig innan färd och var fastspänd under hela färden.
- ▶ Barn under 13 år, som är kortare än 150 cm, ska använda lämpligt och godkänt bilbarnskydd under färden.
- ▶ Montera bilbarnskyddet endast på avsedda sittplatser. Vi rekommenderar att fästa bilbarnskydd på den andra sidsraden.
- ▶ Bilbarnskydd som är vända bakåt får **aldrig** användas på en stol med **aktiverad främre airbag**. Detta kan leda till att barn **dör** eller får **allvarliga skador**.
- ▶ Basfordonet är ett s.k. nyttofordon (mindre lastbil). Detta ska man alltid tänka på när man kör.
- ▶ Observera fordonets totala höjd (inkluderat taklaster) när du kör in under en bro eller in i en tunnel.
- ▶ På vintern måste taket befrias från is och snö innan man startar.
- ▶ Kontrollera däcktrycket regelbundet innan du startar eller var 14:e dag. Fel däcktryck förorsakar överdrivet slitage och kan leda till att däcken skadas och eventuellt punkteras. Fordonet kan hamna i okontrollerbart läge (se avsnitt 13.7).
- ▶ Använd inte värmesystemet på bensinmackar. Explosionsrisk!
- ▶ Använd inte värmesystemet i slutna utrymmen. Kvävningsrisk!

- ▷ Fördela all last jämnt i fordonet före färden (se kapitel 3).
- ▷ Tag alltid hänsyn till fordonets tekniskt tillåtna totalvikt och den tillåtna axelbelastningen när du lastar bilen eller om du t. ex. avbryter resan för att handla livsmedel och liknande (se fordonshandlingarna).
- ▷ Stäng och säkra alla innerdörrar, skiljeväggar som kan förändras, lådor och luckor. Spärra kylskåpets dörrsäkring. Spärra kylskåpets dörrsäkring.
- ▷ Stäng fönster och takluckor innan körningen påbörjas.
- ▷ Stäng och lås alla utvändiga luckor innan du startar.
- ▷ Tag, före resan, bort de externa stöden och kör in stöden som är monterade på fordonet.
- ▷ Placera antennen i "viloläge" innan färden påbörjas.
- ▷ Drag åt hjulbultarna/hjulmuttrarna efter 5 mil när du kör med fordonet för första gången och efter däckbyte. Därefter bör du regelbundet kontrollera att muttrarna är ordentligt åtdragna. Åtdragningsmoment se kapitel 13.
- ▷ Däcken bör ej vara äldre än 6 år, då gummit torkar med åren (se kapitel 13).
- ▷ Däck, hjulupphängning och styrning utsätts för mycket större belastning om man har monterat snökedjor. Kör mycket långsamt med snökedjor (max. 50 km/h) och endast på vägar med genomgående snötäcke. Annars kan fordonet skadas.

2.4 Släpvganskörning

- ▶ Var alltid extra försiktig när du kopplar på eller kopplar från släpet. Risk olycksfall och skador!
- ▶ När man kopplar på resp. kopplar loss släpet får inga personer uppehålla sig mellan husbilen och släpet.

2.5 Gasanläggning

2.5.1 Allmänna anvisningar

- ▶ Operatören av gasanläggningen är ansvarig för genomförande av återkommande kontroller och för innehållande av underhållsintervallen.
- ▶ Om **ingen** MonoControl- eller DuoControl-styrssystem med crashsensor är installerat: Innan resan påbörjas och innan fordonet lämnas, eller om de gasdrivna apparaterna inte används, ska alla gasavstängningsventiler och huvudavstängningsventilen på gasflaskan alltid stängas.
Om ett MonoControl- eller DuoControl-styrssystem med crashsensor är installerat kan gasavstängningsventilen och huvudavstängningsventilen vara öppna medan man kör.
- ▶ Vid tankning, på färjor eller i garage måste alla apparat som bedrivs med gas vara avstängda (beroende av utrustning värmesystem, spis, ugn, grill, kylskåp). Explosionsrisk!
- ▶ När en apparat drivs med gas får apparaten inte tas i drift i slutna utrymmen (t. ex. garage). Förgiftnings- och kvävningsrisk!

- ▶ Låt endast en auktoriserad fackverkstad underhålla, reparera eller ändra gasanläggningen.
- ▶ Innan gasanläggningen tas i drift skall den kontrolleras av en auktoriserad fackverkstad enligt de nationella bestämmelserna. Detta gäller även för oregistrerade fordon. Kontakta en auktoriserad fackverkstad för kontroll av ändringar av gasanläggningen.
- ▶ Även gastryckregulatorn, gasslangarna och avgasrören ska kontrolleras. Gastryckregulatorn och gasslangarna måste bytas ut i enlighet med de nationella fastlagda fristerna (senast efter 10 år). Fordonets ägare ansvarar för att detta görs.
- ▶ Vid defekt gasanläggning (gaslukt, hög gasförbrukning) finns det risk för explosion! Stäng huvudavstängningsventilen på gasflaskan omedelbart. Öppna fönster och dörrar och lufta väl.
- ▶ Vid fel på gasanläggningen: Det är förbjudet att röka, att tända öppen låga eller att aktivera elkontakter (ljusbrytare osv.). Kontrollera om gasledande delar och ledningar är täta, med läckagespray. Kontrollera inte med öppen låga.
- ▶ Till de ineliggande anslutningsförbindelserna får du endast ansluta apparat som är avsedda för det. Du får inte använda någon apparat i bilen, om den är ansluten till en av de ineliggande anslutningsförbindelserna.
- ▶ Innan man börjar använda spisen, ska man se till att man har en god ventilation. Öppna ett fönster eller en taklucka.
- ▶ Förbjudet att laga mat under körning.
- ▶ Använd inte gasdrivna kok- och ugnsenheter för uppvärmning.
- ▶ Om man har flera gasdrivna apparater krävs en separat gasavstängningsventil för varje apparat. Om enskilda apparater inte används ska respektive gasavstängningsventil stängas.
- ▶ Tändsäkringarna måste stänga inom en minut efter att gaslågan slocknat. När den stängs hör man ett klickande ljud. Kontrollera funktionen regelbundet.
- ▶ De installerade gasapparaterna är endast avsedda för gasol, butangas eller en blandning av dessa. Gastryckregulatorn såväl som alla fast installerade gasapparater är konstruerade för ett drifttryck på 30 mbar.
- ▶ Gasol är förgasbar ned till -42 °C, butangas däremot endast upp till 0 °C. Vid lägre temperaturer existerar inte längre något gastryck. Butangas lämpar sig alltså inte för vinterdrift.
- ▶ Gasboxen är på grund av sin funktion och konstruktion ett utåt öppet utrymme. Den seriemässigt inbyggda ventilationen får inte täckas över eller blockeras. Då kan inte läckande gas avledas ut i det fria.
- ▶ Gasboxen får inte användas som förvaringsutrymme.
- ▶ Säkra gasboxen mot obehörig åtkomst. Lås åtkomsten till den.
- ▶ Man måste omedelbart kunna komma åt flaskans huvudavstängningsventil.
- ▶ Gasdrivna apparater som är byggda för annat gastryck än 30 mbar får ej anslutas.

- ▶ Avgasröret måste vara tätt och fast slutet på värmare och kamin. Avgasröret får inte uppvisa några skador.
- ▶ Avgaser måste obehindrat kunna strömma ut i det fria och friskluft måste obehindrat kunna flöda in. Därför ska skorstenen och insugningsöppningarna hållas rena och fria (t. ex. från snö och is). Det får inte ligga några snövallar runt fordonet.

2.5.2 Gasflaskor

- ▶ Hantera fulla eller tömda gasflaskor utanför fordonet, endast med stängd huvudavstängningsventil och påsatt skyddskåpa.
- ▶ Gasflaskor får endast medföras i gasboxen.
- ▶ Ställ upp gasflaskorna lodrätt i gasboxen.
- ▶ Surra fast gasflaskorna så att de varken kan vridas eller välta.
- ▶ Anslut gasslangen utan spänning till gasflaskan.
- ▶ Sätt alltid på skyddskåpan när gasflaskorna inte är anslutna till gasslangen.
- ▶ Stäng huvudavstängningsventilen på gasflaskan innan gastyckregulatorn eller gasslangen avlägsnas från gasflaskan.
- ▶ Skruva beroende på anslutningen av gasslangen för hand eller med en lämplig specialnyckel från gasflaskan och skruva tillbaka den på gasflaskan igen. Fastskruvningen på gasflaskan är i regel vänstergängad. Dra **inte** åt för hårt.
- ▶ I fordon får endast speciella gastyckregulatorer med säkerhetsventil användas. Det får inte användas några andra gastyckregulatorer; de uppfyller inte kraven.
- ▶ Vid temperaturer under 5 °C ska en avfrosthingsanläggning (antifrost) för gastyckregulatorer användas.
- ▶ Använd enbart 11 kg- eller 5 kg-gasflaskor. (Storleken på glasflaskorna kan variera beroende på land.) Campingflaskor med inbyggd backventil (blå flaskor upp till max. 2,5 resp. 3 kg) får endast användas i kombination med en säkerhetsventil.
- ▶ Slanglängden för yttre gasflaskor skall vara så kort som möjligt (max. 150 cm).
- ▶ Blockera aldrig ventilationsöppningarna i golvet under gasflaskorna.

2.6 Elektrisk anläggning

- ▶ Arbeten på elanläggningen får endast utföras av fackpersonal.
- ▶ Innan man börjar utföra några som helst arbeten i elanläggningen skall alla apparater och lampor fränkopplas, batteriet kopplas från och fordonet skiljas från nätet.
- ▶ Använd endast originalsäkringar med föreskrivet värde.
- ▶ Defekta säkringar skall endast bytas ut om man känner till orsaken och felet har åtgärdats.
- ▶ Säkringarna får aldrig förbikopplas eller repareras.

2.7 Vattensystem

- ▶ Vatten som blir stående i vattentanken eller i vattenledningarna blir oanvändbart efter kort tid. Därför är det viktigt att man grundligt rengör vattenledningar och vattentank före varje användning av fordonet. När man ställer undan fordonet, d.v.s. när det inte ska användas på ett tag skall vattentanken och vattenledningarna tömmas helt och hållet.
- ▶ Vid avställning under längre tid än en vecka ska vattensystemet desinficeras innan man använder fordonet (se kapitel 11).

- ▷ När fordonet inte används under flera dagar eller inte värms upp vid risk för frost ska hela vattensystemet tömmas. Se till att 12 V försörjningen är avstängd på panelen. Annars går vattenpumpen varm och kan ta skada. Vattenkranarna skall vara öppna i mittläge. Låt alla avtappningskranar vara öppna. På så sätt undviks frostsador i fast installerade apparater, frostsador på fordonet och avlagringar i vattenförande komponenter.

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns viktig information om vad som ska beaktas före körning och vilka åtgärder som ska vidtas före körning.

I slutet av detta kapitel hittar du en checklista, i vilken en sammanfattning av de viktigaste punkterna åter ges.

3.1 Första idrifttagandet

- ▷ Drag åt hjulbultarna/hjulmuttrarna efter 5 mil när du kör med fordonet för första gången och efter däckbyte. Därefter bör du regelbundet kontrollera att muttrarna är ordentligt åtdragna. Åtdragningsmoment se kapitel 13.

Tillsammans med husbilen får du en sats nycklar som består av nycklar för basfordonet och nycklar för påbyggnaden.

Förvara alltid en reservnyckel utanför fordonet. Anteckna respektive nyckelnummer. Kontakta en auktoriserad återförsäljare eller verkstad vid ev. förlust.

Ytterligare hänvisningar får du i kapitel 12.

3.2 Last

- ▶ Om fordonet överbelastas och har felaktigt däcktryck kan det leda till att däcken punkteras. Fordonet kan hamna i okontrollerbart läge (se avsnitt 13.7).
- ▶ I fordonshandlingarna anges den tekniskt tillåtna totalvikten, respektive vikten inklusive extrautrustning från fabriken (faktisk vikten), dock inte det lastade fordonets vikt (se avsnitt 3.2.1). För er egen säkerhets skull rekommenderar vi att det lastade fordonet (med alla föremål som medförs i fordonet och alla personer) vägs på en godkänd, allmän våg innan färden börjar.
- ▶ Anpassa hastigheten till lasten. Vid tung last blir bromssträckan längre.

- ▷ Överskrid inte genom lastning den tekniskt tillåtna totalvikten, som anges i fordonshandlingarna (tillåten totalvikt), eller det maximala axeltrycket.
- ▷ Inbyggda tillbehör och extrautrustning gör att man kan lasta mindre mängder.

Se till att lastens tyngdpunkt befinner sig direkt ovanför fordonsgolvet när fordonet lastas. Annars kan fordonets köregenskaper förändras.

3.2.1 Begrepp

- ▷ I tekniska sammanhang används numera begreppet "massa" istället för "vikt". I vanligt språkbruk används dock fortfarande oftast ordet "vikt". För att texten ska bli lättare att läsa används begreppet "massa" endast i fasta, vedertagna formuleringar i efterföljande avsnitt.

Tekniskt tillåten totalvikt i lastat tillstånd

Den tekniskt tillåtna totalvikten i lastat tillstånd är den vikt som fordonet aldrig får överskrida.

I den tekniskt tillåtna totalvikten i lastat tillstånd ingår **faktisk vikt** och **lasten**.

Den tekniskt tillåtna totalvikten på det lastade fordonet anges av tillverkaren i fordonshandlingarna.

Faktisk vikt

I den faktiska vikten ingår fordonets vikt i körklart tillstånd och extrautrustning från fabriken.

Vikt i körklart tillstånd

Vikten i körklart tillstånd är vikten på det körklara standardfordonet (exklusive extrautrustning från fabriken).

Vikten i körklart tillstånd är sammansatt enligt följande:

- Tjänstevikt (det tomma fordonets vikt) med seriemässig standardutrustning från fabrik (exklusive extrautrustning från fabriken)
- Förarens vikt
- Standardutrustningens vikt

Till tjänstevikten räknas påfyllda smörjmedel, olja och kylvätska, fordonsverktyg och en till 90 % påfylld bränsletank.

Förarens vikt beräknas alltid vara 75 kg, oberoende av hur mycket föraren verkligen väger.

Standardutrustningen är all utrustning och all vätska som krävs för att fordonet ska kunna användas ändamålsenligt och säkert. I standardutrustningens vikt ingår:

- Ett fyllt färskvattensystem
- En till 100 % fylld gasflaska
- Ett fyllt värmesystem
- Försörjningsledningarna till 230 V-försörjningen
- Ett fyllt toalettspolningssystem
- Insatsmodul för extrabatteri, om det finns möjlighet att använda extrabatteri

Avloppstanken och latrintanken är tomma.

Exempel på beräkning av standardutrustning

Vattentank med 20 l (medan man kör)	20 kg
Gasflaska (11 kg gas + 14 kg flaska)	+ 25 kg
Varmvattenberedare med 12 l	+ 12 kg
230 V-försörjningsledning	+ 4 kg
Insatsmodul extrabatteri	+ 20 kg
Summa	= 81 kg

Vikten i körklart tillstånd och den faktiska vikten anges av tillverkaren i fordonshandlingarna.

Last Lasten är sammansatt enligt följande:

- Konventionell belastning
- Extrautrustningar
- Personlig utrustning

- ▷ Fordonets last kan ökas genom att den faktiska vikten minskas. För detta ändamål är det till exempel tillåtet att tömma vätskebehållarna eller ta ut gasflaskorna.

De olika delarna av lasten förklaras i nedanstående text.

Konventionell belastning

Den konventionella belastningen är den vikt som tillverkaren har beräknat för passagerarna.

Konventionell belastning innebär: För varje sittplats som är inplanerad av tillverkaren beräknas 75 kg, oberoende av hur mycket passagerarna verkligen väger. Förarens vikt ingår redan i fordonets vikt i körklart tillstånd och får **inte** räknas med här.

Antalet sittplatser anges av tillverkaren i fordonshandlingarna.

Extrautrustningar

Valfri extrautrustning innehåller tillbehör och specialutrustning, vilka inte är fabriksinstallerade. Extrautrustning är till exempel:

- Släpvagnskoppling
- Takreling
- Markis
- Cykelställ eller motorcykelhållare
- Satellitsystem
- Mikrovågsugn

Viktuppgifterna för olika typer av extrautrustning finns i kapitel 15, eller erhålls från tillverkaren.

Personlig utrustning

Den personliga utrustningen är alla föremål som medförs i fordonet, och som inte ingår i den konventionella belastningen eller extrautrustningen. Till den personliga utrustningen räknas t. ex:

- Livsmedel
- Hushållsartiklar
- TV-apparat
- Radio
- Kläder
- Sängkläder
- Leksaker
- Böcker
- Hygienartiklar

Till personlig utrustning hör dessutom nedanstående, oberoende av var de befinner sig i fordonet:

- Husdjur
- Cyklar
- Båtar
- Surfbrädor
- Sportartiklar

För den personliga utrustningen måste tillverkaren enligt gällande bestämmelser utgå från minst en vikt, som beräknas enligt följande formel:

Formel Minsta vikten M (kg) = 10 x N + 10 x L

Förklaring N = max. antal personer enligt tillverkarens uppgifter inklusive föraren

L = fordonets totala längd i meter

3.2.2 Beräkning av last

- ▶ Den tekniskt tillåtna totalvikten i lastat tillstånd får aldrig överskridas!
- ▶ I fordonshandlingarna anges den tekniskt tillåtna totalvikten, respektive vikten inklusive extrautrustning från fabriken (faktisk vikten), dock inte det lastade fordonets vikt (se avsnitt 3.2.1). För er egen säkerhets skull rekommenderar vi att det lastade fordonet (med alla föremål som medförs i fordonet och alla personer) vägs på en godkänd, allmän våg innan färden börjar.

Lasten (se avsnitt 3.2.1) är här viktskillnaden mellan

- tekniskt tillåten totalvikt i lastat tillstånd och
- den faktiska vikten.

Exempel på beräkning av lasten

	Vikt i kg	Beräkna
Tekniskt tillåten totalvikt enligt fordonshandlingarna	3500	
Faktisk vikt inklusive standardutrustning enligt fordonshandlingarna	- 3070	
Ger tillåten last	430	
Konventionell belastning, t. ex. 3 personer à 75 kg	- 225	
Extrautrustningar	- 40	
Resulterar i personlig utrustning	= 165	

Beräkningen av lasten utgående från differensen mellan den tekniskt tillåtna totalvikten i lastat tillstånd och den av tillverkaren angivna faktiska vikten är endast ett teoretiskt värde.

Den verkliga lasten kan endast beräknas om fordonet vägs på en godkänd, allmän våg med fyllda tankar (bränsle och vatten), fyllda gasflaskor och komplett extrautrustning.

Gå till väga enligt följande för detta:

- Kör först upp med fordonets framhjul på vågen och väg den.
- Kör sedan upp med fordonets bakhjul på vågen och väg den.

De olika värdena anger de aktuella axellasterna. Dessa värden är viktiga för rätt lastning av fordonet (se avsnitt 3.2.3). Summan av värdena anger fordonets aktuella vikt.

Skillnaden mellan den tekniskt tillåtna totalvikten i lastat tillstånd och den vägda fordonsvikten anger den verkliga lasten.

Utgående från detta kan man beräkna hur mycket som blir över den personliga utrustningen:

- Ta reda på vikten på alla passagerare och dra av denna summa från värdet för den verkliga lasten.

Det resulterande värdet anger vikten på den personliga utrustning som kan lastas i fordonet.

3.2.3 Lasta fordonet på rätt sätt

- ▶ Av säkerhetsskäl får den tekniskt tillåtna totalvikten i lastat tillstånd aldrig överskridas.
- ▶ Fördela lasten jämnt på fordonets högra och vänstra sida.
- ▶ Fördela lasten jämnt på båda axlarna. Beakta axellasterna som anges i fordonshandlingarna. Beakta dessutom däckens tillåtna lastkapacitet (se kapitel 13).
- ▶ Tunga laster bakom bakaxeln kan avlasta framaxeln genom hävstångseffekten ($\frac{1}{2} \frac{1}{2}$). Detta gäller speciellt vid långt baköverhäng, om en motorcykel transporteras på bakracket eller om det finns tung last i det bakre bagageutrymmet. Avlastningen från framaxeln påverkar köregenskaperna negativt speciellt hos framhjulsdrivna fordon.
- ▶ Surra fast alla föremål så att de inte kan glida iväg.
- ▶ Lasta tunga föremål (förtält, konserver o. dyl.) i närheten av axlarna. För förvaring av tunga föremål ägnar sig lågt placerade förvaringsutrymmen bäst, som har dörrar som inte kan öppnas i färdriktningen.
- ▶ Stapla lättare föremål (t. ex. kläder) i takförvaringsskåpen.
- ▶ Cykelstället ska endast användas för cyklar.
- ▶ Av säkerhetsskäl får den tekniskt tillåtna totalvikten i lastat tillstånd aldrig överskridas.

- ▷ Utdragslådor får belastas med maximalt 15 kg.

Stora förvaringsutrymmen har plats även för tyngre föremål (t. ex. skoter). Bakaxelns axellast kan då överskridas.

Axlarna får dock aldrig överbelastas. Det är därför viktigt att beakta avståndet till axlarna när man lastar fordonet.

För att fördela lasten rätt behöver du en våg, ett måttband, en miniräknare och lite tid.

Med två enkla formler kan man beräkna hur lastens vikt inverkar på axlarna:

Formler

$A \times G : R = \text{last på bakaxeln}$

$\text{Last på bakaxeln} - G = \text{last på framaxeln}$

Förklaring

A = avstånd mellan lastutrymmet och framaxeln i cm

G = lastens vikt i lastutrymmet i kg

R = fordonets axelavstånd (avståndet mellan axlarna) i cm

- ▷ Mät avstånden utanför fordonet, vågrätt från mitten av framhjulet till mitten av lastutrymmet eller till mitten av bakhjulet.

Beräkna axellasten:

- Multiplicera avståndet mellan lastutrymmet och framaxeln (A) med lastens vikt i lastutrymmet (G) och dela resultatet med axelavståndet (R). Man får då fram den vikt med vilken lasten i lastutrymmet belastar bakaxeln. Anteckna denna vikt och lastutrymmet.
- I det andra steget dras vikten i lastutrymmet (G) av från den ovan beräknade vikten. Om man får ett **positivt** värde (exempel 1) betyder det att framaxeln **avlastas** motsvarande detta värde. Om värdet är **negativt** (exempel 2) betyder detta att framaxeln **belastas**. Anteckna även detta värde.
- Beräkna alla lastutrymmen i fordonet på samma sätt.
- I det sista steget ska man räkna till alla beräknade vikter för bakaxelns last och sedan räkna till eller dra bort alla beräknade vikter för framaxelns last.
Hur bakaxelns och framaxelns last beräknas beskrivs i avsnitt 3.2.2.

Om det beräknade värdet överskrider max. tillåten axellast måste lasten lastas om.

Om framaxeln avlastas för mycket försämras däckens vidhäftning på vägytan (traktion), detta gäller särskilt för framhjulsdrevna fordon. Lasta om lasten även i detta fall.

Beräkningsexempel

		Exempel 1	Exempel 2
Avstånd till framaxeln	A	(A1) 450 (cm)	(A2) 250 (cm)
Vikt i lastutrymmet	G	x 100 (kg)	x 50 (kg)
Fordonets axelavstånd	R	÷ 325 (cm)	÷ 325 (cm)
Belastning av bakaxeln (lägg till till axellasten)		138,5 (kg)	38,5 (kg)
Vikt i lastutrymmet		- 100 (kg)	- 50 (kg)
Avlastning av framaxeln (dra bort från axellasten)		38,5 (kg)	
Belastning av framaxeln (lägg till till axellasten)			-11,5 (kg)

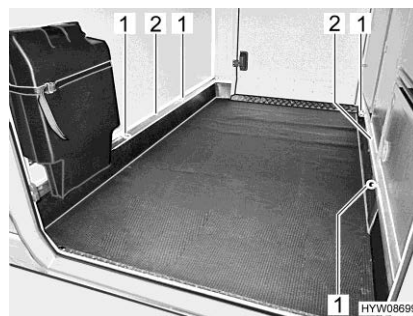
3.2.4 Bakre lastutrymme/bagageutrymme

- ▶ Beakta den tekniskt tillåtna axelbelastningen och den max. tillåtna totala vikten när du lastar det bakre lastutrymmet/bagageutrymmet.
- ▶ Den maximalt tillåtna lasten i det bakre lastutrymmet/bagageutrymmet uppgår till 350 kg. Då en släpvagnskoppling och motorcykelhållare är monterad på fordonet uppgår den tillåtna lasten till 450 kg. Överskrid inte den tillåtna bakaxellasten.
- ▶ Beakta: När det bakre lastutrymmet eller (beroende på modell) det bakre bagageutrymmet **belastas** maximalt, **avlastas** framaxeln genom hävstångseffekten. Köregenskaperna försämras.

- ▷ Beroende på fordonets utrustning är surrningssskenor med surrningsöglor monterade i det bakre lastutrymmet resp. det bakre bagageutrymmet. Surra alltid fast lasten i surrningsöglorna. Använd spännremmar eller ev. surrningsnät, använd aldrig gummiexpandrar.
- ▷ Kontrollera alltid att surrningsöglorna sitter fast ordentligt i surrningssskenan innan lasten surras. Om surrningsöglorna inte sitter fast ordentligt i surrningssskenan kan lasten förskjutas och lossna t. ex. vid snabba rattmanövrar eller plötsliga inbromsningar.
- ▷ Fördela lasten jämnt. För stor punktbelastning skadar golvbeläggningen.
- ▷ Vid transport av cyklar i bakre lastutrymmet, använd fästianordningen som tillhandahålls av återförsäljaren.
- ▷ Borra inte i fordonsgolvet. Skruva inte in några skruvar i fordonsgolvet.

- 1 Surrningsögla
- 2 Surrningssskena

Afb. 1 Surrningsögla (bakre lastutrymme)

Förskjuta surrningsögla:

- Vrid surrningsöglan (Afb. 1,1) ett halvt varv moturs. Du kan flytta surrningsöglan (Afb. 2) nu.

Afb. 2 Surrningsögla (flyttbar)

Afb. 3 Surrningsögla (fastsatt)

- Skjut surrningsöglan till önskat läge i surrningssskenan (Afb. 1,2).
- Vrid surrningsöglan ett halvt varv medurs. Surrningsöglan (Afb. 3) sitter fast i surrningssskenan igen.
- Kontrollera att surrningsöglan sitter fast ordentligt.

3.3 Släpvagnskörning

- ▶ Var alltid extra försiktig när du kopplar på eller kopplar från släpet. Risk olycksfall och skador!
- ▶ När man kopplar på resp. kopplar loss släpet får inga personer uppehålla sig mellan husbilen och släpet.
- ▶ Beakta husbilens tillåtna kultryck och belastning på bakaxeln. Kultrycket och belastningen på bakaxeln får inte överskridas. Respektive värden står i fordonshandlingarna och i släpvagnskopplingens handlingar.

- ▷ Släp med påskjutsbroms: Om den separata bromsen är aktiverad får släpet varken kopplas på eller kopplingen lossas.
- ▷ Släpvagnskoppling med avtagbar kulhals: Om kulhalsen är felmonterad, föreligger risk för att släpet hakas av. Beakta bruksanvisningen till släpvagnskopplingen.

- ▷ Fordonets maximalt tillåtna kultryck är 100 kg.

3.4 Släpvagnskoppling

- ▶ Beakta max kultrycket och släpvagnsvikten i fordonshandlingarna när en släpvagnskoppling ska monteras
- ▶ Drag åt släpvagnskopplingens fästsruvar efter 1000 drifttimmar

- ▷ Cykelstället och släpvagnskoppling får inte användas samtidigt

- ▷ Låt en auktoriserade återförsäljare eller ett auktoriserat serviceställe montera delarna. Återförsäljaren sköter då även registreringen.
- ▷ Beakta tillverkarens instruktionsbok.

Afb. 4 Släpvagnskoppling (borttagbar)

3.5 Fotstegen

- ▶ Kontrollera både innan du startar och regelbundet när du stannar, att fotsteget är helt inkört.
- ▶ Stå inte direkt i fotstegets svängområde under inkörning och utkörning.
- ▶ Gå endast upp på fotsteget när det är helt utkört. Risk för skador!
- ▶ För att förhindra risker för att halka, skall fotsteget, vid behov, rengöras före du stiger på den (snö, is, lera ...).
- ▶ Lyft eller sänk aldrig personer eller last med hjälp av fotsteget.
- ▶ När motorn har kallstartats kan det dröja några sekunder innan varningssignalen hörs, beroende på fordonet.

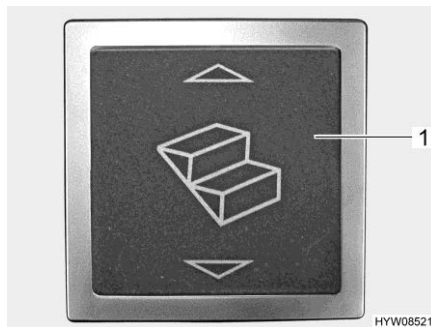

- ▷ Fotstegets vridlager och länkar får inte smörjas med fett eller olja (se kapitel 11).

3.5.1 Fotsteg

Det elektriskt manövrerbara fotsteget underlättar i- och urstigning i fordonet genom ingångsdörren.

Beroende på modell är reglagelisten med vippsvitsarna inbyggd i instrumentbrädan eller i sidan av förardörren.

Afb. 5 Vippsvits för fotsteg (ingångsområdet)

Afb. 6 Vippsvits för fotsteg (reglagelist)

- ▷ Vippsvitsen vid ingången (Afb. 5,1) har en extra ram för att skydda mot oavsiktlig drift.

Köra in: ■ Tryck upp på vippsvitsen (Afb. 5,1) vid ingången eller på vippsvitsen (Afb. 6) på reglagelisten i förarhytten.

Köra ut: ■ Tryck vippsvitsen vid ingången nedåt (Afb. 5,1).

När motorn är igång och fotsteget utkört ljuder en varningssignal. Varningssignalen tystnar när fotsteget är inkört.

3.5.2 Fotsteg, förardörr

Det automatiska fotsteget vid förardörren underlättar i- och urstigning genom förardörren.

Köra ut: ■ Öppna förardörren. Fotsteget körs ut automatiskt.

Köra in: ■ Stäng förardörren. Fotsteget körs in automatiskt.

3.6 Elektriskt uppvärm vindruta

- ▷ För information och användning, se basfordonets instruktionsbok.

3.7 Multimediasystem (Mercedes)

Multimediasystemet har en DSP-box, som är inbyggd i passagerarstolens stolkonsol. DSP-boxen innehåller processorn för ljudprogrammering.

- ▷ Öppna inte DSP-boxen! DSP-boxen får endast öppnas av en auktoriserad fackverkstad.

- ▷ Om man byter en Bluetooth-ansluten mobilenhet medan multimediasystemet spelar upp ljud avbryts uppspelningen i ca 2 minuter.
- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

3.8 TV-anläggning

- ▶ Innan resan påbörjas ska den platta bildskärmen och bildskärmshållaren ställas i grundläget och säkras.
- ▶ Kontrollera alltid att antennen befinner sig i "viloläge" innan körningen. Risk för olycksfall!

- ▷ Ytterligare information om positionering av den platta bildskärmen, se kapitel 6.

3.9 Diskholock

- ▶ Om diskholocket är fastmonterat: Stäng diskholocket.
- ▶ Om diskholocket kan avlägsnas: Ta bort diskholocket från diskhon och förvara säkert.

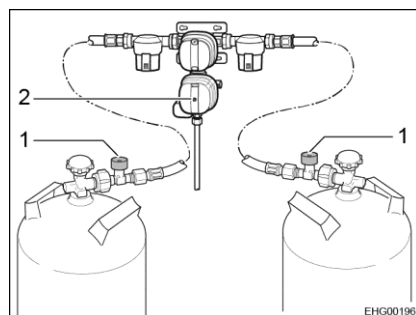
3.10 Gasregulator

- Användning av apparater som drivs med gas under körning är endast tillåten om gasanläggningen har en lämplig utrustning. Slangbrotts-säkring och crashsensor förhindrar att gas släpps ut vid en olycka.

Beroende på utrustningen kan fordonet vara utrustat med olika gasregulatorer.

Om andra än de gasregulatorer som anges nedan är installerade i fordonet, måste huvudavstängningsventilen på gasflaskan och gasavstängningsventilerna vara stängda under körning.

Afb. 7 Gasregulator
(DuoControl CS)

Gasregulator med crashsensor och slangbrottssäkring

Om fordonet är utrustat med en gasregulator med crashsensor (Afb. 7,2) och slangbrottssäkring (Afb. 7,1):

Huvudavstängningsventilen på gasflaskan och gasavstängningsventilen "värmesystem" får vara öppna under körning. Apparater med gasdrift får vara påslagna under körning.

Utformningen av gasregulatorn kan variera i detalj (vertikal eller horisontell).

- Om du är osäker, kontrollera informationen med auktoriserade återförsäljare eller serviceställe.

3.11 Snökedjor

- Montera endast snökedjor om avståndet mellan däcken och fordonets karosseri är minst 50 mm.
- Däck, hjulupphängning och styrning utsätts för mycket större belastning om man har monterat snökedjor. Kör mycket långsamt med snökedjor (max. 50 km/h) och endast på vägar med genomgående snötäcke. Annars kan fordonet skadas.
- Beakta snökejde-tillverkarens monteringsföreskrifter.
- Sätt inte på snökedjor på alufälgar.

För användning av snökedjor gäller bestämmelserna och föreskrifterna i respektive land.

- Snökedjor ska alltid fästas på drivhjulen.
- Snökedjans spänning ska kontrolleras efter att man har kört ett par meter.

3.12 Trafiksäkerhet

- Kontrollera däcktrycket regelbundet innan du startar eller var 14:e dag. Fel däcktryck förorsakar överdrivet slitage och kan leda till att däcken skadas och eventuellt punkteras. Fordonet kan hamna i o-kontrollerbart läge (se avsnitt 13.7).

Gå igenom följande checklista innan du startar:

Basfordon

Nr.	Kontroller	Kontrollerad
1	Alla fordonshandlingar finns med	
2	Däck respektive fyllnadstryck i ordentligt skick	
3	Fordonsbelysning, broms- och backljus kontrollerat	
4	Oljenivå i motor, växellåda och servostyrning kontrollerat	
5	Frostskydd och vätska för vindrutespolaranläggningen är påfyllt	
6	Bromsarnas funktionsduglighet	
7	Kontrollera att bromsarna fungerar jämnt runtom	
8	Fordonet kör rakt fram även när man bromsar kraftigt	

Påbyggnad utsida

9	Markisen helt inrullad	
10	Taket har befriats från snö och is (på vintern)	
11	Utvändiga anslutningar fränkopplade och kablar borttagna/i förvaringsutrymme	
12	Externa stöd har tagits bort	
13	Fast monterade stödben inkörda och fastsatta	
14	Stoppklossar borttagna och på sin förvaringsplats	
15	Fotsteget är indraget (observera varningssignalen)	
16	De utvändiga luckorna stängda och låsta	
17	Ingångsdörren baktill är stängd	
18	Fordonets totala höjd inkl. lastat takräcke uppmätt och antecknad. Ha viktvärdena till hands i förarhytten	

Påbyggnad insida

19	Fönster och takluckor är stängda och låsta	
20	TV-apparat säkrad	
21	TV-antennen är indragen (om sådan finns)	
22	Alla lösa delar befinner sig i lådor och skåp eller är fastsurrade	
23	Öppna hyllor är tömda	
24	Löst diskholock (i förekommande fall) är säkert placerat	
25	Kylskåpsdörren är låst	
26	Kylskåp omställt till 12 V-drift	
27	Alla lådor och luckor är stängda	
28	Dörrarna i vardagsrummet och skjutdörrar har gått i lås	

Nr.	Kontroller	Kontrollera
29	Nedfällbar höjbar säng säkrad i färdläge	
30	Barnstolen får endast monteras på tillåtna sittplatser	
31	Vridstolsspärr för förarstolen och passagerarstolen har hakat in	
32	Mörkläggningsgardinerna i förarhytten är öppna och säkrade	

Gasanläggning

33	Gasflaskorna är ordentligt fastsurrade i gasboxen	
34	Sätt alltid på skyddskåpan när gasflaskorna inte är anslutna till gasslangen	
35	Huvudavstängningsventilen på gasflaskan stängd, gasavstängningsventiler stängda ▷ Om det finns ett MonoControl- eller DuoControl-styrssystem med crashsensor kan gasavstängningsventilen och huvudavstängningsventilen vara öppna medan man kör.	

Elektrisk anläggning

36	Kontrollera spänningen på bodelsbatteriet och på startbatteriet (se kapitel 8). Om för låg batterispänning indikeras på panelen måste respektive batteri laddas. Beakta uppgifterna i kapitel 8 ▷ Resan skall påbörjas med fulladdat start- och bodelsbatteri.	
----	--	--

Kapitelöversikt

I detta kapitel hittar du hänvisningar för att köra husbilen.

4.1 Köra husbilen

- ▶ Basfordonet är ett s.k. nyttofordon (mindre lastbil). Detta ska man alltid tänka på när man kör.
- ▶ Kontrollera både innan du startar och regelbundet när du stannar, att fotsteget är helt inkört.
- ▶ Vid starten av fordonets motor kan varningssignaler, exempelvis varningssignalen som anger att fotsteget är utfällt, höras. Vid vissa förhållanden (kallstart på vintern) kan det dröja upp till 15 sekunder efter fordonsstarten tills dessa varningssignaler hörs.
- ▶ Ett säkerhetsbälte finns monterat vid de sittplatser som får användas under färd. Under färd ska säkerhetsbältet alltid användas.
- ▶ Ta aldrig av säkerhetsbältet under färden.
- ▶ Alla personer som åker med måste sitta på fordonssätena.
- ▶ Dörrspärren får inte öppnas.
- ▶ Undvik att bromsa för kraftigt.
- ▶ Om ett navigationssystem används: ändra endast färdmålet när fordonet står still. Kör till en rastplats/parkeringsplats eller till något annat ställe, där man kan stanna säkert, för att ändra färdmålet.
- ▶ Återge inte DVD-skivor på navigationssystemets monitor under körningen.

- ▷ Kör långsamt på dåligt väglag.
- ▷ Kör extra försiktigt när du kör ombord på en färja, kör över ojämnheter eller backar. Stora fordon kan svänga ut rätt mycket i sidled när man kör i kurvor eller "fastna" nertill om läget är ofördelaktigt. Underredet eller delar som sitter på underredet, t.ex. motorcykelhållare, kan skadas.

- ▷ Tillverkaren ansvarar inte för skador eller olycksfall som inträffar på grund av att dessa anvisningar inte efterföljs.
- ▷ De beskrivna säkerhetanvisningarna i kapitel 2 måste följas.

4.2 Vägassistans vid fordonstekniska problem

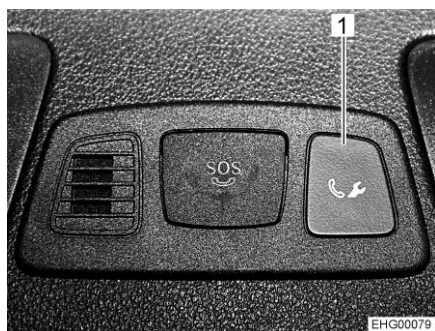
- ▶ Vid nödsituation, ring det nationella nödnumret eller använd Mercedes-Benz nödsamtalssystem (SOS-knapp, se instruktionsbok för basfordon).

Mercedes-Benz kundcenter finns tillgängligt för vägassistans och undersökningar för basfordonet. Samtalet till Mercedes-Benz kundcenter görs i fordonet via kommunikationsmodulen "me connect".

- ▷ Använd endast knappen för samtal till vägassistans vid tekniska problem med basfordonet. Förfrågningar om fordonets karosseri kan inte besvaras.

Beroende på modell är knappen för samtal till vägassistans installerad i mittkonsolen eller i takreglaget.

Afb. 8 Knapp för samtal till vägassistans (mittkonsol)

Afb. 9 Knapp för samtal till vägassistans (takkonsul)

Ring upp:

- Tryck på knappen (Afb. 8,1 resp. Afb. 9,1) för samtal till vägassistans. Uppringning sker till Mercedes-Benz kundcenter.

På multifunktionsdisplayen visas meddelandet, att anslutningen är etablerad. Ljudutgången stängs av. Fordonsdata överförs, det kan ta några sekunder. Därefter svarar en anställd på Mercedes-Benz kundcenter.

- ▷ I vissa länder krävs ett röstmeddelande för bekräftelse av överföring av fordonsdata. Efter bekräftelsen överförs fordonsdata.

Avsluta samtalet:

- Tryck på telefonknappen på multifunktionsratten.

- ▷ Ytterligare information hittar du i basfordonets instruktionsbok.

4.3 Körhastighet

- ▶ Fordonet har en kraftig motor. Det står alltså tillräckliga stora reserver till förfogande vid svåra trafiksituationer. Denna höga kapacitet tillåter en hög sluthastighet och en enastående körhastighet.
- ▶ Fordonet erbjuder en stor motståndskraft mot vind. Särskild fara föreligger vid plötslig sidvind.
- ▶ Ojämn eller ensidig lastning förändrar köregenskaperna.
- ▶ På okända vägar kan svåra körförhållanden och överraskande trafiksituationer uppstå. För din egen säkerhet bör du anpassa hastigheten efter den rådande trafiksituationen och omgivningen.
- ▶ Håll gällande hastighetsbegränsningar.

4.4 Luftfjädring

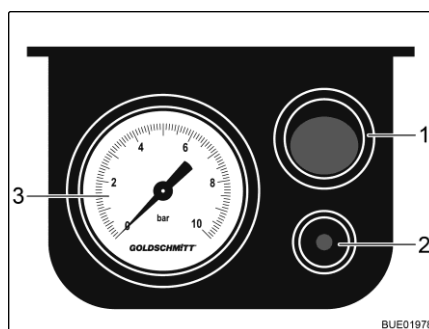
- ▶ Se till att det inte finns några personer under fordonet eller mellan hjulen när fordonet skall sänkas.

- ▷ Överbelasta inte fordonet (överskrid inte den tillåtna totallasten).
- ▷ Se till att fordonet kan sänkas utan problem även efter ett längre stillestånd.
- ▷ Kontrollera systemtrycket på manometern innan du kör. Systemtrycket måste ligga i området på 1 till 6 bar. Öka eller sänk trycket vid behov.
- ▷ Vid användning av snökedjor: Se till att det finns tillräckligt med fritt utrymme för snökedjorna.

1-krets-system

Förutom fordonets standardutrustning med stålfjädrar finns på bakaxeln två luftbälgar monterade. Därmed kan fordonet lyftas flera centimeter.

- 1 På/av-knapp
- 2 Avluftningsstift
- 3 Manometer

Afb. 10 Elektrisk kontrollenhet

Lyfta fordonet:

- Tryck på På/av-knappen (Afb. 10,1) på den elektriska kontrollenheten. Fyll anläggning med en extern kompressor via en ventil (till vänster på vänster sittkonsol i fordonet).

Sänka fordonet:

- Släpp ut tryck. Tryck av avluftningsstiftet (Afb. 10,2) på den elektriska kontrollenheten.

- ▷ Fördela lasten jämnt på luftbälgarna, annars kan det uppstå spänningar i påbyggnaden. Spänningar kan störa öppning och stängning av dörrar och luckor.
- ▷ Beakta dessutom tillverkarens instruktionsbok.

4.5 Bromsar

- ▶ Kontakta en auktoriserad fackverkstad vid minsta lilla fel på bromssystemet.

Före varje start

Test-bromsa före varje resa och kontrollera då:

- Fungerar bromsarna?
- Reagerar bromsarna alltid på samma sätt?
- Fortsätter fordonet rakt fram även efter en kraftig bromsning?

4.6 Säkerhetsbälten

4.6.1 Allmänt

Fordonet är i bodelen utrustad med säkerhetsbälten på de sittplatser som föreskrivs i lagen. Beakta gällande, nationella bestämmelser för användning av säkerhetsbälten.

- ▶ Spänn fast dig innan färd och var fastspänd under hela färden.
- ▶ Kläm eller skada inte säkerhetsbältena. Skadade säkerhetsbälten skall bytas ut av en auktoriserad fackverkstad.
- ▶ Ändra inte säkerhetsbältenas fästpunkter, upprullningsautomatiken eller låsanordningarna.
- ▶ Varje enskilt säkerhetsbälte ska endast användas av **en** vuxen person.
- ▶ Fäst inte andra föremål med säkerhetsbältet samtidigt som en person använder det.
- ▶ Normala säkerhetsbälten räcker inte som skydd för personer som är mindre än 150 cm långa. I dessa fall krävs extra säkerhetssystem. Beakta respektive certifikat.
- ▶ Montera bilbarnskyddet endast på avsedda sittplatser. Vi rekommenderar att fästa bilbarnskydd på den andra sidsraden.
- ▶ Säkerhetsbälten skall bytas ut efter olycksfall.
- ▶ Under färden får stolens ryggstöd inte fällas ner för långt. Säkerhetsbältets skyddsfunktion säkerställs då inte.

4.6.2 Använda säkerhetsbälten på rätt sätt

- ▶ Bältet får inte snurras. Bältet ska sitta slätt mot kroppen.
- ▶ När man spänner fast säkerhetsbältet är det viktigt att man sitter riktigt.

Säkerhetsbältet är korrekt placerat om den nedre delen sitter under magen och över höftbenen. Den övre delen måste vara placerat över bröstet och axeln (inte över halsen). Bältet måste alltid sitta spänt över kroppen. Tjocka kläder bör tas av före färd.

4.7 Bilbarnskydd

- ▶ Barn under 13 år, som är kortare än 150 cm, ska använda lämpligt och godkänt bilbarnskydd under färden.
- ▶ Spänn fast barnet innan färden börjar, och se till att barnet är fastspänt under hela färden.
- ▶ Bakåtvända bilbarnskydd får inte monteras eller användas på passagerarstolen om det finns krockkudde (airbag) på passagerarsidan. Beakta varningsmärkena i fordonet.
- ▶ Montera bilbarnskyddet endast på avsedda sittplatser. Vi rekommenderar att fästa bilbarnskydd på den andra sidsraden.
- ▶ Bilbarnskydd som är vända bakåt får **aldrig** användas på en stol med **aktiverad främre airbag**. Detta kan leda till att barn **dör** eller får **allvarliga skador**.

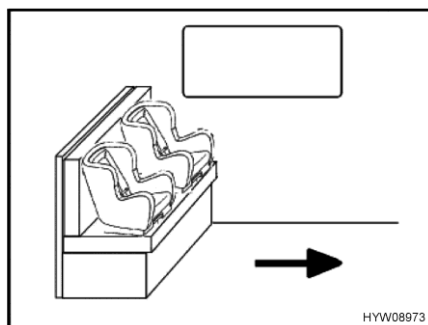
HYW09354

Afb. 11 Varningsmärke bilbarnskydd (passagerarsolskydd)

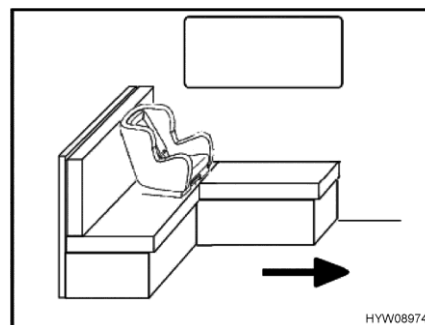
Bakåtvända bilbarnskydd på passagerarstolen

Passagerarstolen är utrustad med en airbag. Om denna airbag är aktiverad får inget bakåtvänt bilbarnskydd användas på passagerarstolen. Om airbagen utlöses vid en olycka skulle detta leda till att barnet dör eller får allvarliga skador. På solskyddet finns ett varningsmärke (Afb. 11) som uppmärksammar den här risken.

Airbagen för passagerarstolen kan avaktiveras. Anvisningar om detta finns i instruktionsboken till basfordonet.

Afb. 12 Barnstolar på sittbänken

Afb. 13 Barnstol på L-sittbänken

Pil i Afb. 12 och Afb. 13 visar färdriktningen.

På sittbänken (Afb. 12) är barnstolar endast tillåtna, om bordet har tagits bort och förvaras säkert. Maximalt 2 barnstolar kan monteras.

På L-sittbänken (Afb. 13) är endast en barnstol vid fönstret tillåten. Ryggdynan på sidoväggen måste tas bort, om barnstolen finns monterad. För fasta bord dras bordsskivan i riktning mot fordonets mitt och låses fast.

Bilbarnskydden delas in i fem grupper:

Grupp	Kroppsvikt	Ålder (ca)
0	Till 10 kg	Upp till 9 månader
0+	Till 13 kg	Upp till 18 månader
I	9 kg till 18 kg	9 månader till 4 år
II	15 kg till 25 kg	3 år till 7 ½ år
III	22 kg till 36 kg	6 år till 12 år

Nedanstående tabell visar vilka bilbarnskydd som kan användas på vilka sittplatser.

Stolar	Åldersgrupper			
	< 10 kg (0-9 månader)	< 13 kg (0-24 månader)	9-18 kg (9-48 månader)	15-36 kg (4-12 år)
Passagerarsäte fram	X	X	UF	UF
Andra sitsraden (enkelsäte, hopfällbar stol mot färdriktningen)	X	X	X	X
Tredje sitsraden (vid 3-punktsbälte, variant L-sittgrupp)	U ^{*)}	U ^{*)}	U	U
Tredje sitsraden (vid 3-punktsbälte, variant sittgrupp med påhängbart bord)	U ^{***)}	U ^{***)}	U	U

Märkningens betydelse:	
U:	Passar till stödsystem ur kategorin "universell", som är tillåtna för användning med denna viktklass
UF:	Passar till stödsystem som är riktade framåt, ur kategorin "universell", som är tillåtna för användning med denna viktklass
X:	Platsen är inte lämplig för barn i denna åldersgrupp
*):	Endast vid inaktiverad airbag
**):	Bara sittplats vid fönstret
***):	Endast vid borttagen bord

4.8 Förarstol och passagerarstol

- Före resan ska alla svängbara stolar vridas och låsas i färdriktning.
- Stolarna måste vara låsta i färdriktning och får inte snurras under tiden som bilen kör.

Afb. 14 Stolsinställning

Vrida stolen i färdläge

Man kan svänga den i vilken riktning man vill.

- Fäll upp båda armstöden.
- Skjut stolen antingen bakåt eller i mittläge.
- Sväng stolen i färdriktning och lås den i detta läge.

Ställa in stolen i längdriktning

- Vridning av stolar i uppställt fordon beskrivs i kapitel 6.

Förarstolen ska ställas in så att föraren bekvämt kan trycka ner pedalerna.

- Drag upp bygeln (Afb. 14,4).
- Skjut stolen framåt eller bakåt.
- Släpp bygeln. Det måste höras att stolen hakar fast.

Ställa in sätets lutning

Ställ in sätets lutning så att låren ligger mot sätet utan tryck.

- Drag motsvarande spak (Afb. 14,3) uppåt.
- Justera sätet i önskad vinkel genom att trycka eller släppa efter.
- Släpp spaken. Det måste höras att sätets yta hakar fast.

Ställa in stolshöjden

- Dra spaken som sitter bak till höger på stolen uppåt eller tryck den nedåt.

Ställa in ryggstödet

Ställ in lutningen på förarstolens ryggstöd så att man kan hålla i ratten med lätt böjda armar.

- Vrid (Afb. 14,2) handtaget.
- Justera ryggstödet i önskad lutning genom att trycka eller släppa efter.
- Släpp handtaget. Det måste höras att ryggstödet hakar fast.

Ställa in armstödet

Armstöden kan ställas in steglöst i höjdläget.

- Armstödet går lättare att ställa in om man först fäller upp det lite.
- Vrid på det räfflade hjulet (Afb. 14,1) för att göra fininställningen. Beroende på vridriktning lutar armstödet framåt eller bakåt.
- Fäll ned armstödet och kontrollera läget.

4.9 Stolsvärme

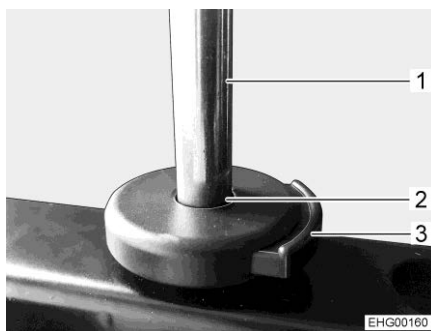
Beroende på modell och utrustning kan förarstolen och passagerarstolen värmas. Brytaren för stolsvärme sitter till sidan om stolen.

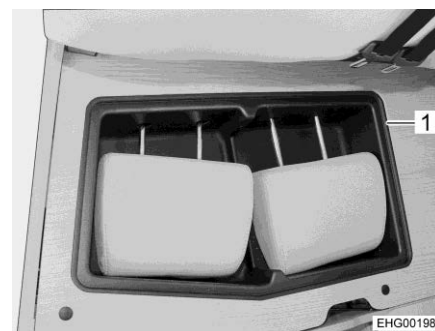
Afb. 15 Brytare för stolsvärme

▷ Stolsvärmerna fungerar endast när motorn är igång.

4.10 Nackstöd (sittbänk)

Afb. 16 Frigöringsknapp (nackstöd)

Afb. 17 Förvaringshylla (sittbänk)

Ställ innan du startar in nackstödet så att bakhuvudet har ett stöd ungefär i höjd med öronen.

Inställning av nackstöd:

- Tryck på frigöringsknappen (Afb. 16,3).
- Dra nackstödet uppåt eller tryck bakåt tills det fastnar i rätt spärrläge.

Ta av nackstöd:

- Tryck på frigöringsknappen (Afb. 16,3).
- Dra ur nackstödet uppåt.

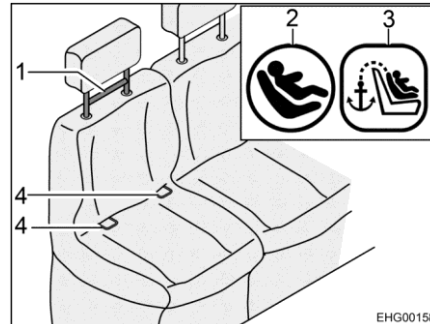
Montering av nackstöd:

- Sätt stängen (Afb. 16,1) i spåren (Afb. 16,2).
- Tryck ner nackstödet tills det fastnar i önskat läge.

- ▷ Under sittdynas sittbänk finns en förvaringshylla (Afb. 17,1) för nackstöd.

4.11 Isofix-barnsäkring

Afb. 18 Stöl med Isofix

Afb. 19 Fäste med Isofix

- ▶ Fäst endast barnstolar, som är lämpade för fästsystem med övre hållrem, vid Isofix-fästsystemet!
- ▶ Beakta säkerhetsanvisningarna och monteringsanvisningarna från tillverkaren av barnstolen!

Säten som är lämpade för Isofix markeras med Isofix-symbolen (Afb. 18,2). Den övre hållremmens position markeras med en symbol (Afb. 18,3).

Montering

- Sätt fast låsarmarna (Afb. 19,8) i fästbygel (Afb. 18,4). Ett tydligt klickande ljud ska höras.
- Kontrollera med ett kraftigt ryck om barnstolen (Afb. 19,7) sitter fast.
- För det övre hållremsskärpet (Afb. 19,5) över sätets nackstöd.
- Haka fast fästhake (Afb. 19,6) i övre hållrem (Afb. 18,1).

Demontering utförs i omvänd ordning.

4.12 Hopfällbar stol

► Använd stolen endast mot färdriktningen.

Beroende på modell och utrustning finns det en hopfällbar extrastol i förvaringsutrymmet under sittbänken.

Den hopfällbara stolen är utrustad med ett säkerhetsbälte.

Afb. 20 Sittbänk

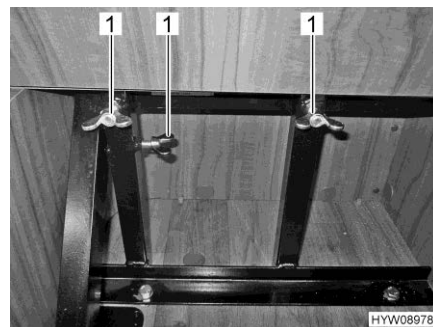
Afb. 21 Förvaringsutrymme under sittbänken

Montera den hopfällbara stolen:

- Ta bort sittdynan (Afb. 20,1).

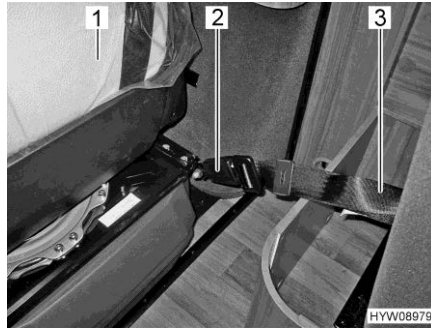

Afb. 22 Sätt i den hopfällbara stolen i hållaren

Afb. 23 Säkra den hopfällbara stolen med vingmutter

- Sätt den hopfällbara stolen (Afb. 22,1) i hållaren (Afb. 22,2).
- Fäll upp den uppfällbara hälften av sitsens lock för att komma åt vingmuttrarna på stängerna.
- Säkra den hopfällbara stolen med vingmutter (Afb. 23,1).

Afb. 24 Säkra den hopfällbara stolen med bältlås

Afb. 25 Hopfällbar stol (utfälld)

- Säkra säkerhetsbältet (Afb. 24,3) på baksidan av stolen i bältlåset (Afb. 24,2) vid baksidan av passagerarstolen (Afb. 24,1).
- Fäll ner sittytan (Afb. 25).

- ▷ Om fordonet är försett med höjbar säng måste den hopfällbara stolen monteras ned innan den höjbara sängen sänks.

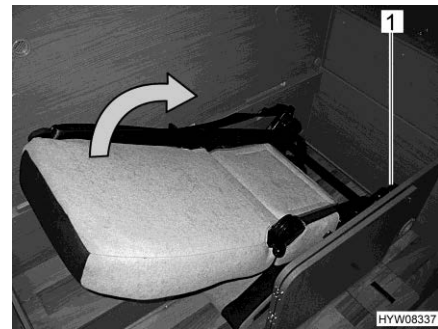
4.13 Extrastol

Beroende på modell och utrustning finns det en hopfällbar extrastol för färd i förvaringsutrymmet under sittbänken.

Extrastolen är monterad i körriktningen och är utrustad med ett trepunktssäkerhetsbälte. Vid behov kan extrastolen helt monteras ner.

Afb. 26 Fälla ut extrastol 1

Afb. 27 Fälla ut extrastol 2

Fälla ut extrastol:

- Öppna förvaringsutrymmet.
- Tryck spaken (Afb. 26,1) och håll den nedtryckt. Fäll fram ryggstödet helt.
- Tryck spaken (Afb. 27,1) och håll den nedtryckt.
- Fäll det uppfällda ryggstödet helt bakåt. Det måste höras att ryggstödet hakar fast. Extrastolen med säkerhetsbälte är klar för användning.

Afb. 28 Fälla ut extrastol 3

Montera ner extrastol:

- Lyft på sittytan.
- Lossa de fyra rattskruvarna.
- Lossa på stängerna i de fyra långa hålen.
- Ta ur stolens sits.

Återmontera extrastolen genom att utföra proceduren i omvänd ordning.

4.14 Sittplatsernas placering

- ▶ När man kör med husbilen får personer endast uppehålla sig i fordonet på de tillåtna sittplatserna. Det maximalt tillåtna antalet passagerare finns angivet i fordonshandlingarna.
- ▶ Under körning är det förbjudet att sitta på de längsgående sittbänken.
- ▶ På sittplatserna gäller bilbälteslagen.

Sittplatser, som kan användas under färden, är utrustade med ett säkerhetsbälte.

4.15 Elmanövrerad fönsterhiss

- ▶ Om fönstret stängs okontrollerat kan personer eller föremål klämmas.
- ▶ Även om fordonet lämnas för bara några korta stunder skall nyckeln tas ur rattlåset. Annars kan barn manövrera fönsterhissen och kan därvid skada sig på fönstret.

Den vänstra hyttddörren är utrustad med en elmanövrerad fönsterhiss. Vippkontakten (Afb. 29,1) den elmanövrerade fönsterhissen är installerat i vänster hyttddörr.

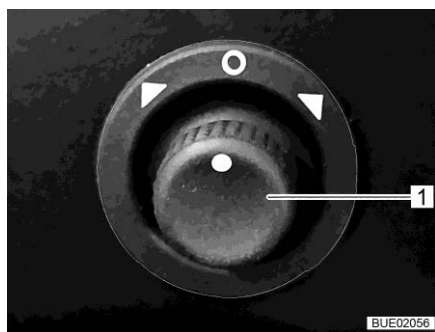
Afb. 29 Brytare (elmanövrerad fönsterhiss på förardörren)

4.16 Elmanövrerade och eluppvärmda ytterspeglar

- ▶ Den tvådelade ytterspeglens huvudspegel är också elmanövrerad och eluppvärmd.

Fordonet är utrustad med två elmanövrerade och eluppvärmda ytterspeglar. Reglagen för justering av ytterspeglarna och för spegelvärmerna är monterade i instrumentbrädan.

Afb. 30 Knapp (elmanövrerade ytterspeglar)

Afb. 31 Brytare (spegelvärm)

Ställa in:

- Bestäm vilken spegel som ska ställas in. Vrid för detta vridströmställaren (Afb. 30,1) åt vänster eller höger.
- Justera spegeln genom att vippa vridströmställaren (Afb. 30,1) i motsvarande riktning.

Slå på värmen:

- Tryck nere på brytaren (Afb. 31). Den röda kontrollampan på reglaget visar att funktionen aktiverats.

- Stänga av värmen:
- Tryck upp på brytaren (Afb. 31). Den röda kontrollampan på brytaren slocknar.

4.17 Plisségardiner på förar- och passagerarfönstren

- Medan man kör ska plisségardinerna för förar- och passagerarfönstren vara öppna, låsta och säkrade.

- Säkra:
- Skjut försiktigt plisségardinerna för sidofönstren hela vägen bakåt.
 - Säkra plisségardinerna.

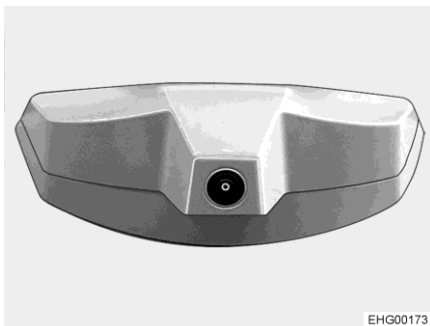
4.18 Mörkläggningsgardiner för förarfönster, vindruta och passagerarfönster

- Medan man kör ska mörkläggningsgardinerna för vindrutan vara öppna och säkrade.

- Säkra:
- Dra tillbaka mörkläggningsgardinerna och säkra med omtag och tryckknapp.

4.19 Backningskamera

Afb. 32 Backningskamera

I fordonet finns en backningskamera (Afb. 32) monterad.

Bilden från backningskamerans sparas i det centrala multimedia-/navigations-systemet och visas på den tillgängliga LCD-monitorn.

Backningskameran och LCD-monitorn startas automatiskt när fordonsmotorn är igång eller tändningen påslagen och backen läggs i.

Backningskameran och LCD-monitorn kan även startas manuellt med en manöverknapp eller en knapp på displayen när fordonsmotorn är igång eller tändningen påslagen.

Systemet kan stängas av med en manöverknapp eller knappen på displayen.

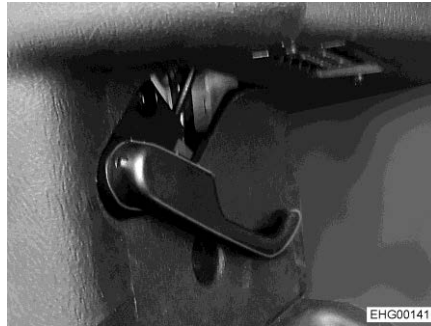

- För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

4.20 Motorhuv

- ▶ När motorhuv är öppen finns risk att skada sig i motorrummet.
- ▶ Motorn kan vara mycket varm även om den har varit avstängd en längre tid. Risk för brännskador!
- ▶ Utför inga arbeten i motorrummet när motorn är igång.
- ▶ Motorhuv ska alltid vara ordentligt stängd och låst när man kör. Kontrollera alltid att motorhuv har låsts när du har stängt. Dra i motorhuv för att kontrollera detta.

Afb. 33 Låsspak motorhuv

Afb. 34 Korrekt grepp för att öppna motorhuv

- Öppna:**
- Dra i låsspaken (Afb. 33) till vänster under instrumentbrädan. Motorhuv är upplåst.
 - Ta tag i den övre och nedre kanten i mitten av motorhuv med båda händerna (Afb. 34).
 - Dra motorhuv framåt (i färdriktningen) (Afb. 34).
 - Sväng upp motorhuv.

- Stänga:**
- Sväng ner motorhuv. Snäpplåset snäpper hörbart fast.
 - Säkerställ att motorhuv är låst korrekt. Kontrollera genom att dra motorhuv uppåt.

- ▷ På fordon med automatisk startstopp hindrar en gränssnittsbrytare i låset på motorhuv att vindrutetorkaren startar när motorhuv är öppen. Motorhuv kan annars skadas.
- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

4.21 Fylla på spolarvätska

Afb. 35 Påfyllningsöppning (spolarvätskebehållare)

- Lås upp och öppna motorhuven.
- Tag av locket (Afb. 35,1) från spolarvätskebehållarens påfyllningsöppning.
- Fyll sakta på spolarvätskan.
- Tryck på locket (Afb. 35,1) på spolarvätskebehållarens påfyllningsöppning.
- Stäng motorhuven.

4.22 Kontrollera oljenivån

- ▷ Oljemätstickan finns bakom den främre tvärbalken. Oljemätstickan är markerad med rött.

4.23 Tanka bränsle

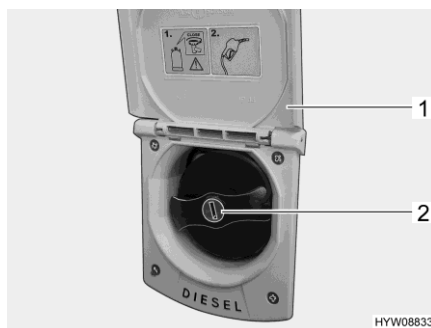

- Vid tankning måste alla apparat som bedrivs med gas vara avstängda (beroende av utrustning värmesystem, spis, ugn, grill, kylskåp). Explosionsrisk!
- Locken för bränslepåfyllningsröret och påfyllningsöppningen för dricksvattnet är ganska lika varandra. Kontrollera märkningen innan du fyller på tanken.

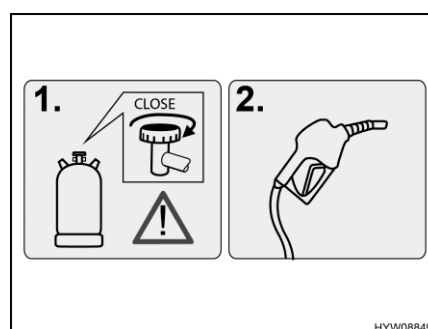

- Bränslepåfyllningsröret är märkt med texten "Diesel".

Bränslepåfyllningsröret befinner sig på fordonets utsida längst fram till vänster.

Afb. 36 Bränslepåfyllningsrör

Afb. 37 Varningsmärke (bränslepåfyllningsrör)

- Öppna:**
- Fäll upp luckan (Afb. 36,1).
 - Stick in nyckeln i låscylindern (Afb. 36,2) och vrid moturs.
 - Locket tas av.
- Stänga:**
- Sätt på locket på bränslepåfyllningsröret.
 - Vrid nyckeln medurs.
 - Dra ut nyckeln.
 - Kontrollera att locket sitter ordentligt fast på bränslepåfyllningsröret.
 - Stäng luckan och tryck fast den.

4.24 Ad-Blue®

- För information och anvisningar om Ad-Blue®, se instruktionsboken för basfordonet.

4.25 Bogsering

- ▶ För att undvika fordonsskador på grund av felaktig bogsering, följ instruktionerna i bruksanvisningen för basfordonet före bogseringen.
- ▶ Om det inte går att vrida tändnyckeln i tändningslåset får inte fordonet bogseras. Då är styrningen spärrad.
- ▶ Om motorn inte är igång på framhjulsdrevena fordon med automatväxel-lådan: Skjut försiktigt fordonet i högst 15 meter. Vid händelse av ett haveri, ska detta fordon endast transporteras på släpvagn eller transportfordon.

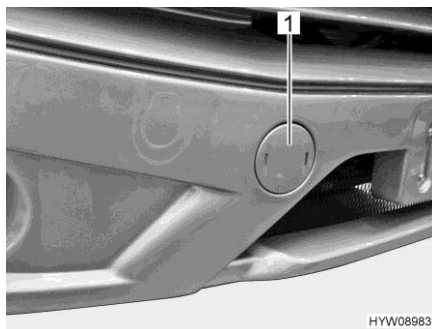
- ▷ När fordonets motor inte är igång eller det är fel på elsystemet fungerar inte servostyrningen och bromsarna. Det är nödvändigt med stor kraft för att styra och bromsa.

Fordonstillverkaren rekommenderar att fordonet transporteras på ett transportfordon eller en släpvagn. Om fordonet måste bogseras, använd en bogseringsstång. Bogserstången måste vara godkänd för fordonets vikt.

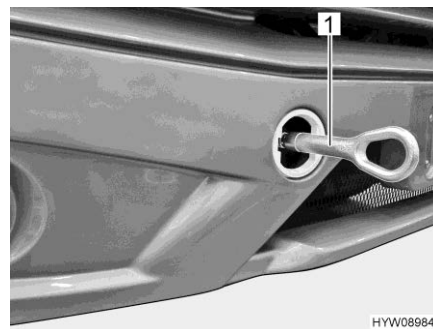

- ▷ Beakta gällande, nationella bestämmelser för bogsering.

Hållaren till bogseröglan finns bakom ett lock på den främste stötstången på höger sida.

Afb. 38 Lock (bogseröglans fäste)

Afb. 39 Bogserögla (monterad)

Montera bogseröglan:

- Lossa locket (Afb. 38,1) med en skruvmejsel.
- För integrerade fordon: Montera förlängning till bogserögla.
- Montera bogseröglan (Afb. 39,1) enligt anvisningarna i bruksanvisningen till basfordonet.

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns information om uppställning av fordonet på campingområdet.

5.1 Parkeringsbromsen

Drag alltid åt parkeringsbromsen när du ställer upp fordonet.

5.2 Fotsteg

- ▷ Om fotsteget inte är helt utfört och belastas, kan mekanismen skadas. Gå därför endast upp på fotsteget när det är helt utkört.

- ▷ När fotsteget fälls ut medan motorn är igång ljuder en varningssignal.

5.3 Nivåklossar

- ▷ Nivåklossar medföljer inte vid leverans. Tillbehörshandeln tillhandahåller olika modeller.

Nivåklossar gör det möjligt att utjämna höjdskillnaden så att fordonet står vågrätt på sluttningar och på ojämna uppställningsytor.

5.4 Stoppkloss

Använd en stoppkloss vid parkering av fordonet i uppförs- eller nedförsbackar.

Om fordonets tekniskt tillåtna totalvikt överskrider 4 t ska en stoppkloss användas om man parkerar i uppförs- resp. nedförsbackar. Vid fordon med en total vikt på över 4 t är stoppkloss standard.

5.5 Stödben

5.5.1 Allmänna anvisningar

- ▷ Använd inte de fast monterade stöden som domkraft. Stöden har endast till uppgift att stabilisera fordonet när man har ställt upp det, det förhindrar att baxaxeln fjädrar ned.
- ▷ Se till att stöden belastats jämnt när fordonet ställs upp.
- ▷ Vrid, före färden, upp stöden till stoppläget, kör in dem helt och säkra dem.

- ▷ Om man ställer fordonet på mjuk mark som inte är stabil, ska en stor platta placeras under stöden för att förhindra att de sjunker ner i marken.
- ▷ Ställ fordonet så vågrätt som möjligt. Annars kan vattnet inte rinna ut ordentligt från duschkaret.

5.5.2 Stödben

- ▶ Stödbenen får inte användas som domkraft för arbeten under fordonet (som t. ex. hjulbyte eller underhållsarbete).
- ▶ Personer får aldrig ligga under det upplyfta fordonet.

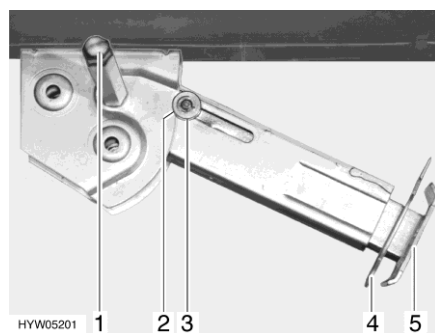
- ▷ Innan stödbenen körs ut ska parkeringsbromsen dras åt.

- ▷ Beroende på modell är sexkanten är ledad så att hylsnyckeln kan placeras i ett bättre vridläge.

För att stödbenen alltid ska fungera optimalt ska stödets invändiga rör rengöras regelbundet och smörjas med fett.

Beroende på modell kan stödbenen justeras på längden.

Afb. 40 Stödben

- Köra ut:**
- Placera hylsnyckeln på sexkanten (Afb. 40,1) och vrid runt den tills stödbenet står rakt neråt.
 - Drag ut sprinten (Afb. 40,4) ur stödbensförlängningen (Afb. 40,5).
 - Drag ut benet så att den har önskad längd.
 - Sätt in sprinten i stödbensförlängningen igen.
 - Vrid sexkanten tills stödbenet helt ligger an mot marken och fordonet står vågrätt.
- Köra in:**
- Placera hylsnyckeln på sexkanten (Afb. 40,1) och vrid runt den tills stödbenet inte längre sitter mot marken.
 - Drag ut sprinten (Afb. 40,4) ur stödbensförlängningen (Afb. 40,5).
 - Skjut in stödbensförlängningen (Afb. 40,5) helt och sätt in sprinten (Afb. 40,4) i borrhålet på stödbensförlängningen.
 - Vrid på sexkanten (Afb. 40,1) med hylsnyckeln tills stödbenet har svängts upp och styrbrickan (Afb. 40,3) befinner sig längst upp i skåran (Afb. 40,2).

- ▷ Beakta, före färden: Är alla stödben helt inkörda, alla stödbensförlängningar helt inskjutna och säkrade med sprinten?

5.6 Hydrauliska stödben

- ▶ Lyft inte fordonet helt från marken. Om inget av hjulen, särskilt de bromsade hjulen, har någon markkontakt längre, kan instabila och farliga situationer uppstå.
- ▶ Vid drift av de hydrauliska stödbenen se till att inga personer skadas och att stödbenets in-/utförningsområde är fritt.
- ▶ Stödbenen får inte användas som domkraft för arbeten under fordonet (som t. ex. hjulbyte eller underhållsarbete).
- ▶ Personer får aldrig ligga under det upplyfta fordonet.
- ▶ Kontrollera innan resan börjar, att alla stödbenen är helt införda.

- ▷ Säkra fordonet mot oönskade rörelser innan användning av fordonets hydrauliska stödben.

- ▷ Om man ställer fordonet på mjuk mark som inte är stabil, ska en stor platta placeras under stöden för att förhindra att de sjunker ner i marken.
- ▷ Om ett av stödbenen efter anpassningen inte vilar mot marken, kan fordonet gunga trots korrekt anpassning om personer som befinner sig i innerrummet rör på sig. För i detta fall in det berörda stödbensparet och för ut det på nytt.
- ▷ När den automatiska anpassningen är igång, får man inte röra på sig i fordonet.
- ▷ Det är möjligt att starta motorn med utförda stödben. Det är dock inte möjligt att åka iväg. Efter att motorn har startats åker stödbenen automatiskt in. En akustisk signal ljuder, när stödbenen är helt införda.

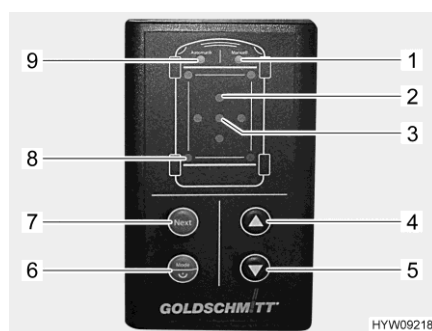
Driftlägen

Den hydrauliska stödbensanläggningen har två driftlägen:

- Manuell drift
- Automatiskt läge (är aktiverad efter påslagning)

I automatiskt läge kommer fordonet att anpassas automatiskt vågrätt i längs- och tvärgående riktningar.

Båda driftlägena styrs via kontrollenheten.

Afb. 41 Kontrollenhet (hydrauliska stödben)

- 1 Lysdiod "Manuell drift"
- 2 Lysdioder "Nigning" (röd, 4 stycken, indikering av, vilken sida av fordonet som är i nigningsläge)
- 3 Lysdiod "Position ok" (grön)
- 4 Knapp "Införning"
- 5 Knapp "Utförning"
- 6 Knapp "På/av/driftläge"
- 7 Knapp "Next" (väljer nästa stödbenspar)
- 8 Lysdioder "Stödben" (grön, 4 stycken, blinkar vid rörelse)
- 9 Lysdiod "Automatiskt läge"

Om lutningen av fordonet är för stor, blinkar motsvarande röda lysdiod "Nigning" (Afb. 41,2). Välj en lämplig plats eller kör stödbenen manuellt på egen risk.

Om ett stödben når sin maximala längd vid utförning på grund av en fördjupning i marken, blinkar lysdioderna "Manuell drift" (Afb. 41,1) och "Automatiskt läge" (Afb. 41,9) tre gånger. För i detta fall in stödbenen, åtgärda det berörda stödbenet och upprepa processen.

- Slå på/från:* ■ Tryck på knappen "På/av/driffläge" (Afb. 41,6) längre än 1 sekund. Efter påslagningen ljuder en ljudsignal och lysdioden "Automatiskt läge" (Afb. 41,9) lyser.

När stödbensanläggningen inte används stängs den av automatiskt efter 30 minuter.

- Byta driffläge:* ■ Tryck kort på knappen "På/av/driffläge" (Afb. 41,6). Driffläget byts automatiskt mellan manuellt och automatiskt driffläge. Den motsvarande lysdioden (Afb. 41,1 eller Afb. 41,9) lyser.

- Stoppa varje rörelse:* ■ Tryck på valfri knapp.

- För ut stödbenen i automatiskt läge:* ■ Slå på tändningen.
■ Dra åt parkeringsbromsen.
■ Tryck på knappen "Utförning" (Afb. 41,5). Anpassningsförfarandet genomförs automatiskt. Lysdioden "Stödben" (Afb. 41,8) blinkar, så länge som stödbenen är i rörelse.
Om fordonet är utrustat med fällbara stöd: Förflyttningen av stödbenen stannar efter öppnandet, för att ge möjlighet att genomföra åtgärder. Lysdioden "Automatiskt läge" (Afb. 41,9) blinkar snabbt.
■ Tryck på knappen "Utförning" (Afb. 41,5) på nytt. Anpassningsförfarandet fortsätter att genomförs.

- För in stödbenen i automatiskt läge:* ■ Slå på tändningen.
■ Dra åt parkeringsbromsen.
■ Tryck på bromspedalen.
■ Tryck på knappen "Införning" (Afb. 41,4). Stödbenen förs helt in. Lysdioden "Stödben" (Afb. 41,8) blinkar, så länge som stödbenen är i rörelse.

- Manuell drift:* ■ Tryck kort på knappen "På/av/driffläge" (Afb. 41,6) i automatiskt läge. Lysdioden "Manuell drift" (Afb. 41,1) lyser.
■ Var uppmärksam på lysdioderna "Nigning" (Afb. 41,2). En upplyst lysdiod indikerar att fordonet måste höjas på denna sida.
■ Tryck på knappen "Next" (Afb. 41,7) tills det önskade stödbensparet har valts. De motsvarande lysdioderna "Stödben" (Afb. 41,8) lyser.
■ Tryck på knappen "Införning" (Afb. 41,4) eller knappen "Utförning" (Afb. 41,5) tills den önskade positionen har uppnåtts.
■ Tryck på knappen "Next" (Afb. 41,7) på bytt, tills ytterligare ett stödbenspar har valts. Fortsätt med denna process tills fordonet är anpassat. Fordonet är anpassat, när den gröna lysdioden "Position ok" (Afb. 41,3) lyser.
■ Se till att alla stödben har kontakt med marken.

Efter ett spänningsfall (defekt säkring, separerat batteri) måste längdsensorns Ok-position kalibreras på nytt.

*Kalibrering av
längdsensorn:*

- Rikta fordonet med hjälp av ett vattenpass i manuellt läge.
- Tryck samtidigt på knapparna "På/av/driffläge" (Afb. 41,6), "Utförning" (Afb. 41,5) och "Införning" (Afb. 41,4) och håll dem nedtryckta under 3 sekunder.
- Släpp knapparna efter akustisk kvittering och att lysdioden "Position ok" (Afb. 41,3), har tänts. Positionen har sparats som Ok-position.
- För in stöden i automatiskt driffläge. Styrningen justerar sig sedan på nytt.

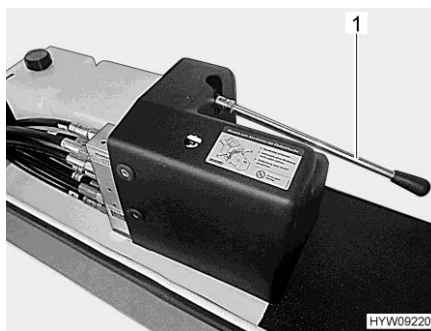
Nödmanövrering

- När man öppnar stödventilen kan fordonet oväntat sänkas. Man får inte uppehålla sig under fordonet. Håll händerna borta från klämningsområdet.

- Om elektriciteten slutar att fungera kan stödbenen föras ut för hand.

Afb. 42 Spak (nödmanövrering)

- Ta bort den röda skyddskåpan på stödbenets stödventil.
- Öppna stödventilen med en skruvmejsel. Skruva därefter åt skruven i stödventilen medurs till det tar stopp.
- För in stödbenet med handpumpen. Pumpa sedan med spaken (Afb. 42,1), tills stödbenet är infört.
- Stäng stödventilen på nytt. Dra därefter ut skruven.
- Sätt dit stödventilens röda skyddskåpa.
- Kontakta kundtjänst.

5.7 230 V-anslutning

Till fordonet kan man ansluta en extern 230 V-försörjning (se kapitel 8).

5.8 Kylskåp

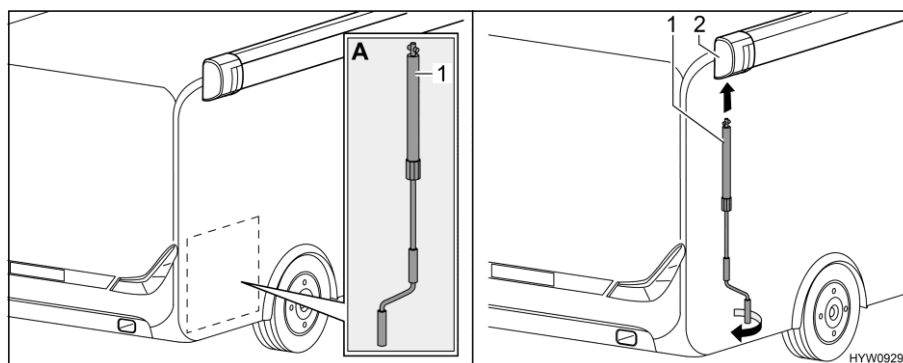
- ▶ När kylskåpet har ställts in på 12 V förbrukar den ständigt ström. Växla därför till gasdrift när fordonsmotorn **inte** är igång och fordonet **inte** är anslutet till 230 V-försörjningen.

Vid apparater med automatiskt energival fungerar automatisk drift av kylskåpet med 12 V endast när bilmotorn är igång. Ställ om kylskåpet på 230 V-drift eller gasdrift när fordonsmotorn är avstängd.

5.9 Markis

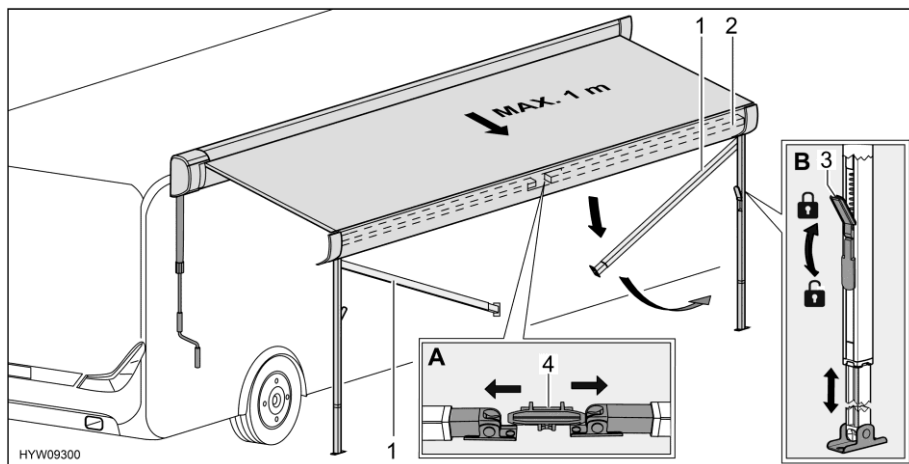
- ▷ Om stödbenen inte är uppställda får markisen köras ut högst 1 meter.
- ▷ Kör in markisen vid kraftig blåst, samt vid regn- eller snöväder.
- ▷ Gör ett stödben kortare vid lätt regn så att vattnet kan rinna av markisen.
- ▷ Vid lätt vind eller regn skall markisen spännas fast på båda sidor med rep.
- ▷ Kör endast in markisen när markisduken är torr. Om markisen måste köras in när markisduken är blöt: Kör ut markisen så snart som markiseduken har torkat.
- ▷ Före inkörning ska löv och grovt smuts avlägsnas från markisen.

Afb. 43 Montera veven

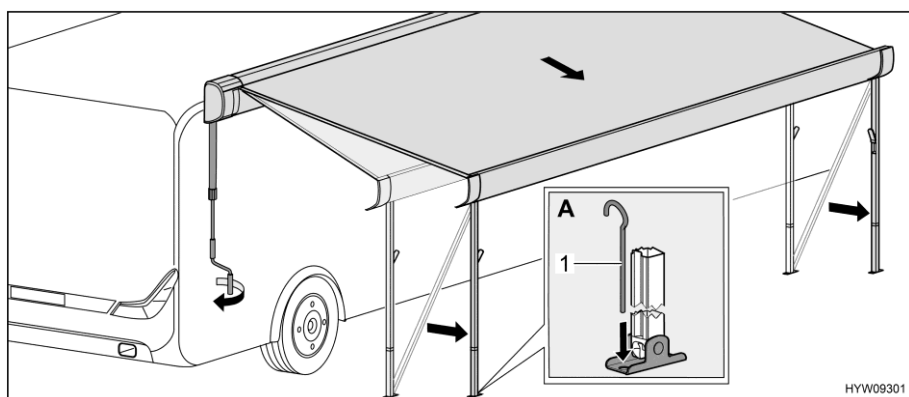
Köra ut markisen:

- Ta ut veven (Afb. 43,1) ur det bakre lastutrymmet (Afb. 43,A).
- Sätt veven i markisens bajonettfassning (Afb. 43,2).
- Vrid veven moturs tills markisen har körts ut högst 1 m.

Afb. 44 Förbereda stödfötterna

- Lossa stödfötterna (Afb. 44,1) ur fästet (Afb. 44,4) i frontlisten (Afb. 44,2). Tryck stödfötterna lätt utåt (Afb. 44,A).
- Fäll ut stödfötterna.
- Lossa stödfötternas lås (Afb. 44,3). Fäll ned låsarmen.
- Dra ut stödfötternas nedre del till önskad längd (Afb. 44,B).
- Fäll upp stödfötterna.
- Stäng stödfötternas lås (Afb. 44,3). Fäll upp låsarmen.

Afb. 45 Placera markisen i ändläge

- Kör ut markisen helt med veven. Ompositionera stödfötterna flera gånger.
- Ställ in stödfötterna på önskad höjd.
- Dra bort veven och placera den i det bakre lastutrymmet.
- Fäst stödfötterna med tältpinnar (Afb. 45,1) på marken (Afb. 45,A).

- Fälla in markis:*
- Ta bort eventuella spännlinor och tältpinnar.
 - Stoppa veven i markisens bajonettfassning och vrid med den medurs, tills markisen kör in till cirka 1 m.
 - Rengör stödfötterna vid behov.
 - Öppna spärren på stödbenen. Fäll ned låsarmen.
 - Skjut in den nedre delen av stödfötterna helt.
 - Fäll in de båda stödfötterna efter varandra i frontlisten och låt dem haka in. Tryck då stödfötterna lätt utåt.
 - Fortsätt veva tills markisen har körts in helt.
 - Dra veven ur bajonettfassningen och lagra den.

Kapitelöversikt

I detta kapitel hittar du hänvisningar för att bo i fordonet.

6.1 Dörrar

► Kör endast med stängda dörrar.

- ▷ Låsning av dörrarna kan förhindra att de öppnas av sig själva, t. ex. vid en olycka.
- ▷ Låsta dörrar förhindrar dessutom att någon kan komma in i fordonet utifrån t. ex. om du måste stanna vid en ljussignal. I en nödsituation kan det emellertid vara ett problem om dörrarna är låsta.
- ▷ Lås alltid dörrarna när du lämnar fordonet.

6.1.1 Centrallås

- ▷ Centrallåset låser förardörren, passagerardörren och påbyggnadens högra och vänstra garagedörr. Utvändiga luckor (förutom gasboxluckan och toalettluckan) övervakas.
- ▷ Om någon av dörrarna, garagedörrarna eller de utvändiga luckorna (förutom gasboxluckan och toalettluckan) är öppen kan centrallåset inte låsas.
- ▷ När motorn startas, kommer öppna dörrar och öppna förvaringsutrymmen och serviceluckor som leder in till fordonets inre (förutom gasboxluckan och toalettluckan) att visas på kombiinstrumentet.

Afb. 46 Fjärrstyrning (centrallås)

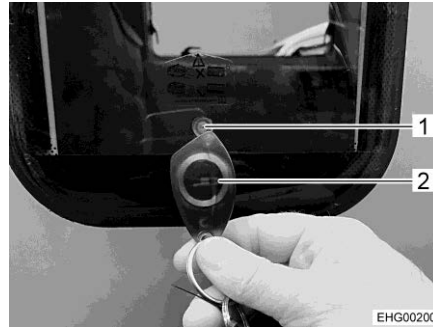
- Låsa upp:** ■ Tryck en gång kort på knapp (Afb. 46,1). Dörrlåsen är upplåsta.
- Låsa:** ■ Tryck en gång kort på knapp (Afb. 46,2). Dörrlåsen är låsta. Om alla lås har låsts, aktiveras det ett meddelande via körriktningsvisaren på fordonet.

- ▷ När knappen (Afb. 46,2) trycks ned, slutar fjärrstyrning att kommunicera med fordonet. En motorstart är endast möjlig om knappen (Afb. 46,1) trycks eller om fjärrstyrning sätts in i nödöppningen under instrumentbrädan. Mer information finns i instruktionsboken för basfordonet.

RFID-Chip

Med RFID-chipet kan ingångsdörren låsas och låsas upp från utsidan.

Afb. 47 RFID-Chip

Låsa upp/låsa:

- Håll RFID-chippet (Afb. 47,2) utanför sensorn (Afb. 47,1) i fönstrets nedre del.

- ▷ Om ingångsdörren är låst eller upplåst via RFID-chipet lyser en lysdiod kort på sensor (Afb. 47,1).
- ▷ RFID-chipet har ingen effekt på fordonets centrallås!

6.1.2 Elektriskt stängningshjälp

Ingångsdörren är utrustad med en elektriskt stängningshjälp.

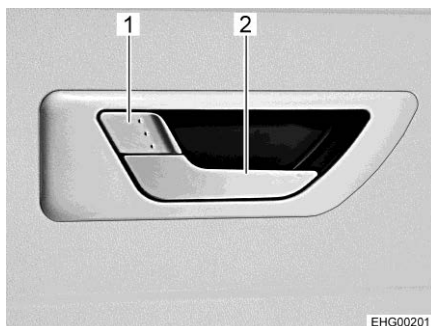
Stänga:

- Tryck in ingångsdörren lätt inåt eller utåt tills låset kopplar in en gång. Det elektriskt stängningshjälp stänger ingångsdörren helt. Låset griper in i det andra spåret.

- ▷ Stängningshjälp låser inte dörren. Låsningen sker via centrallås eller mekaniskt på dörrlås.

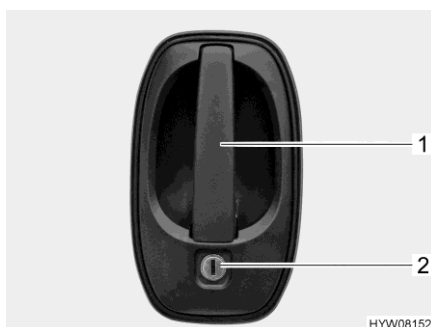
6.1.3 Ingångsdörr, insida

Afb. 48 Dörrlås ingångsdörr

- Öppna:** ■ Om dörrlåset är låst: Drag i det långa dörrhandtaget (Afb. 48,2). Dörren är upplåst och öppen.
- Låsa:** ■ När dörren är stängd trycker du på det korta dörrhandtaget (Afb. 48,1).

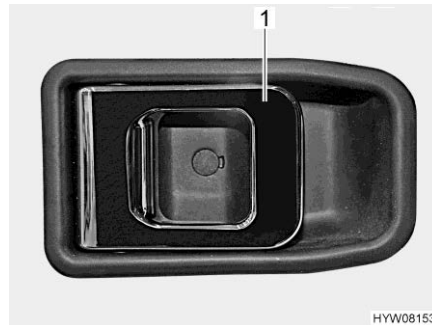
6.1.4 Förardörr, ingångsdörr, utsida

Afb. 49 Dörrlås (förardörr/ingångsdörr på utsidan)

- Öppna:** ■ Stick in nyckeln i låscylindern (Afb. 49,2) och vrid den ända tills dörrlåset har låsts upp.
- Vrid tillbaka nyckeln till mitten igen och drag ur den.
- Drag i dörrhandtaget (Afb. 49,1). Dörren är öppen.
- Låsa:** ■ Stick in nyckeln i låscylindern (Afb. 49,2) och vrid den ända tills dörrlåset har låsts.
- Vrid tillbaka nyckeln till mitten igen och drag ur den.

6.1.5 Förardörr, insida

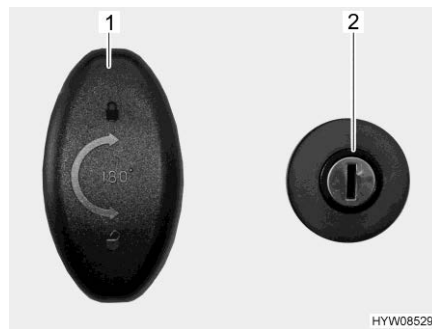

Afb. 50 Dörrlås (förardörr, insida)

Öppna: ■ Drag i handtaget (Afb. 50,1). Dörrlåset låses upp respektive öppnas.

Låsa: ■ Tryck ned handtaget (Afb. 50,1). Dörrlåset är låst.

6.1.6 Garagedörr med centrallås

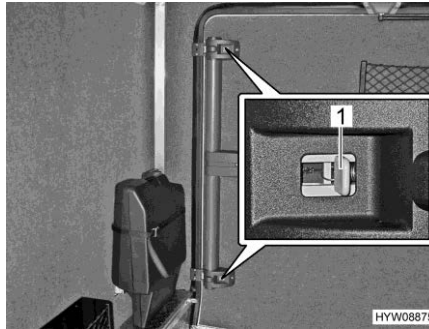
Afb. 51 Dörrlås (garagedörr)

Öppna: ■ Stick in nyckeln i låscylindern (Afb. 51,2) och vrid medurs. Centrallåset är upplåst.
■ Vrid låshandtaget (Afb. 51,1) medurs ett halvt varv och öppna garagedörren.

Låsa: ■ Stäng garagedörren.
■ Vrid låshandtaget (Afb. 51,1) moturs ett halvt varv.
■ Stick in nyckeln i låscylindern (Afb. 51,2) och vrid moturs. Centrallåset är låst.

Nödupplåsning

Garagedörren kan alltid öppnas inifrån via nödupplåsningen. Det gäller också, om garagedörren låstes med nyckel eller via centrallåset.

Afb. 52 Garagedörr (nödupplåsning inifrån)

Låsa upp:

- Tryck den gråa spjällen (Afb. 52,1) på det övre och nedre låset i riktning mot dörrens mitt.
- Tryck bakdörren bakåt.

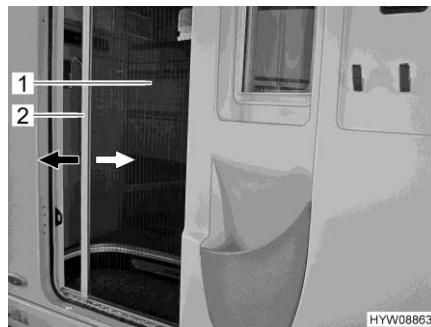
6.1.7 Insektsskydd på ingångsdörren, utdragbart

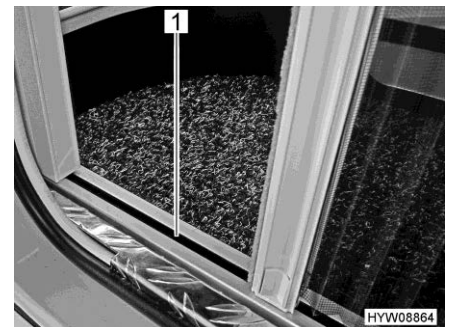
- ▷ Öppna insektsskyddet helt innan ingångsdörren stängs.
- ▷ Ta tag i listen med båda händer när du stänger och öppnar. Det minskar risken att insektsskyddet låser sig i ledningarna (Afb. 54,1).
- ▷ När du öppnar och stänger insektsskyddet, skall du inte trycka på nätområdet.
- ▷ Håll hundar och katter borta från insektsskyddet.
- ▷ Skjut insektsskyddet alltid helt in i dörrfästet när du skall lämna fordonet.

- ▷ Påbyggnadsleverantörer godkänner inte garantin, om skador på klädseln orsakades genom tredje part eller genom egna fel.

Afb. 53 Insektsskydd (ingångsdörr)

Afb. 54 Insektsskydd (nedre ledning)

Stänga:

- Ta tag i listen (Afb. 53,2) med båda händerna och dra insektsskyddet (Afb. 53,1) jämnt ur dörrfästet.
- Skjut insektsskyddet på den motstatta sidan från till anslaget.

Öppna:

- Ta tag i listen (Afb. 53,2) med båda händerna och skjut insektsskyddet (Afb. 53,1) med lätt tryck i dörrfästet.

6.2 Utvändiga luckor

- ▷ Stäng och lås alla utvändiga luckor innan du startar.
- ▷ Öppna resp. stäng alla lås på luckan för att öppna och stänga den utvändiga luckan.
- ▷ Ta inte tag i den nedre delen av gasboxens utvändiga lucka.

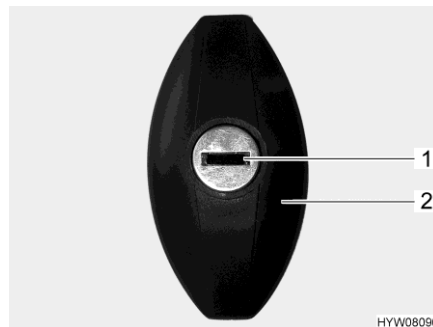
- ▷ Då fordonet lämnas ska samtliga luckor på utsidan stängas.

Luckorna som finns på fordonets utsida har enhetliga låscylindrar. Därför kan man öppna eller låsa dem med en och samma nyckel.

6.2.1 Lucklås, ellipsformat

- ▷ Vid regn kan det komma vatten i det öppna lucklåset. Stäng därför låshandtaget.

Afb. 55 Lucklås (ellipsformat, låst)

- Öppna:**
- Stick in nyckeln i låscylindern (Afb. 55,1) och vrid ett halvt varv moturs. Låshandtaget (Afb. 55,2) frigörs.
 - Dra ut nyckeln.
 - Vrid låshandtaget moturs ett halvt varv. Nu är luckan öppen.
- Stänga:**
- Stäng utvändiga luckan helt.
 - Vrid låshandtaget ett halvt varv medurs. Lucklåset har nu hakats fast, det är dock inte låst.
 - Stick in nyckeln i låscylindern.
 - Låshandtaget trycks i med nyckeln insatt, nyckeln vrids ett halvt varv medurs. Låshandtaget är nu låst.
 - Dra ut nyckeln.

6.3 Vädra

- ▶ Syret i fordonet förbrukas genom att man andas eller av gasdrivna installerade apparater. Därför måste den förbrukade luften alltid ersättas. För detta finns det ventilationsanordningar i fordonet (t. ex. takluckor med ventilation, takventiler eller golvventilation). Täck aldrig för ventilationerna på in- eller utsidan, t. ex. med en vintermatta. Håll ventilationerna fria från snö och löv. Risk för att kvävas föreligger på grund av den ökade CO₂-halten.

- ▷ I vissa väderleksförhållanden kan kondens bildas på metallföremål trots att man vädtrar tillräckligt mycket (t. ex. skruvarna på chassigolvet).
- ▷ Öppningar (t. ex. takventiler, kanterna på takluckor, eluttag, påfyllningsöppningar, luckor osv.) kan vara köldbryggor.

Kondensvatten

Se till att du alltid har en optimal luftcirkulation eller ventilation genom att vädra så ofta som möjligt. Endast om man vädtrar tillräckligt mycket kan man förhindra att det bildas kondensvatten och som en konsekvens därav mögel om det är kyligt eller kallt ute. När värmeeffekten, luftspridningen och ventilationen anpassas till varandra fås ett behagligt rumsklimat under den kalla årstiden. För att förhindra drag skall luftmunstyckena på instrumentbrädan stängas och luftspridningen i basfordonet stå på cirkulationsdrift.

Om fordonet står stilla en längre tid bör man vädra regelbundet, bl a för att undvika för kraftig uppvärmning på sommaren. Vädra därvid inte bara rummet utan även de utifrån tillgängliga förvaringsutrymmena. När fordonet ställs upp i ett stängt utrymme (t. ex. garage) ska även uppställningsplatsen vädras. Kondensvatten kan leda till att det bildas mögel.

6.4 Fönster

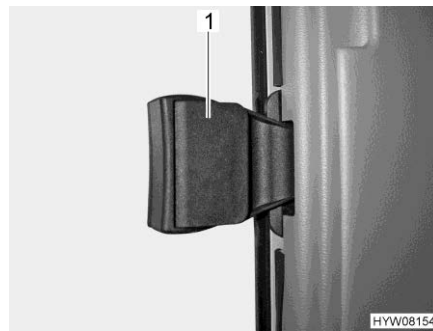

- ▷ Fönstrena är försedda med mörkläggningsrullgardin eller plisségardin och insektsnät eller veckat insektsskydd. Mörkläggningsrullgardinen och insektsnätet går p.g.a. dragkraften automatiskt tillbaka till sitt utgångsläge igen när man lossar låsanordningen. För att denna fjäderanordning inte ska ta skada bör man alltid låta mörkläggningsrullgardinen/insektsnätet långsamt gå tillbaka till utgångsläget. Plisségardinen och det veckade insektsskyddet består av tunt material. Dra försiktigt tillbaka plisségardinen eller insektsskyddet i handtaget till utgångsläget, håll i handtaget så att plisségardinen eller insektsskyddet inte skadas.
- ▷ Ha inte rullgardinerna stängda över en längre tid; materialet slits ut.
- ▷ Ta tag i mitten av kantlisten för att öppna eller stänga rullgardinerna. Om man inte tar i mitten på kantlisten kan rullgardinen klämmas eller skadas.
- ▷ När mörkläggningsrullgardinen eller plisségardinen är helt stängd kan det, vid starkt solljus, bildas värmeansamlingar mellan mörkläggningsrullgardinen/plisségardinen och fönstret. Fönstret kan skadas. Stäng därför mörkläggningsrullgardinen/plisségardinen endast till 2/3 vid starkt solljus. Ställ dessutom fönstret i läge för "kontinuerlig vädning".
- ▷ Stäng fönstren innan körningen påbörjas.
- ▷ Beroende på vädret ska man alltid stänga fönstrena så mycket att fukt inte kan tränga in.

- ▷ Då fordonet lämnas ska alla fönster vara stängda.
- ▷ Vid extrema väderleksförhållanden eller stora temperaturskillnader kan det bildas lite kondensvatten på insidan av de dubbla akrylglasrutorna. Rutan är så konstruerad, att kondensvattnet kan avdunsta igen om temperaturen ute stiger. Man behöver alltså inte vara rädd att akrylglasrutan tar skada av kondensvattnet.
- ▷ Solljus bleker med tiden tyget på dynorna. Färgförändringen går snabbare om temperaturen stiger kraftigt i fordonet. Därför rekommenderar vi att mörkläggningsgardinerna dras för fönstren vid starkt solljus. När fönstren mörkläggs skall det göras utan att värmeansamlingar uppstår.

6.4.1 Passagerarfönster

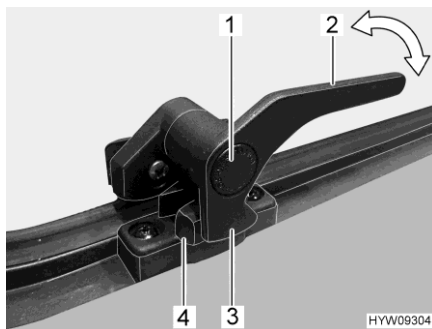
Afb. 56 Passagerarfönster

- Öppna:**
- Fäll ut handtaget (Afb. 56,1).
 - Skjut eller dra fönsterhalvan framåt till önskat läge.
- Stänga:**
- Stäng fönstret till stoppläget och se till att handtaget hakar i.

6.4.2 Överkantshängt fönster med automatik-spärrar

- ▷ Öppna fönstret helt så att spärren lossas. Om spärren inte frigörs och fönstret trots det stängs finns det risk för att fönstret går sönder p.g.a. stora trycket.
- ▷ När de överkantshängda fönstren öppnas skall det göras utan att vridspänningar uppstår. Fönster skall öppnas och stängas med jämn kraft.
- ▷ Låsarmen har en låsknapp. Vid varje manövrering av låsarmen måste låsknappen tryckas in.

Afb. 57 Låsarm (läget "stängd")

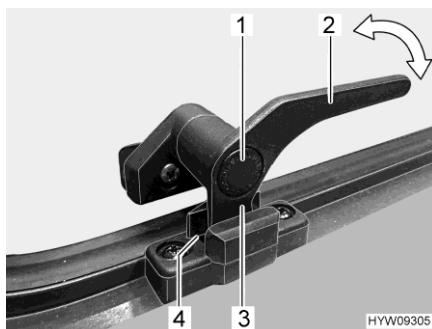

Afb. 58 Överkantshängt fönster med automatik-spärr

- Öppna:**
- Tryck på låsknappen (Afb. 57,1) och håll den nedtryckt.
 - Sväng låsarmen (Afb. 57,2) ett kvarts varv mot fönstrets mitt.
 - Öppna det överkantshängda fönstret till önskat läge. Automatik-spärren (Afb. 58,1) hakar fast automatiskt.

Det överkantshängda fönstret låses i önskat läge.

- Stänga:**
- Öppna det överkantshängda fönstret så mycket att spärren friges.
 - Stäng det överkantshängda fönstret.
 - Tryck på låsknappen (Afb. 57,1) och håll den nedtryckt.
 - Sväng låsarmen (Afb. 57,2) ett kvarts varv mot fönsterkarmen. Låsspak (Afb. 57,3) på låsarmen sitter helt på fönsterlåsets insida (Afb. 57,4).

Afb. 59 Låsarm (läget "kontinuerlig vädring")

Kontinuerlig vädring

Med hjälp av låsarmen kan man låsa det överkantshängda fönstret i två olika lägen:

- I läget "kontinuerlig vädring" (Afb. 59)
- I läget "helt stängt" (Afb. 57)

För att ställa det överkantshängda fönstret i läge för "kontinuerlig vädring":

- Tryck på låsknappen (Afb. 59,1) och håll den nedtryckt.
- Sväng låsarmen (Afb. 59,2) ett kvarts varv mot fönstrets mitt.
- Tryck upp det överkantshängda fönstret något.
- Vrid tillbaka låsarmen. Därvid måste låsarmens låsspak (Afb. 59,3) föras in i spåret på fönsterlåsen (Afb. 59,4).

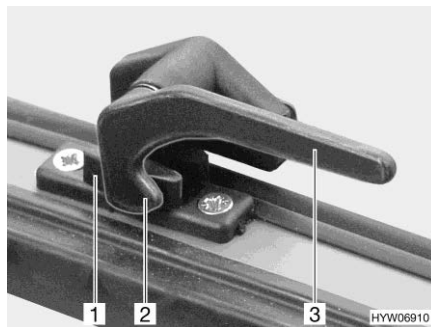
- Släpp låsknappen (Afb. 59,1).
 - Kontrollera att låsknappen inte är intryckt, den ska säkra låsarmen.
- Det överkantshängda fönstret får inte stå i läget "kontinuerlig vädning" under körning.

Vid regn kan det komma in vatten i bodelen om det överkantshängda fönstret står i läget "kontinuerlig vädning". Därför bör man stänga fönstret helt när det regnar.

6.4.3 Taklucksfönster med vridspärrar

- ▷ När det taklucksfönstret öppnas ska det göras utan att vridspänningar uppstår. Taklucksfönster ska öppnas och stängas med jämn kraft.

Afb. 60 Låsarm (läget "stängd")

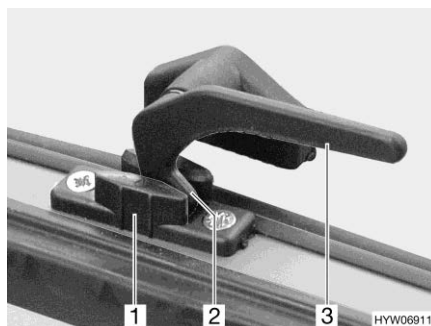

Afb. 61 Vridspärr (taklucksfönster)

- Öppna:**
- Sväng låsarmen (Afb. 60,3) ett kvarts varv mot fönstrets mitt.
 - Taklucksfönstret öppnas till önskat läge och fixeras med ratten (Afb. 61,1).

Taklucksfönstret låses i önskat läge.

- Stänga:**
- Vrid den lettrade hylsan (Afb. 61,1) tills låsningen släpper.
 - Taklucksfönstret stängs.
 - Sväng låsarmen (Afb. 60,3) ett kvarts varv mot fönsterkarmen. Låssparren (Afb. 60,2) är placerad på insidan av fönsterlåset (Afb. 60,1).

Afb. 62 Låsarm (läget "kontinuerlig vädning")

Kontinuerlig vädning

Med hjälp av låsarmen kan man låsa taklucksfönstret i 2 olika lägen:

- I läget "kontinuerlig vädning" (Afb. 62)
- I läget "helt stängt" (Afb. 60)

För att ställa taklucksfönstret i läge för "kontinuerlig vädring":

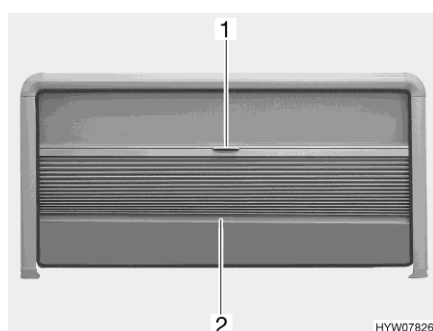
- Sväng låsarmen (Afb. 62,3) ett kvarts varv mot fönstrets mitt.
- Tryck upp det taklucksfönstret något.
- Vrid tillbaka alla låsarmar. Därvid måste låsspaken (Afb. 62,2) föras in i spåret på fönsterlåset (Afb. 62,1).

Taklucksfönstret får inte stå i läget "kontinuerlig vädring" under körning.

Vid regn kan det komma in vatten i bodelen om taklucksfönstret står i läget "kontinuerlig vädring". Därför ska man stänga taklucksfönstret helt.

6.4.4 Plisségardin och insektsnät

Fönstren är försedda med plisségardiner och insektsnät. Plisségardinen och insektsnätet sitter ihop.

Afb. 63 Plisségardin och insektsnät
(överkantshängt fönster)

Plisségardin

Plisségardinen sitter i den övre fönsterramen.

Stänga:

- Ta tag i mitten på plisségardinens kantlist (Afb. 63,2) och dra försiktigt ned den.

Öppna:

- Håll plisségardinens kantlist (Afb. 63,2) i mitten och skjut upp plisségardinen försiktigt.

Insektsnät

Insektsnätet finns i den övre fönsterramen.

Stänga:

- Drag ned insektsnätet (Afb. 63,1) i handtaget.
- Skjut insektsnätet steglöst.

Om insektsnätet inte dras ända ned kan plisségardinen dras ända ut till sidan på fönsterramen.

Öppna:

- Drag upp insektsnätet helt (Afb. 63,1), drag i handtaget.

6.4.5 Plisségardiner på förar- och passagerarfönstren

Stänga:

- Lossa fästbandet till plisségardinen.
- Dra försiktigt i plisségardinen tills magnetlåset håller plisségardinen på plats.

Öppna:

- Dra eller skjut tillbaka plisségardinen försiktigt.
- Sätt fast plisségardinen med fästband.

6.4.6 Plisségardin för vindrutan och på förar-/passagerarfönstren

Afb. 64 Låshandtag (passagerarfönster)

Afb. 65 Plisségardin (passagerarfönster)

- Stänga:**
- Tryck in låshandtaget (Afb. 64) och håll det intryckt.
 - Dra försiktigt plisségardinen till motsatt sida tills magnetlåset håller plisségardinen (Afb. 65) på plats.
- Öppna:**
- Tryck in låshandtaget (Afb. 64) och håll det intryckt.
 - Dra försiktigt tillbaka plisségardinen i låshandtaget.
 - Släpp låshandtaget. Låset måste haka fast.

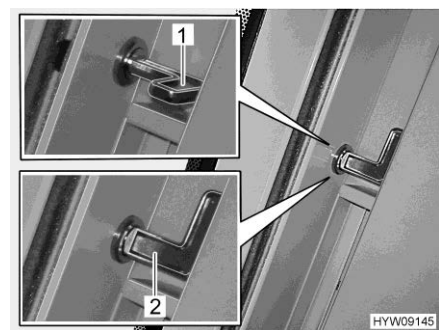
6.4.7 Mörkläggningsrullgardin/solskydd på vindrutan

Under körning kan mörkläggningsrullgardinen användas som solskydd. För detta måste vänster och höger vridspärr ställas i färdläge.

När motorn startas körs mörkläggningsrullgardinen hela vägen upp efter en tidsfördröjning på ca 15 sekunder. Beroende på i vilken position mörkläggningsrullgardinen befinner sig körs den först nedåt och sedan hela vägen upp. Inställningen som solskydd är bara möjligt när båda vridspärrarna är i färdläge.

Afb. 66 Vippknapp (mörkläggningsrullgardin/solskydd)

Afb. 67 Vridspärr (mörkläggningsrullgardin/solskydd)

- Stänga:**
- Vrid vridspärren från färdläge (Afb. 67,1) till läget stillastående (Afb. 67,2). Vrid vridspärren till det övre stoppläget på båda sidor om vindrutan.
 - Kör ner mörkläggningsrullgardinen. För att göra detta tryck in vippknappen (Afb. 66) kort nedtill. Mörkläggningsrullgardinen går hela vägen ned.

- Stanna mörkläggningsrullgardinen i ett mellanläge: Tryck in vippknappen (Afb. 66) kort nedtill. Mörkläggningsrullgardinen stannar.
- Öppna:*
- Kör upp mörkläggningsrullgardinen. För att göra detta, tryck in vippknappen (Afb. 66) kort upptill. Mörkläggningsrullgardinen körs hela vägen upp.
 - Stanna mörkläggningsrullgardinen i ett mellanläge: Tryck kort på vippknappen (Afb. 66) upptill. Mörkläggningsrullgardinen stannar.
- Använda mörkläggningsrullgardin som solskydd:*
- Kör upp mörkläggningsrullgardinen. För att göra detta, tryck upptill på vippknappen (Afb. 66) och håll den intryckt tills mörkläggningsrullgardinen är helt uppdragen.
 - Vrid vridspärren från läget stillastående (Afb. 67,2) till färdläge (Afb. 67,1). Vrid vridspärren till det inre stoppläget på båda sidor om vindrutan. Mörkläggningsrullgardinen kan användas som solskydd och ställas in i området ner till vridspärrarna.
 - För att ställa in solskyddet, tryck och håll in den övre eller undre delen av vippknappen (Afb. 66) tills önskad ställning har nåtts.

Nöddrift

Om mörkläggningsrullgardinen inte längre går att förflytta med brytaren (t. ex. om fordonets elsystem inte fungerar) kan mörkläggningsrullgardinen även förflyttas för hand.

Afb. 68 Handvev för nöddrift

Afb. 69 Handvev (i fästet)

- Sväng den höjbara sängen nedåt.
- Dra ur gardinen på vänster sida (Afb. 68,1) från den övre förningen.
- För in den medförda handvevens (Afb. 68,2 och Afb. 69,3) sexkantspets (Afb. 69,2) i mörkläggningsystemets intagningsmekanism (Afb. 69,1).
- Öppna eller stäng mörkläggningsrullgardinen för hand med handveven.
- Demontera handveven och förvara den.

6.5 Takluckor

Beroende på modell har fordonet takluckor med eller utan inbyggd ventilation. När en taklucka utan inbyggd ventilation är monterad sker ventilationen över takventiler.

- ▶ Ventilationsöppningarna till ventilationssystemet måste alltid vara öppna. Täck aldrig för ventilationerna, t. ex. med en vintermatta. Håll ventilationerna fria från snö och löv.

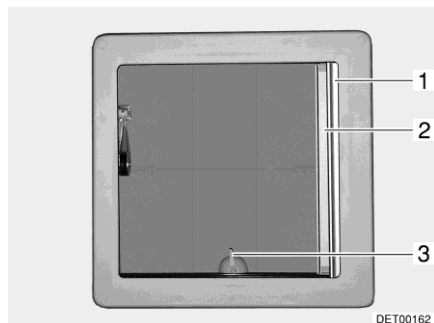
- ▷ Takluckorna är försedda med mörkläggningsrullgardin eller plisségardin och insektsnät. Mörkläggningsrullgardinen och insektsnätet går p.g.a. dragkraften automatiskt tillbaka till sitt utgångsläge igen när man lossar låsanordningen. För att denna fjäderanordning inte ska ta skada bör man alltid låta mörkläggningsrullgardinen/insektsnätet långsamt gå tillbaka till utgångsläget.
- ▷ Ha inte rullgardinerna stängda över en längre tid; materialet slits ut.
- ▷ När mörkläggningsrullgardinen resp. plisségardinen är helt stängd kan det, vid starkt solljus, bildas värmeansamlingar mellan mörkläggningsrullgardinen/plisségardinen och takluckan. Takluckan kan skadas. Stäng därför mörkläggningsrullgardinen/plisségardinen endast till 2/3 vid starkt solljus. Öppna takluckan något eller ställ den i ventilationsläge.
- ▷ Beroende på vädret ska man alltid stänga takluckorna så mycket att fukt inte kan tränga in.
- ▷ Gå inte på takluckorna.
- ▷ Stäng takluckorna innan körningen påbörjas.
- ▷ Kontrollera låset till takluckorna innan resan påbörjas.

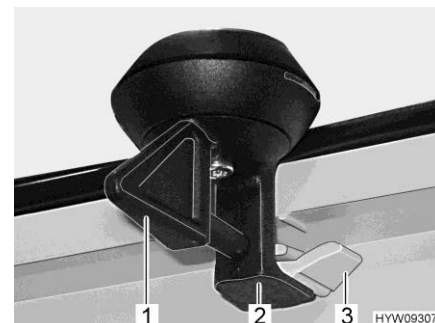
- ▷ Då fordonet lämnas ska alla takluckor vara stängda.
- ▷ Solljus bleker med tiden tyget på dynorna. Färgförändringen går snabbare om temperaturen stiger kraftigt i fordonet. Därför rekommenderar vi att mörkläggningsgardinerna dras för över takluckorna till 2/3 om fordonet står i starkt solljus.

6.5.1 Uppfällbar taklucka

Den uppfällbara takluckan kan öppnas på ena sidan. Tre olika lutningsvinklar och ett ventilationsläge är inställbara.

Afb. 70 Uppfällbar taklucka

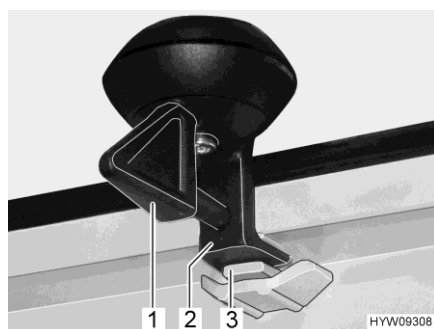
Afb. 71 Lås (uppfällbar taklucka)

Fälla upp:

- Vrid spaken (Afb. 70,3 resp. Afb. 71,1) ett kvarts varv.
- Tryck upp den uppfällbara takluckan med spaken.

Stänga:

- Den uppfällbara takluckan dras neråt i spaken.
- Vrid spaken ett kvarts varv. Låset (Afb. 71,2) måste glida in i den nedre spärren (Afb. 71,3).

Afb. 72 Lås (ventilationsläge)

Låsa i ventilationsläge:

- Den uppfällbara takluckan dras neråt i spaken.
- Vrid spaken (Afb. 72,1) ett kvarts varv. Låset (Afb. 72,2) måste glida in i det övre spåret (Afb. 72,3).

- ▷ Vid regn kan det komma in vatten i bodelen om den uppfällbara takluckan står i ventilationsläget. Därför skall den uppfällbara takluckan stängas helt.

Plisségardin

Plisségardinen kan stängas i valfritt läge vid öppen eller stängd uppfällbar taklucka.

Stänga:

- Drag ut plisségardinen (Afb. 70,1) och släpp den i önskad position. Plisségardinen stannar i denna position.

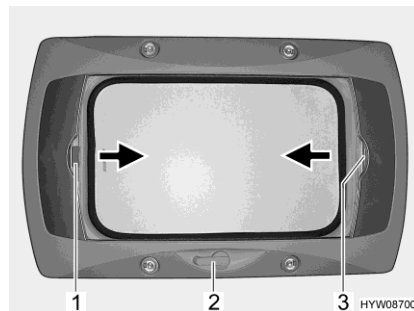
Öppna:

- För tillbaka plisségardinen långsamt till utgångsläget med handtaget.

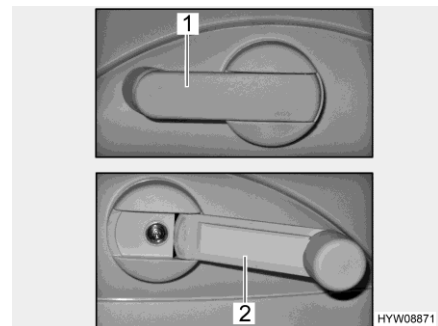
Insektsnät

- ▷ Insektsnätet kan skadas om det stängs när den uppfällbar takluckan är stängd. Därför får insektsnätet endast stängas när den uppfällbara takluckan är öppen.

- Stänga:**
- Drag ut insektsnätet (Afb. 70,2) tills det hakar in i låset på motsatta sidan.
- Öppna:**
- Tryck lätt uppåt på insektsnätets list. Spärren lossas.
 - Insektsnätet förs långsamt tillbaka till utgångsläget.

6.5.2 Vevmanövrerad taklucka

Afb. 73 Vevmanövrerad taklucka

Afb. 74 Handvev

Den vevmanövrerade takluckan kan öppnas med hjälp av handveven. För öppning och stängning fälls handveven ut (Afb. 74,2). I viloställning är handveven infälld (Afb. 74,1).

- Öppna:**
- Vrid på handveven (Afb. 73,2) tills ett motstånd känns.
- Stänga:**
- Veva med hjälp av handveven tills den vevmanövrerade takluckan är helt stängd. Efter ytterligare två till tre varv kan den vevmanövrerade takluckan låsas.
 - Kontrollera låset. Tryck för detta med handen mot akrylglaset.

Plisségardin

Plisségardinen kan stängas på valfritt läge. När plisségardinen är ihoplåst med insektsnätet, följer insektsnätet med när plisségardinen stängs.

- Stänga:**
- Drag i plisségardinens handtag (Afb. 73,3) i pilens riktning och släpp i önskad position. Plisségardinen stannar i denna position.
- Öppna:**
- För tillbaka plisségardinen långsamt till utgångsläget med handtaget.

Insektsnät

När insektsnätet är ihoplåst med plisségardinen, följer plisségardinen med när insektsnätet stängs.

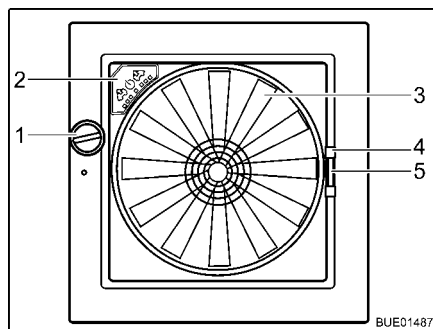
- Stänga:**
- Drag, med handtaget (Afb. 73,1), insektsnätet till plisségardinens handtag (Afb. 73,3) på den motsatta sidan, där det hakas i.
- Öppna:**
- Tryck insektsnätets handtag (Afb. 73,1) bakåt, uppåt och haka av insektsnätet från plisségardinen (Afb. 73,3).
 - Insektsnätet förs långsamt tillbaka med handtaget.

6.5.3 Taklucka med fläkt

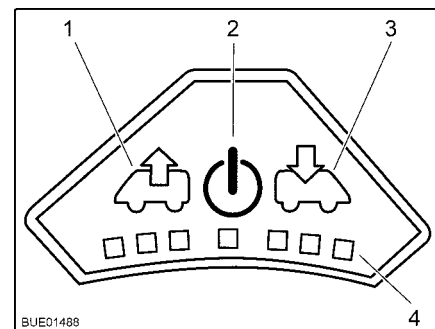

- För att skydda batteriet går fläkten tillbaka till nivå 1 efter en timme på nivå 6.

Takluckan är försedda med insektsnät, mörklägningsrullgardin och en inställningsbar fläkt för ventilation.

Afb. 75 Taklucka Omni-Vent

Afb. 76 Fläkthereglage

Öppna: ■ Vrid på vredet (Afb. 75,1) tills önskad öppningsvinkel har nåtts.

Stänga: ■ Vrid på vredet (Afb. 75,1) tills takluckan är helt stängd.

Insektsskydd Stänga och öppna insektsskyddet:

Stänga: ■ Dra insektsskyddet i handtaget (Afb. 75,4) till motstående ramsida.

Öppna: ■ Tryck samman handtaget vid insektsskyddet. Spärren lossas.
■ För långsamt tillbaka insektsskyddet med handtaget.

Mörklägningsgardin Så här stängs och öppnas mörklägningsgardinen:

Stänga: ■ Tryck ihop mörklägningsgardinens handtag (Afb. 75,5).
■ Dra ut mörklägningsgardinen till önskat läge och släpp den. Mörklägningsgardinen stannar i den här positionen.

Öppna: ■ Tryck ihop mörklägningsgardinens handtag.
■ Skjuta långsamt fram mörklägningsgardinen till utgångsläget.

Fläkt När takluckan är öppen kan kupén ventileras och vädras med fläkten (Afb. 75,3) i 6 nivåer. Fläkten regleras via reglagen (Afb. 75,2).

Slå på: ■ Tryck på på/av-knappen (Afb. 76,2). Fläkten går i komfortläge (vädring med lägsta fläktvarvtal).

Avluftning: ■ För att höja fläktvarvtalet: Tryck på vädringsknappen (Afb. 76,1). Fläktvarvtalet i vädringsriktningen ökar en nivå. Lysdioderna (Afb. 76,4) visar de olika nivåerna.
■ För att minska fläktvarvtalet: Tryck på ventilationsknappen (Afb. 76,3). Fläktvarvtalet minskar en nivå.

- Ventilera:*
- För att höja fläktvarvtalet: Tryck på ventilationsknappen (Afb. 76,3). Fläktvarvtalet i ventilationsriktningen ökar en nivå. Lysdioderna (Afb. 76,4) visar de olika nivåerna.
 - För att minska fläktvarvtalet: Tryck på vädringsknappen (Afb. 76,1). Fläktvarvtalet minskar en nivå.
- Förstärkningsfunktion:*
- Tryck på ventilationsknappen i ca 3 sekunder. Fläkten växlar till den högsta ventilationsnivån och går automatiskt tillbaka till den nivå som ställts in sedan tidigare efter ca 5 minuter.
 - Tryck på vädringsknappen i ca 3 sekunder. Fläkten växlar till den högsta vädringsnivån och går automatiskt tillbaka till den nivå som ställts in sedan tidigare efter ca 5 minuter.
- Slå från:*
- Tryck på på/av-knappen (Afb. 76,2). Fläkten stannar och lamporna släcks.

6.6 Stolar, vrida

- Före resan ska alla svängbara stolar vridas och låsas i färdriktning. Under resan måste de svängbara stolarna vara låsta i färdriktningen.

- Inställning av sittposition och armstöd beskrivs i kapitel 4.

Spaken för att svänga stolen sitter på sidan av stolen.

Afb. 77 Spak (svängning av stolen)

- Vrida:*
- Fäll upp båda armstöden på förarstolen/passagerarstolen.
 - Skjut förarstolen/passagerarstolen antingen bakåt eller i mittläge.
 - Dra spaken (Afb. 77,1) framåt för att svänga stolen. Stolen lossas från låst läge.

Man kan svänga den i vilken riktning man vill.

6.7 Förvaringsutrymme

- ▶ Beakta säkerhetsanvisningarna (dekaler) som hänvisar till att ett utrymme inte kan användas som förvaringsutrymme (t. ex. gasflaskulåda eller utrymmen i närheten av elektriska ledningar).
- ▶ Vid lastning skall de tillåtna lasterna för fram- och bakaxlar och den tillåtna totalvikten beaktas (se avsnitt 3.2.3).
- ▶ I bodelen skall det inte finnas några vätskor som innehåller hälsofarliga gaser.
- ▶ Stäng fast vätskebehållaren och säkra den mot att den glider bort eller faller ned.
- ▶ Förvara tunga föremål alltid i fotutrymmet säker och säkrad mot bortglidning. Lättare föremål kan också förvara i högre liggande utrymmen.

- ▷ Förvara inga fuktiga kläder i skåpen eller förvaringsutrymmen.

- ▷ Vid förvarings av laster skall du tänka på, hur bra tillgängliga de olika föremålen skall vara och hur ofta de kommer att användas.

I fordonet finns det följande möjligheter till förvaring:

- Utrymmet mellan golvet (går att komma åt inifrån ut)
- Bakre lastutrymme
- Förvaringslådor
- Hängskåp

6.7.1 Förvaringsfack i mellangolvet

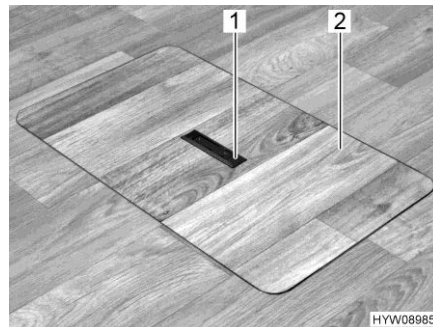
- ▷ Lasta inte in mer än 40 kg i förvaringsfacken i mellangolvet.

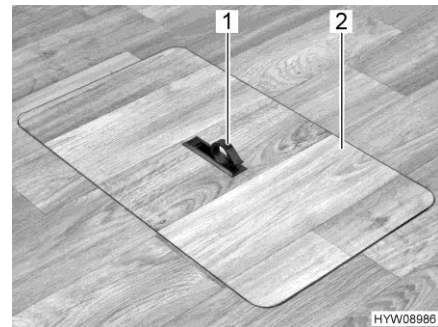
- ▷ Beroende av utrustningen måste heltäckningsmattan först läggas åt sidan, så att du kan komma åt förvaringsfacken.

Ytan under golvet är indelad i flera förvaringsfack.

Förvaringsfacken går att komma åt från bodelen via locket. Anordning av förvaringsfack beror på modellen.

Afb. 78 Locket för golvförvaringsfacket (handtag sänkt)

Afb. 79 Locket för golvförvaringsfacket (handtag utsvängd)

Öppna:

- Lägg eventuellt heltäckningsmattan åt sidan.
- Tryck nedåt på ena sidan av gripplattan (Afb. 78,1). Handtaget (Afb. 79,1) svängs upp.
- Ta bort locket (Afb. 79,2) uppåt.

- ▶ Stäng locket igen så fort det går och haka in handtaget. Annars finns det risk för att du snubblar över det öppna golvförvaringsfacket eller handtaget som sticker ut.
- ▶ Knäck inte heltäckningsmattan.
- ▶ Låt inte heltäckningsmatta ligga i utrymmet. Risk för att du snubblar!

Stänga:

- Sätt locket (Afb. 79,2) i ramen i golvet.
- Sväng ner med handtaget.

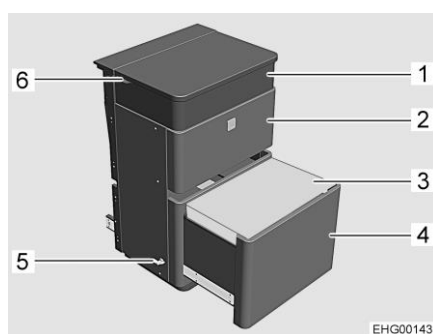
6.8 Multifunktionellt sideboard

- ▷ Säkra utdrag (Afb. 80,4) med lås (Afb. 80,5) för att förhindra att det oavsiktligt åker in och ut.
- ▷ Utdraget (Afb. 80,4) får belastas med högst 80 kg.

Istället för den högra sittbänken kan fordonet vara utrustat med ett multifunktionellt sideboard. Det multifunktionella sideboardets användningsmöjligheter:

- Laddning av multimedia-apparater
- Förvaring av föremål, skor med mera.
- Fotstöd
- Klättringshjälp för den höjbara sängen
- Extrastol

- 1 Multimediafack med två USB-uttag och två 230 V-uttag
- 2 Låda
- 3 Dyna
- 4 Utdrag med förvaringsfack och lock
- 5 Lås
- 6 Sladdutgång för multimedia-apparater

Afb. 80 Multifunktionellt sideboard

Använda som extrastol/fotstöd

Utdraget (Afb. 80,4) kan med hjälp av dynan (Afb. 80,3) användas som extrastol eller fotstöd.

Om utdraget åker ut: Säkra utdraget med låset (Afb. 80,5).

Använda som klättringshjälp

Utdraget (Afb. 80,4) kan användas som klättringshjälp för den höjbara sängen. Den tillåtna totalvikten på 80 kg får inte överskridas.

Om utdraget åker ut: Säkra utdraget med låset (Afb. 80,5).

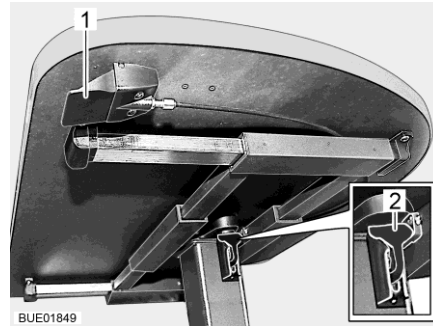
6.9 Bord

6.9.1 Lyftbord med frigöringsknapp

- ▷ Den sänkta bordsskivan får belastas först när dynan har placerats korrekt på bordsskivan (se avsnitt 6.12). I annat fall kan bordet skadas.

Bordsskivan kan förskjutas i längd- och tvärriktning samt vridas. Med lyftmekanismen kan bordet sänkas och användas som sängbotten.

Afb. 81 Lyftbord med frigöringsknapp

Förskjuta bordsskivan:

- Dra eller tryck låsarmen (Afb. 81,2) nedåt.
- Skjut bordsskivan till önskat läge.
- Tryck låsarmen (Afb. 81,2) uppåt.

Ställa in bordets höjd:

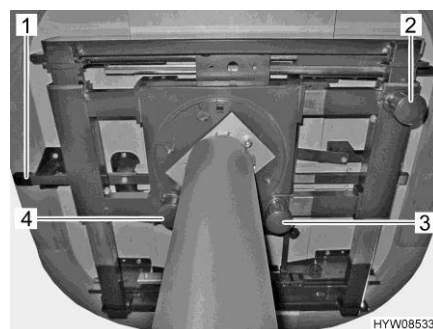
- Tryck på frigöringsknappen (Afb. 81,1) och håll den intryckt. Bordsskivan åker själv upp till det övre ändläget.
- Tryck bordsskivan nedåt till önskad position. Tryck i mitten på bordsskivan.
- Släpp frigöringsknappen (Afb. 81,1). Bordsskivan stannar i den valda positionen.

Ombyggnad till sängbotten:

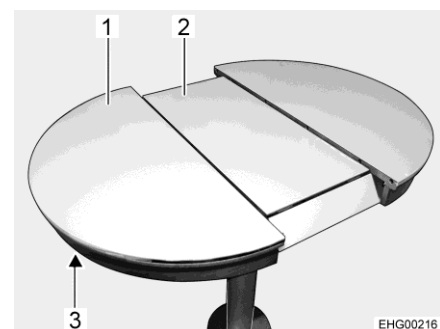
- Tryck på frigöringsknappen (Afb. 81,1) och håll den intryckt.
- Tryck på bordsskiva tills det tar stopp. Tryck i mitten på bordsskivan.
- Släpp frigöringsknappen (Afb. 81,1). Bordsskivan stannar i den understa positionen.

6.9.2 Bord med utdragbar bordsskiva

Bordsskivan kan förskjutas i längdriktning och i tvärriktning samt vridas. Genom en inbyggd mittdel kan bordsskivan dessutom förstoras.

Afb. 82 Inställningsmöjligheter för bordet

Afb. 83 Förstora bordsskiva

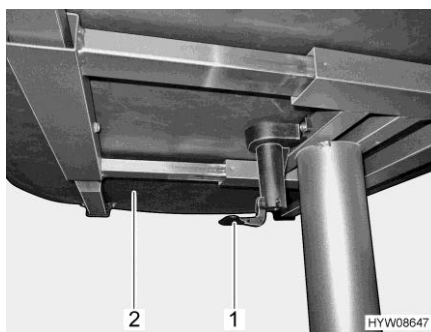
Förskjuta i längdriktning:

- Tryck ned knappen (Afb. 82,3) och håll kvar den.
- Skjut bordsskivan till önskat läge.
- Släpp knappen.

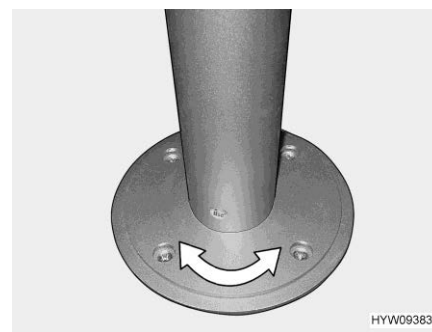
- Förskjuta i tvärriktning:*
- Tryck ned knappen (Afb. 82,2) och håll kvar den.
 - Skjut bordsskivan till önskat läge.
 - Släpp knappen.
- Vrida:*
- Dra knappen (Afb. 82,4) på låset nedåt.
 - Vrid bordsskivan till önskat läge.
 - Vrid bordsskivan fram och tillbaka lite tills den går i lås.
- Förstora bordsskiva:*
- Tryck frigöringen (Afb. 82,1 och Afb. 83,3) uppåt.
 - Dra i bordsskivan (Afb. 83,1) tills mittdelen (Afb. 83,2) kommer upp till bordsskivans höjd.
 - Skjut samman bordsskivan från båda sidor tills bordsytan sluts.
- Förminska bordsskiva:*
- Tryck frigöringen (Afb. 83,3) uppåt.
 - Dra i bordsskivan (Afb. 83,1) tills mittdelen (Afb. 83,2) frigörs.
 - Skjut samman bordsskivan långsamt från båda sidor tills mittdelen sjunker ned automatiskt.
 - Skjut samman bordsskivan från båda sidor en gång till tills bordsytan sluts.

6.9.3 Bord med pelar-bordsben

Bordsskivan kan förskjutas i längd- och i tvärriktning samt vridas. Det går inte att bygga om till sängbotten.

Afb. 84 Spak för förskjutning av bordsskivan

Afb. 85 Pelar-bordsben (vridbart)

- Förskjuta bordsskivan:*
- Dra eller tryck spaken (Afb. 84,1) nedåt.
 - Skjut bordsskivan (Afb. 84,2) till önskad position.
 - Tryck spaken uppåt igen.
- Vrida bordsskivan:*
- Vrid bordsskivan till önskad position. Detta kräver en viss kraftansträngning eftersom bordsskivan vrids mot friktionsmotståndet på pelar-bordsbenet (Afb. 85).

6.9.4 Hängbord med tvådelat stödben

- ▷ Den maximalt tillåtna belastningen av utsvängd bordsskiveförlängningen är 3 kg.

Afb. 86 Hängbord med tvådelat stödben

Bordsytan kan förstoras genom att en bordsskiveförlängning fälls ut.

- Förstora:**
- Dra knappen (Afb. 86,2) till låset nedåt och fäll ut bordsskiveförlängningen (Afb. 86,1).
- Förkorta:**
- Fäll in bordsskiveförlängningen (Afb. 86,1) under bordsskivan (Afb. 86,6) så att det hörs att låset hakar i.

Det tvådelade stödbenet gör att hängbordet kan användas som sängbotten.

- Ombyggnad till sängbotten:**
- Lyft upp bordsskivan (Afb. 86,6) ca 45° framtill.
 - Drag ut den nedre delen av stödbenet (Afb. 86,4) nedåt och lägg den åt sidan.
 - Tag ut bordsskivan ur den övre fästlisten.
 - Sätt, i 45°-vinkel, in bordsskivan med hållarna i den nedre fästlisten (Afb. 86,3) och ställ den på golvet med den övre delen av stödbenet (Afb. 86,5).

6.10 TV-anläggning

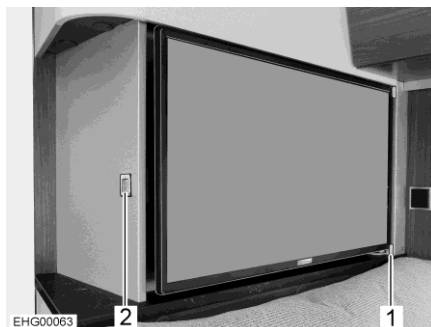
- Innan resan påbörjas ska den platta bildskärmen och bildskärmshållaren ställas i grundläget och säkras.

- Vid utförande med smart multimediasystem från **HYMER**:
Vid användning av en tv-apparat tillsammans med extrautrustningen smart multimediasystem från **HYMER** måste tv-apparaten uppfylla följande för att garantera en störningsfri funktion:
- Effektförbrukning tv-apparat i standby < 0,5 W
 - Effektförbrukning tv-apparat igång ≥ 15 W (max. 30 W)
 - Hörlursutgången (3,5-mm-jack) på tv-apparaten ska ha en spänning på 1,2 V_{ss} vid en tredjedel av den maximala ljudstyrkan

Platt bildskärm, kan integreras

Den platta bildskärmen är säkrad med en styrskena (Afb. 87,1) i sidan.

Afb. 87 Platt bildskärm

Positionera den platta bildskärmen:

- Tryck på frigöringsknappen (Afb. 87,2).
- Dra den platta bildskärmen ur styrskenan (Afb. 87,1) till önskat läge.
- Ta tag i den platta bildskärmen på den övre och nedre kanten och ställ in önskad lutning.

Ändra platt bildskärm till utgångsläge:

- Ta tag i den platta bildskärmen på den övre och nedre kanten och ställ in den i upprätt läge.
- För tillbaka den platta bildskärmen tills den hakar fast i styrskenan (Afb. 87,1) i sidan.

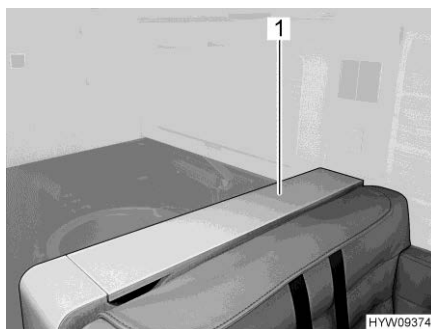
Nedsänkbar platt bildskärm

Den platta bildskärmen är nedsänkt monterad bakom sittbänken. Ta av nackstöden för fri sikt på den platta bildskärmen.

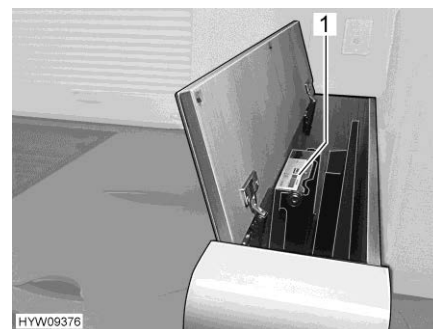
Den platta bildskärmen kan sänkas ned elektriskt eller manuellt beroende på utrustning.

- ▶ Sänk ned den platta bildskärmen och stäng locket innan avfärd.
- ▶ Om sittbänken används under körningen: Ta bort skyddet på nackstödens schakt innan färd och sätt fast nackstöden.

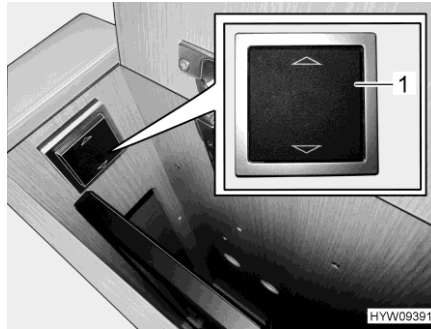
Afb. 88 Platt bildskärm (stängt lock)

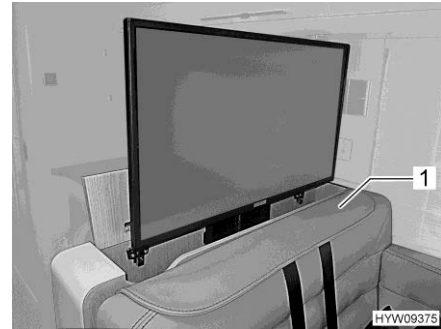
Afb. 89 Platt bildskärm (nedsänkt)

Kör ut platt bildskärm:

- Ta bort nackstöden.
- Öppna locket (Afb. 88,1).
- Manuellt nedsänkbar platt bildskärm: Tryck ned lyftmekanismen (Afb. 89,1) lite lätt för att avlasta fjädern. Den platta bildskärmen flyttar sig uppåt av sig själv.

Afb. 90 Brytare (elektrisk manövrering)

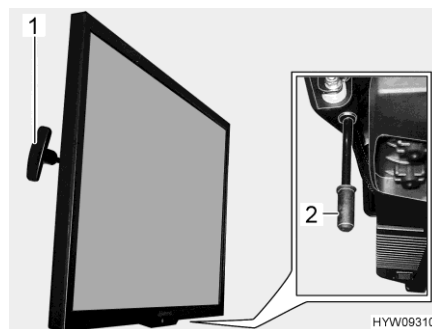
Afb. 91 Platt bildskärm (utkörd)

Sänk ned platt bildskärm:

- Elektriskt nedsänkbar platt bildskärm: Tryck på övre halvan av brytaren (Afb. 90,1). Den platta bildskärmen flyttar sig uppåt av sig själv.
- Lägg in medföljande skydd (Afb. 91,1) i nackstödet schakt.
- Manuellt nedsänkbar platt bildskärm: Tryck den platta bildskärmen med ett lätt tryck tills den hörbart snäpper fast.
- Elektriskt nedsänkbar platt bildskärm: Tryck på den nedre halvan av brytaren tills den platta bildskärmen är nedsänkt.
- Stäng locket.

Platt bildskärm som kan förskjutas

Den platta bildskärmen kan förskjutas uppåt, nedåt eller åt sidan.

Afb. 92 Platt bildskärm

Reglera den platta bildskärmens höjd:

- Dra i handtaget (Afb. 92,1) och håll fast. Den platta bildskärmen är upplåst.
- För den platta bildskärmen uppåt eller nedåt till önskat läge.
- Släpp handtaget. Den platta bildskärmen är låst.

Förskjuta den platta bildskärmen åt sidan:

- Dra handtaget (Afb. 92,2) nedåt och håll fast. Den platta bildskärmen är upplåst.
- Skjut den platta bildskärmen till önskat läge.
- Släpp handtaget. Den platta bildskärmen är låst.

6.10.1 Satellitsystem med automatisk antennjustering

- ▶ Kontrollera alltid att antennen befinner sig i "viloläge" innan körningen. Risk för olycksfall!

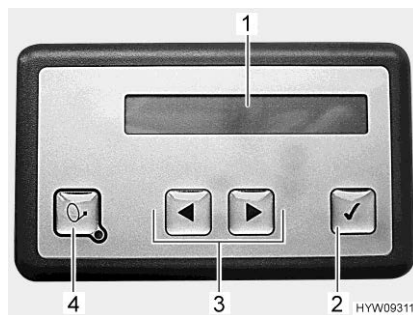

- ▷ Antennen kör vid påslagning av tändningen själv efter kort tid i viloläge och låser sig där. Föraren måste dock före färden kontrollera att antennen förvaras korrekt.
- ▷ Kör in parabolantennen vid stark vind eller storm.
- ▷ Tvätta inte ett fordon med parabolantenn i bortstvtänläggning, tvättgata eller med högtryckstvätt.

- ▷ Fordonet måste stå helt still under satellitsökningen. Gå inte omkring i fordonet.
- ▷ Beakta "fri sikt till söder". Alla satellitsystem står i riktning från Europa mot söder.
- ▷ Satellitmottagningen fungerar endast när antennen riktas direkt i riktningen mot önskad satellit, det får inte finnas några hinder i vägen.
- ▷ Satellitsystemet kan ställas in på kontrollenheten. Se tillverkarens instruktionsbok.
- ▷ Om platsen ställs in med hjälp av en lista över länder, gör det satellitsökningen snabbare.

Parabolantennen justeras automatiskt till en av de förinställda satelliter, när mottagningssystemet finns inom räckvidd av dessa satelliter. Användning av satellitsystemet är inte möjlig vid påslagen tändning.

- 1 Belyst skärm
- 2 OK-knapp
- 3 Fram/tillbaka-knapp
- 4 På/av-knapp

Afb. 93 Kontrollenhet (satellitsystem)

Den belysta skärmen visar information om det aktuella driftsläget av satellitsystemet. För att spara batteri, släcks belysningen efter en viss tid.

Påslagning, uppsättning och justering:

- Slå på mottagaren. Parabolantennen ställer sig efter uppkörning av mottagaren (upp till 90 sekunder) automatiskt upp.
- Alternativ: Tryck på på/av-knappen på kontrollenheten.

- ▷ Satellitsystemet startar sökningen med senast inställd position. Om fordonets plats byttes, börjar den fullautomatiska satellitsökningen. När satelliten har hittats, visas valt TV-program automatiskt.

- Avstängning, inkörning:*
- Stäng av mottagaren. Satellitsystemet växlar till viloläge. Beroende av inställningen förblir parabolantennen utkörd eller körs in.
 - Alternativ: Tryck på på/av-knappen på kontrollenheten. Parabolantennen kör in.

- Stoppa parabolantennen:*
- Tryck på OK-knappen. Parabolantennens rörelse stoppas omedelbart.

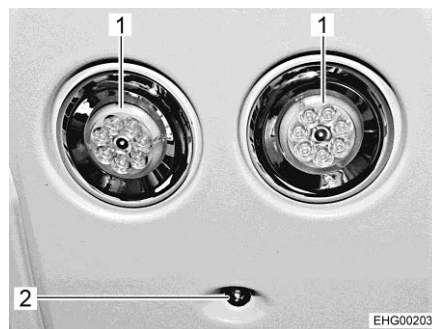
- Välj och ändra inställningen:*
- Tryck på fram/tillbaka-knappen tills den önskade menypunkten visas.
 - Tryck på OK-knappen. Menypunkten aktiveras.
 - Tryck på fram/tillbaka-knappen för att ändra inställningen.
 - Tryck på OK-knappen, för att spara inställningen.
 - Tryck på på/av-knappen för att lämna menypunkten utan att spara.

- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

6.11 Belysning

6.11.1 Belysning förarhytt

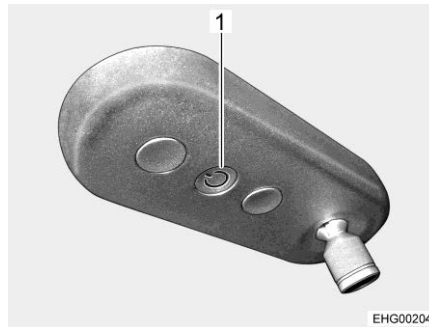
- 1 Låslampa
- 2 Driftindikering (blå lysdiod)

Afb. 94 Belysning förarhytt

- Slå på/från låslampa:*
- Rör lätt vid låslampans (Afb. 94,1) kant. Låslampan är påslagen.
 - Rör vid låslampans (Afb. 94,1) kant igen. Låslampan är avstängd.

Driftindikeringen (blå lysdiod) (Afb. 94,2) tänds när tändningen eller 12 V-nät är påslaget.

6.11.2 Invändiga lampor

Afb. 95 Invändiga lampor

*Slå på/från
lampa:*

- Tryck på på-/avstängningsknappen (Afb. 95,1).

6.12 Sängar

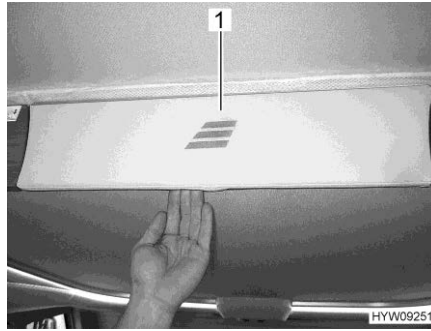
6.12.1 Högbar säng

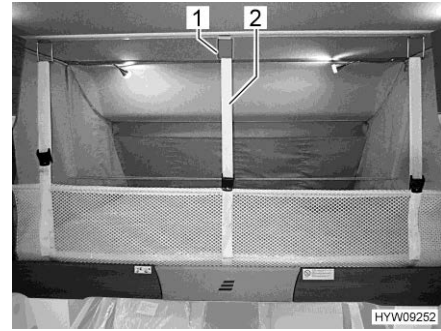
- ▶ Den höjbara sängen får belastas med högst 200 kg.
- ▶ Den höjbara sängen får aldrig användas som förvaringsutrymme för bagaget. Förvara endast sängkläder (max. 8 kg) för två personer i den.
- ▶ Låt den höjbara sängen vara låst i övre ställning innan resan påbörjas.
- ▶ Använd endast den höjbara sängen när skyddsnätet är upphängt.
- ▶ Småbarn skall aldrig lämnas i den höjbara sängen utan tillsyn.
- ▶ Se, speciellt vid småbarn under 6 år, att de inte kan ramla ner från den höjbara sängen.
- ▶ Barn skall använda särskilda barnsängar eller barnresesängar.

- ▷ Använd inte armstöden på stolarna i förarhytten för att klättra upp.
- ▷ Det måste gå att stänga den höjbara sängen utan större ansträngning så att den är fri från spänning i spärrläget. Föremål på den höjbara sängen kan leda till spänningar i mekaniken på ena sidan, vilket kan orsaka skador.
- ▷ Innan den höjbara sängen sänks ska den höjjusterbara rattstången sänkas och den uppfällbara klämman (om tillgänglig) på instrumentbrädan stängas.

Afb. 96 Panel (höjbar säng)

Afb. 97 Skyddsnät (höjbar säng)

Öppna höjbar säng:

- Sväng förar- och passagerarstolen i färdriktning, lås dem i detta läge, skjut dem bakåt och fäll fram ryggstödet helt.
- Stäng mörkläggningsgardinen i förarhytten.
- Drag i panelen (Afb. 96,1) för att låsa upp den höjbara sängen.
- Dra sedan ner den höjbara sängen till stoppläget med båda händerna.
- Se till att den höjbara sängen har dragits ner till det nedre ändläget och inte vilar på hinder som t. ex. nackstöd, dynor eller liknande.

Stänga höjbar säng:

- Släck läslamporna i taket.
- Lossa säkerhetsremmarna (Afb. 97,2) och lägg skyddsnätet under madrassen.
- Tryck upp den höjbara sängen till stoppläget med båda händerna. Se till att snäpplåset går i lås i låsbygeln.
- Se till att den höjbara sängen är ordentligt låst. Kontrollera genom att dra den höjbara sängen nedåt med kraft.

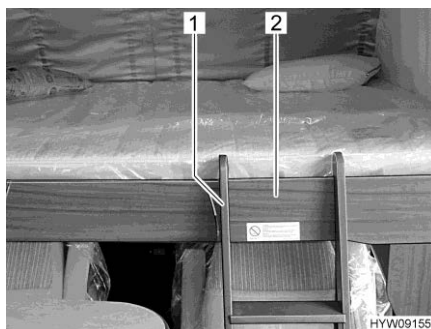
Skyddsnät

Skyddsnätet med säkerhetsremmarna befinner sig under madrassen i den höjbara sängen. Skyddsnätet ska först monteras när personerna som ska sova där befinner sig på den höjbara sängen.

Hänga upp:

- Haka fast säkerhetsremmarna (Afb. 97,2) i krokarna (Afb. 97,1) i taket.

Stege Stig endast upp i den höjbara sängen (beroende på modell) med hjälp av den medföljande stegen eller den längsgående sittbänken.

Afb. 98 Stege (höjbar säng)

- Haka fast:**
- Haka in stegens (Afb. 98,1) två byglar på den höjbara sängens sänggram (Afb. 98,2). Se till att bygeln ligger mot de inbyggda fixeringarna när stegen hakas in. Därmed är det inte möjligt att skjuta stegen åt sidan.
- Förvara:**
- Lossa stegen (Afb. 98,1) från den höjbara sängens sänggram (Afb. 98,2).
 - Förvara stegen säkert under madrassen.

6.12.2 Bakre säng (med extrautrustning platt bildskärm)

- ▷ När madrassen eller sängbotten i bakre sängen (Afb. 99,2) fälls upp kan de stöta mot den platta bildskärmen och skada den.

Afb. 99 Platt bildskärm över bakre sängen

- Lås upp den platta bildskärmen och för tillbaka den till utgångsläge.
- Fäll försiktigt upp madrassen eller sängbotten.

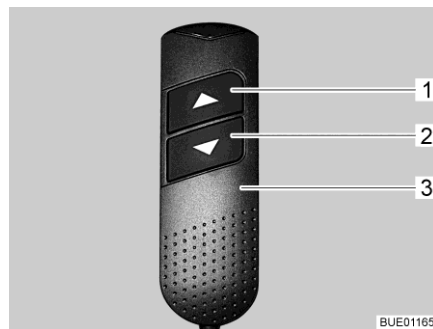
6.12.3 Högbar säng, elmanövrerad

- ▶ Den höjbara sängen får belastas med högst 200 kg.
- ▶ Innan resan påbörjas fästs den höjbara sängen med säkerhetsremmen i taket. Dra åt säkerhetsremmen ordentligt.
- ▶ Använd endast den höjbara sängen när skyddsnätet är upphängt.
- ▶ Den höjbara sängen får aldrig användas som förvaringsutrymme för bagaget. Förvara endast sängkläder (max. 8 kg) för två personer i den.
- ▶ Se till att barnen inte leker med den höjbara sängen.
- ▶ Småbarn skall aldrig lämnas i den höjbara sängen utan tillsyn.
- ▶ Se, speciellt vid småbarn under 6 år, att de inte kan ramla ner från den höjbara sängen.
- ▶ Barn skall använda särskilda barnsängar eller barnresesängar.
- ▶ Stick inte in händerna mellan sängen och väggen vid höjning och ned-sänkning. Risk för klämskador!
- ▶ Det får inte finnas någon last eller personer på sängen när den höjs och sänks.
- ▶ Sänk bara ned sängen när det är tomt i området under sängen.
- ▶ Sängen skall alltid sänkas ned så långt att den vilar på stöden på sidan.
- ▶ Gå endast upp i den höjbara sängen via stegen.

- ▷ Använd inte armstöden på stolarna i förarhytten för att klättra upp.
- ▷ Innan den höjbara sängen sänks ska den höjjusterbara rattstången sänkas och den uppfällbara klämman (när tillgänglig) på instrumentbrädan stängas.

Afb. 100 Kontrollenhet (höjbar säng)

Förberedelse av driftberedskap

Varje gång spänningen har varit avstängd (t. ex. vid avställning under vintern) måste den elektriska drivningen göras driftklar igen. Gör så här:

- Ta kontrollenheten (Afb. 100,3) och tryck samtidigt på båda pilknapparna (Afb. 100,1 och 2) tills den höjbara sängen har körts ända ned. När knappen släpps hörs en pipsignal som bekräftelse.

Öppna höjbar säng:

- Ta kontrollenheten (Afb. 100,3) och tryck på den nedre pilknappen (Afb. 100,2) tills den höjbara sängen har körts ända ned.

- Stänga höjbar säng:**
- Ta kontrollenheten (Afb. 100,3) och tryck på den övre pilknappen (Afb. 100,1) tills den höjbara sängen har körts ända upp.
 - Säkra den höjbara sängen i taket med säkerhetsremmen.

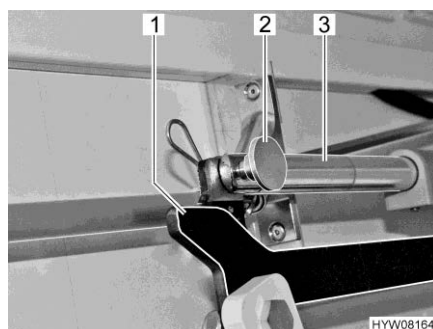
- Överbelastningsskydd** Om den höjbara sängen stöter emot ett hinder (t. ex. en person eller ett nackstöd) när den öppnas eller stängs stoppas rörelsen av överbelastningsskyddet.
- Kör den höjbara sängen med pilknappen (Afb. 100,1 eller 2) en liten bit i motsatt riktning.
 - Fortsätt köra den höjbara sängen i önskad riktning med pilknapparna.

- Störningar** Om det uppstår något fel vid öppning eller stängning (t. ex. motordefekt eller strömavbrott) avstannar rörelsen.

- Se till att felet avhjälpas.
- Förberedelse av driftberedskap.

När bodelsbatteriet är tomt eller el-blocket har stängt av spänningen p.g.a. underspänning (batterivakt) går den höjbara sängen inte längre att öppna eller stänga.

- Stäng av alla förbrukare.
- Starta fordonets motor.
- Koppla vid behov på 12 V-försörjningen.
- Öppna eller stäng den höjbara sängen.

Afb. 101 Drivenhet (höjbar säng)

- Nöddrift** Om den höjbara sängen inte längre går att höja eller sänka med kontrollenheten (t. ex. på grund av att fordonets elsystem inte fungerar) kan den höjbara sängen även manövreras för hand.

Om den höjbara sängen har fällts ned gör du på följande sätt:

- Ta bort tygvåderna på sidan.
- Lossa förbindelsen (låssprinten och bulten) (Afb. 101,2) mellan skjutstången (Afb. 101,3) och spaken (Afb. 101,1).
- Haka ur skjutstången.
- Stäng den höjbara sängen för hand.
- Kontakta kundtjänst.

Om den höjbara sängen har fällts upp gör du på följande sätt:

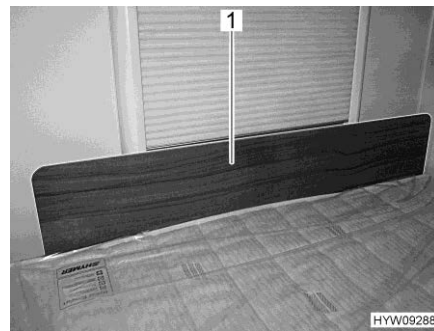
- Ta tag nedifrån mellan sidoväggen och sängens stänger och dra loss kopplingen (låssprinten och bulten) (Afb. 101,2) mellan skjutstången (Afb. 101,3) och spaken (Afb. 101,1).
- Öppna den höjbara sängen för hand.
- Kontakta kundtjänst.

6.12.4 Skyddsplåt/fallskydd

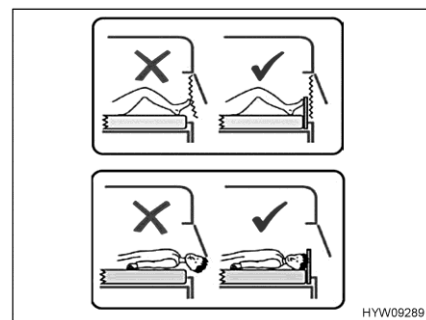
För fordon med bakre enkelsängar eller bakre tvärsängar, där sängen är placerad i fönsterhöjd, medföljer en skyddsplåt.

Skyddsplåten skyddar mörkläggningsrullgardinerna i liggområdet mot oavsiktlig skada.

Dessutom fungerar skyddsplåten som fallskydd vid öppet fönster.

Afb. 102 Skyddsplåt/fallskydd

Afb. 103 Anvisningar för skyddsplåt

Användning skyddsplåt:

- Sätt dit skyddsplåten (Afb. 102,1) framför fönstret mellan madrassen och fönsterramen. Klämverkan på madrassen som håller fast skyddsplåten i dess position framför fönsterramen.
- När sängen inte används (eller före resa påbörjas), ska skyddsplåten förvaras under madrassen.

6.12.5 Breddning bakre säng

- ▷ Den långa hyllan (Afb. 105,2) får belastas med maximalt 80 kg.
- ▷ Den långa hyllan (Afb. 105,2) får endast användas med den extra dynan på.

De båda enkelsängarna där bak kan byggas om till en sammanhängande sängyta.

Afb. 104 Korta hyllan (vid huvudändan)

Afb. 105 Långa hyllan (upphängd)

Förstora sängytan:

- Ta bort den korta hyllan (Afb. 104,1).
- Häng den långa hyllan (Afb. 105,2) på enkelsängarnas kanter.
- Lägg den extra dynan (Afb. 105,1) på hyllan.

Afb. 106 Fotsteg (stängt)

Afb. 107 Fotsteg (öppet)

Fälla ut stegen:

- Öppna lucka (Afb. 106,1 och Afb. 104,2).
- Tag av panelen (Afb. 106,2).
- Fäll den smala panelen (Afb. 107,2) framåt.
- Fäll ut stegens fotsteg (Afb. 107,1).

Afb. 108 Stege (utfälld)

- Fäll ut stängerna helt (Afb. 108,1) och placera mot golvet.

- ▷ Beroende på utrustning kan det finnas ett skyddsnät. Om ett skyddsnät finns måste detta användas.

6.12.6 Förlängning av sängytan för enkelsäng (XXL-säng) bak

Den högra enkelsängens sängyta kan förlängas.

Afb. 109 Förlängning av sängytan med extra dyna

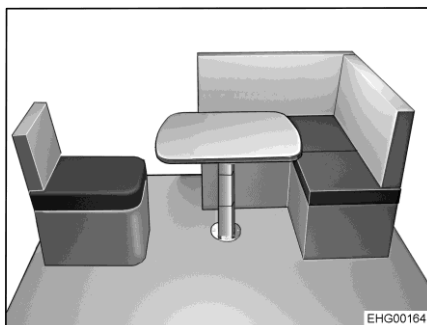
- Lägg den extra dynan (Afb. 109,1) på hyllan (Afb. 109,2) ovanpå det medelhöga klädsåpet.

6.12.7 Ombyggnad av L-sittgrupp och enkelsäte till extrasäng

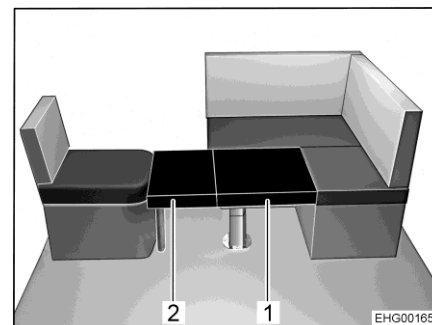

- ▷ Den sänkta bordsskivan får belastas först när dynan har placerats korrekt på bordsskivan. I annat fall kan bordet skadas.

L-sittgruppen kan byggas om till en extrasäng tillsammans med enkelsätet till sidan och det skjutbara lyftbordet. För att skapa sängytan behövs två extra dynor. En av extra dynorna (Afb. 111,2) har ett utfällbart fotstöd och en hållvinkel. Den andra extra dynan (Afb. 111,1) läggs på bordsskivan.

Afb. 110 Före ombyggnaden

Afb. 111 Efter ombyggnaden

Montera extrasäng:

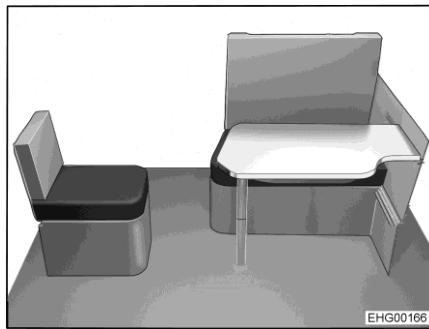
- Skjut det förskjutbara lyftbordet så att bordsskivan kan sänkas.
- Bygg om det skjutbara lyftbordet till sängbotten (se avsnitt 6.9.1).
- Ta bort enkelsätets sittdyna.
- Fäll ihop fotstödet på den lilla extra dynan (Afb. 111,2).
- Haka fast extra dynans hållvinkel (Afb. 111,2) i enkelsätet och placera extradynan på bordsskivan.
- Placera den andra extra dynan (Afb. 111,1) på bordsskivan.
- Placera sittdynan på enkelsätet igen.

6.12.8 Ombyggnad av längsgående sittbänk och enkelsäte till extrasäng

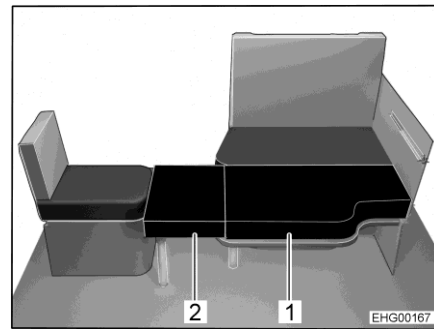

- ▷ Den ombyggda bordsskivan får belastas först när dynan är korrekt placerad på bordsskivan. I annat fall kan bordet skadas.

Den längsgående sittbänken kan byggas om till extrasäng tillsammans med enkelsätet till sidan och hängbordets nedsänkta bordsskiva. För att skapa sängytan behövs två extra dynor. En av extra dynorna (Afb. 113,2) har ett utfällbart fotstöd och en hållvinkel. Den andra extra dynan (Afb. 113,1) placeras på bordsskivan.

Afb. 112 Före ombyggnaden

Afb. 113 Efter ombyggnaden

Montera extrasäng:

- Bygg om hängbordet till sängbotten (se avsnitt 6.9.4).
- Ta bort enkelsätets sittdyna.
- Fäll ihop fotstödet på den lilla extra dynan (Afb. 113,2).
- Haka fast extra dynans hållvinkel (Afb. 113,2) i enkelsätet och placera extradynan på bordsskivan.
- Placera den andra extra dynan (Afb. 113,1) på bordsskivan.
- Placera sittdynan på enkelsätet igen.

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns information om fordonets gasanläggning.

Användning av fordonets gasdrivna apparater beskrivs i kapitel 9.

7.1 Allmänna anvisningar

- ▶ Operatören av gasanläggningen är ansvarig för genomförande av återkommande kontroller och för innehållande av underhållsintervallen.
- ▶ Om **inget** MonoControl- eller DuoControl-styrsystem med crashsensor är installerat: Innan resan påbörjas och innan fordonet lämnas, eller om de gasdrivna apparaterna inte används, ska alla gasavstängningsventiler och huvudavstängningsventilen på gasflaskan alltid stängas.
Om ett MonoControl- eller DuoControl-styrsystem med crashsensor är installerat kan gasavstängningsventilen och huvudavstängningsventilen vara öppna medan man kör.
- ▶ Vid tankning, på färjor eller i garage måste alla apparat som bedrivs med gas vara avstängda (beroende av utrustning värmesystem, spis, ugn, grill, kylskåp). Explosionsrisk!
- ▶ När en apparat drivs med gas får apparaten inte tas i drift i slutna utrymmen (t. ex. garage). Förgiftnings- och kvävningsrisk!
- ▶ Låt endast en auktoriserad fackverkstad underhålla, reparera eller ändra gasanläggningen.
- ▶ Innan gasanläggningen tas i drift skall den kontrolleras av en auktoriserad fackverkstad enligt de nationella bestämmelserna. Detta gäller även för oregistrerade fordon. Kontakta en auktoriserad fackverkstad för kontroll av ändringar av gasanläggningen.
- ▶ Även gastryckregulatorn, gas slangarna och avgasrören ska kontrolleras. Gastryckregulatorn och gas slangarna måste bytas ut i enlighet med de nationella fastlagda fristerna (senast efter 10 år). Fordonets ägare ansvarar för att detta görs.
- ▶ Vid defekt gasanläggning (gaslukt, hög gasförbrukning) finns det risk för explosion! Stäng huvudavstängningsventilen på gasflaskan omedelbart. Öppna fönster och dörrar och lufta väl.
- ▶ Vid fel på gasanläggningen: Det är förbjudet att röka, att tända öppen låga eller att aktivera elkontakter (ljusbrytare osv.). Kontrollera om gasledande delar och ledningar är täta, med läckagespray. Kontrollera inte med öppen låga.
- ▶ Till de inbyggda anslutningsförbindelserna får du endast ansluta apparat som är avsedda för det. Du får inte använda någon apparat i bilen, om den är ansluten till en av de inbyggda anslutningsförbindelserna.
- ▶ Innan man börjar använda spisen, ska man se till att man har en god ventilation. Öppna ett fönster eller en taklucka.
- ▶ Förbjudet att laga mat under körning.
- ▶ Använd inte gasdrivna kok- och ugnsenheter för uppvärmning.
- ▶ Om man har flera gasdrivna apparater krävs en separat gasavstängningsventil för varje apparat. Om enskilda apparater inte används ska respektive gasavstängningsventil stängas.

- ▶ Tändsäkringarna måste stänga inom en minut efter att gaslågan slocknat. När den stängs hör man ett klickande ljud. Kontrollera funktionen regelbundet.
- ▶ De installerade gasapparaterna är endast avsedda för gasol, butangas eller en blandning av dessa. Gastryckregulatorn såväl som alla fast installerade gasapparater är konstruerade för ett drifttryck på 30 mbar.
- ▶ Gasol är förgasbar ned till -42 °C, butangas däremot endast upp till 0 °C. Vid lägre temperaturer existerar inte längre något gastryck. Butangas lämpar sig alltså inte för vinterdrift.
- ▶ Gasboxen är på grund av sin funktion och konstruktion ett utåt öppet utrymme. Den seriemässigt inbyggda ventilationen får inte täckas över eller blockeras. Då kan inte läckande gas avledas ut i det fria.
- ▶ Gasboxen får inte användas som förvaringsutrymme.
- ▶ Säkra gasboxen mot obehörig åtkomst. Lås åtkomsten till den.
- ▶ Man måste omedelbart kunna komma åt flaskans huvudavstängningsventil.
- ▶ Gasdrivna apparater som är byggda för annat gastryck än 30 mbar får ej anslutas.
- ▶ Avgasröret måste vara tätt och fast slutet på värmare och kamin. Avgasröret får inte uppvisa några skador.
- ▶ Avgaser måste obehindrat kunna strömma ut i det fria och friskluft måste obehindrat kunna flöda in. Därför ska skorstenen och insugningsöppningarna hållas rena och fria (t. ex. från snö och is). Det får inte ligga några snövallar runt fordonet.

7.2 Gasflaskor

- ▶ Hantera fulla eller tömda gasflaskor utanför fordonet, endast med stängd huvudavstängningsventil och påsatt skyddskåpa.
- ▶ Gasflaskor får endast medföras i gasboxen.
- ▶ Ställ upp gasflaskorna lodrätt i gasboxen.
- ▶ Surra fast gasflaskorna så att de varken kan vridas eller välta.
- ▶ Anslut gasslangen utan spänning till gasflaskan.
- ▶ Sätt alltid på skyddskåpan när gasflaskorna inte är anslutna till gasslangen.
- ▶ Stäng huvudavstängningsventilen på gasflaskan innan gastryckregulatorn eller gasslangen avlägsnas från gasflaskan.
- ▶ Skruva beroende på anslutningen av gasslangen för hand eller med en lämplig specialnyckel från gasflaskan och skruva tillbaka den på gasflaskan igen. Fastskruvningen på gasflaskan är i regel vänstergängad. Dra **inte** åt för hårt.
- ▶ I fordon får endast speciella gastryckregulatorer med säkerhetsventil användas. Det får inte användas några andra gastryckregulatorer; de uppfyller inte kraven.
- ▶ Vid temperaturer under 5 °C ska en avfrosthingsanläggning (antifrost) för gastryckregulatorer användas.

- ▶ Använd enbart 11 kg- eller 5 kg-gasflaskor. (Storleken på glasflaskorna kan variera beroende på land.) Campingflaskor med inbyggd backventil (blå flaskor upp till max. 2,5 resp. 3 kg) får endast användas i kombination med en säkerhetsventil.
- ▶ Slanglängden för yttre gasflaskor skall vara så kort som möjligt (max. 150 cm).
- ▶ Blockera aldrig ventilationsöppningarna i golvet under gasflaskorna.

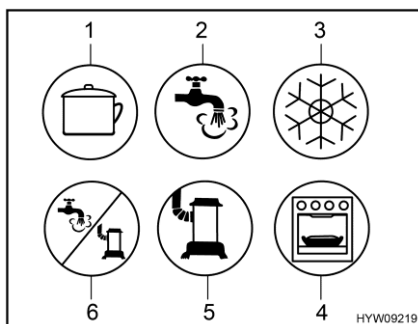

- ▷ Hos några modeller befinner sig gasboxen direkt bredvid ingångsdörren. På dessa modeller öppna då gasboxen endast när ingångsdörren är stängd. Risk för skador.

- ▷ Fastskruvningarna på gasflaskan är i regel vänstergängade.
- ▷ Gastrycket för gas-installationer måste reduceras till 30 mbar.
- ▷ Ej justerbar gastryckregulator med säkerhetsventil skall anslutas direkt på flaskventilen.
- ▷ Gastryckregulatorn reducerar gasflaskans gastryck till gasapparaternas driftstryck.
- ▷ Tillbehörshandeln tillhandahåller lämpliga Euro-fyllset resp. Euro-flaskset för att fylla på och ansluta gasflaskorna i olika europeiska länder.
- ▷ Mer information får du hos din återförsäljare eller ditt serviceställe.

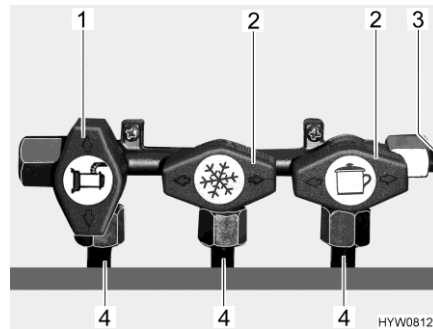
7.3 Gasavstängningsventiler

- 1 Spis
- 2 Varmvatten
- 3 Kylskåp
- 4 Ugn/grill
- 5 Värmesystem
- 6 Varmvatten/värmesystem

Afb. 114 Möjliga symboler för gasavstängningsventilerna

I fordonet finns en gasavstängningsventil (Afb. 114) för varje gasapparat. Dessa gasavstängningsventiler befinner sig nedanför spisen.

- 1 Öppen gasavstängningsventil
- 2 Stängd gasavstängningsventil
- 3 Inkommande gasledning
- 4 Ledning till gasapparat

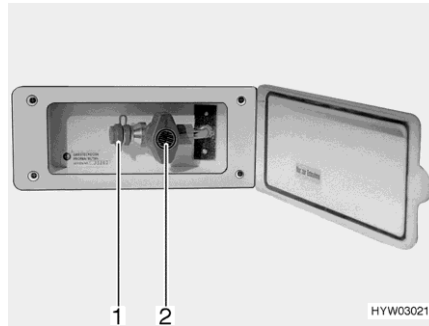
Afb. 115 Läge Gasavstängningsventiler (exempel)

- Öppna:**
- Ställ gasavstängningsventilen för respektive gasapparat parallellt (Afb. 115,1) med den ledning (Afb. 115,4) som går till gasapparaten.
- Stänga:**
- Ställ gasavstängningsventilen för respektive gasapparat tvärs (Afb. 115,2) mot den ledning (Afb. 115,4) som går till gasapparaten.

7.4 Extern gasanslutning

- ▶ När den externa gasanslutningen inte används, skall gasavstängningsventilen alltid vara stängd.
- ▶ Endast gasförbrukare som har passande adapter skall anslutas till den externa gasanslutningen.
- ▶ Anslut endast externa gasförbrukare som är konstruerade för ett drifttryck på 30 mbar.
- ▶ Säkerställ att ingen gas läcker ut från anslutningen när anslutningen har gjorts och gasavstängningsventilen har öppnats. Om otäthet föreligger i den externa gasanslutningen strömmar gas ut i det fria. I sådant fall skall gasavstängningsventilen och huvudavstängningsventilen på gasflaskan stängas omedelbart. Den externa gasanslutningen skall kontrolleras av auktoriserad fackverkstad.
- ▶ När en extern gasförbrukare ansluts får ingen gnistbildning förekomma i närheten av extern gasanslutningen.
- ▶ Anslut endast en gasförbrukningsenhet till den externa gasanslutningen. Använd inte den externa gasanslutningen som matning (anslutning av ytterligare en gasflaska).
- ▶ Använd inte den externa gasanslutningen för att fylla på gasflaskor. Beakta uppgifterna på hänvisningsetiketten på den externa gasanslutningen.

Afb. 116 Extern gasanslutning
(gasavstängningsventilen
stängd)

Den externa gasanslutningen befinner sig, beroende på modell, på fordons bakdel eller på fordonets vänstra resp. högra sida.

- Anslut den externa gasapparaten till anslutningar (Afb. 116,1).
- Öppna gasavstängningsventilen (Afb. 116,2).

7.5 Gasbox

- ▷ Ta inte tag i den nedre panelen av gasboxens utvändiga lucka (Afb. 117,1). Ta tag i sidorna av den utvändiga luckan när du öppnar och stänger.

Afb. 117 Gasbox (utvändig lucka öppen)

7.6 Gastryck-styrssystem DuoControl CS

- ▷ Styrsystemet och slangarna måste bytas ut senast 10 år efter tillverkningsdatum. Användaren ansvarar för detta.
- ▷ Beakta dessutom tillverkarens instruktionsbok.

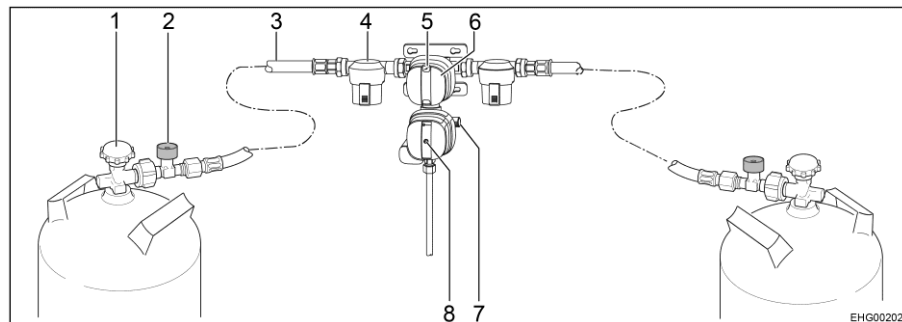
DuoControl CS är ett styrsystem för gastryckssäkerhet med automatisk omkopplingsenhet för en gasanläggning med två flaskor och med crashsensor. DuoControl-styrsystemet kopplar automatiskt om från driftflaskan till reservflaskan om driftflaskan är tom eller inte längre är i driftklart läge. Gasförbrukarna behöver inte tas ur drift. DuoControl-styrsystemet är avsett för alla vanliga gasflaskor med flytande gas (propan/butan) med ett tryck på 0,7 bar till 16 bar.

DuoControl-styrsystemet garanterar ett konstant gastryck för de gasdrivna apparaterna, oavsett vilken gasflaska som levererar gasen.

Vid en olycka bryter crashsensorn i DuoControl-styrsystemet gasflödet.

Gasflaskan är ansluten med högtrycksslangar. En slangbrottssäkring förhindrar att gas läcker ut om slangen skulle skadas.

Användning av gasdrivna apparater under körningen är tillåtet över hela Europa om fordonet är utrustat med ett gastryck-styrsystem med crashsensor och högtrycksslangar med slangbrottssäkring.

Afb. 118 Säkerhetsgastryck-styrssystem DuoControl CS

- 1 Huvudavstängningsventil
- 2 Slangbrottssäkring
- 3 Högtrycksslang
- 4 Gasfilter
- 5 Statusvisning - driftflaska/reservflaska (grön/röd)
- 6 Vred för omkoppling av driftflaska/reservflaska
- 7 Skruvlock (kontrollanslutning)
- 8 Crashsensorns återställningsknapp (gul)

Anläggningens uppbyggnad

DuoControl-styrsystemet består av en omkopplingsventil och en crashsensor. DuoControl-styrsystemet är monterat mellan högtrycksslangarna (Afb. 118,3) med slangbrottssäkring (Afb. 118,2). Med vredet (Afb. 118,6) på omkopplingsventilen ställer du in vilken gasflaska som ska användas som driftflaska och vilken som ska användas som reservflaska.

I fönstret (Afb. 118,5) visas gasförsörjningens status:

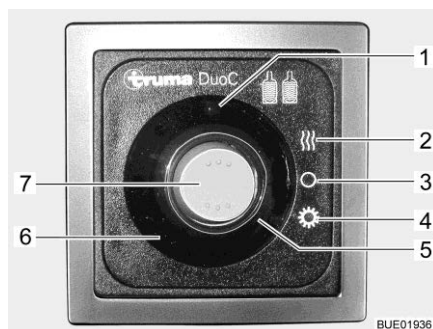
- Grönt: Driftflaska
- Rött: Reservflaska.

Drift med bara en gasflaska är tillåten. Den öppna anslutningen måste dock förslutas med ett blindlock i detta fall.

- Crashsensor** Crashsensorn stänger av gastillförseln vid kraftig vibration (t. ex. vid en krock). Den gula återställningsknappens läge (Afb. 118,8) indikerar crashsensorns driftstatus:
- När den gula återställningsknappen (Afb. 118,8) är intryckt är crashsensorn driftklar.
 - När den gula återställningsknappen (Afb. 118,8) sticker ut är crashsensorn **inte** driftklar. Idrifftagning, se nedan.

- Slangbrottssäkring** Slangbrottssäkringen (Afb. 118,2) stänger av gasflödet om den anslutna slangen går sönder. Slangbrottssäkringen måste aktiveras genom att trycka på den gröna knappen.

- Avfrostning** DuoControl-styrsystemet kan värmas upp (avfrostning). DuoControl-styrsystemet värms automatiskt upp när vinterdrift är inställd på kontrollenheten. På så sätt undviks störningar i gasanläggningen på grund av frost under vintern.

- 1 Gul kontrollampa avfrostning
- 2 Läge vinterdrift
- 3 Läge AV
- 4 Läge sommar drift
- 5 Röd kontrollampa driftflaska tom
- 6 Grön kontrollampa försörjning ur driftflaska
- 7 Vippkontakt

Afb. 119 Kontrollenhet (DuoControl)

- Kontrollenhet** Kontrollenheten visar driftflaskans status. När den gröna kontrollampan lyser (Afb. 119,6) är driftflaskan full. När den röda kontrollampan (Afb. 119,5) lyser är driftflaskan tom. Gasförsörjningen sker då med reservflaskan.
- När värmesystemet för DuoControl-styrsystemet (avfrostning) är aktivt lyser den gula kontrollampan avfrostning (Afb. 119,1).
- Dessutom kan sommar drift och vinter drift ställas in med kontrollenheten (Afb. 119).

- Ställa in sommar drift:** ■ Tryck vippkontakten (Afb. 119,7) nedåt (läge sommar drift (Afb. 119,4)).
- Ställa in vinter drift:** ■ Tryck vippkontakten (Afb. 119,7) uppåt (läge vinter drift (Afb. 119,2)).
- Ta i drift:**
- Anslut gasflaskorna.
 - Med vredet (Afb. 118,6) på omkopplingsventilen väljs gasflaskan, som ska prioriteras (driftflaska). Vrid alltid vredet till stoppläget.
 - Öppna huvudavstängningsventilerna (Afb. 118,1) på gasflaskorna.

- Tryck in slangbrottssäkringens gröna knapp (Afb. 118,2) i cirka 5 sekunder. I fönstret (Afb. 118,5) visas den gröna markeringen.
- Om crashsensorn har utlöst (den gula återställningsknappen (Afb. 118,8) sticker ut):
Tryck in den gula återställningsknappen (Afb. 118,8) hårt, vrid lätt medurs och håll den intryckt i 5 sekunder. Säkerställ att återställningsknappen stannar klar i det intryckta läget ("driftklar").
Om det inte är möjligt ska anläggningen återställas så som beskrivs: Använd torx-insatsen T20 på skruvstödet för att underlätta vridrörelsen.

Slå från:

- Ställ vippkontakten (Afb. 119,7) i läge AV (Afb. 119,3). Kontrolllampan släcks.
- Stäng huvudavstängningsventilerna (Afb. 118,1) på gasflaskorna.

Byte av gasflaskor

- ▶ Öppna lågor är inte tillåtna när gasflaskorna byts ut, rök inte.
- ▶ Efter byte av gasflaskan skall kontrolleras att anslutningsställena är täta. Anslutningar skall sprayas in med läckagespray. Tillbehörshandeln tillhandahåller dessa medel.

- ▷ Använd skruvstödet för att skruva i och av högtrycksslangarna. Skruvstödet möjliggör det åtdragningsmoment som krävs och förhindrar att skruvningen skadas på grund av felaktigt verktyg.
- ▷ Om det finns ett gasfilter ska filterdynan bytas vid varje byte av gasflaska (se avsnitt 12.5).

Om den gröna kontrollampan (Afb. 119,6) slocknar under drift och den röda kontrollampan (Afb. 119,5) tänds är driftflaskan tom och måste bytas ut. I fönstret (Afb. 118,5) för gasflaskan visas den röda markeringen. Gasförbrukarna försörjs med gas från reservflaskan.

En tom gasflaska kan bytas ut när gasdrivna apparater är i drift.

Byt gasflaska:

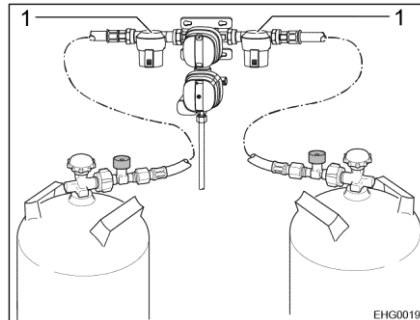
- Vrid vredet (Afb. 118,6) till stoppläget i riktning mot den aktuella gasflaskan. Då blir denna gasflaska driftflaska och den tomma flaskan blir reservflaska. Markeringen i fönstret (Afb. 118,5) växlar från rött till grönt.
- Stäng huvudavstängningsventilen (Afb. 118,1) på den tomma gasflaskan. Beakta pilriktningen.
- Skruva av högtrycksslangen från den tomma gasflaskan (vanligen vänstergänga).
- Lossa fästremmarna och tag ut den tomma gasflaskan.
- Ställ den fyllda gasflaskan i gasboxen och fäst med fästremmarna.
- Anslut högtrycksslangen till den fulla gasflaskan (vanligen vänstergänga).
- Öppna huvudavstängningsventilen på gasflaskan.
- Tryck på den gröna knappen på slangbrottssäkring (Afb. 118,2).

7.7 Gasfilter

- ▷ Om styrsystemet för gastryck slutar fungera på grund av olja eller smuts gäller inte garantin för styrsystemet.

Gasfiltret måste kontrolleras regelbundet. När gasflaskan byts måste filterdynan bytas (se avsnitt 12.5).

Afb. 120 Gasfilter

- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

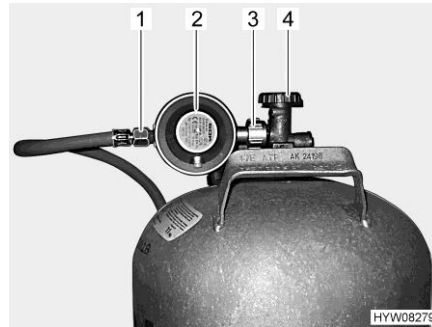
7.8 Byta ut gasflaskor

- ▶ Öppna lågor är inte tillåtna när gasflaskorna byts ut, rök inte.
- ▶ Efter byte av gasflaskan skall kontrolleras att anslutningsställena är täta. Anslutningar skall sprayas in med läckagespray. Tillbehörshandeln tillhandahåller dessa medel.

- ▷ Det förfarande som beskrivs nedan gäller fordon som är utrustade med en enkel gasanslutning. Om fordonet är utrustat med ett styrsystem: Vid byte av gasflaska, fortsätt enligt beskrivningen i styrsystemet.

Afb. 121 Anslutning gasflaska

- Öppna luckan till gasboxen.
- Stäng huvudavstängningsventilen (Afb. 121,4) på gasflaskan. Beakta pilriktningen.
- Håll fast gastryckregulatorn (Afb. 121,2) och öppna muttern (Afb. 121,3) (vanligen vänstergänga).
- Tag bort gastryckregulatorn med gasslangen (Afb. 121,1) från gasflaskan.
- Lossa fästremmarna och tag ut gasflaskan.
- Ställ den fulla gasflaskan i gasboxen.
- Fäst gasflaskan med fästremmarna.
- Sätt gastryckregulatorn (Afb. 121,2) med gasslangen (Afb. 121,1) mot gasflaskan och dra åt muttern (Afb. 121,3) (vanligen vänstergänga). Dra **inte** åt för hårt.
- Stäng luckan till gasboxen.

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns information om fordonets elektriska anläggning.

Användning av bodelens eldrivna apparater beskrivs i kapitel 9.

8.1 Allmänna säkerhetsanvisningar

- ▶ Arbeten på elanläggningen får endast utföras av fackpersonal.
- ▶ Alla elapparater (t. ex. mobiltelefon, kommunikationsradio, TV-apparat eller DVD-spelare) som har installerats i fordonet i efterhand, och används under resan måste ha bestämda egenskaper: Dessa är CE-märke, EMC-provning (elektromagnetisk kompatibilitet) och e-provning. Endast på så sätt kan fordonets funktionssäkerhet garanteras under resan. Annars kan det hända att airbagen aktiveras eller fordonselektroniken störs.

- ▷ Den kan uppstå fördröjningar vid avgivande eller vidarekoppling av elektriska impulser efter fordonets start. Basfordonets styrning friger signal D+ först när motorn har nått sin fulla effekt. Detta kan dröja upp till 15 sekunder vid exempelvis en kallstart vintertid. Av denna anledning avges varningssignaler (som varning om att fotstegget är utfällt) ibland med fördröjning. Även den automatiska infällningen av en SAT-antenn kan fördröjas.
- ▷ Koppla dock för säkerhets skull ifrån 230 V-anslutningen och drag in antennerna som skydd för elapparaterna vid åskväder.

8.2 Begrepp

Vilospänning

Vilospänningen är batteriets spänning i viloläge, d vs att ström ej tas ut och att batteriet ej laddas.

- ▷ För mätningen måste batteriet ha vilat ett tag. Vänta därför ca 2 timmar efter senaste laddningen eller senaste strömuttag från förbrukare innan vilospänningen mäts.

Viloström

Några elektriska förbrukare som t. ex. klocka och kontrollampor behöver ständigt elektrisk ström; det är apparater i standby-läge, som använder viloström. Denna viloström flyter även när apparaten är frångkopplad.

Djupurladdning

Djupurladdning av batteriet sker om batteriet laddas ur fullständigt genom tillkopplade förbrukare och viloströmmen sjunker under 12 V.

- ▷ Djupurladdning skadar batteriet.

Kapacitet Som kapacitet betecknas den mängd elektricitet som ett batteri kan lagra. Batteriets kapacitet anges i amperetimmar (Ah). I regel används det s.k. K20-värdet.

K20-värdet anger hur mycket ström ett batteri kan ge ifrån sig under en period på 20 timmar utan att det skadas eller hur mycket ström det krävs för att ladda upp ett tomt batteri på 20 timmar.

Om ett batteri t. ex. kan ge 4 ampere i 20 timmar har det en kapacitet på $4 \text{ A} \times 20 \text{ h} = 80 \text{ Ah}$.

När det flyter mer ström, minskas batteriets urladdningstid proportionellt till det.

Yttre omständigheter som temperatur och ålder förändrar batteriets lagringskapacitet. Kapacitetsangivelserna gäller nya batterier som drivs i rumstemperatur.

- ▷ Beroende på batteritypen har kapacitetsangivelserna en omräkningsfaktor på 1,3 till 1,7 (den faktiska kapaciteten reduceras med detta värde).
- ▷ Ett praktiskt exempel visas i avsnittet 8.3.6.

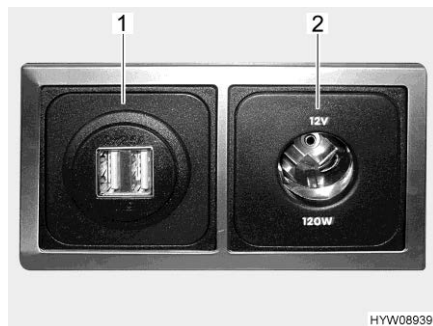
8.3 12 V-nät

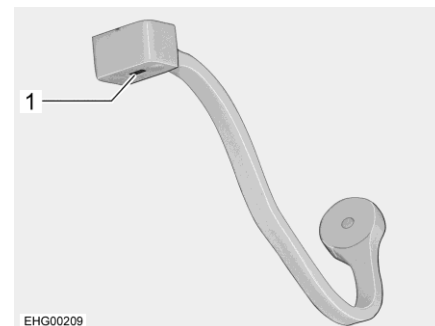
- ▷ Till 12 V-nätets eluttag får endast apparater med maximalt 10 A anslutas.

8.3.1 Uttag USB och 12 V

I fordonet finns det flera uttag för användning och laddning av elektriska apparat.

Afb. 122 USB- och 12 V-uttag

Afb. 123 USB-uttaget till svanhalslampan

USB-uttag

På USB-uttagen (Afb. 122,1 och Afb. 123,1) kan du ladda batteriet för apparat med en laddningsström upp till 2,5 A.

12 V-uttag

På 12 V-uttagen (Afb. 122,2) kan du ansluta apparat med en strömförbrukning upp till 10 A (motsvarar en effekt på 120 W).

► Passande kablar och adapterar kan du köpa i tillbehörshandeln.

8.3.2 Strömförsörjning multimediasystem

Beroende på utrustning och modell är fordonet utrustat med en omkopplare för strömförsörjningen i multimediasystemet.

Afb. 124 Omkopplare för strömförsörjning radio

Strömförsörjning genom startbatteri:

- Tryck in vippekappen (Afb. 124) upp till.

Strömförsörjning genom bodelsbatteri:

- Tryck in vippekappen (Afb. 124) ned till.

- ▷ För fordon utrustade med Mercedes MBUX multimediasystem, finns inte omkopplaren. Strömförsörjningen till MBUX multimediasystemet sker via startbatteriet.
- ▷ Ytterligare information hittar du i basfordonets instruktionsbok.

8.3.3 Bluetooth-anslutning

- ▷ Bluetooth är ett registrerat varumärke hos Bluetooth SIG, Inc.
Bluetooth-anslutningen är bara tillgänglig i anslutning till en inbyggd multimediaanläggning i fordonet.

Med Bluetooth-anslutningen kan en mobil enhet (smarttelefon eller surfplatta) anslutas trådlöst med den inbyggda multimediaanläggningen.

Innan Bluetooth-anslutningen kan användas måste båda enheterna kopplas. Denna process kallas parkoppling. Parkopplingen krävs endast en gång per mobil enhet.

Afb. 125 Vippknapp (Bluetooth-anslutning)

Parkoppla mobil enhet:

- Tryck vippknappen (Afb. 125) upptill och håll inne i ca. 2 sekunder tills lysdioden i vippknappen blinkar.
- Anslut sedan den mobila enheten inom 60 sekunder (se instruktionsbok till den mobila enheten). Multimediaanläggningen är synlig under namnet "HY BT-DSP PP85" vid parkopplingen.
Lysdioden i vippknappen blinkar i ungefär 60 sekunder. Under denna tid är multimediaanläggningen i parkopplingsläge och kan anslutas med den mobila enheten. När den mobila enheten väl har parkopplats kan anslutningen slås på och från med vippkontakten.

Slå från Bluetooth-anslutningen:

- Tryck in vippknappen (Afb. 125) nedtill. Lampan släcks.

Slå på Bluetooth-anslutningen:

- Ställ vippknappen (Afb. 125) på mittläge. Lysdioden i vippknappen lyser.

Teknisk information

Avstånd: Apparaterna måste inte befinna sig i direkt siktlinje till varandra. Det maximala avståndet mellan apparaterna får vara högst 10 m. Anslutningen kan påverkas av hinder som t. ex. väggar eller andra elektriska apparater.

Kompatibilitet: Funktionen beror på Bluetooth-tekniken i den mobila enheten (se instruktionsbok till den mobila enheten).

Tekniska data:

- Bluetooth-standard: V3.0+DER
- Bluetooth-profil: A2DP
- Bluetooth-kodning: SBC och aptX
- Max antal parkopplade apparater: 8

8.3.4 Startbatteri

Startbatteriet tjänar till start av motorn och försörjer basfordonets elektriska förbrukare samt extraapparater som radio, navigationssystem eller centrallås med spänning.

Monteringsställe

Se basfordonets instruktionsbok.

Urladdning

Under längre perioder med stillestånd (flera dagar), aktivera funktionen "Viloläge" (Hibernation Mode) i fordonet.

För mer information se avsnittet 11.9 och basfordonets instruktionsbok.

- ▷ Djupurladdning skadar batteriet. Det kan leda till deformationer, värmeutveckling och brännskador.
- ▷ Om ett batteri med syrafyllning är urladdat kan det frysa vid minusgrader. Då förstörs batteriet.
- ▷ Batteriet skall efterladdas i god tid.

På sikt djupurladdas startbatteriet av vilostrom (apparater i standby-läge). Apparater i standby-läge är t. ex. extra apparater som radio, larmsystem, navigationssystem eller centrallås. Apparater i standby-läge laddar ur startbatteriet när fordonets motor är avstängd.

Vid låga utetemperaturer minskar den tillgängliga kapaciteten.

Ladda

För säkerhetsanvisningar och uppgifter om laddning av startbatteriet, se basfordonets instruktionsbok.

8.3.5 Bodelsbatteri

Bodelsbatteriet består av ett eller flera bly-fleece-batteri(er) (hädanefter kallat blybatteri(er)) och - om det finns ett inbyggt **HYMER**-Smart-Battery-System - ett eller två HY-Tec-litiumbatterier 135 (hädanefter kallat litiumbatteri(er)).

- ▷ Bly-fleece-batterierna kallas också AGM-batterier. AGM är en förkortning för Absorbent Glass Matt.

- ▷ Bodelsbatteriet får ej öppnas.
- ▷ För laddning av bodelsbatteriet skall endast det inbyggda el-blocket användas. Anslut fordonets 230 V-anslutning (CEE-uttag) till en extern 230 V-försörjning.
- ▷ Resan skall påbörjas endast med fulladdat bodelsbatteri. Därför skall bodelsbatteriet laddas minst 20 timmar innan resan påbörjas.
- ▷ Utnyttja varje möjlighet som finns för att ladda bodelsbatteriet medan du är på väg.
- ▷ Efter resan skall bodelsbatteriet laddas upp helt.
- ▷ Före tillfällig avställning ska batteriet laddas upp helt.
- ▷ Vid byte av batteri för bodelen skall endast batterier av samma typ och samma kapacitet användas.
- ▷ Vid byte av batteriet måste först minuspolen frångkopplas och sedan pluspolen. Vid anslutning av batteriet skall du gå tillväga i motsatt ordning: anslut först pluspolen och sedan minuspolen.
- ▷ Vid batteribyte ska du endast använda batterier som står till förfogande för en karakteristisk laddningskurva. Den karakteristiska laddningskurvan måste ställas in efter batteribytet på el-blocket eller extra laddaren.
- ▷ Om det finns flera blybatterier ska alla batterier alltid bytas samtidigt. Batterierna måste alltid vara lika gamla och ha samma kapacitet.
- ▷ Efter ett batteribyte ska batterispänningsvisningarna kontrolleras hos en auktoriserad fackverkstad/serviceställe.
- ▷ Vid batteribyte ska endast batterier användas som motsvarar laddarens min. kapacitet. Beakta den separata bruksanvisningen till laddaren. Batterier med för låg kapacitet blir mycket varma under laddningen. Explosionsrisk!
- ▷ Om ett **HYMER**-Smart-Battery-System finns installerat måste utbytta blybatterier ha en kapacitet på minst 95 Ah.
- ▷ Om bodelsbatterierna byts ut och laddaren inte ger minst 10 % av det nya batteriets märkkapacitet som laddningsström skall en extra laddare monteras. Exempel: Vid en batterikapacitet på 80 Ah måste laddaren ge minst 8 A laddningsström.
- ▷ Innan batteriet kopplas från och kopplas på skall fordonsmotorn stängas av och 230 V- och 12 V-försörjningen såväl som alla förbrukare kopplas från. Risk för kortslutning!
- ▷ Vrid inte på tändningen när startbatteriet eller bodelsbatteriet är frångkopplade. Risk för kortslutning p.g.a. fria kabeländar!

- ▷ Om det finns två bodelsbatterier: Se till att batterierna monteras rätt när de byts ut. Montera batterierna så att det ena batteriets pluspol ligger bredvid minuspolen på det andra batteriet.
- ▷ Om det finns två bodelsbatterier: Se till att batterierna ansluts rätt när de byts ut (se Montering av extrabatteri).

- ▷ Beroende på modell och utrustning är upp till två extrabatterier anslutna till blybatteriet.
- ▷ Blybatterier är underhållsfria. Underhållsfri betyder:
Det är inte nödvändigt att kontrollera syrenivån.
Det är inte nödvändigt att smörja in batteripolerna.
Det är inte nödvändigt att fylla på destillerat vatten.
Även ett underhållsfri batteri måste laddas.
Rekommendation: Genomför alla 6 till 8 veckor en fullständig laddningscykel. Beroende av batterikapaciteten och av laddaren tar laddningscykeln 24 till 48 timmar.

Då fordonet inte är anslutet till en 230 V-försörjning, eller om 230 V-försörjningen är avstängd, förser bodelsbatteriet bodelen med 12 V likspänning. Bodelsbatteriet har endast en begränsat energireserv. Därför bör inte elektriska förbrukare som till exempel radio eller lampor drivas under en längre tidsperiod utan 230 V-försörjning.

Monteringsställe

Bodelsbatteriet är monterat i dubbelgolvet och man kommer åt det genom en golvlucka i bodelen.

Urladdning

Genom viloströmmen, som ständigt förbrukas av några elektriska förbrukare, urladdas bodelsbatterierna.

- ▷ Djupurladdning skadar batteriet. Det kan leda till deformationer, värmeutveckling och brännskador.
- ▷ Batteriet skall efterladdas i god tid.

Även ett fullt laddat bodelsbatteri djupurladdas genom viloström (apparater i standby-läge).

Vid låga utetemperaturer minskar den tillgängliga kapaciteten.

Batteriets självurladdning beror även på temperaturen. Vid 20 till 25 °C uppgår självurladdningstakten till ca 3 % av kapaciteten/månad. Vid stigande temperatur ökar självurladdningstakten till: Vid 35 °C uppgår självurladdningstakten till ca 20 % av kapaciteten/månad.

Ett äldre batteri har ej längre full kapacitet.

Ju fler elektriska förbrukare som är anslutna desto snabbare förbrukas bodelsbatteriets energireserv.

Ladda Bodelsbatteriet skall endast laddas med el-blocket. Fordonet ska för detta anslutas till en extern 230 V-försörjning så ofta som möjligt. Vid anslutning ska endast 230 V-anslutningen på fordonet (CEE-uttag) användas.

- ▷ Efter en djupurladdning ska batteriet laddas minst 48 timmar.
- ▷ Vid temperaturer på under 0 °C har bodelsbatteriet lägre ingångsström. Vid ca -15 °C flyter ingen ström alls. Bodelsbatteriet kan inte laddas längre.
- ▷ Anslut belastnings- och laddningskablarna alltid "korsvis". Detta är nödvändigt för att batterierna ska ha samma ledningsmotstånd i förhållande till varandra. Laddnings-/urladdningsströmmen kan fördelas jämnt.

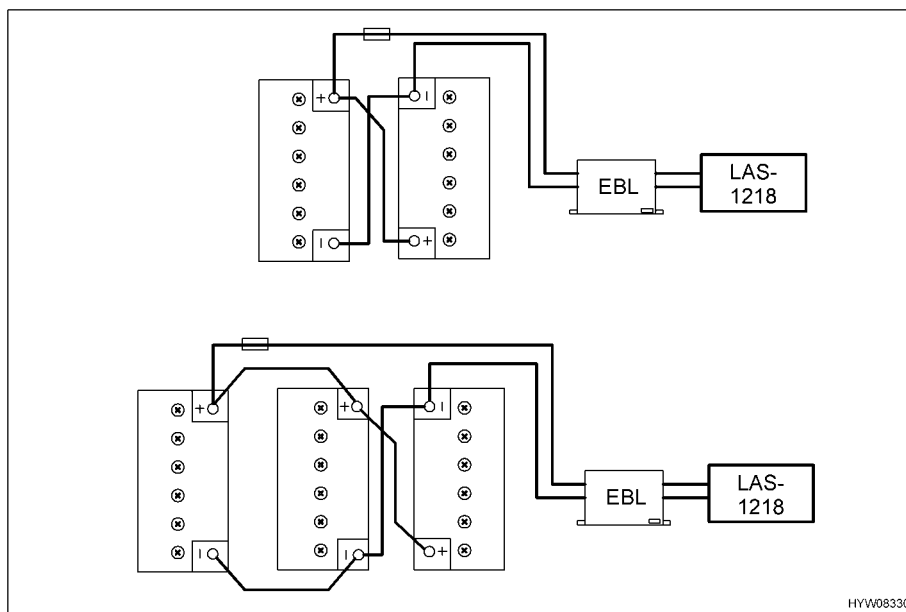
Förvaring I detta avsnitt hittar du hänvisningar till förvaring av bodelsbatteriet.

- Förvara ett fränkopplat batteri kallt och torrt.
- Vid ett fränkopplat, fulladdat gelbatteri kan det räcka att ladda batteriet först efter 6 månader igen.

Rekommendation: Ladda också det fränkopplade gelbatteriet alla 4 till 6 veckor i 24 till 48 timmar.

- ▷ Om en "intelligent" laddare med underhållsladdning finns tillgänglig, kan laddaren vara ansluten till batteriet under hela avställningen och vara påslagen.

Afb. 126 Ansluta extrabatteri

Montering av extrabatteri

För att alla batterier skall laddas och laddas ur jämnt måste de anslutas enligt Afb. 126.

8.3.6 Bodelsbatteriets energibalans

Bodelsbatteriet har endast en begränsat energireserv. Därför bör elektriska förbrukare inte användas längre tid utan 230 V-anslutning.

Nedan beskrivs hur maximal drifttid för den för tillfället tillgängliga batterikapaciteten kan beräknas.

- ▷ Räkneexemplet gäller för ett nytt, optimalt laddat batteri. Den faktiska användbara batterikapaciteten är beroende av batteriets aktuella laddningstillstånd och batteriets ålder. Den aktuella batterikapaciteten kan fastställas med speciella indikeringsinstrument.
- ▷ Om det finns ett andra bodelsbatteri fördubblas den tillgängliga kapaciteten.
- ▷ Alla lampor är lysdiodslampor med mycket liten strömförbrukning. Per lysdiodslampa kan man räkna med en effektförbrukning på ungefär 2 W.
- För protokoll över dagsbehovet. Notera tillslagningstid och effektförbrukning hos de använda apparaterna (se tabell nedan).

Exempel: TV-apparaten (effektförbrukning 36 W) med satellitanläggning (effektförbrukning 36 W) är igång varje dag i två timmar.

- Räkna om effekttuppgifterna enligt följande formel till använd kapacitet:

Effektförbrukning [W] : 12 V = Strömstyrka [A]

Strömstyrka [A] x Drifttid [h] = Kapacitet [Ah]

36 W + 36 W = 72 W

72 W : 12 V = 6 A

6 A x 2 h = 12 Ah

För hela dagens förlopp kan tabellen se ut på följande sätt:

Energiförbrukarbalans (Exempel)

Apparat	Effektförbrukning [W]	Strömstyrka [A]	Drifttid [h]	Kapacitet [Ah]
Dränkbar pump	42	3,5	0,1	0,35
Värmesystem	12	1,5	3,0	4,50
TV-apparat	36	3,0	2,0	6,00
Satellitsystem	36	3,0	2,0	6,00
Kylskåpsstyrning	2	0,2	24,0	4,00
Belysning (10 lysdiodslampor à 2 W)	20	1,6	3,0	4,80
Genomsnittligt dagsbehov				25,65

- Beräkna maximalt användbar energi med följande formel eller med en speciell indikeringsenhet: Aktuell kapacitet [Ah] : Djupladdningsskydd = Maximalt användbar energi [Ah]

Exempel: 95 Ah : 1,4 (blybatteri) = 67,9 Ah

- Beräkna maximal drifttid enligt följande formel:
Max användbar energi [Ah] : Dagsbehov [Ah] = Max drifttid (i dagar)

Exempel: 67,9 Ah : 25,65 Ah = 2,65

Aktuell batterikapacitet ska vid oförändrat dagsbehov räcka i över två och en halv dag.

Solceller Den självförsörjande tiden kan utvidgas vid användning av solceller.

Två solceller à 90 W ger följande kapacitet:

- Sommar: Ca 60 Ah/dag (självförsörjning uppnådd)
- Vinter: Ca 15,5 Ah/dag (för att förlänga den självförsörjande tiden, måste ytterligare ett bodelsbatteri installeras)

8.3.7 Montera en växelriktare

- ▷ Senare montering av en växelriktare kan leda till skador på den elektriska anläggningen. Vi tar inte något ansvar för dessa skador.

Montering av en 230 V-växelriktare leder till en mycket hög strömbelastning. Till exempel har en växelriktare med uteffekt på 800 W på 12 V-sidan ett strömuttag på upp till 75 A.

Denna ström är allt för hög för utgångarna på el-blocket (se avsnitt 8.9.1).

När växelriktaren ansluts direkt till batteriet visas inte växelriktarens strömuttag på panelen. På grund av den höga urladdningsströmmen sjunker polspänningen på batteriet kraftigt. Det installerade mätsystemet registrerar då underspänning och kopplar eventuellt från 12 V-nätet. Dessutom urladdas bodelsbatteriet mycket snabbt vid drift av en växelriktare.

8.4 HYMER-Smart-Battery-System

HYMER-Smart-Battery-System består av ett eller flera bly-fleece-batterier (hädanefters kallat blybatteri(er)) och ett eller två HY-Tec-litiumbatterier 135 (hädanefters kallat litiumbatteri(er)). Båda är bodelsbatterier.

- ▷ Gör inga ändringar i fabriksinstallationen av litiumbatteriet.
- ▷ Öppna inte litiumbatteriet.
- ▷ Observera rekommenderad arbetstemperatur mellan 15 och 25 °C. Mer information om drifttemperaturen finns i tillverkarens instruktionsbok.
- ▷ Ladda batterisystemet helt en gång var 6:e månad.
- ▷ Koppla bort det el-blocket under installation och underhåll.
- ▷ När man installerar och arbetar på ledningarna, ta bort säkringarna mellan blybatteriet och litiumbatteriet.
- ▷ Om batterikapacitetsindikatorn inte når upp till 100 %, efter en längre tid, kontakta kundtjänst.
- ▷ Transportera och kassera endast litiumbatteriet enligt tillverkarens anvisningar.
- ▷ Beakta tillverkarens instruktionsbok.

Litiumbatteriet består av sex moduler och är parallellkopplat till standardblybatteriet. Litiumbatteriet klarar av frekventa laddningscykler bättre än blybatteriet och tar över de flesta laddningscyklerna. Detta ökar blybatteriets livslängd.

Litiumbatteriet är utrustat med en skyddsfunktion mot överbelastning och djupurladdning.

Monteringsställe

Litiumbatteriet är monterat bredvid blybatteriet i ett fack i dubbelgolvet och är tillgängligt via en golvlucka.

Integrerad urladdningshantering

Den integrerade intelligenta urladdningshanteringen säkerställer att elen först tas bort från litiumbatteriet vid urladdning och då endast från blybatteriet. När litiumbatteriet levererar strömmen fungerar blybatteriet som backuplagring.

När det finns en stor efterfrågan på el tas elen parallellt från litiumbatteriet och blybatteriet.

Ladda

Vid laddning laddas blybatteriet först och sedan litiumbatteriet.

- ▷ Efter återuppstart eller längre stillastående ska batterisystemet laddas helt.

Förvaring

- ▷ Ta inte bort säkringarna mellan litiumbatteriet och blybatteriet, annars fungerar inte övervintringsstödet för blybatteriet, och blybatteriet kan då skadas.

Litiumbatteriet har en livstid på upp till 10 år när det används korrekt.

Ladda upp batterisystemet helt innan det förvaras och koppla loss det från det el-blocket (stäng av batteri-brytaren på det elektriska blocket).

Kontrollera laddningsstatusen på litiumbatteriets display efter senast 6 månader. Sätt på batteri-brytaren på el-blocket. Efterladda batteriet vid behov.

Vid längre förvaringsperioder: Vid behov ska batteriet ladda och ladda ur flera gånger för att uppnå maximal effekt för batterisystemet.

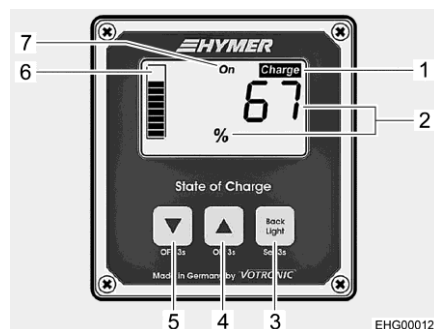
Förvara batterisystemet torrt och välventilerat.

Observera rekommenderad förvaringstemperatur mellan 10 och 20 °C. Ytterligare information om lagertemperaturen finns i instruktionsboken från tillverkaren.

8.4.1 Indikatorpanel

Information om batterisystemets spänning och laddning vis på en extern indikatorpanel.

Monteringsställe Indikatorpanelen är monterad inuti husbilen (exempelvis i ett väggskåp).

- 1 Laddningsindikator "Charge"
- 2 Visning av det totala laddningstillståndet (SoC) i procent
- 3 Knapp på/av, ta upp meny
- 4 Knapp växla tillbaka till indikeringen
- 5 Knapp vidarekoppling till indikeringen
- 6 Visning av det totala laddningstillståndet (SoC) som stapeldiagram
- 7 Omkopplingsindikeringen (inte aktiv)

Afb. 127 Indikatorpanel (visning av totalt laddningstillstånd)

Till- och fråkoppling Indikatorpanelen är utformad för att spara energi. En fullständig avstängning är inte nödvändig.

De grundläggande inställningarna som görs av **HYMER** behålls efter ett strömförsörjning.

Display-belysning När man trycker på en knapp på panelen slås displaybelysningen automatiskt på. Om ingen knapp trycks in under 3 minuter stängs belysningen automatiskt av. Med knappen (Afb. 127,3) kan displaybelysningen stängas av manuellt.

Visa totalt laddningstillstånd (SoC) På displayen visas blybatteriets och litiumsbatteriets totala laddningstillstånd som "State of Charge" (SoC). Värdet på SoC anges i procent (Afb. 127,2) och visas även som ett stapeldiagram (Afb. 127,6).

- Tryck på valfri knapp för att slå på displaybelysningen.
- Om displayen visar spänningsvisning: Tryck kort på knappen (Afb. 127,4) eller knappen (Afb. 127,5) för att växla till visning av SoC-värde (Afb. 127,2).

När SoC-värdet sjunker under 20 % blinkar displayen "Charge" (Afb. 127,1). I detta fall ska batterierna efterladdas.

- 1 Visning av batterispänning i volt (V)
- 2 Visning av det totala laddningstillståndet (SoC)

Afb. 128 Indikatorpanel (visning av batterispänning)

Batterispännings-indikering

Batterispänningen visas i volt (Afb. 128,1). Stapeldiagrammet visar också SoC (Afb. 128,2).

- Tryck på valfri knapp för att slå på displaybelysningen.
- Om displayen visar SoC-värde: Tryck kort på knappen (Afb. 127,4) eller knappen (Afb. 127,5) för att växla till visning av batterispänning (Afb. 128,1).

- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

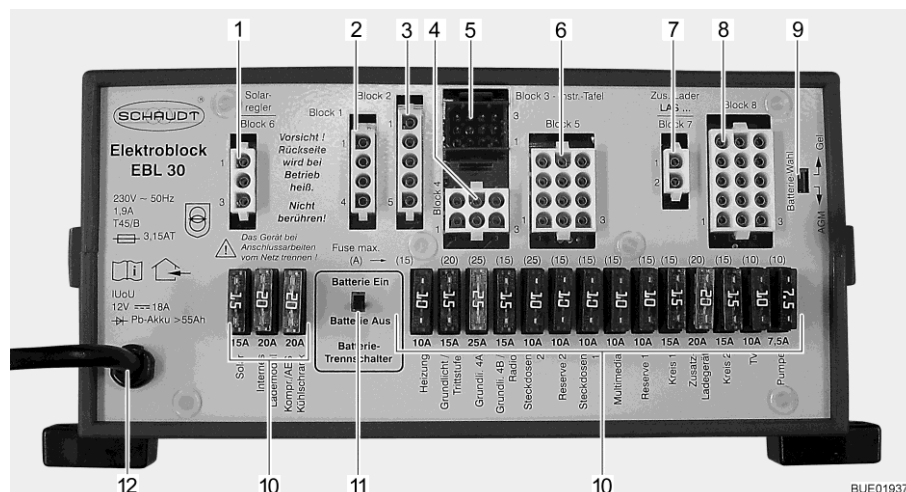
8.5 EI-block (EBL 30)

- ▷ Ventilationsspringor får ej övertäckas. Risk för överhettning!

- ▷ Beroende på modell är inte alltid alla platserna i säkringshållaren be-lagda.
- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

Afb. 129 El-block (EBL 30)

- 1 Block 6: Laddningsregulator för solpanel (om sådan finns)
- 2 Block 1: Kylskåp
- 3 Block 2: Kylskåpsförsörjning D+, batterigivare/styrkablar
- 4 Block 4: Värmesystem, grundbelysning (belysning i ingången), fotsteg
- 5 Block 3: Panel
- 6 Block 5: Reserv 2, uttag, grundbelysning
- 7 Block 7: Extra laddare
- 8 Block 8: Förbrukare, TV, vattenpump, reserv 1, multimedia, uttag
- 9 Omkopplare batterival (Gel/AGM)
- 10 Säkringar
- 11 Batteri-brytare ("Batterie Ein/Aus" (batteri till/från))
- 12 Nätanslutning 230 V~

Funktioner El-blocket har följande funktioner:

- El-blocket laddar bodelsbatteriet. Startbatteriet erhåller endast en underhållsladdning genom el-blocket.
- El-blocket övervakar bodelsbatteriets spänning.
- El-blocket fördelar strömmen till 12 V-strömkretsarna och säkrar dessa. Till uttagen kan apparater med maximalt 10 A anslutas.
- El-blocket innehåller anslutningar för en laddningsregulator för solpanel, en extra laddare samt ytterligare styr- och övervakningsfunktioner.
- El-blocket skiljer startbatteriet elektriskt från bodelsbatteriet då fordonets motor är avstängd. Så kan bodelens 12 V-förbrukare inte ladda ur startbatteriet.
- Batteri-brytaren i el-blocket skiljer alla förbrukare från bodelsbatteriet.

El-blocket arbetar endast tillsammans med en panel.

Strömmen som står till förfogande på el-blocket (maximal 18 A) delas upp i laddningsström och förbrukarström. Laddningsströmmen är endast den andel som för närvarande inte används av förbrukarna. Om förbrukarströmmen överstiger den ström som står till förfogande laddas bodelsbatteriet ur.

Monteringsställe El-blocket är monterat i dubbelgolvet och är tillgängligt via en golvlucka i bodeln.

8.5.1 Batteri-brytare

Batteri-brytaren kopplar från **samtliga** förbrukare i bodelen, även apparater i standby-läge. Även förbrukare som fotsteg, grundbelysning och kylskåp upphör då att fungera. Därigenom förhindras långsam urladdning av bodels-batteriet om fordonet inte används under längre tid (t. ex. tillfällig avställning).

Om fordonet är anslutet till 230 V-försörjningen via CEE-uttaget laddas batterierna även om batteri-brytaren är frångkopplad.

8.5.2 Batteriväljare

- Om batteriväljaren är felaktigt inställd kan det bildas knallgas. Explosionsrisk!

- ▷ Om batteriväljaren är felinställd kan batteriet för bodelen skadas.
- ▷ Ändra ej den från fabriken inställda batteriväljaren.

8.5.3 Batteriövervakning

- ▷ Ett urladdat batteri för bodelen skall laddas upp fullständigt igen så snart som möjligt.

Batteriövervakningen i el-blocket övervakar spänningen i batteriet för bodelen.

Om batterispänningen sjunker under 10,5 V kopplar batteriövervakningen i el-blocket ifrån alla 12 V-förbrukare.

Åtgärder:

- Samtliga elektriska förbrukare som inte är absolut nödvändiga, skall stängas av med tillhörande strömbrytare.
- Om nödvändigt koppla åter på 12 V-försörjningen för kort drift med huvudbrytaren 12 V. Detta är emellertid endast möjligt om batterispänningen ligger över 11 V. Om spänningen ligger under detta värde kan 12 V-försörjningen först upprättas efter att bodelens batteri har laddats.

8.5.4 Batteriladdning

När fordonsmotorn är igång kopplas bodelsbatteriet och startbatteriet samman via ett relä i el-blocket och laddas av fordonsgeneratorn. När fordonsmotorn är avstängd skiljs batterierna automatiskt igen av el-blocket. Det förhindrar att startbatteriet laddas ur av elförbrukarna i bodelen. Därigenom upprätthålls fordonets startfunktion. Bodelsbatteriets polspänning kan avläsas på panelen.

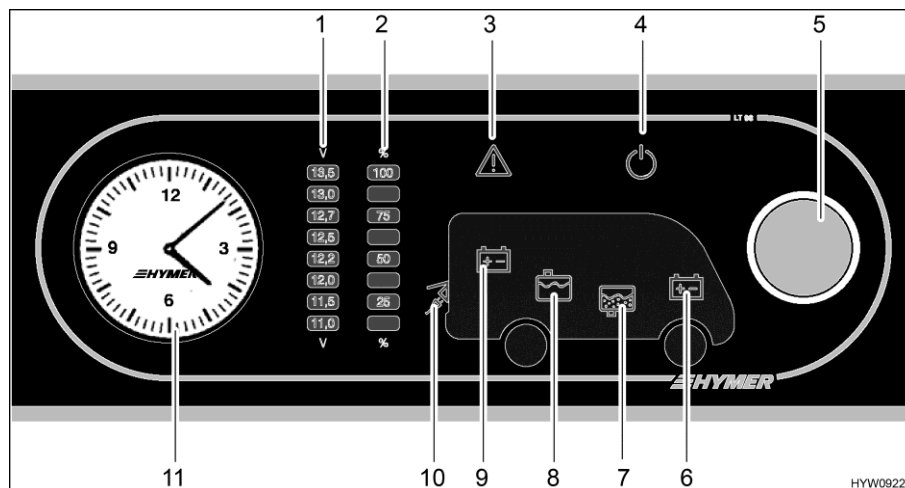
När fordonet är anslutet till 230 V-försörjningen via CEE-uttaget laddas bodelsbatteriet och startbatteriet av laddningsmodulen i el-blocket. Startbatteriet laddas bara med en underhållsladdning. Laddningsströmmen anpassas automatiskt till batteriets laddningstillstånd. Överladdning kan inte ske.

Stäng av alla elförbrukare under laddningen så att laddningsmodulens fulla kapacitet utnyttjas.

8.5.5 Komplettering med fler 12 V-förbrukare

Den elektriska anläggningen i fordonets bodel kan utrustas med extra apparater. De extra apparaterna ansluts till reservutgångarna på el-blocket. Effekten hos de extra apparaterna får inte överstiga värdet för säkringarna (t. ex. 15 A). På el-blocket får dock inga säkringar med högre värden användas än som anges på el-blocket.

8.6 Panel (LT 98)

Afb. 130 Panel (LT 98)

- 1 Visarskala batterispänning
- 2 Visarskala tanknivå
- 3 Varningslampa alarm
- 4 12 V-kontrollampa
- 5 Vridknapp
- 6 Symbol startbatteri
- 7 Symbol avloppstank
- 8 Symbol vattentank
- 9 Symbol bodelsbatteri
- 10 230 V-kontrollampa
- 11 Klocka

- ▷ Lysdiodernas och symbolernas ljusstyrka anpassas automatiskt till omgivningens ljus.
- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

8.6.1 Slå till/från 12 V-försörjningen

Med vridknappen (Afb. 130,5) kopplas panelen och bodelens 12 V-försörjning till eller från.

Undantag: Värme, grundbelysning (belysning i ingångsområdet), fotsteg och kylskåp är alltid driftsklara.

Slå på: ■ Tryck på vridknappen (Afb. 130,5): 12 V-försörjningen för bodelen är påslagen. 12 V-kontrollampan (Afb. 130,4) lyser.

Slå från: ■ Tryck på vridknappen (Afb. 130,5): 12 V-försörjningen för bodelen är avstängd. 12 V-kontrollampan (Afb. 130,4) slocknar.

- ▷ Slå ifrån 12 V-försörjningen med vridknappen när fordonet lämnas. Därigenom förhindras en onödig urladdning av bodelsbatteriet.
- ▷ Förbrukare som styrdon (t. ex. laddningsregulator för solpanel, avfrostning och panel) eller fast installerade apparater (t. ex. värme, kylskåp eller fotsteg) tar fortfarande sin ström från batterikapaciteten, även om 12 V-försörjningen på panelen är fränkopplad. Därför ska bodelsbatteriet kopplas bort från 12 V-nätet, när fordonet inte används under en längre tid. Detta görs med brytaren på el-blocket.

8.6.2 Visning av batterispänningen

- ▷ Efter aktivering av avläsningen visas batterispänningen i ca 20 sekunder.

Med vridknappen (Afb. 130,5) kan både spänningen av bodelsbatteriet och spänningen av startbatteriet avläsas. Spänningen visas på visarskalan för batterispänning (Afb. 130,1).

Indikeringar: ■ Vrid vridknappen (Afb. 130,5) tills symbolen av batteriet som ska avläsas lyser.

Symbol	Betydelse
	Bodelsbatteriets spänning visas (Afb. 130,9)
	Startbatteriets spänning visas (Afb. 130,6)

- Spänningen avläses på visarskalan batterispänning (Afb. 130,1).

Följande tabeller är ett hjälpmedel för rätt tolkning av den visade batterispänningen.

Anvisningar för batterispanningen

Batterispanning (värden under pågående drift)	Drift under körning (fordonet körs, ingen 230 V-anslutning)	Batteridrift (fordonet står stilla, ingen 230 V-anslutning)	Nät drift (fordonet står stilla, 230 V-anslutning)
Mindre än 11 V Snart djupurladdning	Ingen laddning med generatoren	Om förbrukarna är avstängda: Batteri tomt	Ingen laddning med el-blocket
	12 V-nät överbelastat	Om förbrukarna är påslagna: Batteriet överbelastat	12 V-nät överbelastat
11,5 V till 13 V	Ingen laddning med generatoren ¹⁾	Normalt område	Ingen laddning med el-blocket ¹⁾
	12 V-nät överbelastat ¹⁾		12 V-nät överbelastat ¹⁾
13,5 V och mera	Batteriet laddas	Förekommer endast kortvarigt efter laddning	Batteriet laddas

¹⁾ Om spänningen inte stiger över detta området under flera timmar.

Värden för vilospänning	Batteriets laddningstillstånd
Mindre än 12 V	Djupurladdat
12,2 V	25 %
12,3 V	50 %
Mer än 12,8 V	100 %

- ▷ Vid längre djupurladdning skadas batteriet och går inte reparera.

- ▷ Vilospänningen skall helst mätas flera timmar efter den senaste laddningen (t. ex. på morgonen) och inte direkt efter strömuttaget.

8.6.3 Visning av tanknivå

- ▷ Efter aktivering av avläsningen visas tanknivån i ca 20 sekunder.

Med hjälp av vridknappen (Afb. 130,5) kan såväl nivån i vattentanken som i avloppstanken avläsas. Nivån visas på visarskalan för tanknivån (Afb. 130,2).

Indikeringar:

- Vrid vridknappen (Afb. 130,5) tills symbolen av tanken vars nivå ska avläsas lyser.

Symbol	Betydelse
	Vattentankens nivå visas (Afb. 130,8)
	Avloppstankens nivå visas (Afb. 130,7)

- Nivån visas på visarskalan för tanknivån (Afb. 130,2).

- ▷ Om displayerna på visarskalan blinkar under nivåavläsningen föreligger ett sensorfel. Rengör sensorerna eller kontakta kundtjänsten.

8.6.4 Larm

Varningslampan alarm (Afb. 130,3) blinkar, så snart som definierade gränsvärden överskrids eller underskrids.

Batterilarm

Varningslampan alarm (Afb. 130,3) blinkar, batteriets spänning är under 11 V. Om 12 V-försörjningen är påkopplad, lyser dessutom resp. batterisymbol upp (Afb. 130,6 eller 9), och displayen "11,0" på visarskalan batterispänning (Afb. 130,1) blinkar. Snart djupurladdning.

- ▷ Djupurladdning skadar batteriet.

- ▷ Om batterispänningen sjunker under 10,5 V kopplar batteriövervakningen i el-blocket ifrån alla 12 V-förbrukare.

Åtgärder:

- Vid batterilarm skall förbrukarna stängas av och batterierna laddas, antingen genom körning eller genom anslutning till 230 V-försörjning.

Tanklarm

Varningslampan alarm (Afb. 130,3) blinkar och resp. tanksymbol (Afb. 130,7 eller 8) lyser upp, så snart som vattentanken eller avloppstanken är full.

Åtgärder:

- Fyll på vattentanken eller töm avloppstanken.

230 V-kontrollampa

- ▷ Om fordonet är anslutet till en 230 V-försörjning, lyser 230 V-kontrollampa, även om 12 V-försörjningen är frånslagen med vridknappen.

230 V-kontrollampa (Afb. 130,10) lyser när nätspänningen ligger på elblockets ingång.

8.7 Växelsäkring (MSI 1812T)

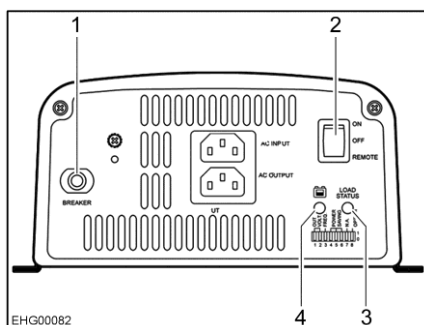
- ▶ Om 230 V-anslutningen eller 230 V-huvudsäkringen kopplas från så innebär det inte att uttagen kopplas från när växelsäkringen är inkopplad eftersom uttagen försörjs via växelsäkringen.
- ▶ Ledningsskyddsbrytaren i den extra säkringslådan vid växelsäkringen skyddar endast uttagen i fordonet och kopplar från dem.
- ▶ Det är endast genom avstängning på båda säkringslådorna och frånkoppling av växelsäkringen som nätet kopplas från helt.

- ▷ Vid anslutning av apparat skall du hela tiden beakta de tillåtna värdena för uteffekten och den högsta uteffekten:
 - Uteffekt (för 10 min vid 25 °C): 1800 W
 - Högsta uteffekt: 3200 W
- Apparat som har högre effektbehov får inte anslutas.
- ▷ Ventilationsspringor får ej övertäckas. Risk för överhettning!
- ▷ Placera inga ytterligare föremål i växelsäkringens förvaringsutrymme. Risk för överhettning!
- ▷ Kontrollera alltid jordfelsbrytaren när anslutningar görs till 230 V-försörjningen, kontrollera den minst en gång var 6:e månad.
- ▷ Om fordonet inte är anslutet till 230 V-försörjningen och ingen ström krävs ska växelsäkringen kopplas från. Växelsäkringen drar ström från bodelsbatteriet även i viloläge.

- ▷ Växelsäkringen är utrustad med en 230 V-förbrytare. När den externa 230 V-spänningen föreligger, används denna som första val. Endast när det inte föreligger extern 230 V-spänning, använd bodelsbatteriet för spänningsförsörjning.
- ▷ När ingen extern 230 V-försörjning är ansluten förbrukar växelsäkringen energi från bodelsbatteriet. Bodelsbatteriet har endast en begränsat energireserv. Därför bör inte elektriska förbrukare drivas under en längre tidsperiod utan en 230 V-försörjning.
- ▷ För att skydda bodelsbatteriet mot djupurladdning kopplas växelsäkringen från automatiskt vid underspänning. Växelsäkringen kopplas automatiskt in igen när spänningen uppnått normalvärde igen.
- ▷ Vid överbelastning eller otillräcklig kylning kopplas växelsäkringen från automatiskt. Växelsäkringen kopplas automatiskt in igen när överbelastningen upphört och enhetens temperatur sjunkit till ett ofarligt värde.
- ▷ När apparatsäkringen löses ut, måste den tryckas in manuellt igen.
- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

- 1 Apparatsäkring
- 2 Huvudbrytare "ON/OFF/REMOTE"
- 3 Lysdiod för ingångsspänningsområde
- 4 Lysdiod "LOAD LEVEL"

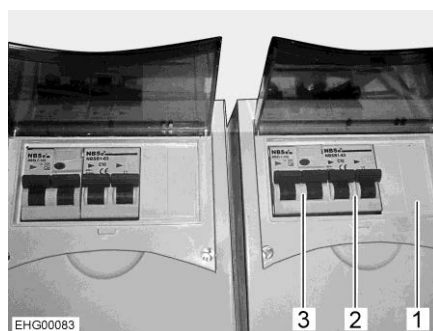
Afb. 131 Växelriktare (bild för exempel)

Funktioner

Växelriktaren har följande funktioner:

När ingen extern 230 V-försörjning är ansluten alstrar växelriktaren en 230 V-spänning för alla uttag i fordonet från bodelsbatteriets 12 V-likspänning.

När en extern 230 V-försörjning är ansluten, används denna för försörjning av uttagen. Då förbrukas ingen ström från bodelsbatteriet via växelriktaren.

- 1 Säkringslåda
- 2 Ledningsskyddsbrytare för uttag
- 3 Jordfelsbrytare för uttag

Afb. 132 Extra säkringslåda

En ledningsskyddsbrytare (Afb. 132,2) och en jordfelsbrytare (Afb. 132,3) i extra säkringslåda (Afb. 132,1) skyddar uttagen.

Monteringsställe

Växelriktaren och den extra säkringslådan är monterade i dubbelgolvet och åtkomliga via en golvlucka.

Manövrering av växelriktaren

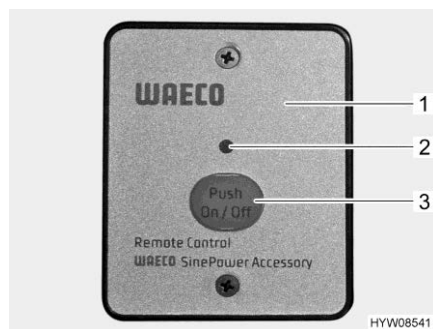
Reglagen är placerade på växelriktarens framsida.

Slå på:

- Sätt huvudbrytaren (Afb. 131,2) i position "ON". Lysdioden för ingångsspänningsområde (Afb. 131,3) lyser grönt.
- Sätt huvudbrytaren (Afb. 131,2) i position "REMOTE". Styrningen via ett fjärrstyrningsreglage är aktiverad.

Slå från:

- Sätt huvudbrytaren (Afb. 131,2) i position "OFF". Lysdioden för ingångsspänningsområde (Afb. 131,3) slocknar.

Afb. 133 Extern brytare (växelriktare)

Manövrering med extern brytare

Den externa brytaren (Afb. 133,1) är placerad ovanför ingångsdörren.

▷ Huvudbrytaren direkt på växelriktaren måste stå i ställning "REMOTE".

Slå på: ■ Tryck ner knappen "On/Off" (Afb. 133,3). Lysdioden (Afb. 133,2) lyser.

Slå från: ■ Tryck ner knappen "On/Off" (Afb. 133,3). Lysdioden (Afb. 133,2) slocknar.

Manöver- och indikeringselement

Växelriktaren kräver i normaldrift förutom påslagning och avstängning via den externa brytaren ingen betjäning. Indikatorer på växelriktaren tjänar främst till diagnos av störningar.

Nummer i Afb. 131	Benämning	Funktion
1	Apparatsäkring	Skyddar växelriktaren mot överbelastning. Innan apparatsäkringen trycks in igen, måste orsaken till störningen åtgärdas
2	Huvudbrytare	Läge "OFF" = växelriktaren frånkopplad Läge "ON" = växelriktaren inkopplad Position "REMOTE" = frige extern brytare
3	Lysdiod för ingångsspänningsområde	Visar spänningsområdet, i vilket det förekommer ingångsspänning: Rött, långsamt blinkande = underspänning (< 10,6 V) Röd = underspänning (10,6 till 11,0 V) Orange = underspänning (11,0 till 12,0 V) Grön = ingångsspänning ok (12,0 till 14,2 V) Orange, blinkande = överspänning (14,2 till 15,0 V) Rött, snabbt blinkande = överspänning (> 15,0 V)
4	Lysdiod "LOAD LEVEL"	Visar effektområdet som utgår från växelriktaren: Av = 0 till 160 W Grön = 160 till 640 W Orange = 640 till 1440 W Rött, långsamt blinkande = 1440 till 1600 W Rött, snabbt blinkande = > 1600 W

Kontrollera jordfelsbrytare:

- När fordonet är anslutet till 230 V-försörjningen: Tryck på kontrollknappen på jordfelsbrytaren (Afb. 132,3). Jordfelsbrytaren (FI) måste lösa ut.

8.8 230 V-nät

- ▶ Arbeten på elanläggningen får endast utföras av fackpersonal.
- ▶ Fordonets elektriska anläggning måste kontrolleras minst vart tredje år av utbildade elektriker. Om fordonet används ofta rekommenderas en årlig kontroll.

230 V-nätet försörjer följande apparater (så länge tillgängligt):

- eluttaget med skyddskontakt för apparater med maximalt 10 A
- kylskåpet
- el-blocket
- en extra laddare
- klimatanläggningen

De elektriska förbrukarna som är anslutna till bodelens 12 V-nät förses med spänning från bodelsbatteriet.

Fordonet ska anslutas till en extern 230 V-försörjning så ofta som möjligt. Laddningsmodulen i el-blocket laddar då automatiskt bodelsbatteriet. Dessutom laddas startbatteriet med en underhållsladdning på 2 A.

Beroende på utrustningen skall extra apparater säkras med en egen tvåpolig automatsäkring.

8.8.1 230 V-anslutning (CEE-uttag)

- ▷ Överspänningar kan skada de anslutna apparaterna. Orsaker till överspänningar kan vara blixtnedslag, oreglerade spänningskällor (t. ex. bensingeneratorer) eller strömanslutningar på färjor.

Krav på 230 V-anslutningen

- Anslutningskabeln, stickförbindelsen vid försörjningsstället och stickförbindelsen på fordonet måste uppfylla IEC 60309. Den beteckning som är vanlig i handeln för stickförbindelsen är "CEE blå".
- Använd gummislangsledning H07RN-F med minst 2,5 mm² ledningsdiameter och maximalt 25 m längd.
- Skyddskontakt-stickförbindelse (schuko) är inte tillåten. Likaså är det inte tillåtet att mellankoppla CEE/Schuko-adaptorn.

8.8.2 Anslut 230 V-försörjningen

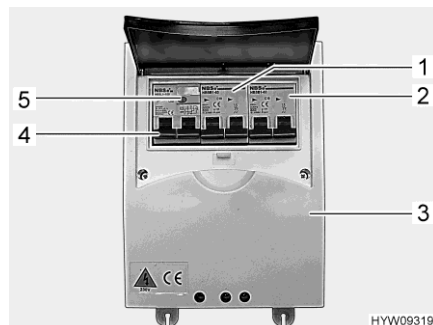

- ▶ Den externa 230 V-försörjningen måste säkras med en jordfelsbrytare (FI-brytare, 30 mA).
- ▶ Kabeln måste vara helt borttagen från kabeltrumman, för att förhindra överhettning.
- ▶ I tveksamma fall eller när 230 V-försörjningen inte finns till förfogande eller är felaktig, ta kontakt med den som driver försörjningsanordningen.

- ▷ 230 V-anlutningen är i fordonet utrustat med en jordfelsbrytare (FI-brytare).
- ▷ För anslutningar på campingplatser (campingfördelare) måste jordfelsbrytare (FI-brytare, 30 mA) användas.

Fordonet kan anslutas till en extern 230 V-försörjning. Vid anslutning ska endast 230 V-anlutningen på fordonet (CEE-uttag) användas.

Afb. 134 Ledningsskyddsbrytare och FI-brytare (230 V-säkringslåda)

Afb. 135 230 V-anlutning på fordonet (CEE-uttag)

- ▷ Den andra ledningsskyddsbrytaren (Afb. 134,2) är valfri. Om denna ledningsskyddsbrytare finns tillgänglig beror på fordonets utrustning.

Ansluta fordon:

- Kontrollera om strömförsörjningsanordningen är lämplig vad gäller anslutning, spänning, frekvens och ström.
- Kontrollera om kablarna och anslutningarna är lämpliga.
- Kontrollera stickförbindelsen och kabeln efter synliga skador.
- Koppla från båda ledningsskyddsbrytarna (Afb. 134,1 och Afb. 134,2) i säkringslådan (Afb. 134,3).
- Öppna höljet på 230 V-anlutningen i fordonet (Afb. 135) och stick in stickkopplingen. Kontrollera så att låsklacken i den fjäderspända klapplocket är ikopplad.
- Sätt i kontakten för anslutningskabeln i uttaget på campingfördelaren. Se till att låsklacken i det fjäderspända klapplocket är ihopkopplat här också.
- Sätt på båda ledningsskyddsbrytarna i säkringslådan.

Kontrollera jordfelsbrytare:

- När fordonen är anslutet till 230 V-försörjningen, tryck på kontrollknappen (Afb. 134,5) på jordfelsbrytaren (FI-brytare) (Afb. 134,4) i säkringslådan (Afb. 134,3). Jordfelsbrytaren måste lösa ut.
- Slå på jordfelsbrytaren (Afb. 134,4) igen.

Dela förbindelse:

- Koppla från båda ledningsskyddsbrytarna (Afb. 134,1 och 2) i säkringslådan (Afb. 134,3).
- Lossa på låsklacken på campingfördelaren och dra ur anslutningskabellns kontakt ur uttaget.
- Lossa låsklacken vid fordonet, dra stickkopplingen och stäng höljet på 230 V-anlutningen.

8.9 Säkringar

- ▶ Defekta säkringar skall endast bytas ut om man känner till orsaken och felet har åtgärdats.
- ▶ Defekta säkringar får endast bytas ut när strömförsörjningen är frånslagen.
- ▶ Säkringarna får aldrig förbikopplas eller repareras.
- ▶ Defekta säkringar får endast bytas ut mot nya säkringar med samma säkringsvärde.

8.9.1 12 V-säkringar

De förbrukare som är anslutna till 12 V-försörjningen i bodelen är skyddade via separata säkringar. Säkringar är åtkomliga på olika monteringsställen i fordonet.

För att byta säkringar skall funktion, värde och färg för de enskilda säkringarna avläsas ur efterföljande uppgifter. Om du behöver byta en säkring ska endast flatsäkringar med följande värden användas.

Några signaler är säkrade med så kallade "polyswitch"-säkringar. En polyswitch är en inbyggd självåterställande säkring. När överströmmen eller kortslutningen har avhjulpts frigörs driftströmmen igen automatiskt. Detta kan ta några sekunder (avkylningsfas).

8.9.2 Monteringsställen för säkringar

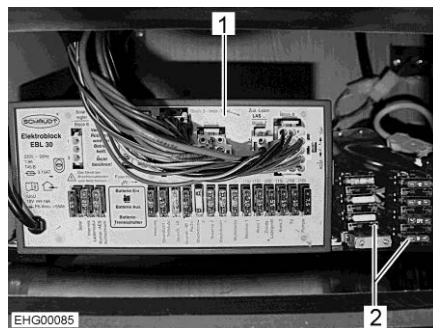
- ▷ Alla monteringsställen och värden på säkringar är märkta med klistermärken.

De flesta säkringar kan hittas vid ett av följande monteringsställen:

- I el-blocket
- I de båda säkringshållarna bredvid el-blocket
- I förarsätets stolkonsol

El-block med säkringshållare

El-blocket (Afb. 136,1) och de båda säkringshållarna (Afb. 136,2) är monterade i ett fack under en golvlucka i dubbelgolvet.

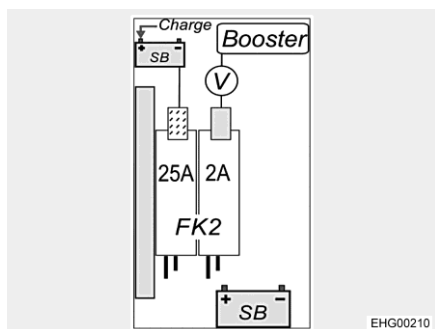
Afb. 136 El-block och säkringshållare

Förarsätets stolkonsol

Säkringarna i förarsätets stolkonsol finns under ett avtagbart lock. En klistermärke på sittkonsolen eller en separat layout informerar om de inbyggda säkringarna.

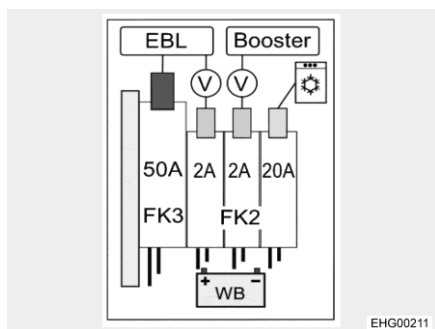
Afb. 137 Förarsätets stolkonsol

Fler monteringsställen för säkringar:**Säkringar vid startbatteriet**

Afb. 138 Säkringar vid startbatteriet (SB)

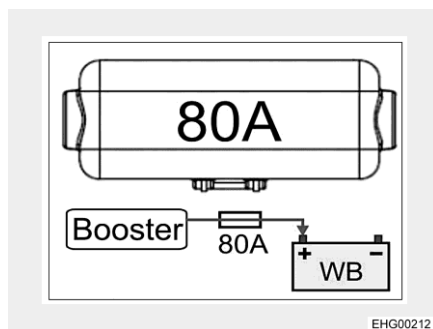
2 A boostersensor (spänning/temperatur)
25 A laddningsström från EBL/LAS/Solar

För ytterligare säkringar på startbatteriet, se basfordonets instruktionsbok.

Säkringar vid bodelsbatteriet

Afb. 139 Säkringar vid bodelsbatteriet (WB)

50 A laddningsström från EBL
2 A sensor EBL
2 A sensor Booster
20 A kylskåp

80 A laddningsström från Booster

Afb. 140 Säkringar vid bodelsbatteriet (WB)

Säkring för Thetford-toalett

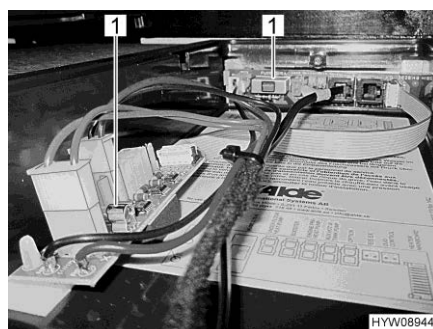
Toaletten har en underhållsfri säkring som återställs automatiskt.

Säkring avluftningssystem

Säkringen (10 A) för toalettens elektriska avluftningssystem finns i el-blockets krets 1 eller krets 2.

Säkringar för varmvatten-värmesystem (Alde)

Elen av varmvatten-värmesystemet skyddas med två säkringar.

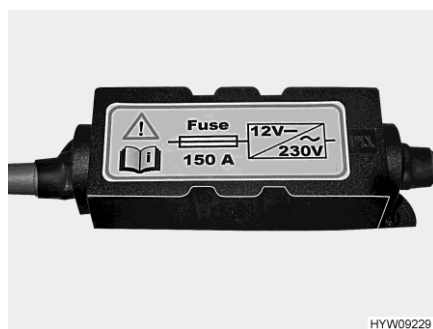
1 Glasrörsäkring 3,5 A

Afb. 141 Säkringar (varmvatten-värmesystem)

De båda finsäkringarna (glasrörsäkring) 3,5 A (Afb. 141,1) finns monterade bakom servicelucka på den vänstra fordonsidan under ett skydd. Dessa skydd kan dock lossas uppåt ur spärren.

Säkring för växelriktaren

Säkringen för växelriktaren är inbyggd i närheten av bodelsbatteriet.

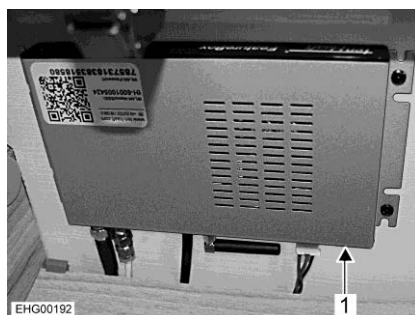

Afb. 142 Säkring (växelriktare (150 A))

Säkringen kan identifieras med hjälp av en etikett.

Säkringar för TV-satellitsystem

Styrenheten av TV-satellitsystemet är monterad i klädskalet.

- 1 Säkring 10 A/röd

Afb. 143 Styrenhet (TV-satellitsystem)

Säkring för nedsänkbar platt bildskärm

Säkringen för den nedsänkbara platta bildskärmen sitter i höljet på den platta bildskärmens driv.

- 1 Glasrörsäkring 4,0 A

Afb. 144 Säkring (nedsänkbar platt bildskärm)

8.9.3 230 V-säkring

Observera på bilar med extrautrustning växelriktare:

- ▶ Om 230 V-anslutningen eller 230 V-huvudsäkringen kopplas från så innebär det inte att uttagen kopplas från när växelriktaren är inkopplad eftersom uttagen försörjs via växelriktaren.
- ▶ Ledningsskyddsbrytaren i den extra säkringslådan vid växelriktaren skyddar endast uttagen i fordonet och kopplar från dem.
- ▶ Det är endast genom avstängning på båda säkringslådorna och frånkoppling av växelriktaren som nätet kopplas från helt.

- ▷ Kontrollera alltid jordfelsbrytaren när anslutningar görs till 230 V-försörjningen, kontrollera den minst en gång var 6:e månad.

Afb. 145 Ledningsskyddsbrytare och FI-brytare (230 V-säkringslåda)

En jordfelsbrytare (FI-brytare) (Afb. 145,3) i säkringslådan skyddar hela fordonet mot läckström (0,03 A).

Den efterkopplade ledningsskyddsbrytaren (10 A) (Afb. 145,1) skyddar 230 V-uttagen, el-blocket, den extra laddaren och kylskåpet.

På fordon med extrautrustning t. ex. takklimatanläggning skyddas apparaten av en extra ledningsskyddsbrytare (16 A) (Afb. 145,2).

Kontrollera jordfelsbrytare:

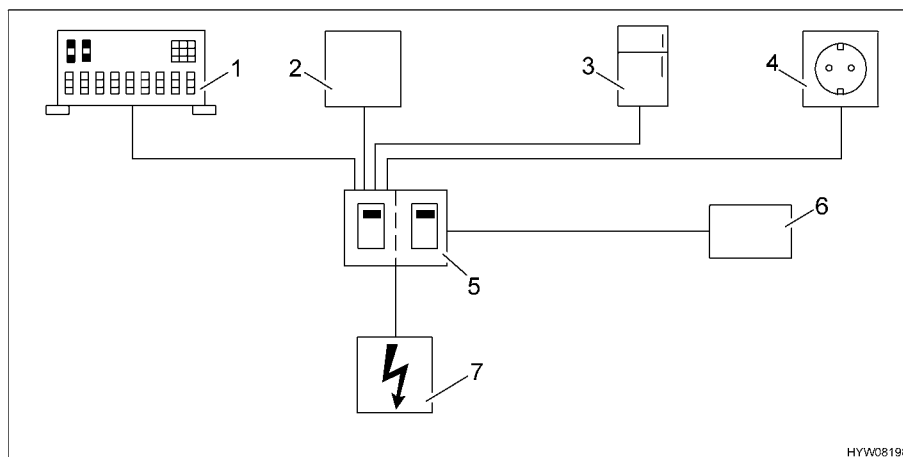
- När fordonet är anslutet till 230 V-försörjningen: Tryck på kontrollknappen (Afb. 145,4). Jordfelsbrytaren (FI) måste lösa ut.

Monteringsställe

Säkringslådan är monterad i närheten av 230 V-anslutningen.

8.10 El-scheman

8.10.1 Blockkopplingsschema 230 V

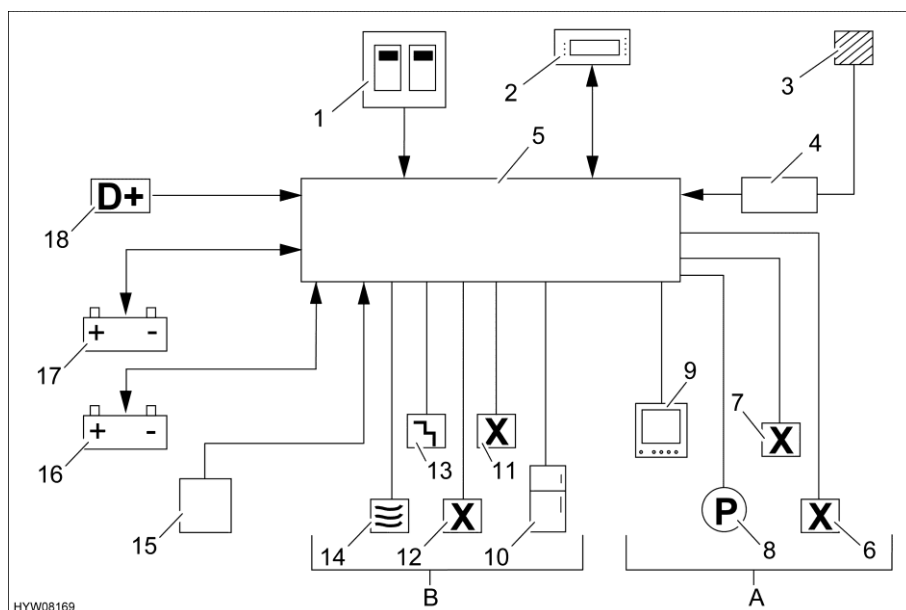

Afb. 146 Schema 230 V-ledningsplacering

- 1 El-block
- 2 Extra laddare
- 3 Kylskåp
- 4 Uttag
- 5 Automatsäkring
- 6 Extra apparat (t. ex. klimatanläggning)
- 7 230 V-anslutning

Afb. 146 visar en schematisk översikt över 230 V-nätet.

8.10.2 Blockkopplingsschema 12 V

Afb. 147 Schema 12 V-ledningsplacering

1	230 V-automatsäkring
2	Panel med 12 V-huvudbrytare
3	Solcell
4	Solcellsregulator
5	El-block med batteri-brytare
A	Belysning, förbrukarkrets Till-/frånkopplingsbar via 12 V-huvudbrytare
6	Uttag 1, uttag 2, reserv 1, 2
7	Krets 1, krets 2
8	Pump (vattenpump)
9	Multimedia/TV
B	Grundförsörjning Till-/frånkopplingsbar via batteri-brytaren
10	Kylskåp
11	Grundbelysning 4A (extrautrustning, t. ex avfrostning)
12	Grundbelysning 4B/radio
13	Grundbelysning/fotsteg
14	Värmesystem
15	Extra laddare
16	Bodelsbatteri
17	Startbatteri
18	(D+)

Afb. 147 visar en schematisk översikt över 12 V-nätet.

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns anvisningar och information om fordonets fast installerade apparater.

Hänvisningarna refererar endast till användningen av fast installerade apparater.

Vidare information om fast installerade apparater får du i den instruktionsboken för fast installerade apparater som bifogas separat med fordonet.

9.1 Allmänt

- ▶ Av säkerhetstekniska skäl måste reservdelar för respektive apparat/aggregat stämma överens med tillverkarens uppgifter och tillverkaren måste ha godkänt respektive reservdel. Dessa reservdelar får endast installeras av tillverkaren eller en auktoriserad fackverkstad.

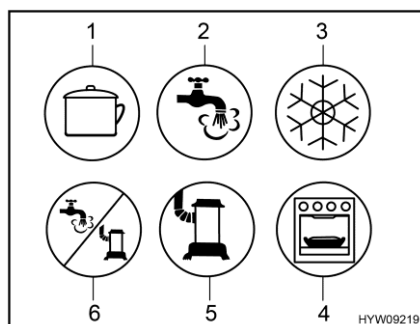

- ▶ För ytterligare information se den separata instruktionsboken för respektive apparat.

I fordonet finns, beroende på modell, olika fast installerade apparater som värmesystem/varmvattenberedare, spis och kylskåp.

I den här instruktionsboken beskrivs endast användningen och egenskaperna för de installerade apparaterna.

Före idrifttagande av en gasdriven installerad apparat öppnas huvudavstängningsventilen på gasflaskan och respektive gasavstängningsventil.

- 1 Spis
- 2 Varmvatten
- 3 Kylskåp
- 4 Ugn/grill
- 5 Värmesystem
- 6 Varmvatten/varmesystem

Afb. 148 Möjliga symboler för gasavstängningsventilerna

9.2 Värmesystem och varmvattenberedare

Med värmesystemet kan man värma upp både inne i fordonet (genom uppvärmning av rumsluften) och även värma upp varmvatten (varmvattenberedarfunktion). Följande anvisningar gäller även när värmesystemet endast används som varmvattenberedare.

- ▶ Explosionsrisk - låt ej oförbränd gas strömma ut.
- ▶ Vid tankning, på färjor och i garage får värmesystemet aldrig vara påslaget i gasdrift. Explosionsrisk!
- ▶ I slutna utrymmen (t. ex. garage) får värmesystemet aldrig vara påslaget i gasdrift. Förgiftnings- och kvävningsrisk!

- ▶ Skorstenen får inte tillslutas eller byggas på.
- ▶ Utrymmet bakom värmesystemet ska inte användas som förvaringsutrymme.
- ▶ Vattnet i varmvattenberedaren kan värmas upp till 65 °C. Skållningsrisk!

- ▷ Slå aldrig på varmvattenberedaren om det inte finns vatten i den.
- ▷ Varmvattenberedaren ska tömmas om det finns risk för frost och beredaren inte ska användas.
- ▷ Använd endast varmvattenberedaren med max. temperatur när stora varmvattenmängder krävs. Varmvattenberedaren skyddas på så sätt mot kalkavlagringar.

- ▷ Använd inte vattnet från varmvattenberedaren som dricksvatten.
- ▷ Om strömförsörjningen till värmesystemet bryts måste man ställa in tiden på nytt.

Första idrifttagandet

När man sätter på värmen första gången kan man för en kort stund känna en lätt röklukt. Ställ genast värmen på brytaren på högsta nivå. Öppna fönster och dörrar och lufta väl. Rök och lukt försvinner efter kort tid utan åtgärd.

9.2.1 Uppvärmning på rätt sätt

Afb. 149 Luftmunstycke (varmluftvärmesystem)

Varmluftspredning

I fordonet finns flera luftmunstycken (Afb. 149) monterade. Rör leder varmluften till luftmunstyckena. Luftmunstyckena kan ställas in så att varmluften kommer ut precis där man vill ha den. För att förhindra drag skall luftmunstyckena på instrumentbrädan stängas och luftspredningen i basfordonet stå på cirkulationsdrift.

Inställning av luftmunstyckena

- Helt öppna: Kraftig varmluftström
- Halvt eller delvis öppen: Reducerad varmluftström

När 5 luftmunstycken är fullständigt öppna kommer mindre varmluft ut ur varje enskild luftmunstycke. Om bara 3 luftmunstycken öppnas strömmar dock mer varmluft ut ur varje enskild luftmunstycke.

9.2.2 Varmluft-värmesystem och varmvattenberedare med digital kontrollenhet CP plus

- ▷ När värmesystemet är frångkopplad på grund av risk för frost ska varmvattenberedaren tömmas.
- ▷ Cirkulationsfläkten kopplas automatiskt på när varmluft-värmesystemet sätts igång och förblir kontinuerligt igång. Därigenom belastas bodelsbatteriet extremt om fordonet inte är ansluten till någon extern 230 V-försörjning. Kom ihåg att bodelsbatteriet endast har en begränsad energireserv.

- ▷ Varmluftsuppvärmningen kan användas även med tom varmvattenberedare.
- ▷ Om strömförsörjningen till värmesystemet bryts måste man ställa in tiden på nytt.

Maximal värmeeffekt

Gasdrift	Eldrift	Blanddrift (gas- och eldrift)
6000 W	1800 W	5800 W

Kontrollenhet

Kontrollenheten delas in i två områden:

- Display
- Manöverknappar

- 1 Display
- 2 Vrid-/tryckknapp
- 3 Tillbakaknapp

Afb. 150 Kontrollenhet (varmluft-värmesystem och varmvattenberedare)

När den har slagits på aktiveras de senast inställda värdena/driftparametrarna.

Kontrollenheten växlar till ett standby-läge om inga knappar används under ett par minuter.

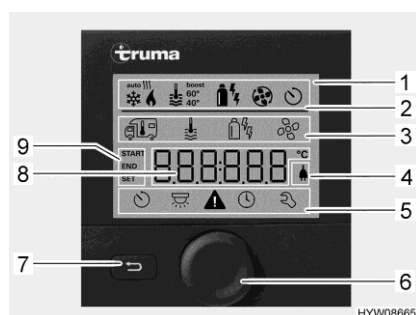
När tiden är inställd växlar indikeringen på displayen mellan tiden och inställd rumstemperatur i standby-läge.

Efter avstängning kan kontrollenhetens indikering vara aktiv ytterligare ett par minuter på grund av att värmesystemet fortsätter att gå en stund.

Manöverknappar

Manöverknapparna har följande funktioner:

Knapp	Knappmanövrering	Funktion
Vrid-/tryckknapp (Afb. 150,2)	Vrid åt höger	Man går igenom menyn från vänster till höger
		Värden ökas
	Vrid åt vänster	Man går igenom menyn från höger till vänster
		Värden minskas
	Tryck kort	Valt värde sparas
Tillbakaknapp (Afb. 150,3)	Tryck	Menypunkten väljs för ändring av värdet (vald menypunkt blinkar)
		Gå tillbaka från en menypunkt utan att spara värdet

- 1 Indikeringsrad
- 2 Statusrad
- 3 Övre menyrad
- 4 Indikering nätspänning 230 V
- 5 Nedre menyrad
- 6 Vrid-/tryckknapp
- 7 Tillbakaknapp
- 8 Indikeringsområde inställningar och värden
- 9 Indikering timer

Afb. 151 Kontrollenhet med indikeringar

Display

Displayen delas in i fyra områden:

- Statusrad (Afb. 151,2)
- Övre menyrad (Afb. 151,3)
- Indikeringsområde (Afb. 151,8)
- Nedre menyrad (Afb. 151,5)

Till och frånkoppling av kontrollenhet:

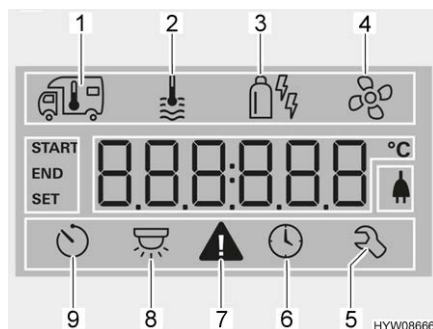
- Tryck ned vrid-/tryckknappen (Afb. 151,6) i ca. 3 sekunder. De båda menyraderna (Afb. 151,3 och Afb. 151,5) visas. Den första symbolen blinkar.

- ▷ Till- och frånkoppling av kontrollenheten betyder egentligen att man byter mellan standby-läge och inställningsläge. I standby-läget visas växelvis den inställda rumstemperaturen och tiden.

Utföra inställningar:

- Vrid vrid-/tryckknappen (Afb. 151,6) tills den önskade menysymbolen blinkar.
- Tryck på vrid-/tryckknappen.
- Vrid på vrid-/tryckknappen tills önskat värde visas.
- Tryck på vrid-/tryckknappen för att spara det inställda värdet. Om det ursprungliga värdet ändå inte ska ändras: Tryck på tillbakaknappen (Afb. 151,7).

- 1 Värmesystem
- 2 Varmvatten
- 3 Driftläge
- 4 Fläkt
- 5 Servicemeny
- 6 Inställning av tid
- 7 Varningssymbol
- 8 Belysning (används inte här)
- 9 Indikering timer

Afb. 152 Display (kontrollenhet)

Slå på värmen:

- Öppna huvudavstängningsventilen på gasflaskan och gasavstängningsventilen för "värmesystem/varmvattenberedare".
- Vrid vrid-/tryckknappen (Afb. 151,6) tills menysymbolen värmesystem (Afb. 152,1) blinkar.
- Tryck på vrid-/tryckknappen.
- Vrid på vrid-/tryckknappen tills önskat värde visas.
- Tryck på vrid-/tryckknappen för att spara det inställda värdet. Symbolen i statusraden (Afb. 151,2) blinkar tills den inställda rumstemperaturen är uppnådd. Om det ursprungliga värdet ändå inte ska ändras: Tryck på tillbakaknappen (Afb. 151,7).

Stänga av värmen:

- Vrid tillbaka temperaturvärdet tills OFF visas. Tryck på vrid-/tryckknappen för att spara.

- ▷ Man kan även ändra önskad rumstemperatur i standby-läge genom att vrida på vrid-/tryckknappen.

Slå på varmvattenberedningen:

- Öppna huvudavstängningsventilen på gasflaskan och gasavstängningsventilen för "värmesystem/varmvattenberedare".
- Vrid vrid-/tryckknappen (Afb. 151,6) tills menysymbolen varmvatten (Afb. 152,2) blinkar.
- Tryck på vrid-/tryckknappen.
- Vrid på vrid-/tryckknappen tills önskat värde visas:
 - OFF: Varmvattenberedningen är avstängd.
 - 40°: Varmvattnet värms upp till 40 °C.
 - 60°: Varmvattnet värms upp till 60 °C.
 - BOOST: Snabb uppvärmning av varmvatten (prioriterad varmvattenberedare) i max. 40 minuter. Därefter hålls vattentemperaturen på den högre nivån (ca. 62 °C) i två eftervärmningscykler.
- Tryck på vrid-/tryckknappen för att spara det inställda värdet. Symbolen i statusraden (Afb. 151,2) blinkar tills den inställda varmvattentemperaturen är uppnådd. Om det ursprungliga värdet ändå inte ska ändras: Tryck på tillbakaknappen (Afb. 151,7).

Stänga av varmvattenberedningen:

- Vrid på vrid-/tryckknappen tills OFF visas. Tryck på vrid-/tryckknappen för att spara.

Säkerhets-/avtappningsventil

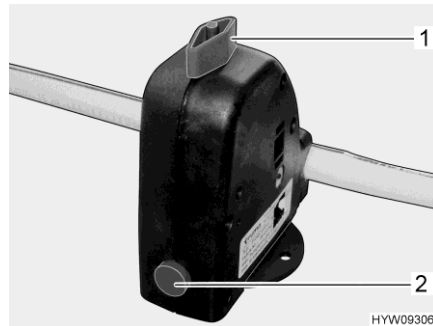

Varmvattenberedaren är utrustad med en säkerhets-/avtappningsventil (Afb. 153). Säkerhets-/avtappningsventilen gör så att vattnet i varmvattenberedaren inte kallnar när det är frost och värmen inte är påslagen.

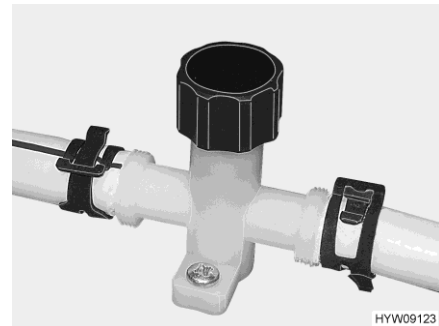
- ▷ Öppna säkerhets-/avtappningsventilen och töm varmvattenberedaren om fordonet inte ska användas under en längre tid.
- ▷ Vid temperaturer under 3 °C öppnar säkerhets-/avtappningsventilen automatiskt. Säkerhets-/avtappningsventilen kan inte stängas förrän temperaturen vid den ligger över 7 °C.
- ▷ Vattenpumpen och vattenledningarna skyddas inte mot frost genom säkerhets-/avtappningsventilen.

- ▷ Säkerhets-/avtappningsventilens tömningsrör måste alltid vara fritt från smuts (t. ex. löv, is).

Afb. 153 Säkerhets-/avtappningsventil (varmvattenberedare)

Afb. 154 Avtappningskran (vattenledning)

Monteringsställe

Säkerhets-/avtappningsventilens monteringsställe, se avsnitt 10.6.

Fylla på/tömma varmvattenberedaren

Fyll varmvattenberedaren med vatten:

Varmvattenberedaren försörjs med vatten från vattentanken.

- Koppla på 12 V-försörjningen på panelen.
- Stäng säkerhets-/avtappningsventilen. Ställ vredet (Afb. 153,1) diagonalt mot säkerhets-/avtappningsventilen och tryck in tryckknappen (Afb. 153,2).
- Samtliga vattenkranar ställs i läge "varmt" och öppnas. Vattenpumpen startar. Varmvattenledningarna fylls med vatten.
- Vattenkranarna skall vara öppna tills vatten rinner ut fritt från luftblåsor. Endast därigenom säkerställs att varmvattenberedaren är vattenfylld.
- Stäng samtliga vattenkranar.

Tömma varmvattenberedaren:

- Stänga av varmvattenberedningen.
- Öppna säkerhets-/avtappningsventil. Vrid då vredet (Afb. 153,1) mot säkerhets-/avtappningsventilen. Tryckknappen (Afb. 153,2) skjuts ut. Nu töms varmvattenberedaren via säkerhets-/avtappningsventilen utomhus.
- Kontrollera att varmvattenberedaren är helt tömd (ca 10 liter).
- Stäng avtappningskranarna. Vrid avtappningsventilens lock (Afb. 154) medurs.

Driftlägen Varmvatten-värmesystemet med varmvattenberedaren kan drivas med olika energikällor.

Välj driftläge:

- Vrid vrid-/tryckknappen (Afb. 151,6) tills menysymbolen driftläge (Afb. 152,3) blinkar.
- Tryck på vrid-/tryckknappen.
- Vrid på vrid-/tryckknappen tills önskat driftläge visas:
 - Gasdrift
 - Eldrift, effektnivå 1 (900 W)
 - Eldrift, effektnivå 2 (1800 W)
 - Gas- och eldrift, effektnivå 1 (900 W)
 - Gas- och eldrift, effektnivå 2 (1800 W)
- Tryck på vrid-/tryckknappen för att spara det inställda driftläget. Om det ursprungliga värdet ändå inte ska ändras: Tryck på tillbakaknappen (Afb. 151,7).

- ▷ 230 V-eldrift är endast möjlig när fordonet är anslutet till 230 V-försörjningen.
- ▷ Effektnivå 1 (900 W) har ett strömuttag på 3,9 A. Effektnivå 2 (1800 W) har ett strömuttag på 7,8 A.

Ställa in fläkt:

- Vrid vrid-/tryckknappen (Afb. 151,6) tills menysymbolen fläkt (Afb. 152,4) blinkar.
- Tryck på vrid-/tryckknappen.
- Vrid på vrid-/tryckknappen tills önskat värde visas:
 - OFF: Fläkten är avstängd.
 - VENT: Cirkulation
 - ECO: Låg fläktnivå
 - HIGH: Hög fläktnivå
 - BOOST: Snabb rumsuppvärmning. Boost finns tillgänglig om den aktuella rumstemperaturen ligger minst 10 °C under vald rumstemperatur.
- Tryck på vrid-/tryckknappen för att spara det inställda värdet. Om det ursprungliga värdet ändå inte ska ändras: Tryck på tillbakaknappen (Afb. 151,7).

Ställa in timern:

- Vrid vrid-/tryckknappen (Afb. 151,6) tills menysymbolen timer (Afb. 152,9) blinkar.
- Tryck på vrid-/tryckknappen. Starttiden visas och timindikeringen blinkar.
- Vrid på vrid-/tryckknappen tills den önskade starttidens timmar visas.
- Tryck på vrid-/tryckknappen. Minutindikeringen blinkar.
- Vrid på vrid-/tryckknappen tills den önskade starttidens minuter visas.
- Tryck på vrid-/tryckknappen.
- Ställ sedan in avstängningstiden, den önskade rumstemperaturen, varmvattennivån och fläktnivån efter varandra på samma sätt.
- Tryck på vrid-/tryckknappen. Timern är aktiverad. Symbolen timer (Afb. 152,9) blinkar när timern är programmerad och aktiv.

- ▷ Servicemenyn innehåller punkter som oftast bara måste ställas in en gång (språk, bakgrundsbelysning, kalibrering), samt uppgifter för serviceställen (versionsnummer).

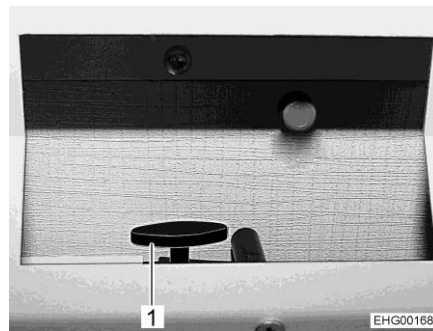
Felindikering

Vid en varning blinkar varningssymbolen (Afb. 152,7). Värmesystemet fortsätter att vara igång. Om de bara rör sig om ett temporärt fel så släcks varningssymbolen av sig själv.

Vid ett fel visar kontrollenheten direkt felets felkod. Värmesystemet stängs av. Tryck på vrid-/tryckknappen för starta om värmesystemet.

- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

Afb. 155 Strypspjäll (öppnat)

Värmefördelning i det bakre området

Värmesystemet för det bakre området kan justeras separat med strypspjäll (Afb. 155,1).

Strypspjällen är monterade till höger och vänster i fordonets sidovägg under alkovsängens madrass.

Värmeeffekten varierar beroende på hur strypspjällen är justerade.

9.2.3 Varmvatten-värmesystem och varmvattenberedare Alde

- ▷ Varmvatten-värmesystemet får aldrig sättas på om värmevätska saknas. Hänvisningarna i kapitel 12 skall beaktas
- ▷ Borra aldrig hål i golvet. Varmvattenledningarna skulle kunna skadas.
- ▷ Se till att det finns tillräckligt med färskvatten i färskvattentanken för att fylla varmvattenberedaren.

- ▷ När varmvatten-värmesystemet är i gång måste alltid cirkulationspumpen vara tillkopplad.
- ▷ Efter första värmedriften rekommenderar vi att avlufta värmesystemet och att kontrollera glykolhalten. Hänvisningarna i kapitel 12 skall beaktas
- ▷ När värmen slås på startar den med de senast används inställningarna.
- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren och beakta underhållsanvisningarna i kapitel 12.

Kontrollenhet Kontrollenheten delas in i två områden:

- Display (pekskärm)
- Manöverknappar

- 1 Display (pekskärm)
- 2 Knapp "MENU" (meny)
- 3 På/av-knapp

Afb. 156 Kontrollenhet (varmvatten-
värmesystem)

- ▷ Kontrollenheten växlar automatiskt till viloläge om inga knappar används under två minuter.
- ▷ Ändringar av inställningarna sparas automatiskt efter 10 sekunder.

Manöverknappar

Manöverknapparna har följande funktioner:

Pos. i Afb. 156	Knapp	Funktion
2	MENU	Öppna inställningsmenyn
3		Aktivera värmesystemet

Display

Displayen (Afb. 156,1) är konstruerad som en pekskärm (touchscreen). Genom att beröra symbolerna utförs tillhörande funktion.

Afb. 157 Startbild (kontrollenhet)

Startbild När värmesystemet har slagits på visas startbilden på displayen. På startbilden visas följande information:

Symbol	Betydelse
	Denna symbol visas när cirkulationspumpen är aktiverad
	Denna symbol visas när automatisk startfunktion är aktiverad
	Denna symbol visas när funktionen dagsautomatik är aktiverad
	Denna symbol visas när funktionen nattautomatik är aktiverad
	Denna symbol visas när en omkopplingsenhet för gasflaskor är aktiverad
	Denna symbol visas när spänningen till värmesystemet är 230 V
	Bredvid denna symbol visas innetemperaturen
	Bredvid denna symbol visas uttemperaturen, såvida en uttemperaturgivare är monterad

Inställningsmeny Inställningsmenyn öppnas när man trycker på knappen "MENU". De enskilda symbolernas betydelse beskrivs i följande tabell.

Afb. 158 Inställningsmeny (kontrollenhet)

Värdena ökas eller minskas med symbolerna "+" eller "-".

Symbol	Betydelse
	Ställa in önskad temperatur från +5 °C till +30 °C
	Ställa in vattentemperatur i varmvattenberedaren
	Ställa in värmeeffekten vid eldrift
	Knapp "Uppvärmning i gasläge till/från"
	Knapp "Verktöymeny"
	Knapp "AC" för att sätta på klimatautomatiken (endast synlig när klimatanläggningen Truma Aventa finns närvarande)
	Knapp för aktiverade funktioner

Verktöymenyer

Värmesystemets olika funktioner öppnas och ställs in via verktöymenyerna. Med pilsymbolerna växlar man mellan menyerna. De enskilda funktionernas betydelse beskrivs i tillverkarens bruksanvisning.

Välja driftläge

Varmvatten-värmesystemet kan drivas med följande energikällor:

- Gasdrift
- 230 V-eldrift
- Gas och 230 V-eldrift

Driftläget väljs med kontrollenheten.

Välja gasdrift:

- Tryck på knappen "". Knappen lyser grönt. Gasdrift aktiveras.
- Tryck på knappen "" igen. Knappen lyser blått. Gasläget är avstängt.

Välja 230 V-eldrift:

- Tryck på knappen "+" bredvid symbolen "" tills önskad värmeeffekt har nåtts.

- ▷ Välj effektnivå för 230 V-eldrift i enlighet med säkringen för 230 V-anslutningen:

Nivå 1 (1 kW) vid 6 A

Nivå 2 (2 kW) vid 10 A

Nivå 3 (3 kW) vid 16 A

Välja gas och 230 V-eldrift:

- Välj både gasdrift och 230 V-eldrift på kontrollenheten.

- ▷ När gas- och 230 V-eldrift väljs och fordonet ansluts till 230 V-försörjningen, arbetar varmvattenvärmesystemet först endast med 230 V-eldrift. Först när värmeeffekten inte räcker till längre, kopplas gasdriften till automatiskt.
- ▷ Gasdrift är endast möjligt när huvudavstängningsventilen på gasflaskan och gasavstängningsventilen är öppna.
- ▷ 230 V-eldrift är endast möjlig när fordonet är anslutet till 230 V-försörjningen.

När värmen slås på startar den med det senast inställda driftläget.

Slå på värmen:

- Tryck på knappen "⏻". Startbilden visas på displayen. Värmesystemet startar automatiskt.

Stänga av värmen:

- Tryck ner knapp "⏻". Värmesystemet stängs av.

Ställa in vattentemperatur i varmvattenberedaren:

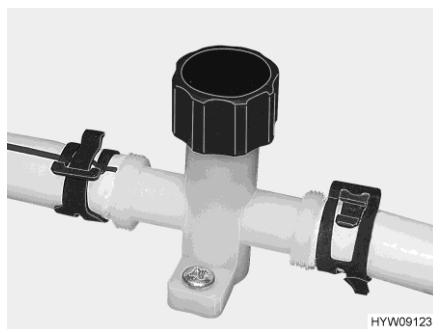
- För att ställa in temperatursteg 1: Tryck en gång på knappen "+" bredvid symbolen "1". Kilsymbolen bredvid knappen "+" blir till hälften svart.
- För att ställa in temperatursteg 2: Tryck två gånger på knappen "+" bredvid symbolen "2". Kilsymbolen bredvid knappen "+" blir helt svart. Efter 30 minuter går varmvattenberedaren automatiskt tillbaka från steg 2 till steg 1.

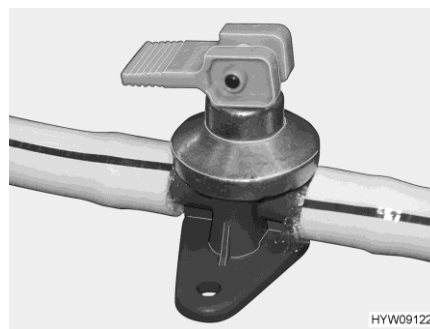
- ▷ Det måste finnas tillräckligt med färskvatten i färskvattentanken för att varmvattenberedaren ska kunna fyllas.

Fylla på/tömma varmvattenberedaren

Varmvattenberedaren försörjs med vatten från vattentanken.

Afb. 159 Avtappningskran (vattenledning)

Afb. 160 Avtappningskran (varmvattenberedare Alde)

Fyll varmvattenberedaren med vatten:

- Stäng avtappningskranarna. Vrid då locket (Afb. 159) medurs och ställ vipparmen (Afb. 160) vågrätt.
- Koppla på 12 V-försörjningen på panelen.
- Samtliga vattenkranar ställs i läge "varmt" och öppnas. Vattenpumpen startar. Varmvattenledningarna fylls med vatten.
- Vattenkranarna skall vara öppna tills vatten rinner ut fritt från luftblåsor. Endast därigenom säkerställs att varmvattenberedaren är vattenfylld.
- Stäng samtliga vattenkranar.

Tömma varmvattenberedaren:

- Stäng av varmvattenberedaren.
- Öppna avtappningskranarna. Vrid då locket (Afb. 159) moturs och ställ vipparmen (Afb. 160) lodrätt.
- Kontrollera att varmvattenberedaren är helt tömd (ca 7-10 liter).

- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren och beakta underhållsanvisningarna i kapitel 12.

Värmefördelning

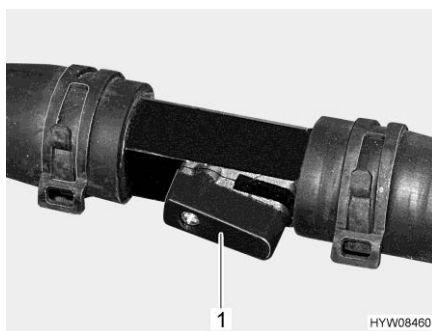
Beroende på modell kan temperaturen på konvektorerna i sängdelen regleras separat. I fordonet finns en avstängningsventil och ett spjäll inbyggda i sängdelen.

Med avstängningsventilen regleras flödet till konvektorerna i sängdelen.

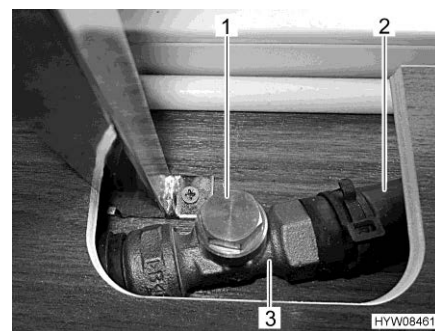
Med spjället regleras flödet till den kringgående ledningen i sängdelen. Den kringgående ledningen skyddar färskvattenledningen i sängavdelningen från frost och håller värmekretsloppet igång även när ledningen till konvektorerna är stängda.

- ▷ Kontrollera vid risk för frost om spjället är lite öppet, för att förhindra att färskvattenslangarna fryser igen.

Afb. 161 Avstängningsventil (öppen)

Afb. 162 Spjäll (öppet)

Öppna tilloppet till konvektorerna:

- Ställ spaken (Afb. 161,1) parallellt med rörledningen (Afb. 161). Ju mer man öppnar avstängningsventilen desto högre blir värmeeffekten.

Stänga tilloppet till konvektorerna:

- Ställ spaken (Afb. 161,1) vinkelrät med rörledningen. För värmekretsloppet används en kringgående ledning.

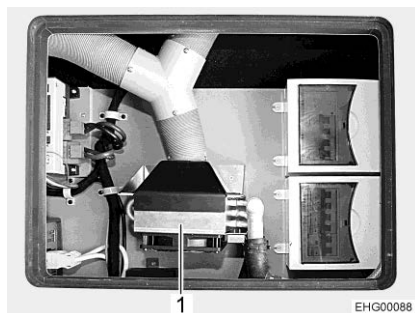
Kontrollera värmekretsloppet:

- Ta tag i den kringgående ledningen (Afb. 162,2) bakom spjället (Afb. 162,3). Slangen måste vara ljummen.

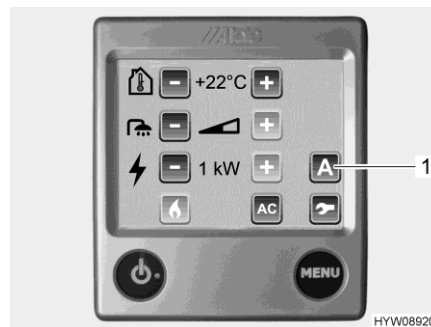
Extra fläkt De extra fläktarna ger en bättre värmefördelning i fordonet med hjälp av en integrerad värmeväxlare.

De extra fläktarna är monterade på 3 ställen i fordonet (Afb. 163,1). Afb. 163 visar ett exempel på en installeringssituation.

Den extra fläkten styrs med kontrollenheten (Afb. 164) av varmvatten-värmesystemet.

Afb. 163 Extra fläkt med värmeväxlare (exempel)

Afb. 164 Inställningsmeny (extra fläkt)

- Tryck på knappen "MENU" på kontrollenheten.
- Tryck på knappen "A" (Afb. 164,1). Funktionerna visas.

Afb. 165 Aktiverade funktioner (extra fläkt)

Afb. 166 Styrning (extra fläkt)

- Tryck på knappen Booster (Afb. 165,1). Styrningsbildskärmen (Afb. 166,1) för den extra fläkten visas.
- Ställ in önskat fläkteffekt med knapparna "+" och "-" (Afb. 166).

Värmeväxlare för motorvärme

Den extra värmeväxlare och den extra cirkulationspumpen har följande funktioner:

- Värmefördelningen blir bättre bak i fordonet medan man kör
- Motorvärme (kupévärme)

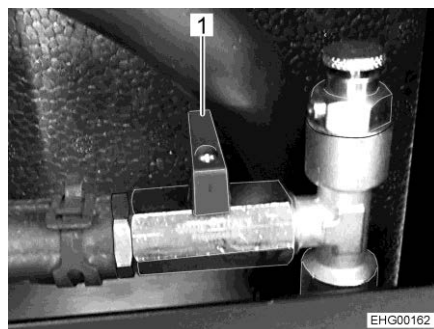
Afb. 167 Knapp för motorvärme

Slå på motorvärme:

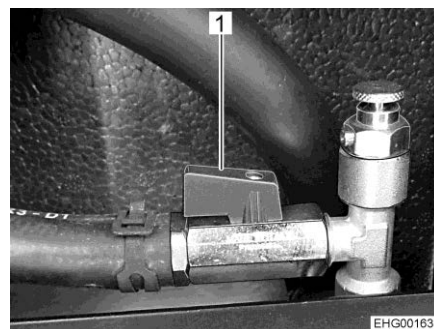
- Tryck på knappen (Afb. 167,1).

Sommardrift

För att förhindra oönskad uppvärmning av värmeväxlaren och värmesystemet under sommaren kan man stänga kulventilen på värmeväxlaren.

Afb. 168 Kulventil (stängd)

Afb. 169 Kulventil (öppen)

Stänga kulventil (sommardrift):

- Ställ spaken (Afb. 168,1) vinkelrät med rörledningen.

Öppna kulventil:

- Ställ spaken (Afb. 169,1) parallellt med rörledningen.

Kulventilens monteringsställe

Fordon med gasboxen **bakom** bakaxeln: Kulventilen har monterats i förvaringslådan bakom förarstolen. Man kommer åt den genom en utvändig lucka till förvaringsutrymmet.

Fordon med gasboxen **framför** bakaxeln: Kulventilen har monterats i ett golvack under bordet. Man kommer åt den genom att lyfta på golvluckan.

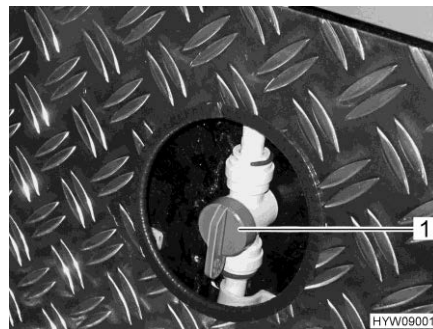
9.2.4 Varmvatten-värmesystem i det bakre lastutrymme

- ▷ Borra aldrig hål i golvet. Varmvattenledningarna skulle kunna skadas.

- ▷ Det bakre lastutrymme kan endast värmas upp varmvatten-värmesystemet är i drift.
- ▷ Värmeeffekten är beroende av temperaturen på värmevätskan i varmvattenuppvärmningen.
- ▷ Med tillförselventilerna ställer du in fördelningen av varmt vatten som skall värmas upp. Temperaturen och därmed värmesystemets effekt ställning du in på själva kontrollenheten.

Afb. 170 Tillförselventil (uppvärmning av det bakre lastutrymme)

Sätta på värmen för bakre lastutrymme:

- Ställ handtaget (Afb. 170,1) på tillförselventilen för uppvärmning av bakre lastutrymme parallellt till värmeledningen. Värmen för bakre lastutrymme arbetar nu med maximal prestanda.

Reglera värmeeffekten:

- Ställ handtaget (Afb. 170,1) på tillförselventilen för uppvärmning av bakre lastutrymme i valfritt ställning. Varmvattenfördelningen för det bakre lastutrymme kan på det här sättet regleras steglöst.

Stänga av värmen för bakre lastutrymme:

- Ställ in handtaget (Afb. 170,1) på tillförselventilen för uppvärmning av bakre lastutrymme tvär till värmeledningen. Värmen för det bakre lastutrymme är nu avstängd.

9.2.5 Väggekamin

Frisk luft och avgas från värmesystemet leds bort i en två kammar-väggekamin.

- ▷ Ställ fordonet så, att väggekaminen har tillräckligt med frisk luft.
- ▷ Väggekaminen måste alltid stå fritt. Täck inte över väggekaminen.
- ▷ Vid camping under vintern, måste väggekaminen vara fri från snö och is.
- ▷ Kontrollera regelbundet väggekaminen, beroende av väderleken (snö, lövfall, smuts, o.s.v.). Rengör väggekaminen vid behov.
- ▷ Vid tvätt av fordonet skall vattenstrålen inte riktas direkt på väggekaminen.
- ▷ Om du inte följer detta, kan en problemfri funktion av värmesystemet inte garanteras.

Afb. 171 Väggekamin (varmvatten-värmesystem)

Afb. 172 Väggekamin (varmluft-värmesystem)

Väggekaminen finns monterad på den vänstra sidoväggen.

9.3 Klimatanläggning Truma Aventa

- ▷ Kylkretsloppet får enbart öppnas av tillverkaren eller en auktoriserad fackverkstad.
- ▷ Luftintag och -utsläpp får ej blockeras.
- ▷ Åk inte i nedförs- eller uppförsbackar som lutar mer än 8 % när klimatanläggningen är igång. I annat fall kan kompressorn skadas.
- ▷ Driv inte apparaten under längre tid i kyl drift när fordonet står snett. Kondensvatten kan tränga in i kupén.

- ▷ Klimatanläggningen fungerar endast när fordonet är anslutet till 230 V-försörjningen.
- ▷ Den externa 230 V-försörjningen måste säkras med minst 6 A. Annars är det inte möjligt att använda klimatanläggningen på rätt sätt.
- ▷ Uppvärmning vid yttre temperaturer under 4 °C är inte möjligt, eftersom värmeeffekten då avtar kraftigt. Mellan 4 och 7 °C kopplar apparaten kort in avfrosthingsprocesser. Vid yttre temperaturer över 7 °C är värmeeffekten inga begränsningar.
- ▷ För att kommandona ska kunna utföras måste fjärrstyrningen riktas mot IR-mottagaren.
- ▷ Beakta dessutom tillverkarens instruktionsbok.

Driftlägen

Klimatanläggningen kan köras i följande driftlägen:

- Automatik
- Kylning
- Värmesystem
- Cirkulation

Fjärrstyrning Alla funktioner i klimatanläggningen kan styras via fjärrstyrningen.

- 1 Display
- 2 På/av-knapp
- 3 Knappar "+" och "-" för val av temperatur
- 4 Skjutlucka för fält med inställningsknappar
- 5 Valknapp fläktläge (tre lägen)
- 6 Valknapp driftläge

Afb. 173 Fjärrstyrning (klimatanläggning)

Automatisk drift Vid automatisk drift behöver man endast ställa in önskad temperatur. Beroende på rumstemperatur väljer klimatanläggningen automatiskt nedkylning eller uppvärmning samt fläktläge.

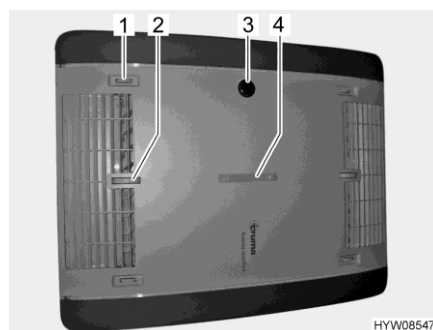
Slå på: ■ Tryck på på/av-knappen (Afb. 173,2). De inställningar som gjorts senast används.

▷ Efter inkoppling körs cirkulationsfläkten. Kompressorn kopplas in senast efter tre minuter, den blå lampan (kylning) eller den gula lampan (värme) blinkar.

■ Ställ in önskad temperatur med knapparna "+" och "-" (Afb. 173,3).

Slå från: ■ Tryck på på/av-knappen (Afb. 173,2). Belysningen kan manövreras igen.

- 1 Luftspridning höger/vänster
- 2 Luftspridning tak/golv
- 3 IR-mottagare, funktionsvisning, manuellt på/av
- 4 Luftspridning fram/bak

Afb. 174 Funktionsvisning och luftspridning (klimatanläggning)

9.3.1 Manövrering och indikering på apparaten

Vissa funktioner kan manövreras direkt på apparaten.

Justera luftspredningen: ■ Ställ in inställningshjul och skjutreglage för steglös luftspredning efter önskemål.

Koppla in/ur manuellt: ■ Tryck på mikroknappen (t. ex. med en kulspetspenna om fjärrstyrningen inte går att komma åt).

Funktionsvisning

Tillstånd lysdiod	Betydelse
Blå lysdiod blinkar	Kompressorn går konstant (kylning)
Blå lysdiod lyser	Kylning
Gul lysdiod blinkar	Kompressorn går konstant (värme)
Gul lysdiod lyser	Uppvärmning
Röd lysdiod blinkar	Data överförs
Röd lysdiod lyser	Störning

Manuell drift

Vid manuell drift kan kylning, värme och cirkulationsdrift ställas in separat på fjärrstyrningen.

Slå på kylningen: ■ Tryck på på/av-knappen (Afb. 173,2).
 ■ Tryck på valknappen för driftläge (Afb. 173,6) tills kylningssymbolen visas på displayen (Afb. 173,1).
 ■ Ställ in önskad temperatur med knapparna "+" och "-" (Afb. 173,3).
 ■ Ställ in önskad flätkapacitet med valknappen "✱" (Afb. 173,5).

När den rumstemperatur som har ställts in via fjärrstyrningen uppnås stängs kompressorn av och den blå lampan på IR-mottagaren slocknar. Cirkulationsfläkten fortsätter att köras.

När rumstemperaturen stiger över den inställda temperaturen kopplar apparaten automatiskt om till kylning igen.

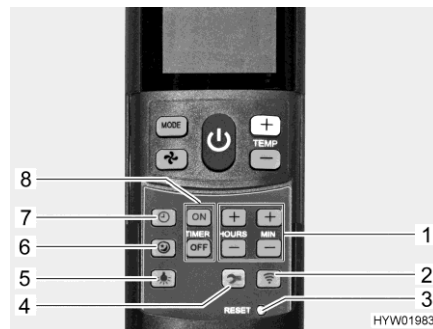
Slå på värmen: ■ Tryck på på/av-knappen (Afb. 173,2).
 ■ Tryck på valknappen för driftläge (Afb. 173,6) tills värmesymbolen visas på displayen (Afb. 173,1).
 ■ Ställ in önskad temperatur med knapparna "+" och "-" (Afb. 173,3).
 ■ Ställ in önskad flätkapacitet med valknappen "✱" (Afb. 173,5).

När den rumstemperatur som har ställts in via fjärrstyrningen nås stängs kompressorn av och den gula lampan på IR-mottagaren slocknar. Cirkulationsfläkten fortsätter att köras.

När rumstemperaturen sjunker under den inställda temperaturen kopplar apparaten automatiskt om till värmedrift igen.

Koppla in cirkulationsdrift: ■ Tryck på på/av-knappen (Afb. 173,2).
 ■ Tryck på valknappen för driftläge (Afb. 173,6) tills cirkulationssymbolen visas på displayen (Afb. 173,1).
 ■ Ställ in önskad temperatur med knapparna "+" och "-" (Afb. 173,3).
 ■ Ställ in önskad flätkapacitet med valknappen "✱" (Afb. 173,5).

Vid cirkulationsdrift blandas ineluften om och renas genom filtret. Inga lampor lyser på IR-mottagaren.

Afb. 175 Fjärrstyrning med inställningsknappar (klimatanläggning)

- 1 Knappar för inställning av klocktid och timer
- 2 Knapp Skicka (ny dataöverföring)
- 3 Mikroknappen "RESET" (återställning till fabriksinställningen)
- 4 Setup knapp för idrifttagning
- 5 Knapp för belysning (för manövrering av belysningen)
- 6 Knapp för tyst körning (för tyst kylning)
- 7 Knapp för klocka (för inställning av klockslag)
- 8 Knappar "TIMER" för att aktivera/inaktivera förval av tid

- Koppla in tyst körning:** ■ Tryck på knappen för tyst körning (Afb. 175,6). I kyl drift går fläkten med ett lägre varvtal och blir då mycket tystare.
- Inställning av tid:** ■ Tryck på knappen för klocka (Afb. 175,7).
■ Ställ in timme och minuter med knapparna (Afb. 175,1).
- Koppla in timern:** ■ Tryck på på/av-knappen (Afb. 173,2).
■ Ställ in önskad drifttyp och temperatur.
- Programmera starttid:** ■ Tryck ner knapp "ON" (Afb. 175,8).
■ Tryck på knapparna för tidsinställning (Afb. 175,1) tills önskat tidsintervall fram till start nås.
■ Tryck ner knapp "ON" (Afb. 175,8).
- Programmera sluttid:** ■ Tryck ner knapp "OFF" (Afb. 175,8).
■ Tryck på knapparna för tidsinställning (Afb. 175,1) tills önskat tidsintervall fram till urkoppling nås.
■ Tryck ner knapp "OFF" (Afb. 175,8).
- Koppla ur timern:** ■ Tryck ned knappen "ON" eller "OFF" (Afb. 175,8) en gång till.
Med den inbyggda timern kan in- och urkopplingstid för klimatanläggningen ställas in mellan 15 minuter och 24 timmar i förväg (räknat från aktuellt klockslag).
- Slå på belysningen:** ■ Tryck på knappen för belysning (Afb. 175,5). Belysningen kopplas in med det senast använda dimningsnivån.
- Dimma belysningen:** ■ Tryck in knappen för belysning (Afb. 175,5) och håll den intryckt tills önskad ljusstyrka uppnås.
- Slå av belysningen:** ■ Tryck på knappen för belysning (Afb. 175,5).

- ▷ Setup knappen (Afb. 175,4) har uppgiften att ansluta fjärrstyrningen med klimatanläggningen vid den första idrifttagningen.
- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

9.4 Styrning av Truma-apparater med mobil terminalenhet (extrautrustning)

Beroende på utförandet är en Truma iNet-Box tillgänglig i fordonet. Genom Truma iNet-Box, kan värmesystemet och klimatanläggningen manövreras från ett mobilt terminalsystem (t ex. Smarttelefon, surfplatta-PC) via en app. Truma-appen kan laddas ner för vanliga terminalenheter via respektive app-stores.

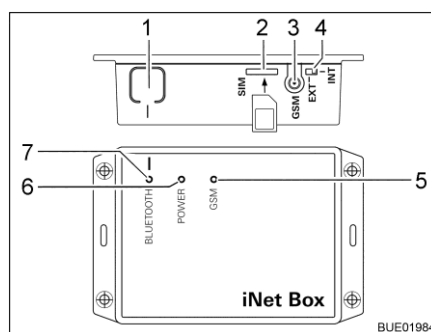
För anslutningen mellan Truma-apparaten och den mobila terminalenheten finns två möjligheter:

- Bluetooth-anslutning (begränsas räckvidd)
- Anslutning via mobilnätet (mini-SIM-kort med eget telefonnummer och tillräcklig kredit; ingår inte i leveransomfattningen). Manövreringen sker via SMS.

Manövreringen av Truma-apparaten är dessutom möjlig från flera mobila terminalenheter. Truma-appen måste för detta avseende vara installerad på varje mobil terminalenhet.

- ▷ När den mobila terminalenheten har en mobil terminalenhet, laddas bruksanvisningen för Truma-apparaten ner och sparas. Sedan kan bruksanvisningen visualiseras när som helst (även utan Internet-anslutning).

- 1 BLUETOOTH knapp
- 2 Utrymme för mini-SIM-kort
- 3 Antennanslutning för extern GSM-antenn
- 4 Omkopplare för extern/intern GSM-antenn
- 5 Lysdiod GSM, röd (lyser när inget GSM-driftläge är möjlig)
- 6 Lysdiod POWER, grön (lyser vid drift)
- 7 Lysdiod BLUETOOTH, blå (blinkar vid pairingprocedur)

Afb. 176 Truma iNet-Box

Inrikta Bluetooth-anslutning:

- Installera Truma-app på mobila terminalenheter.
- Koppla på fordonets 12 V-försörjning på panelen.
- Koppla på bluetooth på den mobila terminalenheten.
- Starta Truma-appen och gå till "INSTÄLLNINGAR Konfigurera – Truma iNet-Box Konfigurera – Bluetooth". De enskilda stegen förklaras utförligt i Truma appen.
- Tryck in knappen BLUETOOTH (Afb. 176,1) på iNet-Box i 1 sekund. Truma iNet-Box förblir synlig i ungefär 2 minuter i mobil terminalenheten (Namn: "Truma iNet-Box"). Under denna tidsrymden, blinkar den blå lysdioden BLUETOOTH (Afb. 176,7).
- Bekräfta, i Bluetooth inställningarna på den mobila terminalenheten, anslutningen till "Truma iNet-Box". Anslutningen är upprättad, när den blå lysdioden på Truma iNet-Box, lyser med fast sken.

Upprätta mobilanslutningen:

- Upprätta Bluetooth-anslutningen, enligt beskrivningen ovan.
- Efter upprättande av Bluetooth-anslutningen, tryck på "Fortsätt".
- Skjut försiktigt in mini-SIM-kortet med et telefonnummer och tillräckligt med kredit, i kortutrymmet i Truma iNet-Box, enligt beskrivningen (Afb. 176,2) tills det hakar fast. Den röda lysdioden GSM (Afb. 176,5) ska blinka kontinuerligt. När den röda lysdioden tänds efter 20 sekunder: Testa mini-SIM-kortet.
- Lägg in mini SIM-kortets PIN och telefonnummer i iNet-Box, samt ett fritt valbart namn i de motsvarande fälten i inställningsassistenten.
- Tryck på knappen "Klar".

Truma iNet-Box kopplar automatiskt om från mobilnätet till Bluetooth-anslutning, så snart en sparad mobil terminalenhet befinner sig i Bluetooth-området. När du lämnar Bluetooth-området kopplas automatiskt om till mobilnätet (om inställt). Truma iNet-Box kan manövreras även utan mini-SIM-kort. Manövreringen är då endast möjlig i Bluetooth-områdets närmaste område.

Manövrera Truma-apparater via Truma-app:

- Tryck på knappen "FJÄRRSTYRNING".
 - Utför manöverkommando.
- ▷ För regelbunden funktion av styrningen via SMS, är det nödvändigt att den mobila terminalenhetens standard SMS-app, har dess telefonnummer, som avsändare och inte manipulerar texten. Använd inte någon WebSMS-anslutning.
- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

Monteringsställe

Truma iNet-Box är inbyggd i bodelen (t.ex. i klädsåpet).

9.5 Spis

- ▶ Lämna inte gasspisen utan tillsyn när den är i drift. Stäng av gasspisen även när du lämnar den för en kort stund (t. ex. vid toalettbesök).
- ▶ Explosionsrisk - låt ej oförbränd gas strömma ut.
- ▶ Innan man börjar använda spisen, ska man se till att man har en god ventilation. Öppna ett fönster eller en taklucka.
- ▶ Gasspisen och gasugnen får ej användas för uppvärmning.
- ▶ Använd grytlappar eller grytvantar vid hantering med varma kastruller, stekpannor el. dyl. Risk för skador!
- ▶ Häng inte upp några gardiner eller förhängen direkt vid kokvrån. Brandfara!
- ▶ Om en platta är igång ska alltid en gryta eller panna vara placerad över flaman.

- ▷ Ställ aldrig heta föremål, till exempel kastruller, på diskholocket, gasspisens lock eller diskbänken.

9.5.1 Gasspis

- ▶ När man använder gasspis, dvs när gaslågan brinner, får det absolut inte finnas några brännbara eller lättantändliga föremål, som t. ex. kökshanddukar, servetter, i närheten av gasspis. Brandfara!
- ▶ Den kompletta tändningsproceduren måste vara synlig uppifrån, ställ inte kastruller och liknande i vägen.
- ▶ Om det finns flamskyddsplåt: Använd alltid flamskyddsplåten när du använder gasköket. Ta bort flamskyddsplåten och placera den på ett säkert ställe före färden.
- ▶ Gasspisens locket stängs med hjälp av fjäderspänning. Risk att skada sig när locket stängs!

- ▷ Gasspisens lock av glas kan ej användas som kokplatta.
- ▷ Gasspisens lock får aldrig stängas när spisen är i bruk.
- ▷ Gasspisens lock får ej belastas tungt när det är stängt.
- ▷ Låt gasspisens lock vara öppet tills brännaren inte avger någon värme längre. Glasplattan kan annars spricka.

- ▷ Använd endast kastruller och stekpannor vars diameter passar till gasspis.
- ▷ När flammen slocknar spärrar tändsäkringen automatiskt gastillförseln.
- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

Fordonets kök har en gasspis med 3 lågor.

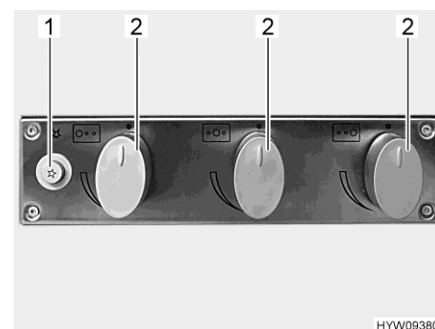
Reglagen för gasspis finns på framsidan under diskbänken.

Automattändning med tändknapp

Gasspis är utrustad med en elektronisk tändning.

Afb. 177 Gasspis

Afb. 178 Reglage, knappar (gasspis)

Slå på:

- Öppna huvudavstängningsventilen på gasflaskan och gasavstängningsventilen "spis".
- Öppna gasspisens lock.
- Vrid vridregulatorn (Afb. 178,2) till önskad låga till tändningsläge (stor låga).
- Tryck in vridregulatorn och håll den intryckt.
- Tryck på tändknappen (Afb. 178,1). Nu bildas tändgnistor vid brännaren.

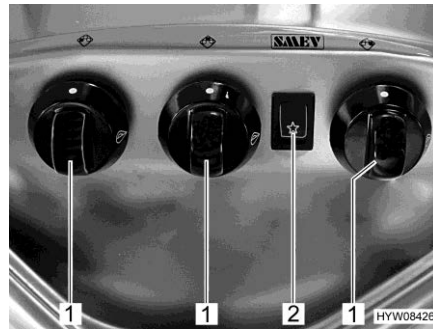
- När flammen brinner ska man hålla vridregulatorn nedtryckt tills tändsäkringen håller gastillförseln öppen.
- Släpp vridregulatorn och vrid den till önskad inställning.

Slå från:

- Ställ vridregulatorn på 0-läget. Flammen slocknar.
- Stäng gasavstängningsventilen "spis" och huvudavstängningsventilen på gasflaskan.

Tändning

Gasspisen är utrustad med en elektronisk tändning.

Afb. 179 Reglage, knappar (gasspis)

Slå på:

- Öppna huvudavstängningsventilen på gasflaskan och gasavstängningsventilen "spis".
- Öppna gasspisens lock.
- Vrid vridregulatorn (Afb. 179,1) till önskad låga till tändningsläge (stor låga).
- Tryck in vridregulatorn och håll den intryckt.
- Tryck på vippekontakten (Afb. 179,2). Nu bildas tändgnistor vid brännaren.
- När flammen brinner ska man hålla vridregulatorn nedtryckt tills tändsäkringen håller gastillförseln öppen.
- Släpp vridregulatorn och vrid den till önskad inställning.

Slå från:

- Ställ vridregulatorn på 0-läget. Flammen slocknar.
- Stäng gasavstängningsventilen "spis" och huvudavstängningsventilen på gasflaskan.

9.5.2 Gasspis med induktionskokplatta

- ▶ Håll ständigt tillsyn över barn i närheten av apparaten.
- ▶ Låt apparaten inte utan tillsyn medan du lagar mat. Främst om du lagar mat med fett eller olja finns det risk för brand på grund av överhettning.
- ▶ Värm inte upp några stängda konserverburkar. Explosionsrisk!
- ▶ Stäng alltid av induktionskokplattan efter användning med vridregulatorn. Det räcker inte att lita på att induktionskokplattan stängs av, om du tar bort grytan eller pannan från den.
- ▶ När man använder gasspisen, dvs när gaslågan brinner, får det absolut inte finnas några brännbara eller lättantändliga föremål, som t. ex. kökshanddukar, servetter, i närheten av gasspisen. Brandfara!
- ▶ Den kompletta tändningsproceduren måste vara synlig uppifrån, ställ inte kastruller och liknande i vägen.
- ▶ Föremål av metall som knivar, gafflar, skedar, lock eller smycken ska inte läggas på kokplattan, eftersom det kan vara varmt.
- ▶ Personer med pacemaker eller inplanterade insulinpumpar måste kontrollera att implantatet inte påverkas genom induktionskokplattan. I närheten av inkopplade apparater finns ett elektromagnetiskt fält.
- ▶ Vid urkoppling av 230 V-försörjningen släcks lampan som visar att hällen fortfarande är varm.
- ▶ Använd inte kokplattan vid sprickor! Vatten som tränger in kan leda till elstöt eller kortslutning. Koppla bort apparaten från elnätet.

- ▷ Låt inte tomma grytor eller pannor stå i värmezonen.
- ▷ Lägg ingen köksfolie eller andra värmekänsliga eller brännbara föremål på värmezonen.
- ▷ Induktionskokplattan har en inbyggd kylfläkt. Kylfläkten är på även en viss tid efter avstängning. Därför skall du låta strömförsörjningen vara på efter att du har lagat mat, så att induktionskokplattan kan kylas ned.
- ▷ Låt inga hårda föremål falla ned på kokplattan.
- ▷ Skjut inte disk eller grytor över kokplattan för att undvika repor.
- ▷ Kontrollera före användning att bottnarna på grytorna är rena och torra.
- ▷ Använd inte kokplattan som arbets- eller avställningsyta förrän den har svalnat helt. Värmekänsliga föremål som plastskålar kan annars skadas.

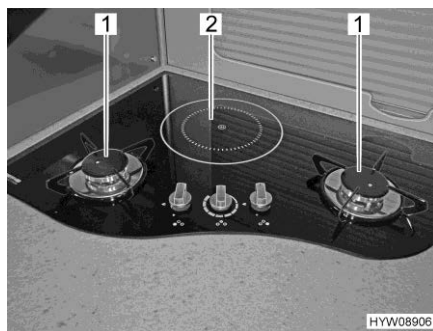
- ▷ Använd enbart grytor och pannor som är lämpade för induktionshållar.
 - ▷ Hällen stängs automatiskt av efter en stund när ingen gryta eller panna står på den.
 - ▷ När du lagar mat på induktionskokplattan, kan det beroende av koknivå och grytan uppstå olika ljud. Detta är normalt, det är ingen felfunktion.
 - ▷ En lampa lyser om plattan fortfarande är varm.
 - ▷ Rengör spisytan och i synnerhet kokplattan med varmt vatten och lite diskmedel. Skurmedel och vassa föremål skadar kokplattans yta.
- Kokplattans yta är lättare att rengöra om den är ljummen. Kontrollera före rengöringen att kokplattan är handvarm (lampan som visar att plattan fortfarande är varm har släckts).
- Rengör alltid kokplattan innan den används igen.

I fordonets kök finns en gasspis med 2 lågor samt en induktionskokplatta. Apparaten är endast avsett till att laga mat. All annan användning är förbjuden.

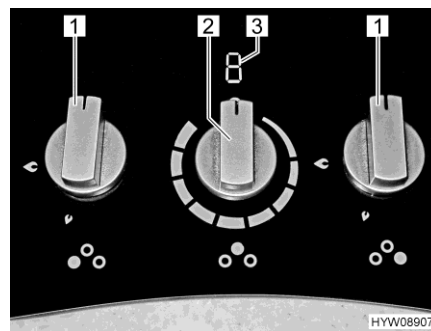
Induktionskokplattan (Afb. 180,2) kan enbart användas när 230 V-försörjningen är ansluten.

Tändning

De två gaslågorna (Afb. 180,1) är försedda med en elektronisk tändanordning.

Afb. 180 Gasspis med 2 lågor samt induktionskokplatta

Afb. 181 Reglage (gasspis med induktionskokplatta)

Slå till kokplatta på gasspisen:

- Öppna huvudavstängningsventilen på gasflaskan och gasavstängningsventilen "spis".
- Vrid vridregulatorn (Afb. 181,1) till önskad låga till tändningsläge (stor låga).
- Tryck in vridregulatorn och håll den intryckt. Nu bildas tändgnistor vid brännaren.
- När flammen brinner ska man hålla vridregulatorn nedtryckt i ytterligare 10 till 15 sekunder, tills tändsäkringen håller gastillförseln öppen.
- Släpp vridregulatorn och vrid den till önskad inställning.

Slå från kokplatta på gasspisen:

- Ställ vridregulatorn (Afb. 181,1) på 0-läget. Flammen slocknar.
- Stäng gasavstängningsventilen "spis" och huvudavstängningsventilen på gasflaskan.

Slå på induktionskokplattan:

- Vrid vidreglaget (Afb. 181,2) för induktionskokplattan till önskad inställning. Indikatorn (Afb. 181,3) visar den inställda kanalen.

Stänga av induktionskokplattan:

- Ställ vridreglaget (Afb. 181,2) för induktionskokplattan till läge 0. Indikatorn (Afb. 181,3) slocknar. Så länge temperaturen på induktionskokplatta är efter avstängning mer än 60 °C, visar indikatorn "H" (indikator för restvärme).

Indikering på induktionskokplattan

På induktionskokplattan visas följande informationer (Afb. 181,3):

"0": visas kort efter avstängning

"1" till "9": visar den inställda koknivån

"U": visar att det inte står någon (lämplig) gryta eller någon (lämplig) panna på induktionskokplattan

"A": visar att den automatiska uppvärmningsfunktionen är aktiv

"H": visar att induktionskokplattan är varmare än 60 °C

"L": visar att barnsäkringen är aktiv

Efter påslagning av strömförsörjningen

På indikatorn visas det kort "8" (test, om alla lyssegment fungerar), sedan lyser kort "0" upp och sedan slocknar indikatorn. Induktionskokplattan kan du användas.

- ▷ Om vridregelutorn inte står i 0-läget när du sätter på strömförsörjningen, skall du först vrida med vridregulatorn till 0-läget. Först då kan du använda induktionskokplattan.

Automatisk uppvärmningsfunktion

Slå på automatisk uppvärmningsfunktion:

Innehållet i grytan värms först snabbt upp med full effekt, sedan ställs värmeeffekten efter en förinställd tid tillbaka till den inställda koknivån.

- Ställ grytan på induktionskokplattan.
- Vrid med vridregulatorn kort moturs från 0-ställningen, tills det visas "A" på indikatorn.
- Ställ in vridregulatorn på önskad koknivå. Indikatorn visar "A", tills uppvärmningsfunktionen stängs av.

Automatisk uppvärmningstid beroende av koknivå

Inställd koknivå	Uppvärmningstid med maximal effekt	Inställd koknivå	Uppvärmningstid med maximal effekt
1	40 s	6	7 min
2	70 s	7	2 min
3	2 min	8	3 min
4	3 min	9	-
5	4 min	-	-

Barnsäkring

När barnsäkringen är på, fungerar inte induktionskokplattan, oavsett i vilken position vridregulatorn står.

Slå på barnsäkringen:

- Vrid med vridregulatorn från 0-ställningen moturs och håll den (i ca. 5 Sekunden), tills det visas "L" på indikatorn.

- ▷ Induktionskokplattan fungerar inte, tills barnsäkringen stängs av igen. Om du vrider med vridregulatorn, viss det "L" för att indikera att barnsäkringen är på.

Stänga av barnsäkringen:

- Vrid med vridregulatorn från 0-ställningen moturs och håll den (i ca. 5 Sekunden), tills det visas "L" på indikatorn.
- Ställ vridregulatorn tillbaka på 0-läget. Induktionskokplattan kan nu användas igen.

Automatisk avstängning

För säkerhetens skull stängs induktionskokplattan av efter en förinställd tid automatiskt. Tiden till den automatiska avstängningen beror på den inställda koknivån.

Automatisk uppvärmningstid beroende av koknivå

Inställd koknivå	Stänga av efter	Inställd koknivå	Stänga av efter
1	520 min	6	170 min
2	400 min	7	140 min
3	320 min	8	110 min
4	260 min	9	90 min
5	210 min	-	-

9.5.3 Spis med gasgrill och gasugn

Fordonets kök är försedd med en spis, en gasgrill och en gasugn.

Spis

Fordonets spis är utrustad med 3 gaskokplattor.

- ▶ När man använder gaskokplattan, dvs när gaslågan brinner, får det absolut inte finnas några brännbara eller lättantändliga föremål, som t. ex. kökshanddukar, servetter, i närheten av gasspisen. Brandfara!
- ▶ Den kompletta tändningsproceduren för gaskokplattan måste vara synlig uppifrån, ställ inte kastruller och liknande i vägen.
- ▶ Om lågan släcks av misstag: Vrid vridregulatorn till läget "0" och låt brännaren vara avstängd minst 1 minut. Tänd sedan på nytt.
- ▶ Spisens skyddslock stängs med hjälp av fjäderspänning. Risk att skada sig när locket stängs!

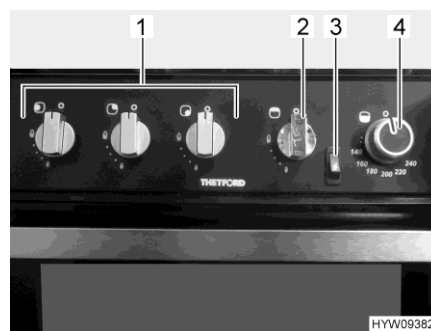
- ▷ Spisens skyddslock av glas kan ej användas som kokplatta.
- ▷ Spisens skyddslock får aldrig stängas när spisen är i bruk.
- ▷ Spisens skyddslock får ej belastas tungt när det är stängt.
- ▷ Ställ aldrig heta kastruller på spisens skyddslock.
- ▷ Låt spisens skyddslock vara öppet tills gaskokplattans brännare inte avger någon värme längre. Glasplattan kan annars spricka.

- ▷ Använd endast kastruller och stekpannor vars diameter passar till gasspisen.
- ▷ När flaman på en gaskokplatta slocknar spärrar tändsäkringen automatiskt gastillförseln.
- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

Afb. 182 Spis med gaskokplattor

Afb. 183 Reglage, knappar (kök)

Gaskokplattor

Slå på gaskokplatta:

Spisen har 3 gaskokplattor (Afb. 182,2).

- Öppna huvudavstängningsventilen på gasflaskan och gasavstängningsventilen "spis".
- Öppna spisens skyddslock (Afb. 182,1).
- Tryck på vridregulatorn (Afb. 183,1) på önskad platta, vrid till tändposition (stor flamma) och håll nedtryckt tills flaman brinner (maximalt i 15 sekunder).
- När flaman brinner ska man hålla vridregulatorn nedtryckt tills tändsäkringen håller gastillförseln öppen.

- Släpp vridregulatorn och vrid den till önskad inställning.
- Upprepa proceduren om lågan inte tänds, vänta 1 minut och upprepa förloppet.

Slå från gaskokplattan:

- Ställ vridregulatorn på 0-läget. Flamman slocknar.
- Stäng gasavstängningsventilen "spis" och huvudavstängningsventilen på gasflaskan.

Gasgrill

Gasgrillen är placerad under kontrollenheten (Afb. 183).

- ▶ När gasugnen är idrift, kan även grillområdet bli mycket varmt, även om gasgrillen är avstängd. Vidrör inte heta delar med bara händer.
- ▶ Vid tändningen och vid grillning ha alltid luckan för gasgrillen öppen.
- ▶ När man tänder och använder gasgrillen får det absolut inte finnas några brännbara eller lättantändliga föremål, som kökshanddukar, kläder eller liknande, i närheten av gasgrillen. Brandfara!
- ▶ Upprepa proceduren om lågan inte tänds. Kontrollera vid behov om det finns gas och/eller ström till gasgrillen.
- ▶ Om gasgrillen fortfarande inte fungerar: Stäng gasavstängningsventilen och kontakta servicestället.
- ▶ Om lågan släcks av misstag: Vrid vridregulatorn till läget "0" och låt brännaren vara avstängd minst 1 minut. Tänd sedan på nytt.

- ▷ Före första idrifttagning av gasgrillen låt den utan innehåll vara igång 20 minuter på högsta värme för att avlägsna fabriksrester. Vi detta förlopp kan en giftig lukt bildas. Öppna alla fönster och ventiler väl.

Slå på gasgrillen:

- Öppna huvudavstängningsventilen på gasflaskan och gasavstängningsventilen "spis".
- Öppna luckan på gasgrillen helt.
- Tryck lätt på vridregulatorn (Afb. 183,2) och vrid till tändningsläge (stor låga).
- Tryck tändknapp (Afb. 183,3) tills lågan brinner (max. 15 sekunder).
- När flammen brinner ska man hålla vridregulatorn nedtryckt tills tändsäkringen håller gastillförseln öppen.
- Släpp vridregulatorn och vrid den till önskad inställning.
- Upprepa proceduren om lågan inte tänds, vänta 1 minut och upprepa förloppet.

Slå från gasgrillen:

- Ställ vridregulatorn på 0-läget. Flamman slocknar.
- Stäng gasavstängningsventilen "spis" och huvudavstängningsventilen på gasflaskan.

Gasugn

Gasugnen är placerad under gasgrillen.

- ▶ När gasugnen är idrift, kan även grillområdet bli mycket varmt, även om gasgrillen är avstängd. Vidrör inte heta delar med bara händer.
- ▶ När man tänder och använder ugnen får det absolut inte finnas några brännbara eller lättantändliga föremål, som kökshanddukar, kläder eller liknande, i närheten av gasugnen. Brandfara!
- ▶ Ugnens lucka måste hållas öppen under tändningen.
- ▶ Upprepa proceduren om lågan inte tänds. Kontrollera vid behov om det finns gas och/eller ström till gasugnen.
- ▶ Om gasugnen fortfarande inte fungerar: Stäng gasavstängningsventilen och kontakta servicestället.
- ▶ Om lågan släcks av misstag: Vrid vridregulatorn till läget "0" och låt brännaren vara avstängd minst 1 minut. Tänd sedan på nytt.

- ▷ Före första idrifttagning av gasugnen låt den utan innehåll vara igång 30 minuter på 200 °C för att avlägsna fabriksrester. Vid detta förlopp kan en giftig lukt bildas. Öppna alla fönster och ventiler väl.
- ▷ Gasugnens temperatur regleras med en termostat. Regleringsområdet är 130 °C till 240 °C. Den inställda temperaturen avser gasugnens mitt. Gasugnen är varmare uppe och kallare nere.

Slå på gasugnen:

- Öppna huvudavstängningsventilen på gasflaskan och gasavstängningsventilen "spis".
- Öppna luckan på gasugnen helt.
- Tryck lätt på vridregulatorn (Afb. 183,4) och vrid till högsta läget (240 °C).
- Tryck tändknapp (Afb. 183,3) tills lågan brinner (max. 15 sekunder).
- När flamman brinner ska man hålla vridregulatorn nedtryckt i ytterligare 10 till 15 sekunder, tills tändsäkringen håller gastillförseln öppen.
- Släpp vridregulatorn och vrid den till önskad inställning.
- Skjut in bakgallret på önskad nivå i gasugnen och stäng luckan på gasugnen.
- Upprepa proceduren om lågan inte tänds, vänta 1 minut och upprepa förloppet.

Slå från gasugnen:

- Ställ vridregulatorn på 0-läget. Flamman slocknar.
- Stäng gasavstängningsventilen "spis" och huvudavstängningsventilen på gasflaskan.

9.5.4 Gasugn (Dometic)

- ▶ Ventilationsöppningarna på gasugnen måste alltid vara öppna.
- ▶ När man tänder och använder ugnen får det absolut inte finnas några brännbara eller lättantändliga föremål, som kökshanddukar, kläder eller liknande, i närheten av gasugnen. Brandfara!
- ▶ Upprepa proceduren om lågan inte tänds. Kontrollera vid behov om det finns gas och/eller ström till gasugnen.
- ▶ Om gasugnen fortfarande inte fungerar: Stäng gasavstängningsventilen och kontakta servicestället.
- ▶ Om lågan släcks av misstag: Vrid vridregulatorn till läget "O" och låt brännaren vara avstängd minst 1 minut. Tänd sedan på nytt.
- ▶ Delar av gasugnen blir mycket varma vid användning. Vidrör inte heta delar med bara händer.
- ▶ Ställ in gallret och bakplåten i ugnen på så sätt att de inte kommer i kontakt med lågan.
- ▶ Tänd enbart ugnen när ugnsluckan är öppen.
- ▶ Om ugnen är installerad i underskåpet: Haka fast värmeskyddsplattan i ventilationsgallret. Lådans handtag kan annars bli mycket varmt.

- ▷ Före första användningen skall gasugnen sättas på i högsta temperatur i 30 minuter utan att ha något i den.
- ▷ När flammen slocknar spärrar tändsäkringen automatiskt gastillförseln.
- ▷ En säkerhetsbrytare hindrar antändning när ugnsluckan är stängd.
- ▷ Om tändningen misslyckas upprepade gånger, vrid vridregulatorn till "O". Tänd gasugnen för hand efter minst 1 minuts väntetid. Kontrollera vid behov om det finns gas och/eller ström till gasugnen. Om gasugnen fortfarande inte fungerar: Stäng gasavstängningsventilen och kontakta servicestället.
- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

Gasugnen är utrustad med en elektronisk tändning.

Afb. 184 Gasugn (Dometic TecTower)

Slå på ugnen:

- Öppna huvudavstängningsventilen på gasflaskan och gasavstängningsventilen "ugn".
- Öppna ugnsluckan helt. Då tillåter säkerhetsbrytaren tändning.
- Tryck på vridregulatorn (Afb. 184,1), håll den nedtryckt och vrid åt vänster tills önskad inställning. Håll vridregulatorn nedtryckt i ytterligare 5 till 10 sekunder. Tändning sker automatiskt.
- Släpp vridregulatorn.
- Stäng ugnsluckan.

Slå från ugnen:

- Vrid vridregulatorn till "O". Flamman slocknar.
- Stäng gasavstängningsventilen "ugn" och huvudavstängningsventilen på gasflaskan.

9.6 Kylskåp

9.6.1 Viktiga hänvisningar

- ▶ Stäng och lås kylskåpdörren innan du börjar köra. Det finns annars risk för skador genom omkringflygande delar.
- ▶ Beakta att kylskåpet inte är avsedd för korrekt lagring av medicin. Beakta hänvisningarna på läkemedlets bipackssedel.
- ▶ Öppna inte absorberingskylaggregatet. Absorberingskylaggregatet står under högt tryck. Det finns risk för skador!
- ▶ Kylskåpet får inte bedrivas med gas i följande situationer:
 - på bensinmackar
 - på färjor och biltåg
 - vid transport av fordonet med ett transport-eller bogsringsfordon
 Det finns risk för brand!
- ▶ Låt förvaringsgallret alltid kvar i kylskåpet. Så kan du förhindra att till exempel barn oavsiktligt låses in i kylskåpet (risk för kvävning!).
- ▶ Vid kassering av kylskåpet skall du demontera kylskåpdörren.
- ▶ Kör inte kylskåpet med gas under körning om inte gasanläggningen är konstruerat för att följa lokala föreskrifter.

- ▷ När du tinar kylskåpet skall du inte ta bort den frostiga skikten med våld.
- ▷ Försök inte att tina kylskåpet snabbare med en värmestråle.
- ▷ Beakta att på grund av speciella villkor vid montering i ett fordon, kan den nödvändiga temperaturen för snabbt förstörda livsmedel inte alltid garanteras.

- Kylmedlet i kylkretsen är mycket brandfarligt.
- Om kylkretsen är skadad och kylmedel läcker ut (märker man med ammoniaklukt):
- ▶ Stäng av kylskåpet.
 - ▶ Undvik öppen eld och gnistor.
 - ▶ Ventilera rummet väl.

- ▷ Sätt på kylskåpet cirka 12 timmar innan du fyller den.
- ▷ Fram till en genomsnittlig omgivningstemperatur på 25 °C, räcker det att bedriva kylskåpet på nedre termostatläge.
- ▷ Om det är möjligt, lagra alltid varor som redan är nedkylda.
- ▷ När du tar ut kylvaror skall du öppna kylskåpdörren endast kort.
- ▷ Utsätt inte kylskåpet för direkt solljus.
- ▷ Sörj för obehindrad luftcirkulation av kylskåpaggreatet.
- ▷ Lägg förvaringsgallret jämnt i kylrummet, för att utnyttja energin effektivt.
- ▷ Fyll inte förvaringsgallret och lådorna för mycket, för att inte förhindra den interna luftcirkulationen.
- ▷ Håll cirka 10 mm avstånd mellan kylvaran och efterkondensatorn ("kylrevben").

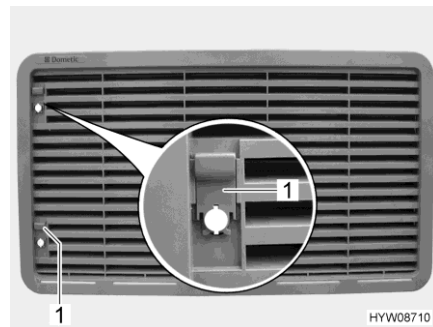
- ▷ Frosta av kylskåpet regelbundet. På det sättet sparar du energi.
- ▷ Vid kassering skall du lämna apparaten hos ett lämpligt företag som garanterar att de återvinnbara delarna återvinns och de resterande material kasseras på ett korrekt sätt. För att tömma kylmediet från alla absorberings-kylskåppaggregat på ett miljövänligt sätt, måste du använda en lämplig kasseringsanläggning.

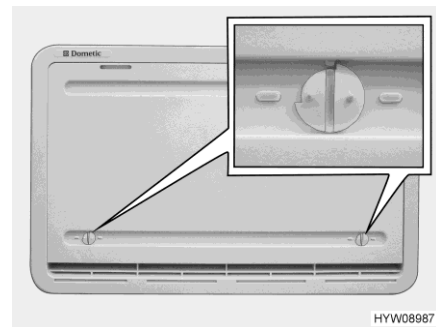
- ▷ Montera alltid kylskåpets ventilationsgaller innan fordonet lämnas. Annars kan det komma in vatten om det regnar.
- ▷ Kylskåpets kyleffekt beror på hur fordonet står. Kyleffekten kan sjunka vid så liten lutning som 5°. Ställ därför alltid fordonet på en horisontell plats.
- ▷ Absorptionskylskåp arbetar vid normal rumstemperatur (ca 21 °C) i det angivna temperaturområdet. Om omgivningstemperaturen är betydligt högre (> 30 °C) minskar kyleffekten.

9.6.2 Kylskåpets ventilationsgaller

Vid höga utetemperaturer säkerställs kylaggregatets fulla kyleffekt endast när kylskåpet ventileras tillräckligt.

Afb. 185 Kylskåpets ventilationsgaller

Afb. 186 Vinterskydd (kylskåpets ventilationsgaller)

- Ta av:
- Skjut upp spjället (Afb. 185,1).
 - Ta av kylskåpets ventilationsgaller.

Vinterskydd

Vinterskyddet (Afb. 186) skyddar kylaggregatet för kall luft. Sätt vinterskyddet framför båda kylskåpets ventilationsgaller, om utemperaturen sjunker under +10 °C (både vid gas- och eldrift).

Hos mindre enheter (fattningsförmåga på mindre än 130 l) skall du i gasdrift använda endast det **nedre** vinterskyddet.

Hos väldigt låga temperaturer (-5 °C till -30 °C) skall du använda det **isolerade** vinterskyddet. Använd det isolerade vinterskyddet i stället för **nedre** kylskåp-ventilationsgaller.

Om temperaturen stiger igen, skall du ta bort vinterskyddet.

- Montering:
- Öppna båda lås (Afb. 186) (noten står horisontellt).
 - Sätt vinterskyddet framför ventilationsgallret.
 - Lås låset med ett litet mynt (noten står lodrätt).

- Ta av:
- Öppna båda lås (Afb. 186) (noten står horisontellt).
 - Ta bort vinterskyddet från ventilationsgallret.

- ▷ Ta bort vinterskyddet, om temperaturerna stiger över +10 °C. I annat fall kan kylskåpet skadas.
- ▷ Ta bort det **isolerade** vinterskyddet, om temperaturerna stiger över -5 °C. I annat fall kan kylskåpet skadas.

- ▷ Vinterskyddet kan monteras medan färden.

9.6.3 Dometic Automatik 10.5

Driftlägen

Kylskåpet är utrustat med ett automatiskt energival-system. Kylskåpet väljer automatiskt den optimala energikällan. Manuella ingrepp vid val av energikälla behövs ej, men är möjliga.

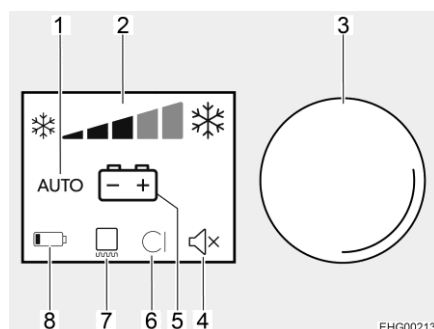
Kylskåpet väljer från följande energikällor:

- 230 V växelspanning
- 12 V likspanning
- Gas

Energikällan prioriteras enligt denna ordningsföljd.

- ▷ Kylskåpet behöver alltid 12 V-styrspanning, oberoende av vilken energikälla som väljs. Styrspanningen levereras av bodelsbatteriet. Därför flödar vilostrommen alltid, även när kylskåpet är avstängt. Koppla alltid bort kylskåpet från batteriet vid tillfällig avställning.

- 1 Automatisk drift
- 2 Indikering av kyleffekt
- 3 Manöverknapp
- 4 Pipton av
- 5 Indikering av den aktuella energikällan
- 6 Används ej
- 7 Ramvärme aktiv
- 8 Används ej

Afb. 187 Manövrering kylskåp

Dörrarna på kylskåp och frysack (om sådana finns) kan öppnas från både vänster och höger sida.

230 V-drift

Om driftläget är "AUTO" och 230 V-försörjningen är ansluten, väljs denna energikälla företrädesvis.

12 V-drift

När driftläget är "AUTO", väljer kylskåpet endast 12 V-drift när fordonets motor är igång.

Gasdrift

- ▶ Explosionsrisk - låt ej oförbränd gas strömma ut.
- ▶ Använd endast flytande gas för att driva kylskåpet, använd inte naturgas.
På höjder över 1 000 m kan tändproblem uppstå vid gasdrift. Byt om möjligt till en annan typ av energi.

- ▷ Vid användning av autogas måste gasbrännaren rengöras oftare.
- ▷ Öppna huvudavstängningsventilen på gasflaskan och gasavstängningsventilen "kylskåp".

När väljaren står på "AUTO", **ingen** 230 V-försörjning är ansluten och fordonsmotorn är **avstängd** väljer kylskåpet gasförsörjning. När gasdriften väljs öppnas tändsäkringen automatiskt så att gas kan strömma till brännaren. Samtidigt tillkopplas den elektroniska tändaren. Om gaslågan skulle slockna, t. ex. på grund av att det blåser, aktiveras tändaren direkt igen och tänder gasen. Vid störningar i gasdrift blinkar symbolerna "Gas" och "Störning" och det låter i 20 sekunder en akustisk signal.

Omkoppling mellan energikällorna

När man byter mellan energikällorna 230 V eller 12 V till gas finns det en inbyggd omkopplingsfördröjning. Vid omkoppling från t.ex. 12 V-drift till gasdrift ligger en 15-minuters fördröjning inmatad. Därigenom förhindras omkoppling till gasdrift vid kortare fordonsuppehåll med avstängd motor (t. ex. vid tankning).

Tankstopp

- ▶ På bensinstationer och i deras omedelbara närhet är öppen eld absolut förbjuden.
Om kylskåpet var manuellt inställt på gasdrift, under färden: Slå av kylskåpet i tankningsområdet eller koppla om till 12 V-drift.
Om kylskåpet under färden drevs i automatiskt läge och tankstoppet varar i över 15 minuter: Stäng av kylskåpet. Kylskåp i detta fallet automatiskt om till gasdrift 15 minuter efter avstängningen av fordonsmotorn.

Kyltemperaturreglering

När kylskåpet sätts på väljs automatiskt en termostatinställning i mittläge. Denna inställning kan ändras manuellt med manöverknappen (Afb. 187,3). Staplarna (Afb. 187,2) anger den valda termostatinställningen. Det tar alltid några timmar innan man har en normal drifttemperatur i kylskåpet. Om en omkoppling sker till ett andra driftläge förändras termostatinställningen inte. Kyltemperaturen bibehålls oberoende av den valda energikällan.

Ramvärme (RV)

- ▷ När ramvärmen är påslagen förbrukar den ungefär 4 Watt, även under gasdrift. För att undvika urladdning av bodelsbatteriet ska ramvärmen inte vara igång kontinuerligt under gasdrift, alternativt kopplas ur.

- ▷ Ramvärmaren är permanent kopplad till 230 V-drift och i 12 V-drift med motorn igång.

Vid höga utetemperaturer och hög luftfuktighet kan det bildas vattendroppar på metallramen. Därför har kylskåpet ramvärme för frysfacket. Slå på ramvärmen vid höga temperaturer och hög luftfuktighet. Detta förhindrar korrosion. När ramvärmaren är på lyser symbolen för ramvärmaren (Afb. 187,7).

I gasdrift kan ramvärmen bytas manuellt.

*Slå på/
stäng av ramvärme:*

- Vrid manöverknappen (Afb. 187,3) tills bottenlinjen (inställningsmenyn) är aktiv.
- Tryck på manöverknappen för att öppna inställningsmenyn.
- Vrid manöverknappen tills symbolen för ramvärme är aktiv.
- Tryck på manöverknappen.

Manuellt handhavande

Slå på:

- Öppna huvudavstängningsventilen på gasflaskan och gasavstängningsventilen "kylskåp".
- Tryck ned manöverknappen (Afb. 187,3) i ca 2 sekunder. Kylskåpet slås på med de senast valda inställningarna.
- Välj temperatur: Tryck på manöverknappen, för att slå på displayen.
- Vrid manöverknappen för att ställa in kyleffekten. Displayen av kyleffekt ändras därefter.

Välj driftläge:

- Tryck på manöverknappen, för att slå på displayen.
- Vrid manöverknappen tills mittlinjen (driftlägesmenyn) är aktiv.
- Tryck på manöverknappen.
- Vrid manöverknappen tills önskat driftsläge visas.
- Tryck på manöverknappen för att acceptera inställt driftsläge.

Vid 12 V-drift försörjs kylskåpet endast med bodelsbatteriets spänning.

- ▷ När kylskåpet har ställts in manuellt på "12 V" förbrukar den ständigt ström. Växla därför till gasdrift när fordonsmotorn **inte** är igång och fordonet **inte** är anslutet till 230 V-försörjningen.

Slå från:

- Tryck ned manöverknappen (Afb. 187,3) i ca 4 sekunder. Kylskåpet slår från, inga indikatorer lyser längre.
- Stäng gasavstängningsventilen "kylskåp" och huvudavstängningsventilen på gasflaskan.

Extrafunktioner

I det automatiska läget indikeras "AUTO" och den energityp som används för närvarande visas. Indikatorns ljushet minskar efter några sekunder om ingen ytterligare knapp trycks ned. När dörren är öppnats, slocknar innebelysningen efter 2 minuter. Om dörren står öppen i över 2 minuter, ljuder en akustisk varningssignal.

Ventilationsläge (vinterläge)

Flytta kylskåpsdörren och frysacksdörren till ventilationsläget om kylskåpet inte används under lång tid. På så sätt undviks mögelbildning.

▷ Dörren får inte vara vinterläge vid körning.

*Placera kylskåpsdörren
i vinterläge:*

- Frosta av kylskåpet.
- På ena sidan längst upp och ner på dörren i låsområdet, skruva loss kroken så långt som möjligt.
- Tryck på kylskåpsdörren. Den utskjutande stiftet hakar tag i kroken. Dörren är i vinterläge.

*Placera kylskåpsdörren
i driftläge:*

- Öppna dörren.
- Skjut in de utskjutande krokarna längst upp och ner på dörren. Dörren är åter i driftläge.

▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken "Kylskåp".

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns information om fordonets sanitetssystem.

I slutet av kapitlet hittar du monteringsställen för sanitetssystemets komponenter.

10.1 Vattenförsörjning, allmänt

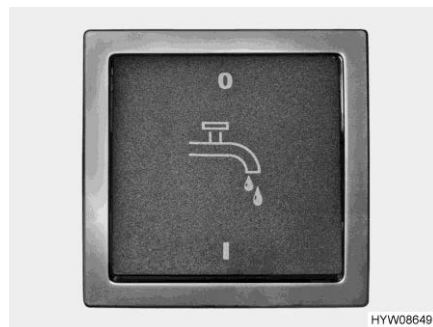
- ▶ Fyll endast på vattentanken från försörjningsledning som har dricks-vattenskvalitet.
- ▶ Vid påfyllning får endast slangar eller behållare användas som är godkända för dricksvatten.
- ▶ Påfyllningsslang eller behållare ska före användning spolas noga med dricksvatten (två till tre gånger tankens volym).
- ▶ Töm påfyllningsslang eller behållare fullständigt efter användning och stäng öppningar till påfyllningsslang eller behållare.
- ▶ Vatten som blir stående i vattentanken eller i vattenledningarna blir oanvändbart efter kort tid. Därför är det viktigt att man grundligt rengör vattenledningar och vattentank före varje användning av fordonet. När man ställer undan fordonet, d.v.s. när det inte ska användas på ett tag skall vattentanken och vattenledningarna tömmas helt och hållet.
- ▶ Vid avställning under längre tid än en vecka ska vattensystemet desinficeras innan man använder fordonet (se kapitel 14).

- ▷ När fordonet inte används under flera dagar eller inte värms upp vid risk för frost ska hela vattensystemet tömmas. Se till att vattenpumpen är avstängd. Annars går vattenpumpen varm och kan ta skada. Vattenkranarna skall vara öppna i mittläge. Låt alla avtappningskranar vara öppna. På så sätt undviks frostsador i fast installerade apparater, frostsador på fordonet och avlagringar i vattenförande komponenter.
- ▷ Utan vatten går vattenpumpen torr och kan ta skada efter senast en minut. Vattenpumpen får aldrig användas då vattentanken är tom.

Fordonet är utrustat med inbyggd vattentank. En elektrisk vattenpump pumpar vattnet till olika ställen där man kan ta vatten. Vattenpumpen startar automatiskt och pumpar vatten när en vattenkran öppnas.

Det smutsiga vattnet samlas i avloppstanken. På panelen kan avläsas hur full vattentanken eller avloppstanken är.

Afb. 188 Brytare (vattenpump)

Monteringsställe

Brytaren för vattenpumpen sitter badrumsskåpet.

- ▷ Innan man kan använda vattenkranarna måste 12 V-försörjningen och vattenpumpen tillkopplas på panelen via brytaren (Afb. 188). Vattenpumpen arbetar inte annars.
- ▷ I samband med att man fyller på nytt vatten kan en luftblåsa bildas på pumpens botten. Luftblåsan förhindrar att vatten sugas in i pumpen. Rör vattenpumpen mycket kraftigt upp och ner i vattnet.

10.2 Vattensystem

10.2.1 Vattentank

Vattentanken rymmer ca 180 l.

Vattentankens monteringsställe, se avsnitt 10.2.4.

Varmluften från värmesystemet för bodelen värmer upp vattentanken. Vattentanken är därmed skyddad mot frost.

- ▷ Om inte värmesystemet för bodelen är i drift, är inte vattentanken tillräckligt skyddad mot frost. Vattentanken ska tömmas och avtappningskranen ska stå öppen om det finns risk för frost.

- ▷ Av körsäkerhetsskäl och av registreringstekniska skäl måste volymen minskas till ca 20 l under körning. När vatten tappas av med hjälp av raten för säkerhetsavtappning (se avsnitt 10.2.5), kvarstår en restvolym på ca 20 l i vattentanken.

10.2.2 Påfyllning av vattensystem

- ▶ Beakta fordonets tekniskt tillåtna totalvikt när vattentanken fylls. När vattentanken är full måste bagaget reduceras i enlighet med detta.

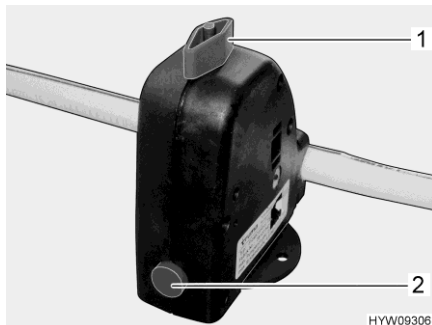

- ▷ Utan vatten går vattenpumpen torr och kan ta skada efter senast en minut. Vattenpumpen får aldrig användas då vattentanken är tom.

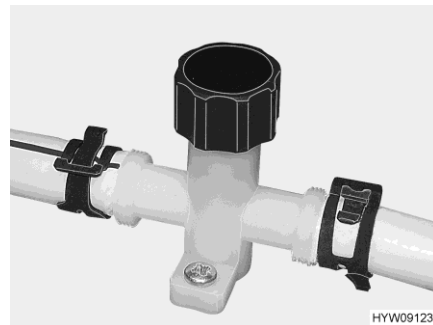

- ▷ När vattentanken fylls på kan vattenmängden avläsas på panelen.

- Ställ fordonet vågrätt.
- Koppla på 12 V-försörjningen på panelen.
- Slå på vattenpumpen via brytaren.

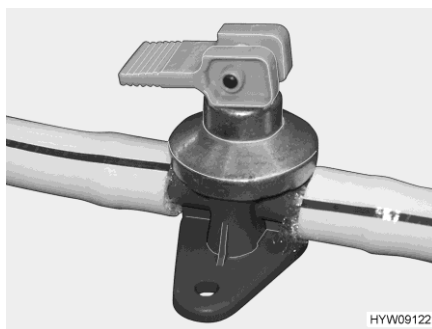

Afb. 189 Säkerhets-/avtappningsventil (Truma)

Afb. 190 Avtappningskran (vattenledning)

- Säkerhets-/avtappningsventilen (Truma) stängs. Ställ vredet (Afb. 189,1) diagonalt mot säkerhets-/avtappningsventilen och tryck in tryckknappen (Afb. 189,2).
- Vid temperaturer lägre än 6 °C kan säkerhets-/avtappningsventilen inte stängas.

Afb. 191 Avtappningskran (varmvattenberedare Alde)

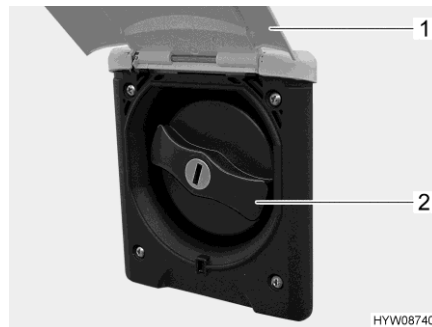
- Stäng avtappningskranarna (Afb. 191 och Afb. 190). Dra då till locket medurs eller ställ vipparmen vågrätt. Säkerhets-/avtappningsventilens och avtappningskranarnas monteringsställen anges i avsnittet 10.6 i slutet av detta kapitel.
- Stäng samtliga vattenkranar.
- Stäng avtappningsöppningen på vattentanken.
- Öppna påfyllningsöppningen för dricksvatten på fordonets utsida.
- Fyll på vattentanken med dricksvatten. För fyllnig används vattenslang, vattendunk med tratt eller liknande.
- Samtliga vattenkranar ställs i läge "varmt" och öppnas. Vattenpumpen startar. Varmvattenledningarna fylls med vatten.
- Vattenkranarna skall vara öppna tills vatten rinner ut fritt från luftblåsor. Endast därigenom säkerställs att varmvattenberedaren är vattenfylld.
- Samtliga vattenkranar ställs i läge "kallt" och öppnas. Kallvattenledningarna fylls med vatten.
- Vattenkranarna skall vara öppna tills vatten rinner ut fritt från luftblåsor.

- Stäng samtliga vattenkranar.
- Stäng påfyllningsöppningen för dricksvatten.
- Kontrollera att vattentankens lock är tätt.

10.2.3 Fylla på vatten efteråt

- Locken för bränslepåfyllningsröret och påfyllningsöppningen för dricksvattnet är ganska lika varandra. Kontrollera märkningen innan du fyller på tanken.
- Beakta fordonets tekniskt tillåtna totalvikt när vattentanken fylls. När vattentanken är full måste bagaget reduceras i enlighet med detta.

Afb. 192 Lock (påfyllningsöppningen för dricksvatten)

Påfyllningsöppningen för dricksvatten är beroende på modell placerat på fordonets vänstra eller högra sida.

Påfyllningsöppningen för dricksvatten är märkt med symbolen "🚰".

Öppna påfyllningsöppning för dricksvatten:

- Fäll upp den utvändiga luckan (Afb. 192,1).
- Stick in nyckeln i låscylindern och vrid ett kvarts varv. Locket är upplåst.
- Dra ut nyckeln.
- Vrid om det blå locket (Afb. 192,2) en kvarts varv.
- Locket tas av.

Fylla på vatten:

- Fyll på vattentanken med dricksvatten. För fyllnig används vattenslang, vattendunk med tratt eller liknande.

Stänga påfyllningsöppning för dricksvatten:

- Skruva på locket till påfyllningsöppningen för dricksvatten.
- Vrid locket ett kvarts varv.
- Stick in nyckeln i låscylindern och vrid ett kvarts varv. Locket är låst.
- Dra ut nyckeln.
- Kontrollera att locket sitter ordentligt fast på påfyllningsöppningen för dricksvatten.
- Fäll ner den utvändiga luckan och lås den.

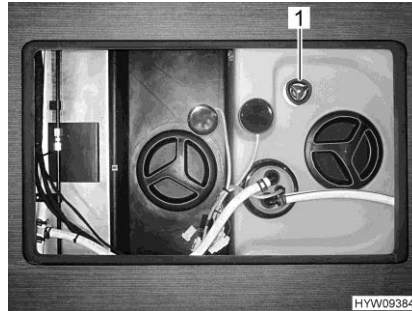
10.2.4 Minska vattenvolymen för körning

- Beakta fordonets tekniskt tillåtna totalvikt när vattentanken fylls. När vattentanken är full måste bagaget reduceras i enlighet med detta.

Ratt

Ratten är monterad på vattentanken.

Afb. 193 Ratt (vattentank)

Stänga:

- Vrid ratten (Afb. 193,1) på vattentanken medurs till stoppläget.
- Fyll på vattentanken med dricksvatten.

Öppna:

- Vrid ratten (Afb. 193,1) på vattentanken moturs till motståndet. Vattnet rinner ut tills ca 20 liter är kvar.

Monteringsställe

Se avsnittet 10.6.

10.2.5 Tappa av vatten (ratt för säkerhetsavtappning)

- Vrid ratten (Afb. 193,1) på vattentanken moturs mot motståndet till stoppläget för att öppna utloppsöppningen helt.

10.2.6 Tömma vattensystemet

- När fordonet inte används under flera dagar eller inte värms upp vid risk för frost ska hela vattensystemet tömmas. Se till att 12 V-försörjningen är avstängd på panelen. Annars går vattenpumpen varm och kan ta skada. Vattenkranarna skall vara öppna i mittläge. Låt säkerhets/avtappningsventilen (Truma) och alla avtappningskranar vara öppna. På så sätt undviks frostsador i fast installerade apparater, frostsador på fordonet och avlagringar i vattenförande komponenter.

- Beakta miljöhänvisningen i detta kapitel.

Säkerhets-/avtappningsventilens och avtappningskranarnas monteringsställen anges i avsnittet 10.6 i slutet av detta kapitel.

Töm och lufta vattensystemet enligt följande. Frostsador undviks så här:

- Ställ fordonet vågrätt.
- Stäng av 230 V-försörjning.
- Stäng av 12 V-försörjningen på panelen.
- Ta varmvattenberedaren ur funktion (se avsnitt 9.2).
- Öppna avtappningskranarna. Vrid då locket moturs eller ställ vipparmen lodrätt.
- Öppna säkerhets-/avtappningsventilen (Truma). Vrid då vredet mot säkerhets-/avtappningsventilen.
- Öppna vattentankens utlopp.
- Öppna alla vattenkranar och ställ dem i mittläge.
- Fäst handduschen upptill i duschläge.
- Skruva på förslutningsringen på vattentanken.
- Ta ut vattenpumpen (fäst på locket) så långt som anslutningsledningarna gör det möjligt.
- Håll upp vattenpumpen tills vattenledningarna är helt tömd.
- Kontrollera att vattentanken verkligen har tömts helt.
- Lägg handduschen i duschkaret.
- Blås ut vattnet som är kvar i vattenledningarna (max. 0,5 bar). Koppla bort vattenledningen från vattenpumpen och blås in i vattenledningen i riktning mot förbrukaren.
- Töm avloppstanken. Beakta miljöhänvisningarna i detta kapitel.
- Töm latrintanken. Beakta miljöhänvisningarna i detta kapitel.
- Rengör vattentanken och skölj den noga.
- Låt vattensystemet torka så länge som möjligt.
- När systemet har tömts ska alla vattenkranar vara öppna i mittläge.
- Låt säkerhets-/avtappningsventilen (Truma) och alla avtappningskranar vara öppna.

10.3 Avloppstank

Avloppstanken rymmer ca 150 l.

Monteringsställe och åtkomst, se avsnitt 10.6.

Varmluften från värmesystemet för bodelen värmer upp avloppstanken.

Avloppstanken är därmed skyddad mot frost.

- ▷ Om värmesystemet för bodelen inte är i drift är avloppstanken inte längre skyddad mot frost. Avloppstanken ska tömmas och avtappningskranen ska stå öppen om det finns risk för frost.
- ▷ Kokande vatten får aldrig hällas direkt i fatutloppet. Kokande vatten kan leda till deformationer och otäthet i avloppsvattensystemet.

- ▷ Avloppstanken får endast tömmas på speciella hanteringsanläggningar t. ex. på campingplatser eller andra ställplatser.

Avloppsvattnet från köket och tvätttrummet leds in i avloppstanken genom plaströr.

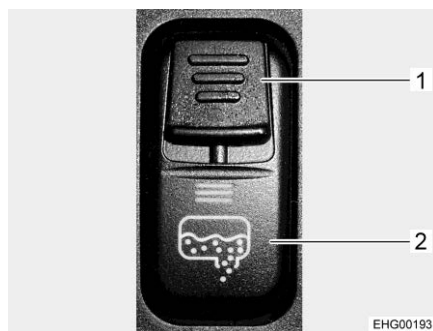
Beroende på utrustningen öppnas och stängs avtappningsventilen mekaniskt via en manöverspak eller elektriskt via en vippkontakt.

- ▷ Tömning av avloppstanken med vippkontakten är endast möjlig när fordonet står stilla och motorn är avstängd.

Manövrering med vippkontakt i förarhytt

Avtappningskranen för avloppstanken öppnas och stängs med en vippkontakt på brytarkonsolen i förarhytten. För att förhindra att avtappningskranen oavsiktlig öppnas är vippkontakten försedd med en säkerhetsspärr.

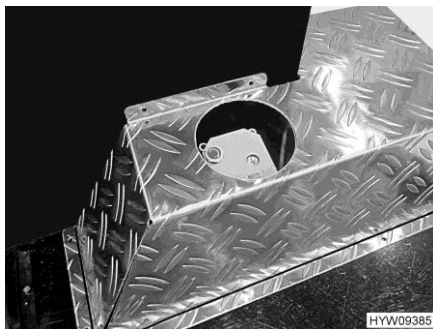
Afb. 194 Vippkontakt (tömning av avloppsvatten)

Tömma avloppstanken:

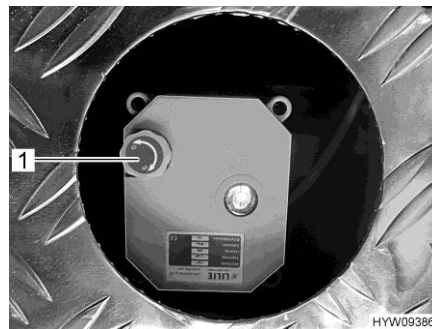
- Kör fordonet över avloppet på avloppshanteringsstationen.
- Säkerhetsspärr (Afb. 194,1) på vippkontakten nedåt och tryck samtidigt nedtill på vippkontakten (Afb. 194,2). Avloppsventilen öppnas då och avloppstanken töms. Lysdioden lyser så länge avloppsventilen är öppen.

Manuell tömning av avloppstanken

När tömning via den elektriska manövreringen av avloppsventilen inte är möjlig kan avloppsventilen öppnas manuellt och avloppstanken därmed tömmas.

Afb. 195 Elektrisk avloppsventil (bakre lastutrymme)

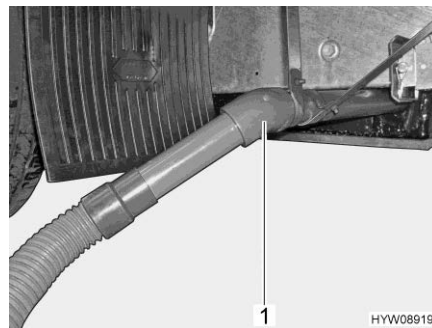
Afb. 196 Ratt (avloppsventil)

Tömma avloppstanken manuellt:

- Placera fordonet över utloppet på avloppsstationen eller anslut avloppsslangen och för ned i utloppet.
- För att öppna avloppsventilen, dra ratten (Afb. 196,1) uppåt och vrid moturs till stoppläge. Vridriktningen (O för öppna, S för stänga) är markerad på ratten.
- Vänta tills avloppstanken är tom.
- För att stänga avloppsventilen, dra ratten (Afb. 196,1) uppåt och vrid medurs till stoppläge.
- Dra ev. bort avloppsslangen och lägg undan den.

Afb. 197 Avloppsslang (gasbox)

Afb. 198 Avloppsrör med avloppsslang

Avloppsslang

Avloppsslangen (Afb. 197,1) befinner sig i gasboxen eller utdragsdelen till gasboxen och kan användas som förlängning på avloppsröret (Afb. 198,1). Avloppsröret befinner sig på fordonets undersida.

10.4 Toaletttrum

- ▷ Transportera ingen last i duschkaret. Duschkaret eller andra inredningsföremål i toaletttrummet kan skadas.

- ▷ För att ventiler under eller efter duschning resp. för att torka blöta kläder skall toalettdörren stängas och toalettens taklucka eller fönster öppnas. Luften kan då cirkulera bättre.
- ▷ Ta bort tvålrester efter duschen, annars kan det bildas sprickor i duschkaret.
- ▷ Duschen bör torkas upp efter användning för att förhindra fuktangrepp.
- ▷ Ställ fordonet så vågrätt som möjligt. Annars kan vattnet inte rinna ut ordentligt från duschkaret.
- ▷ Ytterligare information om rengöring av toaletttrummet finns i avsnittet 11.2.

Duschgaller

Duschgallret är av massivt trä. Duschgallret skyddar duschkaret och ser till att golvet hålls torrt även efter att man har duschat.

Afb. 199 Duschgaller (exempel)

Var uppmärksam på följande för en lång livslängd:

- Lyft ur duschgallret (Afb. 199,1) ur duschen innan du duschar.
- Lägg tillbaka duschgallret i duschkaret efter det att du har duschat.
- Behandla duschgallret med en luddfri trasa och vanlig träolja i fiberriktning (följ tillverkarens anvisningar).

10.5 Toalett

- ▷ Belasta toaletten med maximalt 120 kg.
- ▷ Töm latrintanken när risk för frost föreligger och fordonet inte är uppvärmd.
- ▷ Att sätta sig på toalettens lock är ej tillåtet. Locket tål ej vikten av personer och kan gå sönder.
- ▷ Lämplig kemikalie används till toaletten. Ventilationen tar bort alla odörer, dock ej smuts och gaser. Smuts och gaser angriper gummipackningarna.

- ▷ Om fordonet är utrustat med ett elektriskt avluftningssystem sätts fläkten i gång automatiskt när toalettens spjäll öppnas.
- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

- ▷ Latrintanken får endast tömmas på speciella hanteringsanläggningar t. ex. på campingplatser eller andra ställplatser.

10.5.1 Svängbar toalett

Thetford-toaletten spolas direkt via fordonets vattensystem. Om det skulle behövas kan man svänga toalettskålen i önskad position.

Afb. 200 Thetford-toalettskål (svängbar)

Afb. 201 Spolknapp/kontrollampa (Thetford-toalett)

Kontrollenheten finns i närheten av toalettskålen.

- Spola:**
- Öppna spjället på Thetford-toaletten före spolning. Skjut för detta spjällspaken (Afb. 200,1) moturs.
 - För att spola, tryck på den blå spolknappen (Afb. 201,1).
 - Efter spolning stängs spjället. Skjut för detta spjällspaken medurs.
- Kontrollampan (Afb. 201,2) lyser när latrintanken måste tömmas.

10.5.2 Tömning av latrintank

- ▷ Om fordonet är utrustat med ett elektriskt avluftningssystem måste stickförbindelserna på latrintanken separeras innan tömning.

- ▷ Latrintanken kan endast tas ut när spjället är stängt.
- ▷ Mer information finns i instruktionsboken från tillverkaren.

Afb. 202 Lucka (latrintank)

- Skjut spjällspaken på toalettskålen medurs. Spjället stängs.
- Öppna luckan till latrintanken på fordonets utsida. Stick för detta in nyckeln i låscylindern i trycklåset (Afb. 202,1) och vrid den ett kvarts varv medurs.
- Dra ut nyckeln.
- Tryck samtidigt in de två trycklåsen (Afb. 202,2) med tummarna och öppna luckan för latrintanken.

Afb. 203 Latrintank (i fordonet)

Afb. 204 Latrintank

- Om fordonet är utrustat med ett elektriskt avluftningssystem: Ta bort avluftningssystemets slang.
- Dra låsklämman (Afb. 203,3) uppåt och dra ut latrintanken (Afb. 203,1) i handtaget (Afb. 203,2).
- Sväng utloppsstutsen (Afb. 204,1) framåt vid en avsedd avfallsstation och skruva loss locket (Afb. 204,2).
- Tryck på den färgade luftningsknappen (Afb. 204,3) och håll den nedtryckt tills latrintanken är tom.
- Rengör latrintanken med färskvatten.
- Förslut utloppsstutsen och sväng den tillbaka.
- Skjut in latrintanken så långt i avfallsschaktet att den hakar fast.

- Om fordonet är utrustat med ett elektriskt avluftningssystem: Ta bort avluftningssystemets slang.
- Stäng luckan för latrintanken.
- Fyll på ny sanitetsvätska.

10.5.3 Elektriskt avluftningssystem

Det elektriska avluftningssystemet suger in luften i toaletterummet, för den genom latrintanken och leder den vidare ut genom ett utsläpp i golvet, dörren eller i taket.

- ▷ Om fordonet är utrustat med ett elektriskt avluftningssystem sätts fläkten i gång automatiskt när toalettens spjäll öppnas.
- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

10.5.4 Vinterdrift

- ▷ Använd inga frostskyddsmedel. Frostskyddsmedel kan skada toaletten.

När fordonet är uppvärmt skyddas toaletten, vattentanken och latrintanken mot frost. Toaletten kan därmed användas även på vintern.

Om fordonet inte är uppvärmt ska vattentanken, latrintanken och vattenledningarna tömmas vid risk för frost. På så sätt förhindrar man frostsador.

10.5.5 Tillfällig avställning

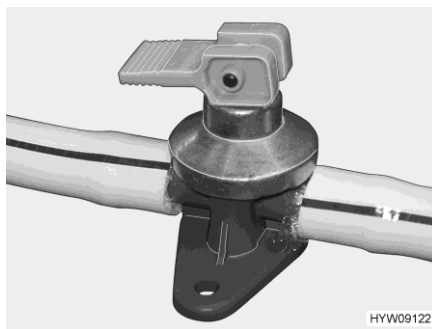

- ▷ Om toaletten inte skall användas under en längre tid skall vattentanken, latrintanken och vattenledningarna tömmas.

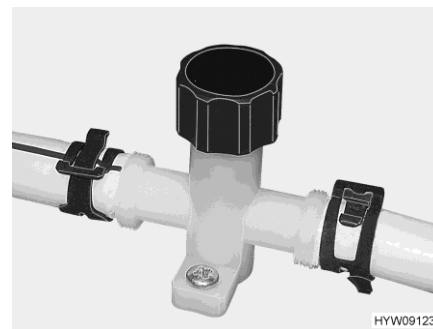
Stänga av toaletten tillfälligt:

- Tömma vattentanken.
- Använd toalettens spolmekanism tills inget vatten längre kommer in i toaletten. Observera att pumpen kan skadas senast efter en minut om den körs torr.
- Töm latrintanken.
- Spola ur latrintanken noggrant.
- Lämna tömningsröret på latrintanken öppet.
- Låt latrintanken torka så länge som möjligt.

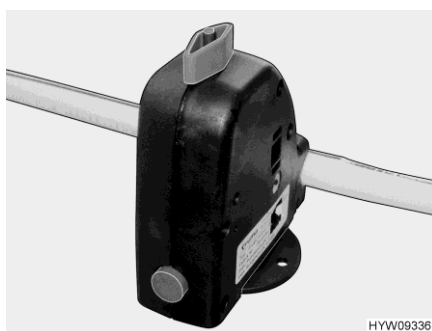
10.6 Monteringsställen

Afb. 205 Avtappningskran (varmvattenberedare Alde)

Afb. 206 Avtappningskran (vattenledning)

Afb. 207 Säkerhets-/avtappningsventil (Truma)

Beroende på modell är sanitetssystemets komponenter tillgängliga på följande monteringsställen:

Färskvattentank (åtkomst)	Avloppstank (åtkomst, rengöring)	Avloppstank (åtkomst, avtappningsventil)	Vattentappningsventiler	Säkerhets-/avtappningsventil
I dubbelgolvet under golvluckan	I dubbelgolvet under golvluckan	Omkopplare i förarhytt (elektrisk tömning) Ratt i bakre lastutrymme (manuell tömning) Se avsnittet 10.3	I förvaringsfacket på förarsidan	I förvaringsfacket på förarsidan

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns information om fordonets skötsel.

I slutet av detta kapitel hittar du kontrollistor med åtgärder som måste utföras om fordonet inte används under en längre tid.

11.1 Utvändig skötsel

11.1.1 Allmänt

Den normala utvändiga skötseln består av regelbunden tvätt. Hur ofta fordonet behöver tvättas beror på hur det används och under vilka omständigheter. I områden med kraftigt förorenad luft eller vid körning på saltade vägar måste fordonet tvättas oftare. Om fordonet utsätts för salthaltig och fuktig luft (kustområden, varmt och fuktigt klimat) skall fordonet också tvättas oftare.

Parkera helst inte under träd. De kådaliknande utsöndringarna som droppar ned från vissa träd gör att lacken mattas och kan påskynda eventuell korrosionsprocess.

Fågelspillning skall tvättas bort ordentligt med en gång eftersom syran i spillningen har en frätande effekt.

11.1.2 Tvätta med högtryckstvätt

- ▷ Däcken får aldrig rengöras med högtryckstvätt. Däcken kan skadas.
- ▷ Spruta inte direkt på utvändiga applikationer (dekorfilm) med högtryckstvätt. De utvändiga applikationerna kan lossna.

Innan man tvättar fordonet med en högtryckstvätt är det viktigt att man läser igenom bruksanvisningen till högtryckstvätten.

När man tvättar fordonet med ett runt munstycke ska avståndet mellan fordonet och munstycket vara minst ca 700 mm.

Tänk på att vattenstrålen har ett högt tryck när den kommer ut ur munstycket. Om man inte följer alla anvisningar och använder högtryckstvätten på felaktigt sätt kan detta leda till skador på fordonet. Vattentemperaturen får inte överstiga 60 °C. Flytta vattenstrålen hela tiden, rikta den alltså inte en längre tid på ett och samma ställe. Rikta inte vattenstrålen direkt mot dörrspalter, elektriska komponenter, kontakter, tätningar, ventilationsgaller eller takluckor. Fordonet kan skadas eller vatten kan tränga in i de inre utrymmena.

11.1.3 Tvättning av fordonet

- ▷ Tvätta aldrig fordonet på en tvättgata. I kylskåpets ventilationsgaller, avgaskaminen eller i ventilationen kan det tränga in vatten. Fordonet kan skadas.
- Rengör endast fordonet på en tvättplats som är avsedd för tvätt av fordon.
- Undvik direkt solljus. Ta hänsyn till miljöaspekter.
- Vid användning av rengöringsmedel ska tillverkarens användningsanvisningar följas. Rengöringsmedel måste vara pH-neutrala.
- Kontrollera på en plats som inte syns att ytan tål rengöringsmedlet.
- Rengör utvändig utrustning och plastkomponenter endast med en riklig mängd varmt vatten, diskmedel och en mjuk trasa.
- Tvätta fordonet med så riklig mängd vatten som möjligt och med hjälp av en tvättsvamp eller mjuk borste. Om smutsavlagringarna är svåra att avlägsna använd diskmedel.
- Lackerade yttre väggar kan även rengöras med rengöringsmedel för husbil.
- Behandla gummitätningar på dörrar och luckor med gummibehandlingsmedel som finns i handeln.
- Behandla låscylindrar i dörrar och luckor till lastutrymmen med grafitpulver.

11.1.4 Fönsterrutor av akrylglas

Akrylglasrutorna måste man vara mycket försiktig med, eftersom de är relativt känsliga.

- ▷ Torka aldrig av torra akrylglasrutor eftersom dammkorn då kan skada ytan.
- ▷ Akrylglasrutor får endast rengöras med en stor mängd varmt vatten, diskmedel och en mjuk trasa.
- ▷ Använd aldrig fönsterputs med tillsatser av kemiska, polerande eller alkoholhaltiga ämnen. Detta leder till att fönstren åldras i förtid så att sprickor kan uppstå.
- ▷ Rengöringsmedel som används till bilkarosser (t. ex. för att avlägsna tjära eller silikon), får ej komma i beröring med akrylglas.
- ▷ Kör ej på tvättgator.
- ▷ Klistra inte fast dekalering på akrylglasrutorna.
- ▷ Efter rengöring av fordonets fönsterrutor av akrylglas skölj ordentligt ytterligare en gång med rent vatten.
- ▷ Behandla gummitätningar med gummibehandlingsmedel som finns i handeln.

- ▷ Som efterbehandling efter rengöringen rekommenderas akrylglasrengöringsmedel med antistatisk verkan. Mindre repor försvinner vid polering med akrylglaspolish. Tillbehörshandeln tillhandahåller dessa medel.

11.1.5 Komponenter av glasfiberförstärkt plast

- ▷ Polityr bör inte komma i kontakt med fönstertätningar av gummi eller listprofiler.
- ▷ Glasfiberförstärkt plast får inte bli för varmt. Rör därför på poleringsmaskinen hela tiden under polering med poleringsmaskin.

Glasfiberförstärkta plastkomponenter kan gulna eller sönderfalla p.g.a. otillräcklig fordonsskötsel och materialåldring.

Därför ska glasfiberförstärkta plastkomponenter behandlas regelbundet. Därvid elimineras risken att de glasfiberförstärkta plastkomponenterna gulnar och ytorna behåller sitt skyddande skikt.

*Efterbehandla
glasfiberförstärkta
plastkomponenter:*

- Tvätta och torka fordonet enligt ovanstående beskrivning. Kontrollera att de glasfiberförstärkta plastkomponenterna är rena och torra.
- Applicera polermedlet jämnt med en mjuk trasa på de glasfiberförstärkta plastkomponenternas yta.
- Vänta tills det har bildats en tunn grå film på ytan.
- Polera de glasfiberförstärkta plastkomponenterna med en ren, mjuk trasa. Polera de glasfiberförstärkta plastkomponenterna med cirklande rörelser.

Vi rekommenderar att en poleringsmaskin används för dessa arbeten.

- ▷ För konservering av polityren måste ett lackskyddsmedel användas. Följ bruksanvisningen till lackskyddsmedlet.

11.1.6 Underrede

Underredet på fordonet har delvis en beläggning av åldringsbeständigt underredsskydd. Om detta underredsskydd tar skada skall skadan omgående åtgärdas. Ytor som har en sådan beläggning ska inte behandlas med oljespray.

- ▷ Använd endast produkter som har godkänts av tillverkaren. Våra auktoriserade återförsäljare och serviceställen hjälper dig gärna.

11.1.7 Motorrum

- ▷ Rengöring och skötsel av motorrummet får ske endast vid avstängd tändning.
- ▷ Före arbetena i motorrummet skall du låta motorn kyla ned. Det finns risk för brännskador vid beröring av varma motordelar!
- ▷ Före arbetena i motorrummet skall du läsa de motsvarande varnings- och hanteringsanvisningarna i bruksanvisningen från basfordontillverkaren och beakta dem.
- ▷ En motortvätt skall genomföras av en auktoriserad fackverkstad.
- ▷ Ångstrålen får inte riktas direkt på lamphuset, ställmotorer och tätningar. Därmed förhindras det fukt i strålkastarna och där av följande skador.
- ▷ Ångstrålen får inte riktas mot vindrutetorkarmotor och vindrutetorkrör.

- ▷ Använd motorskyddslack endast om komponenterna i motorrummet är nedkylda och fria från smuts.
- ▷ Använd endast smörjmedel, fett och vätskor som basfordonets tillverkare godkände.

Påbyggnadstillverkaren godkänner inte garanti för skador, otätheter eller avbrott i elektriska komponenter som uppstår efter motortvätt.

11.1.8 Vindrutespolsystem och vindrutetorkare

- ▷ Fyll sedan på de i bruksanvisningen för basfordonet angivna rengöringsmedel (med/utan frostskydd) i angivna blandningsförhållande i spolarvätskebehållaren. Använd inget kylarfrotskydd eller andra medel. Dessa medel påverkar rengöringseffekten och angriper torkarbladen.
 - ▷ Vindrutespolsystemet och vindrutetorkare skall inte sättas på, när torkarbladen har frusit fast. Lossa torkarbladen för med avisningsmedel.
 - ▷ Ta inte bort snö som samlar sig på vindrutan med vindrutetorkare. Sopa först bort snön från vindrutan.
 - ▷ Vindrutetorkare skall inte sättas på vid torr vindruta.
 - ▷ Vindrutespolsystemet och vindrutetorkarmotorn skall inte rengöras med ångstråle.
- Kontrollera vindrutespolsystemet och vindrutetorkaren regelbundet på korrekt funktion.
 - Kontrollera regelbundet fyllnadsnivån av spolarvätskebehållaren. Endast om det kommer tillräckligt med rengöringsvätska på vindrutan, kan vindrutetorkare rengöra dessa bra. Klar sikt är avgörande för säker körning.
 - Före början av frostperioden skall du fylla på spolarvätskebehållaren med spolarvätska med tillräckligt frotskydd.
 - Fyll på spolarvätskan in god tid. Använd endast rent vatten för att späda ut spolarvätskan.
 - Ta bort insekter från torkarbladen så fort som möjligt.
 - Rengör torkarbladen regelbundet med spolarvätska. Använd en svamp eller en trasa som du rör med över gummiläppen.
 - Ta bort vaxlagringen efter biltvätten med ett vaxlösande rengöringsmedel för vindrutor.
 - Ta regelbundet bort smutsrester från spolarmunstyckena v vindrutespolsystemet.
 - Efter körning på väldigt smutsiga sträckor skall du spruta spolarmunstyckena med klart vatten, för att förebygga att det bildas skorpor.
 - Igensatta spolarmunstycken skall rengöras med ett tunt nål.

11.1.9 Klimatanläggning

- ▷ Klimatanläggningen får inte rengöras med högtryckstvätt. Vattnet som tränger in kan skada klimatanläggningen.
- ▷ Kör ej på tvättgator.
- ▷ Använd inga skarpa eller hårda föremål för rengöring. Klimatanläggningen eller takfönstret kan annars skadas.

- ▷ För rengöring av takfönstret skall du endast använd rengöringsmedel som tillverkaren rekommenderar. Våra auktoriserade återförsäljare och serviceställen hjälper dig gärna.
- Rengör klimatanläggningen endast med vatten och ett skonande rengöringsmedel.
- Torka av klimatanläggningens hus och luftutgångsenheten endast med en fuktig trasa.
- Rengör fjärrstyrningen endast med en fuktig trasa. Rengör displayn med en rengöringsduk för glasögon.
- Rengör rullgardiner vid behov med mild tvål och mycket vatten.
- Ta regelbundet bort löv och annan smuts från ventilationsöppningarna på klimatanläggningen.
- Kontrollera regelbundet kondensvattenutloppet, om det kondenserade vattnet kan flyta bort fritt.
- Rengör regelbundet filter på båda sidor av luftutgångsenheten.
- Byt varje år aktiv kol-filtret på båda sidor av luftutgångsenheten.
- Kontrollera varje år profiltätningen i fordonstaket på skador.

- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

11.1.10 Fotsteg

När fotsteget smörjs kan grova smutspartiklar fastna under resan och därmed störa fotstegets funktion eller skada fotsteget. Fotstegets rörliga delar får därför inte smörjas varken med fett eller olja.

11.2 Invändig skötsel

- ▷ Behandla om möjligt genast fläckar.
- ▷ Akrylglasrutorna måste man vara mycket försiktig med, eftersom de är relativt känsliga (se avnittet 11.1.4).
- ▷ Plastdetaljerna i toalett- och bodelsutrymmen kräver på grund av sin känslighet en mycket noggrann behandling. Lösningsmedel eller rengöringsmedel som innehåller alkohol, samt skurmedel, får ej användas. På så sätt undviks försprödning och sprickbildning.
- ▷ Hårfärgningsmedel, nagellack, cigarettaska och liknande substanser kan ge fläckar eller missfärgningar på plastdetaljer som inte går bort. Därför ska det undvikas att dessa substanser kommer i kontakt med plastdetaljer. Om dessa substanser ändå kommit i kontakt med plastdetaljer ska de omedelbart avlägsnas.
- ▷ Inga frätande medel får hållas i avloppsöppningarna. Kokande vatten får ej hållas i avloppsöppningarna. Frätande medel eller kokande vatten skadar avloppsrör och vattenlås.
- ▷ För rengöring av toaletten och vattensystemet samt för avkalkning av vattensystemet får ättika ej användas. Ättika kan skada tätningar eller delar av anläggningen. Vid avkalkning använd konventionella avkalkningsmedel.
- ▷ Var sparsam med vattnet. Torka upp utspillt vatten.

- ▷ För information om användningen av underhållsmedel står våra agenter och serviceställen till förfogande.
- Rengör möbelytor, skåphandtag, lampor och samtliga plastdetaljer i toalett- och bodel med vatten och en mjuk tygtrasa. Ett mildt rengöringsmedel kan tillsättas vattnet. Använd vid behov möbelpolish för att behandla lackytorna.
- För gardiner och draperier rekommenderas kemtvätt.
- Heltäckningsmattan skall dammsugas regelbundet och rengöras med speciellt mattskum om det behövs.
- Rengör PVC-golvbeläggning med ett mildt, såpa-rengöringsmedel avsett för PVC-golv. Heltäckningsmattan får ej läggas på det våta PVC-golvet. Heltäckningsmatta och PVC-golvbeläggning kan klibba fast vid varandra.
- Insektsskyddet resp. insektsnäten borstas av med mjuk borste eller dammsugs med dammsugarens borstillsats.
- Mörkläggningsrullgardinerna borstas av med mjuk borste eller dammsugs med borstillsats. Avlägsna fett eller hårt inbiten smuts med en 30 °C varm tvållösning (rengöringssåpa).
- Plisségardinerna borstas av med mjuk borste eller dammsugs med borstillsats. Avlägsna fett eller hårt inbiten smuts med en 30 °C varm tvållösning (rengöringssåpa).
- Säkerhetsbältena kan i utrullat läge rengöras med en varm tvållösning. Innan de rullas upp måste säkerhetsbältena ha torkat helt.

11.3 Köksinredning

11.3.1 Allmänna hänvisningar

- Skura aldrig diskhon och gasspisen med skurpulver. Undvik allt som skulle kunna leda till repor.
- Utan av köksbänken är inte reptålig. För arbeten med skarpa föremål skall du alltid använda ett underlägg. För rengöring och skötsel skall du endast använda milda rengöringsmedel. Använd inga skrubbande eller rivande intensivmedel eller rivande svampar.
- Rengör diskholocket för hand med vatten och diskmedel. Rengör inte diskholocket i diskmaskinen.
- Rengör endast gasspisens brännare med en fuktig trasa. Det får inte komma in vatten i brännarlockens öppningar. Vattnet kan skada gasspisens brännare.
- Vid rengöring av brännarringen skall du beakta att hålen inte är igensatta.
- Rengör spisytan och i synnerhet kokplattan med varmt vatten och lite diskmedel. Skurmedel och vassa föremål skadar kokplattans yta. Kokplattans yta är lättare att rengöra om den är ljummen. Kontrollera före rengöringen att kokplattan är handvarm (lampan som visar att plattan fortfarande är varm har släckts). Rengör alltid kokplattan innan den används igen.
- Du kan ta bort vreden vid rengöring.
- Yttre ytor på köksinredningen skall rengöras med en fin trasa utan smärglande, korrosiv eller kloridhaltiga rengöringsmedel. Använd inte stålull.
- Syrhaltiga eller alkaliska substanser (ättika, salt, citronsaft och liknande) skall genast tas bort.
- Låt ugnen och grillen kylas ned före rengöring. Varma ytor kan skador med kallt vatten eller en fin trasa. Emaljytor ska endast rengöras med tvålatten och sköljvatten.

11.3.2 Kylskåp

- Rengör kylskåpet inne och ute med en mjuk trasa och ljummen vatten (tillsammans med ett mild rengöringsmedel).
- Tvätta sedan kylskåpet med rent vatten och låt den blir torr.
- Håll rännan för tinvatten fri från lagringar.
- För att förhindra materialändringar, skall du inte använda tvål eller skarpa, korniga och sodahaltiga rengöringsmedel.
- Låt inte olja eller fett komma i dörrtätningen.

11.4 Ytor av rostfritt stål

- ▷ Rengör inte ytor av rostfritt stål med blekningsmedel, med produkter som innehåller klorid eller saltsyra, med bakpulver eller silverrengöringsmedel.
- ▷ Använd inget skurmjolk eller inga grova svampar.

- ▷ Kontrollera före rengöring på en osynlig plats, om rengöringsprodukten som används är lämplig för ytan.
- ▷ Torka efter rengöring ytorna noga, så att det inte bildas kalkspår.
- ▷ Torka av de borstade ytorna av rostfritt stål i riktningen mot slipningen.

Ta bort repor på ytan:

- Behandla ytor av rostfritt stål med en mjuk rengöringstrasa och speciellt rengöringsmedel/glansmedel för rostfritt stål.
- Skölj av ytorna av rostfritt stål och torka dem med hushållspapper.

Ta bort svåra föroreningar och förbränt fett:

- Rengör ytorna av rostfritt stål med en vanlig hushållssvamp och mer rengöringsmjolk.
- Skölj av ytorna av rostfritt stål och torka dem med hushållspapper.

Ta bort fingeravtryck:

- Rengör ytorna av rostfritt stål med en mjuk rengöringstrasa och med en sköljmedellösning eller ett glasrengöringsmedel.
- Skölj av ytorna av rostfritt stål och torka dem med hushållspapper.

Ta bort kaffe- och tefläckar:

- Rengör ytorna av rostfritt stål med en natron-lösning. Låt natron-lösningen verka i 15 minuter.
- Skölj av ytorna av rostfritt stål och torka dem med hushållspapper.

Ta bort rostfläckar:

- Rengör ytorna av rostfritt stål med vanlig hushållssvamp och med rengöringsmjolk. Använd eventuellt en mjuk rengöringstrasa och rengöringsmedel för rostfritt stål.
- Skölj av ytorna av rostfritt stål och torka dem med hushållspapper.

11.5 Mineralmaterialytor

- ▷ Aggressiva kemiska substanser (t. ex. aceton, etylacetat, väteperoxid, klor, terpentin, lackförtunningsmedel, desinfektionsmedel, rengöringsmedel för ung eller avlopp) ska inom 16 timmar avlägsnas från mineralmaterialytan.

- ▷ Produktionsberoende färgavvikelser framhäver materialets naturliga utseende. Limfogar kan förbli synliga, beroende på inredningen. Det finns ingen orsak att klaga på detta.
- Placera inga heta föremål direkt på mineralmaterialet.
- Ta om möjligt omedelbar bort eventuella föroreningar med en fuktig trasa.
- Rengör ytan med ett kommersiellt rengöringsmedel eller fönsterputsmedel. Behandla mycket smuts och kalkavlagringar i handfat och tvättställ med en fuktig svamp och vanligt rengöringsmedel (t. ex. tvättmedel, ättikrenare). Var uppmärksam på tillverkaren av rengöringsmedlets användarmeddelanden.

- Ta bort envisa fläckar och lätta repor med en tvättsvamp med cirkelrörelser. Polera glansytor med en maskin.
- Repor, som har utvecklats under en längre tids användning, kan tas bort igen med hjälp av en slipprocess på matt yta. För detta ändamål, måste dock olika slipsteg följas. Stora skador kan repareras genom att ersätta det skadade området. Auktoriserade återförsäljare och serviceställen utför dessa arbeten på ett professionellt sätt.

11.6 Dynor

Nedan skötsel- och rengöringsinstruktioner tjänar som hjälp. Instruktionerna är ingen garanti för att rengöringen skall vara framgångsrik. Instruktionerna kan inte ge upphov till några garantianspråk.

- ▷ Behandla om möjligt genast fläckar.
- ▷ Ta aldrig bort fläckar med hushållsrengöringsmedel (t. ex. diskmedel).
- ▷ Prova på ett dolt ställe av textilen innan rengöringen av fläcken påbörjas. På så sätt vet man om rengöringen påverkar tyget eller färgen.
- ▷ Fukta bara blöta eller oljehaltiga fläckar försiktigt, gnid aldrig dem. Effektivast är att trycka en trasa med god uppsugningsförmåga eller en svamp lätt mot fläcken.
- ▷ Tvätta ej tyget till dynorna.
- ▷ Vid rengöring av skinnklädsel bör man observera att skinnet inte blir för fuktigt och att inget vatten kan tränga in i skinnklädselns sömmar.

- ▷ Behandla fläcken utifrån och inåt. Då kan fläcken inte breda ut sig mer.
- ▷ Ta först bort grova partiklar på fasta eller mjukare fläckar. Skrapa därefter försiktigt bort fläcken med en slö kniv eller en spatel.
- ▷ Om fläcken redan har torkat skall de grövre partiklarna försiktigt borstas bort. Badda därefter fläcken med en fuktig trasa eller en svamp.
- ▷ Solljus bleker med tiden tyget på dynorna. Färgförändringen går snabbare om temperaturen stiger kraftigt i fordonet. Därför rekommenderar vi att mörkläggningsgardinerna dras för fönstren vid starkt solljus. När fönstren mörkläggs skall det göras utan att värmeansamlingar uppstår.

Ta bort fett, olja, vin, mjölk, alkoholfria drycker:

- Fukta en trasa med vanligt vattenbaserat rengöringsmedel. (Ett alternativ är att blanda 2 matskedar ammoniak med 1 liter vatten.)
- Badda fläcken mjukt med trasan.
- Vänd trasan ofta så att fläcken bara kommer i kontakt med en ren del av trasan.

Ta bort urin, svett:

- Fukta en trasa med vanligt vattenbaserat rengöringsmedel. (Ett alternativ är att blanda 2 matskedar ammoniak med 1 liter vatten.)
- Badda fläcken mjukt med trasan.
- Vänd trasan ofta så att fläcken bara kommer i kontakt med en ren del av trasan.

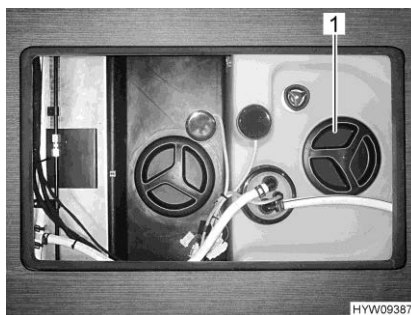
Ta bort choklad, kaffe:

- Fukta en trasa med ljummet vatten.
- Badda fläcken med trasan.

-
- Ta bort fruktrester:*
- Fukta en trasa med kallt vatten.
 - Badda fläcken med trasan.
- Ta bort vax:*
- Skrapa försiktigt bort stearinet med en slö kniv eller en spatel.
 - Täck över fläcken med flera lager läskpapper och stryk sedan på den.
- Ta bort blod:*
- Blanda 2 matskedar salt med 1 liter vatten.
 - Fukta fläkten och torka av med en torr trasa.
 - Använd ammoniumhydroxid om fläcken är svår att få bort.
- Ta bort bläck (från bläckpennor):*
- Fukta en trasa med rengöringsbensin.
 - Badda fläcken mjukt med trasan.
 - Vänd trasan ofta så att fläcken bara kommer i kontakt med en ren del av trasan.
- Ta bort lera:*
- Ta försiktigt bort så mycket smuts som möjligt med en slö kniv eller en spatel.
 - Låt smutsen torka och sug därefter bort den.
 - Fukta en trasa med vanligt vattenbaserat rengöringsmedel om fläcken är svår att få bort. (Ett alternativ är att blanda 2 matskedar ammoniumhydroxid med 1 liter vatten.)
 - Badda fläcken mjukt med trasan.
 - Vänd trasan ofta så att fläcken bara kommer i kontakt med en ren del av trasan.
- Ta bort blyerts:*
- Fukta en trasa med milt, vattenfritt och rent textilrengöringsmedel.
 - Badda fläcken mjukt med trasan.
 - Vänd trasan ofta så att fläcken bara kommer i kontakt med en ren del av trasan.
- Ta bort uppkastningar:*
- Ta bort uppkastningen försiktigt.
 - Tvätta av dynan med kallt vatten.
 - Fukta en trasa med vanligt vattenbaserat rengöringsmedel. (Ett alternativ är att blanda 2 matskedar ammoniak med 1 liter vatten.)
 - Badda fläcken mjukt med trasan.
 - Vänd trasan ofta så att fläcken bara kommer i kontakt med en ren del av trasan.

11.7 Vattensystem

11.7.1 Rengöra vattentanken

Afb. 208 Rengöringsöppning (vattentank)

- Tömma vattentanken och stäng utloppsöppningen.
- Tag av vattentankens lock (Afb. 208,1).
- Fyll på vatten med lite diskmedel i vattentanken (använd inte skurmedel).
- Borsta vattentanken med en vanlig diskborste, tills det inte längre finns någon synlig beläggning.
- Borsta likaså av pumphuset.
- Rengör om möjligt färskvattensonderna för hand genom rengöringsöppningarna.
- Spola vattentanken med rikligt med dricksvatten.

- ▷ Om det inte är möjligt på grund av vattentankens utformning att rengöra vattentanken mekaniskt: Använd ett lämpligt kemiskt rengöringsmedel.

De auktoriserade återförsäljarna hjälper gärna till med att välja ett lämpligt rengöringsmedel.

Följ användaranvisningarna från tillverkaren av rengöringsmedlet.

11.7.2 Rengöra vattenledningar

- ▷ Använd endast lämpligt rengöringsmedel från fackhandeln.
- ▷ Rengöringsmedlet måste motsvara nationella bestämmelser och (vid behov) vara godkänt.

- ▷ Samla upp blandningen av vatten och rengöringsmedel som rinner ut och avfallshandtera på fackmannamässigt sätt.

- Tömma vattensystemet.
- Stäng alla utloppsöppningar och avtappningskranar.
- Fyll på en blandning av vatten och rengöringsmedel i vattentanken. Följ tillverkarens anvisningar om blandningsförhållande.
- Öppna avtappningskranarna en åt gången.
- Låt avtappningskranarna vara öppna tills blandningen av vatten och rengöringsmedel har nått respektive utlopp.

- Stäng avtappningskranarna igen.
- Samtliga vattenkranar ställs i läge "varmt" och öppnas.
- Låt vattenkranarna vara öppna tills blandningen av vatten och rengöringsmedel har nått respektive utlopp.
- Samtliga vattenkranar ställs i läge "kallt" och öppnas.
- Låt vattenkranarna vara öppna tills blandningen av vatten och rengöringsmedel har nått respektive utlopp.
- Stäng samtliga vattenkranar.
- Spola flera gånger på toaletten.
- Låt rengöringsmedlet verka enligt tillverkarens anvisningar.
- Tömma vattensystemet. Samla då upp blandningen av vatten och rengöringsmedel som rinner ut och avfallshantera på fackmannamässigt sätt.
- Fyll och töm hela vattensystemet flera gånger med dricksvatten för att spola ur det.

11.7.3 Desinficera vattensystemet

- ▷ Använd endast lämpligt desinfektionsmedel från fackhandeln. Kontrollera att det är säkert för människor och djur.
- ▷ Desinfektionsmedlet måste motsvara nationella bestämmelser och (vid behov) vara godkänt.

- ▷ Samla upp blandningen av vatten och desinfektionsmedel som rinner ut och avfallshantera på fackmannamässigt sätt.

Vid desinficering av vattensystemet gör du på samma sätt som vid rengöring av vattenledningarna (se avsnitt 11.7.2). Använd desinfektionsmedel i stället för rengöringsmedel.

11.7.4 Rengöra avloppstanken

Avloppstanken ska rengöras efter varje användning.

Afb. 209 Rengöringsöppning
(avloppstank)

- Rengöra:*
- Tömma avloppstanken.
 - Öppna avloppstankens rengöringsöppning (Afb. 209,1) och avtappningskranen.

- Spola avloppstanken ordentligt med färskvatten.
- Rengör, om möjligt, avloppsvattensonderna för hand genom rengöringsöppningen.

Åtkomst till rengöring, se avsnitt 10.6.

11.8 Vinterskötsel

Saltet på vägarna leder till skador på underredet och de delar som utsätts för sprutvatten. Vi rekommenderar att tvätta fordonet oftare på vintern för att skölja bort saltet. Speciellt viktigt är det att rengöra mekaniska komponenter och delar som har ytbehandlats och naturligtvis även hela undersidan av fordonet.

- ▷ Vid risk för frost skall värmen alltid vara på med min 15 °C. Ställ in cirkulationsfläkten (i förekommande fall) på automatik. Vid extrema utetemperaturer bör man även lätt öppna alla skåpluckor och möbeldörrar inomhus. Den inströmmande varmluften kan förhindra frysning t. ex. av vattenledningar och bildning av kondensvatten i förvaringsutrymmena.
- ▷ Om det är risk för frost ska fönsterna på fordonet skyddas utifrån med isoleringsmattor.

11.9 Avställning

11.9.1 Tillfällig avställning

- ▶ Om fordonet har stått länge utan att användas (ca 10 månader) ska bromssystemet och gasanläggningen kontrolleras på en auktoriserad fackverkstad.
- ▶ Tänk på att vattnet blir dåligt redan efter relativt kort tid.
- ▶ Kabelskador orsakade av djur kan leda till kortslutning. Brandfara!

Djur (särskilt möss) kan orsaka stora skador i fordonet. Detta gäller framför allt om djuren får vara kvar ostörda i det uppställda fordonet.

Kontrollera regelbundet om det finns spår av djur eller skador i fordonet för att undvika större skador förorsakade av djur.

Tag kontakt med din auktoriserade återförsäljare eller ett serviceställe om du hittar spår av djur i fordonet. Om kabelskador uppstår kan det leda till kortslutning. Fordonet kan börja brinna.

Fordonets viloläge

- ▶ Fordonets komfortfunktioner drar ström från startbatteriet när fordonet står stilla och el-blocket är avstängt. Om fordonet står stilla en längre tid kan det medföra problem att starta.

Om fordonet har försatts i viloläge ("Hibernation Mode") minskas energiförbrukningen till ett minimum. Detta skonar startbatteriet. På så vis startar fordonet vanligtvis utan problem efter att det stått stilla en längre tid.

Aktivera viloläge:

- Beroende på utrustning aktiveras viloläget (Hibernation Mode) på MBUX-displayen eller på kombiinstrumentet med rattknapparna. Detta beskrivs i basfordonets bruksanvisning.

Upphäv viloläge:

- Slå på tändningen. Viloläget (Hibernation Mode) avslutas när tändningen slås på och måste aktiveras igen vid behov.

Innan avställning skall checklistan gås igenom:

	Åtgärd	Utförd
Basfordon	Tanka bränsletanken helt full. Därigenom kan korrosionsskador i bränslesystemet förhindras	
	Fordonet ställs på bockar för att avlasta hjulen, alternativt kan fordonet förflyttas lite var 4:e vecka. Där igenom förhindras "fyrkantiga" hjul och skador på lagren	
	Skydda däckerna mot direkt solljus. Risk för sprickbildning!	
	Pumpa däckerna till rekommenderat max. tryck	
	Fordonets underrede skall kunna ventileras fritt	
	 ▷ Fukt eller syrebrist, orsakad av t. ex. övertäckning med plastfolie kan förorsaka optiska förändringar på underredet	
	Dessutom måste anvisningarna i bruksanvisningen till basfordonet beaktas	
Påbyggnad	Förslut alla skorstenar med passande lock och täta alla andra öppningar (utom inbyggda ventilationer). På så sätt förhindrar man att djur (t. ex. möss) kommer in	
	För att undvika att det bildas kondensvatten, och till följd därav mögel, ska innerrummet, alla utifrån tillgängliga förvaringsutrymmen och uppställningsplatsen (t. ex. garage) vädras var 3:e vecka	
	Dra in det automatiska fotsteget helt på förardörren	
	 ▷ När batteribrytaren på el-blocket är avstängd kommer inte det automatiska fotsteget att röra sig.	
Invändigt	Dynorna ställs upp för ventilering och täcks över	
	Rengör kylskåpet	
	Kylskåpsdörren och frysacket hålls något öppna	
	Leta efter spår av djur i fordonet	
	Koppla bort den platta bildskärmen från elnätet och ta ev. ut den ur fordonet	
Gasanläggning	Stäng huvudavstängningsventilen på gasflaskan	
	Stäng alla gasavstängningsventiler	
	Gasflaskorna skall alltid tas ut ur gasboxen, även om de är tomma	
Elektrisk anläggning	Bodels- och startbatteri laddas fulla	
	 ▷ Före tillfällig avställning skall batteriet laddas minst 20 timmar.	
	Koppla från bodelsbatteriet från 12 V-nätet. Slå ifrån batteribrytaren på el-blocket (se kapitel 8)	
Vattensystem	Tömma hela vattensystemet. Restvatten i vattenledningarna blåses ut (max. 0,5 bar). Vattenkranarna skall vara öppna i mittläge. Låt alla avtappningskranar vara öppna. Hänvisningarna i kapitel 10 skall beaktas	

11.9.2 Avställning över vintern

Kompletterande åtgärder är erforderliga vid avställning över vintern:

	Åtgärd	Utförd
Basfordon	Rengör karossen och underredet grundligt och spruta på varmvax eller konservera med lackmedel	
	Bränsletanken fylls med vinterdiesel	
	Frostskyddet i kylvattnet kontrolleras	
	Åtgärda lackskador	
	Fyll frostskydd i rengöringsvattnet för vindrutor	
Påbyggnad	Tvätta fordonets utsida noga	
	Håll ventilationen öppen	
	Rengör och smörj de inbyggda stöden	
	Rengör och smörj alla gångjärn på dörrar och luckor	
	Spärrar penslas med olja eller glycerin	
	Behandla alla gummitätningar med gummibehandlingsmedel som finns i handeln	
	Låscylindrar smörjes med grafitpulver	
Invändigt	Fäll upp avfuktaren (Granulat)	
	Tag ut dynor och madrasser ur fordonet och förvara dem på ett torrt ställe	
	Vädra fordonets inre ungefär var 3:e vecka	
	Töm alla skåp och förvaringsutrymmen och öppna alla luckor dörror och lådor	
	Rengör fordonets inre grundligt	
	Vid risk för frost ska den platta bildskärmen tas ut ur fordonet	
Elektrisk anläggning	Ta ut startbatteri och bodelsbatteri och förvara dem frostfritt (se kapitel 8) samt anslut fordonet till en 230 V-försörjning. Före borttagningen ska säkringarna tas ur bodelsbatteriet	
Vattensystem	Rengör vattensystemet med speciella rengöringsmedel från fackhandeln	
Fordonet i sin helhet	Lägg upp skyddspresenningarna så att ventilationöppningarna inte täcks eller använd luftgenomträngbara presenningar	

11.9.3 Idrifftagande av fordonet efter tillfällig avställning eller vinteravställning

Innan idrifftagande skall checklistan gås igenom:

	Åtgärd	Utförd
Basfordon	Däcktryck kontrolleras	
	Kontrollera reservhjulets däcktryck (i förekommande fall)	
Påbyggnad	Fotstegets vridlager rengörs	
	Kontrollera de inbyggda stödets funktion	
	Kontrollera dörrarnas, fönstrens och takluckans funktion	
	Funktionskontroll av samtliga utvändiga lås, som t. ex. luckor till last-/förvaringsutrymmen, påfyllningslock och ingångsdörr	
	Ta bort övertäckning från skorstenen (i förekommande fall)	
	Ta bort vinterövertäckning på kylskåpets ventilationsgaller (i förekommande fall)	
Gasanläggning	Gasflaskorna ställs i gasboxen, spänns fast och ansluts till gastryckregulatorn	
Elektrisk anläggning	Anslut 230 V-försörjning via uttaget på utsidan	
	Sätt in bodelsbatteriet och startbatteriet, sätt i säkringarna i bodelsbatteriet och ladda upp batterierna helt	
	 ▷ Ladda batteriet minst 20 timmar efter avställning.	
	Anslut bodelsbatteriet till 12 V-nätet. Sätt på batteri-brytaren på elblocket (se kapitel 8)	
	Kontroller att den elektriska anläggningen fungerar t. ex. inomhusbelysning, vägguttag och elektriska apparater	
Vattensystem	Desinficera vattenledningar och vattentank	
	Funktionen av avloppstankens manöverspak kontrolleras	
	Stäng avtappningskranar och vattenkranar	
	Kontrollera vattensystemet på täthet	
Fast installerade apparater	Kontrollera funktionen hos fast installerade apparater	

Kapitelöversikt

I detta kapitel hittar du anvisningar för officiella prover, samt inspektions- och underhållsarbeten på fordonet.

I slutet av kapitlet finns viktiga anvisningar om reservdelsanskaffning och information om våra återförsäljare och serviceställen.

12.1 Officiella prover

Beroende på nationell lagstiftning måste följande officiella prover genomföras regelbundet:

- Huvudundersökning
- Avgasundersökning
- Gasanläggningsprov

Provintervallen enligt de nationella bestämmelserna måste följas. Fordonsmonterade provmärken anger när nästa prov måste utföras.

- ▷ Ändringar i gasanläggningen måste kontrolleras av en auktoriserad fackverkstad.
- ▷ Även på icke-registrerade fordon krävs ett prov av gasanläggningen.

12.2 Inspektioner

Som alla tekniska apparater och maskiner måste fordonet undersökas med jämna mellanrum.

Dessa inspektioner måste utföras av fackpersonal.

För dessa arbeten krävs speciella fackkunskaper som inte kan förmedlas inom ramen för denna instruktionsbok. Dessa fackkunskaper står till förfogande hos serviceställen. Erfarenheter samt de råd och anvisningar om installationer och verktyg som regelbundet lämnas av fabriken borgar för en fackmannamässig inspektion av fordonet enligt senaste rön.

Servicestället som utför arbetet bekräftar de genomförda arbetena.

Inspektion av chassi bekräftas i chassitillverkarens kundservicehäfte.

- ▷ Beakta inspektionerna som anges av tillverkaren och genomför inspektioner med föreskrivna intervall. Därigenom upprätthålls fordonets värde.
- ▷ Bekräftelsen av genomförda inspektioner gäller även som bevis vid ev. skador och garantiärenden.

12.3 Underhållsarbeten

Som alla tekniska apparater och maskiner kräver även ett fordon underhåll. Omfattningen och intervallerna står i förhållande till i vilken miljö och hur ofta fordonet används. Om fordonet utsätts för krävande situationerna ökar naturligtvis underhållets omfattning och intervallerna blir kortare.

På basfordonet och de fast installerade apparaterna ska underhållet utföras i den intervall som anges i resp. instruktionsbok.

12.4 Smörja bakaxeln

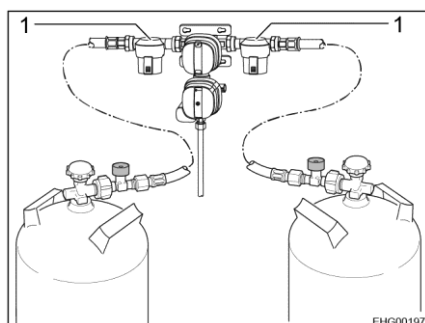
- ▷ Förutom åtgärderna som beskrivs i basfordonets bruksanvisning och underhållsbok måste bakaxeln smörjas var 2000:e mil, eller minst en gång om året. Uppsök en auktoriserad återförsäljare/serviceverkstad för att smörja bakaxeln.
- ▷ Behåll bevis för det genomförda arbetet.

Anvisningar för serviceverkstäder, se kapitel 17.

12.5 Byta gasfiltrets filterdyna

- ▶ Brandfara! Rök inte när gasfiltret öppnas! Öppna inte gasfiltret när öppen låga!
Öppna endast gasfiltret i trycklöst tillstånd.

Afb. 210 Gasfilter

Filterdynan måste bytas vid varje gasflaskebyte. Använd endast originalfilterdynor från Truma.

Byte av gasfiltrets filterdyna (Afb. 210,1) beskrivs i instruktionsboken från tillverkaren.

- ▷ Filterdynor finns hos auktoriserade fackhandlare.
- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

12.6 Varmvatten-värmesystem Alde

- ▷ Värmevätskenivån ska kontrolleras regelbundet på expansionsbehållaren.
- ▷ Under eller efter varmvatten-värmesystemets första drifttimmar kan nivån i systemet sjunka under miniminivån. I detta fall skall värmevätska fyllas på.
- ▷ Efter första värmedriften rekommenderar vi att avlufta värmesystemet och att kontrollera glykolhalten.
- ▷ Värmevätskan ska bytas var femte år av din auktoriserade återförsäljare eller serviceställe, eftersom rostskyddet försämras med tiden.
- ▷ Fyll endast på värmesystemet med en standard G13 vatten-glykolblandning (60:40). Blandningen ger frostskydd till ca -25 °C. Beakta uppgifterna i bruksanvisningen från tillverkaren vid påfyllning av varmvatten-värmesystem som är anslutna till fordonsmotorns kylkretslöpp.

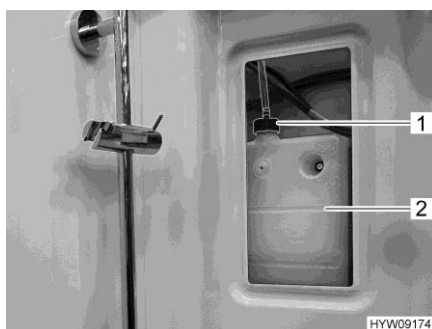

- För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

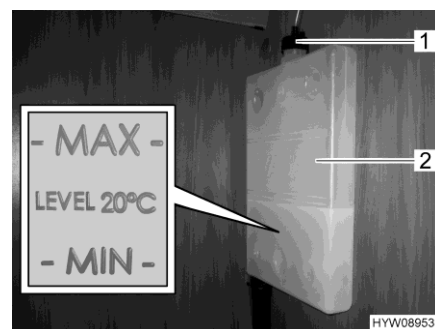
12.6.1 Byta värmevätska

Var femte år ska värmevätskan bytas av en auktoriserad återförsäljare.

12.6.2 Kontroll av vätskenivå

Afb. 211 Expansionsbehållare (varmvatten-värmesystem)

Afb. 212 Markering "MIN/MAX"

- Slå av varmvatten-värmesystemet och låt värmesystemet svalna.
- Ta bort skyddet för expansionsbehållaren (Afb. 211,2) till höger uppe i duschen.
- Kontroll av vätskenivå utförs på expansionsbehållaren (Afb. 212,2), nivån skall ligga mellan markeringarna "MIN" och "MAX" (Afb. 212).

12.6.3 Påfyllning av värmevätska

- Ställ fordonet vågrätt. Detta förhindrar blåsbildning.
- Slå av varmvatten-värmesystemet och låt värmesystemet svalna.
- Dra eller skruva av locket.
- Vredet (Afb. 211,1 eller Afb. 212,1) på expansionsbehållaren öppnas.
- Ta av locket.
- Frostskyddet kontrolleras med frostskyddsmätare. Frostskyddshalten måste vara 40 % eller motsvara ett frostskydd av -25 °C.
- Fyll långsamt på vatten-frostskyddsblandningen (standard G13) i expansionsbehållaren.

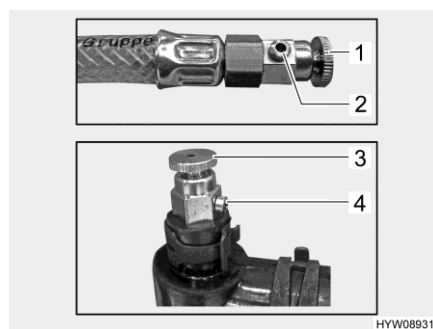

- Den optimala vätskenivån är nådd när vätskan i expansionsbehållaren når upp till 1 cm ovanför markeringen "MIN" i avsvalnat tillstånd.

12.6.4 Avluftning av värmeanläggning

Avluftningsventiler för varmvatten-värmesystemet finns monterade på olika platser i fordonet.

För att behålla åtkomst till avluftningsventiler, måste delvist det tillhörande ventilationsgallret tas bort via konvektorn. Delvist är åtkomsten möjligt via bländare (t. ex. i ryggdynefläkten). Avluftning måste utföras på alla avluftningsventiler.

- 1 Avluftningsventil på slangförlängningen
- 2 Ventilöppning
- 3 Avluftningsventil på rörledningen
- 4 Ventilöppning

Afb. 213 Avluftningsventiler (varmvatten-värmesystem)

- Avluftning:
- Slå av varmvatten-värmesystemet och låt värmesystemet svalna.
 - Öppna avluftningsventilen (Afb. 213,1 eller 3) och låt den vara öppen, tills det inte kommer ut mer luft ur ventilöppningen (Afb. 213,2 eller 4).

- ▷ Beroende av monteringsstället finns en av båda typer av avluftningsventiler monterade.

12.7 Spis/ugn/kylskåp

Tillverkaren rekommenderar en årlig inspektionsservice i en auktoriserad fackverkstad, för att få den effektivare apparatprestandan. Efter service- och underhållsarbeten måste apparaten kontrolleras på både elektrisk säkerhet och också på gassäkerhet.

12.7.1 Kylskåp

Gasbrännaren måste vid behov, dock minst en gång om året, rengöras från smuts. Vid användning av autogas (tank eller påfyllbara flaskor) måste underhållet genomföras varje halvt år eller alla tre månader.

Intyg på genomfört underhåll skall förvaras i närheten av kylskåpet.

12.8 Byta torkarblad

- ▷ Fyll sedan på de i bruksanvisningen för basfordonet angivna rengöringsmedel (med/utan frostskydd) i angivna blandningsförhållande i spolarvätskebehållaren. Använd inget kylarfrostskydd eller andra medel. Dessa medel påverkar rengöringseffekten och angriper torkarbladen.
- ▷ Det rekommenderas att byta alla tre torkarblad samtidigt.

- ▷ Torkarbladen byts ut som på en personbil.

Afb. 214 Byta torkarblad

- Ta ut tändnyckeln, för att förhindra att vindrutetorkare aktiveras oavsiktligt.
- Lyft torkararmen (Afb. 214,3) från vindrutan och fäll upp den fram till anslaget.
- Skjut plast-klämelementet på torkarbladet (Afb. 214,1) ur den böjda hållaren på torkararmen (pil).

- ▷ Motståndet måste övervinnas. Tryck eventuellt plast-klämelementet ihop lite.
- Montera det nya torkarbladen i omvänd ordning. Skjut plast-klämelementen i den böjda hållaren på torkararmen, tills den hakar fast.
- Rengör spolarmunstycken (Afb. 214,2).

12.9 Byte av glödlampor, utvändigt

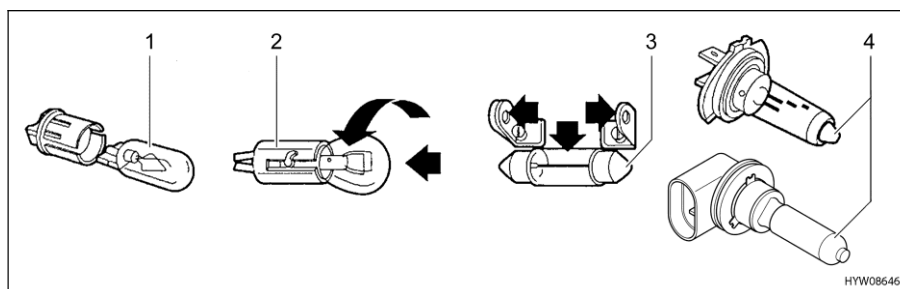
- ▶ Xenon-strålkastare står under högspänning. Risk för elstötar med svåra eller livsfarliga skador som följd om man vidrör Xenon-lampornas kontakter. Tag inte bort höljet från Xenon-strålkastarna.
- ▶ Låt en kvalificerad fackverksad byta lampor på Xenon-strålkastare. Sådana verkstäder förfogar över de fackkunskaper och verktyg som krävs. **HYMER GmbH & Co. KG** rekommenderar **HYMER-service-ställe**.
- ▶ Glödlampor och ljusarmaturer kan bli väldigt heta. Innan lampan byts, skall den därför först kylas ner.
- ▶ Glödlampor skall förvaras utom räckhåll för barn.
- ▶ Glödlampor som har fallit ner eller har repor i glaset skall ej användas. Glödlampan kan explodera.

- ▷ Ta aldrig tag i en ny glödlampa med bara fingrarna. Skydda glödlampan med en tygrasa när du sätter i den.
- ▷ Använd endast glödlampor av samma typ och med rätt wattal (se avsnitt 12.9.4).
- ▷ Om lampornas lysdioder är defekta ska en auktoriserad återförsäljare eller service-ställe uppsökas.

Glödlamptyper

I fordonet används olika typer av. Nedan beskrivs bytet av de olika typerna av glödlampor.

Afb. 215 Glödlamptyper

Pos. i Afb. 215	Sockettyp/lamptyp	Byta
1	Instickssockel	Dra ut för att ta ut glödlampan
		Skjut in i hållaren med lätt tryck för att sätta in glödlampan
2	Bajonettsockel	Tryck ned och vrid moturs för att ta ut glödlampan
		Sätt in i hållaren och vrid medurs för att sätta in glödlampan
3	Cylindriska glödlampor	Böj försiktigt ut lamphållarens kontakter för att ta ut och sätta in den
4	Halogenglödlampa	Lossa hållfjädrarna och bajonettlåset för att ta ut den
		Sätt i hållfjädrarna igen och sätt i halogenglödlampan i bajonettlåset

12.9.1 Belysning front

- ▷ Varselljuset tänds när tändningen slås på.
- ▷ När varselljuset är på lyser inte markeringslamporna på sidan.
- ▷ När halvljuset slås på släcks varselljuset.
- ▷ Vid extrema väderleksförhållanden eller stora temperaturskillnader kan det bildas lite kondensvatten på insidan av strålkastarna av klarglas. Strålkastaren är konstruerad så att denna imma försvinner när strålkastaren tänds, eller vid körning. Man behöver alltså inte vara rädd för att ljuset blir svagare eller att strålkastaren skadas på grund av kondensvatten.

- 1 Breddmarkeringslampa
- 2 Framstrålkastare
- 3 Kurvljus/dimljus

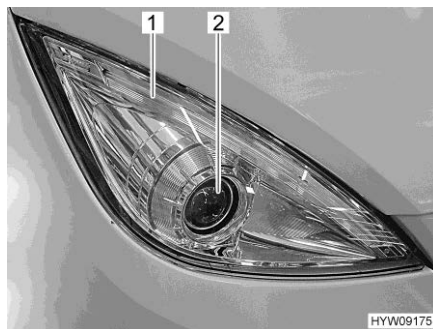
Afb. 216 Belysning front

Breddmarkeringslampa

Breddmarkeringslamporna (Afb. 216,1) är utrustade med LEDs. Besök en återförsäljare eller ett serviceställe för att byta LEDs.

Framstrålkastare

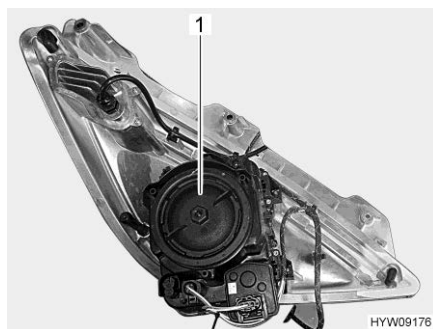
Varselljus och körriktningsvisare är integrerade i framstrålkastaren (Afb. 216,2). Glödlamporna för halvljus och helljus byts ut från motorrummet.

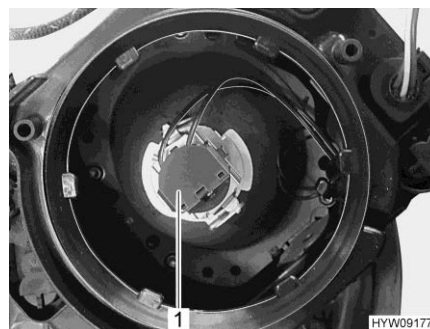
Afb. 217 Framstrålkastare

**Varselljus och
körriktningsvisare**

Varselljus och körriktningsvisare är lysdiodslampor (Afb. 217,1). Besök en återförsäljare eller ett serviceställe för att byta LEDs.

**Halvljus/helljus
(Afb. 217,2)**

Afb. 218 Framstrålkastare (baksida)

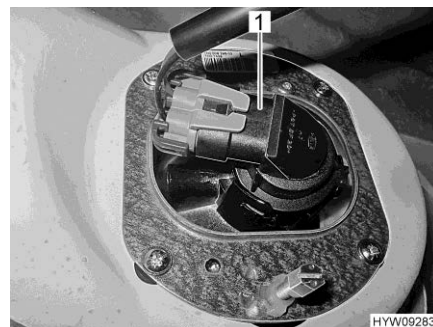
Afb. 219 Glödlampa (halvljus/helljus)

- Stänga av tändning och belysning.
- Motorhuven öppnas (se kapitel 4).
- Vrid höljet (Afb. 218,1) moturs och tag bort det.
- Vrid hållaren (Afb. 219,1) med lampan moturs och ta den ur lamphuset.
- Dra ut glödlampan ur hållaren.
- Sätt in nya glödlampor (H7 - 12 V/55 W) så att sockeln passar i hållaren.
- Sätt in hållaren (Afb. 219,1) med glödlampa i lamphuset och vrid medurs för så att den sitter fast. Hållaren hakar hörbart i läge.
- Sätt tillbaka höljet (Afb. 218,1) och dra fast medurs.
- Stäng motorhuven.

Kurvljus/dimljus (Afb. 216,3)

Afb. 220 Kurvljus/dimljus

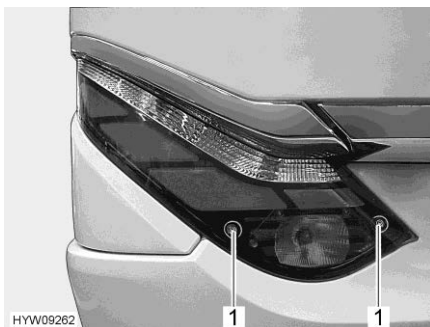
Afb. 221 Kurvljus/dimljus (sett bakifrån)

- Ta tag bakom den kombinerade strålkastaren för kurvljus/dimljus (Afb. 220), vrid hållaren (Afb. 221,1) med glödlampen moturs och ta ur den ur strålkastarhöljet.
- Dra ut glödlampen ur hållaren.
- Sätt in nya glödlampor (H7, 12 V/55 W) så att sockeln passar i hållaren. Låt inte fingrarna komma i kontakt med glödlampen.
- Sätt in hållaren (Afb. 221,1) med glödlampen och sätt i den bakifrån i strålkastarhöljet och vrid medurs. Hållaren hakar hörbart i läge.

12.9.2 Belysning bak

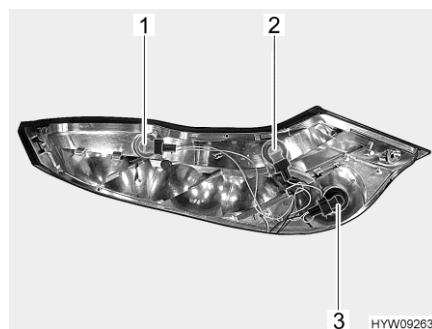

- ▷ Besök en auktoriserad återförsäljare eller ett serviceställe för att byta ut lysdiodsbelysning.

Afb. 222 Bakljusenhet

- Lossa insexskruvarna (Afb. 222,1).
- Ta bort bakljusenheten.

- 1 Körriktningsvisare
- 2 Backljus
- 3 Dimbakljus

Afb. 223 Bakljusenhet (demonterad)

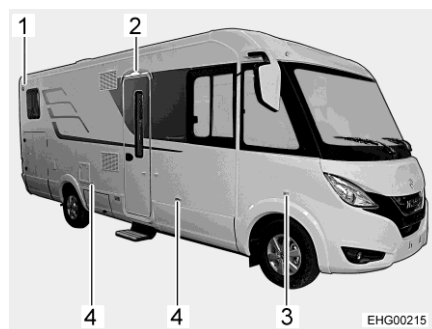
- Vrid den defekta glödlampan (Afb. 223) moturs för att låsa upp bajonettsockeln.
- Byt den defekta glödlampan.

Nummerplåtsbelysning/ tredje bromsljus

Nummerplåtsbelysningen och det tredje bromsljuset är utrustade med lysdioder.

Besök en återförsäljare eller ett serviceställe för att byta LEDs.

12.9.3 Belysning sida

- 1 Breddmarkeringslampa
- 2 Förtältsbelysning
- 3 Körriktningsvisare
- 4 Markeringslampa

Afb. 224 Belysning sida

Breddmarkeringslampa

- Bänd ut kåpan med hjälp av ett lämpligt verktyg (t. ex. skruvmejsel). Sätt in verkyget i skåran på huset.
- Ta av huset.
- Byt glödlampan.

Körriktningsvisare

- Lampan är inklistrad. Om glödlampan är defekt, kontakta en auktoriserad återförsäljare eller ett serviceställe.

Markeringslampa

- Lamporna är utrustade med lysdioder. Besök en återförsäljare eller ett serviceställe för att byta lampor.

Förtältsbelysning

- Lampan är utrustad med lysdioder. Besök en återförsäljare eller ett serviceställe för att byta lampa.

12.9.4 Glödlamptyper för ytterbelysning

	Nummer i Afb. 216	Ytterbelysning	Glödlamptyp
Front	1	Breddmarkeringslampa	C 12 V 5 W
	2	Halvljus/helljus	H7 12 V 55 W
	3	Kurvlyjus/dimljus	H7 12 V 55 W

	Nummer i Afb. 223	Ytterbelysning	Glödlamptyp
Bak	1	Körriktningsvisare	P 12 V 21 W
	2	Backljus	P 12 V 21 W
	3	Dimbakljus	P 12 V 21 W
	-	Bromsljus	Kontakta en återförsäljare eller ett serviceställe
	-	Bakljus	Kontakta en återförsäljare eller ett serviceställe
	-	Nummerplåtsbelysning	Kontakta en återförsäljare eller ett serviceställe
	-	Tredje bromsljus	Kontakta en återförsäljare eller ett serviceställe

	Nummer i Afb. 224	Ytterbelysning	Glödlamptyp
Sida	1	Breddmarkeringslampa	C 12 V 5 W
	2	Förtältsbelysning	Kontakta en återförsäljare eller ett serviceställe
	3	Körriktningsvisare	Kontakta en återförsäljare eller ett serviceställe
	4	Markeringslampa	Kontakta en återförsäljare eller ett serviceställe

12.10 Belysning bodel

- Byt inte ut lysdioderna i lamporna mot vanliga glödlampor. Brandrisk på grund av stark värme.

I bodelen är alla lampor försedda med lysdiodsteknik.

Lysdiodslamporna är ekonomiska, underhållsfria och har mycket lång livslängd. De behöver normalt inte bytas ut.

- Om lampornas lysdioder är defekta ska en auktoriserad återförsäljare eller serviceställe uppsökas.

12.11 Luftfjädring

- ▷ Rengör inte luftfjädringens komponenter med ång- eller högtryckstvätt. Använd inte organiska lösningsmedel och inga poleringsmedel. Tillåtna rengöringsmedel är tvålvattenlösning, metanol, etanol och isopropylalkohol.

Kontrollera regelbundet skador och läckage på luftfjädringsbälgar och luftledningar.

Vid längre stilleståndstider kan den allmänna fordonsnivån sjunka. För att undvika permanent deformation och skador på luftbälgarna: Stöd fordonet med stödben eller fyll på luftfjädringsbälgarna en gång i veckan med tryckluft.

12.12 Elektriskt avluftningssystem

- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

12.13 Reservdelar

- ▶ Varje förändring som utförs på fordonet efter leveransen kan påverka körförhållandet och trafiksäkerheten.
- ▶ Extrautrustning och originalreservdelar som **HYMER GmbH & Co. KG** rekommenderar är speciellt konstruerade och godkända för fordonet. Auktoriserad återförsäljare eller serviceställe säljer dessa produkter. De auktoriserade återförsäljarna eller serviceställena är väl informerade om tekniska detaljer och utför fackmannamässiga arbeten.
- ▶ Tillbehör, påbyggnadskomponenter, delar för ombyggnader osv. som **HYMER GmbH & Co. KG** inte har godkänt kan leda till skador på fordonet eller påverka trafiksäkerheten. Även om komponenter som vi inte har godkänt är registrerade i fordonshandlingarna eller som du har ett expertutlåtande för, betyder inte att produkten stämmer överens med våra garantivillkor.
- ▶ Garantin gäller inte för skador som orsakas av produkter som inte har godkänts av **HYMER GmbH & Co. KG**. Detta gäller även för otillåtna ändringar på fordonet.

Av säkerhetstekniska skäl måste reservdelar för respektive apparat/aggregat stämma överens med tillverkarens uppgifter och tillverkaren måste ha godkänt respektive reservdel. Dessa reservdelar får endast installeras av tillverkaren eller en auktoriserad fackverkstad. Reservdelar tillhandahålls hos auktoriserade återförsäljare och serviceställen.

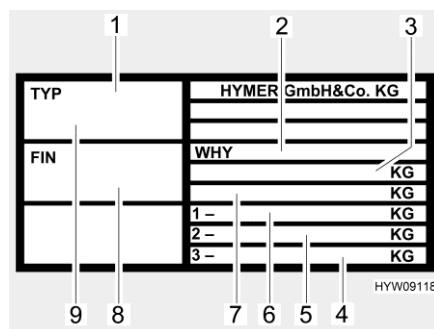
Följande reservdelar är viktiga, d.v.s. man bör ha dem i reserv:

- Säkringar
- Glödlampor
- Vattenpump (dränkbar pump)

Ange serienummer och fordonstyp vid beställning av reservdelar hos den auktoriserade återförsäljaren eller servicestället.

Fordonet som beskrivs i denna instruktionsbok är konstruerat och utrustat enligt vår fabriksstandard. Beroende på hur och var du vill använda fordonet har vi intressant extrautrustning i vårt program att erbjuda. Vid montering av specialtillbehör, kontrollera om dessa skall registreras i fordonshandlingarna. Den tekniskt tillåtna totalvikten skall beaktas. Kontakta en auktoriserad återförsäljare eller ditt serviceställe om du har några frågor.

12.14 Typskylt fordon

- 1 Typ
- 2 Tillverkarinitialer och påbyggnadsnummer
- 3 Tekniskt tillåtna totalvikt av fordonet
- 4 Fri
- 5 Tillåten axelbelastning bak
- 6 Tillåten axelbelastning fram
- 7 Tekniskt tillåtna totalvikt av fordonet samt släp
- 8 Chassinummer basfordon
- 9 Serienummer

Afb. 225 Typskylt

Typskylten med serienumret befinner sig i mitten på höger sidovägg.

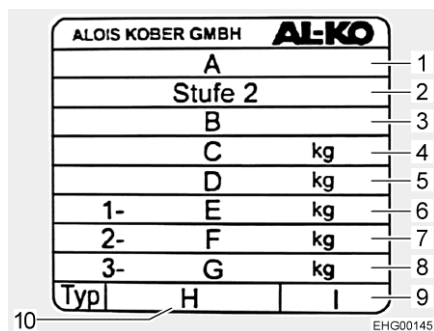
Typskylten får ej avlägsnas. Typskylten:

- Identifierar fordonet
- Är ett redskap vid beställning av reservdelar
- Dokumenterar fordonshållaren tillsammans med fordonshandlingarna

▷ V.g. ange alltid **serienumret** när du kontaktar kundservice.

12.15 Typskylt chassi

- 1 EG-typgodkännandenummer
- 2 Nivå
- 3 Basfordonets identifieringsnummer (17 tecken)
- 4 Tillåten totalvikt av fordonet
- 5 Tillåten totalvikt av fordonet med släp
- 6 Tillåten framaxellast
- 7 Tillåten bakaxellast (axel 2)
- 8 Tillåten bakaxellast (axel 3)
- 9 Serienummer
- 10 Typbeteckning

Afb. 226 Typskylt chassi

Typskylt sitter vid stolkonsolen på förarsidan, på den sidan som är vänd mot föraringången.

Typskylten får ej avlägsnas.

Om du har frågor till kundtjänst ska du kunna tillhandahålla uppgifterna på typskylten.

12.16 Varnings- och hänvisningsetiketter

På och i fordonet finns varnings- och hänvisningsetiketter. Varnings- och hänvisningsetiketterna är till för säkerheten och får ej avlägsnas.

- ▷ Extra etiketter kan beställas hos auktoriserad återförsäljare eller hos servicestället.

12.17 Återförsäljare

Vänd dig till en auktoriserad återförsäljare och serviceställe om du behöver reservdelar till fordonet.

Adresser och telefonnummer till auktoriserade återförsäljare och serviceställen hittar du:

- I broschyren som bifogas separat vid leverans av fordonet
- På Internet under <http://www.hymer.com>

12.18 Reservnycklar

Om du behöver beställa reservnycklar är följande uppgifter viktiga:

Nycklar för:	Vad behöver du:	Var beställer du nyckeln:	Informationstelefon:
Basfordon Mercedes-Benz	Chassinummer	Aukt. Mercedes-Benz-verkstad	—
Påbyggnad	Serienummer, chassinummer, 2:a nyckel eller nyckel- nummer	Återförsäljare	—

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns information om fordonets däck.

I slutet av kapitlet finner du en tabell där du kan se det rätta däcktrycket för ditt fordon.

13.1 Allmänt

- Kontrollera däcktrycket regelbundet innan du startar eller var 14:e dag. Fel däcktryck förorsakar överdrivet slitage och kan leda till att däcken skadas och eventuellt punkteras. Fordonet kan hamna i o-kontrollerbart läge (se avsnitt 13.7).

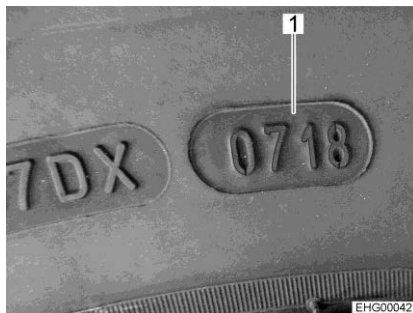

- ▷ Kontrollera däcktrycket när däcken är kalla. Minska inte ett förhöjt däcktryck till följd av varma däck.
- ▷ Fordonet har slanglösa däck. Sätt aldrig in slangar i dessa däck.
- ▷ Beakta basfordonets instruktionsbok.

- ▷ Beroende på utförande är fordonet som standard endast utrustade med en däckreparationssats.
- ▷ Om du har fått en punktering ska du ställa fordonet i vägkanten. Ställ upp en varningstriangel vid fordonet. Varningsblinkers sätts på.
- ▷ Däcken bör ej vara äldre än 6 år, då gummit torkar med åren. Det fyrsiffriga DOT-numret (Afb. 227,1) på däcksidan anger tillverkningsdatum. De första två siffrorna står för veckan de andra två för tillverkningsåret.

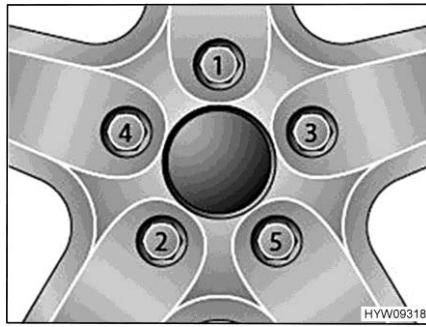
Exempel: 0718 Vecka 07, år 2018.

Afb. 227 DOT-nummer

Beakta:

- Kontrollera regelbundet (varannan vecka) däckens slitage, mönsterdjup och eventuella yttre skador.
- Observera det lagligt föreskrivna mönsterdjupet.
- Använd alltid däck av samma typ per axel.
- Beakta anvisningarna i fordonshandlingarna.
- Endast däck som är tillåtna för fälgtypen får användas. De tillåtna fälg- och däcktyperna för fordonet finns i fordonets fordonshandlingar, men även de auktoriserade återförsäljarna eller serviceställena står gärna till tjänst.
- Om du har nya däck bör du köra de första 10 milen med relativt låg hastighet, eftersom däcken behöver en viss körsträcka för att "greppa" ordentligt.

Afb. 228 Dra fast hjulmuttrarna eller hjulbultarna korsvis

- Dra fast hjulmuttrarna eller hjulbultarna i den ordning som anges i Afb. 228. Använd en momentnyckel och observera det angivna åtdragningsmomentet (se avsnitt 13.5.2).
- Kontrollera regelbundet att hjulmuttrarna eller hjulbultarna är ordentligt åtdragna. Om du har bytt däck ska hjulmuttrarna eller hjulbultarna dras åt efter 5 mils körning. Följ den ordning som anges i Afb. 228.
- Då nya eller nylackerade fälgar används bör hjulmuttrarna eller hjulbultarna dras åt efter ca 100 till 500 mil. Följ den ordning som anges i Afb. 228.
- Vid avställning eller under längre stillastående undvik att däcken plattas till och får skador på hjullagren:
Palla upp fordonet så att hjulen avlastas, eller flytta fordonet var fjärde vecka för att förändra hjulens läge.

13.2 Däckurval

- Fel däck kan leda till att däcken skadas och eventuellt punkteras under körning.

- Om däck används som inte är godkända för fordonet kan körtillståndet bli ogiltigt och försäkringen upphöra att gälla. Kontakta en auktoriserad återförsäljare eller ditt serviceställe om du har några frågor.

De däckstorlekar som godkänts för ditt fordon står i fordonshandlingarna, uppgifter om detta erhålls även hos de auktoriserade återförsäljarna eller serviceställena. Varje däck bör passa det fordon som det ska användas för. Detta gäller framför allt för dess yttre mått (diameter, bredd), vilka visas i den omnämnda storleksbeteckningen. Vidare bör däcken uppfylla kraven för varje fordon vad gäller vikt och hastighet.

Vikten utgår från den tillåtna maximala axelbelastningen fördelad mellan två däck. Den maximala lastkapaciteten för ett däck visas genom dess lastindex (= LI, referens för lastkapacitet).

Maximal tillåten hastighet för ett däck (med maximal lastkapacitet) bestäms genom dess hastighetsindex (= GSY, symbol för hastighet). Lastindex och hastighetsindex bestämmer däckets användaregenskaper. Detta utgör en del av den fullständiga, normaliserade dimensionsbeteckningen för varje däck. Dessa däckuppgifter bör överensstämma med dem i fordonshandlingarna.

13.3 Beteckningar på däck

215/70 R 15C 109/107 Q
(exempel)

Beteckning	Förklaring
215	Däckens bredd i mm
70	Däckens förhållande höjd till bredd i procent
R	Typ av däck (R = radial)
15	Fälgarnas cirkeldiameter
C	Commercial (transport)
109	Referens för lastkapacitet av enkeldäcken
107	Referens för lastkapacitet av tvillingdäcken
Q	Hastighetssymbol (Q = 160 km/h)

13.4 Användning av däck

- Köra över kantsten i trubbig vinkel. Däcken slits annars i vissa fall på sidorna. Om man kör över ett kantsten i spetsig vinkel kan detta skada däcken och dessa kan som följd gå sönder.
- Kör långsamt över uppstående brunnslöck. Annars kan däcken i vissa fall klämmas. Om man kör över ett brunnslöck i hög hastighet kan detta skada däcken och dessa kan som följd gå sönder.
- Stötdämparen bör regelbundet kontrolleras. Att resa med stötdämparna i dåligt skick orsakar tydligt ökat slitage.
- Vid ojämnt profilslitage, kontakta kundtjänst.
- Däcken får aldrig rengöras med högtryckstvätt. Däcken kan inom några få sekunder skadas och som följd explodera.

13.5 Hjulbyte

13.5.1 Allmänna anvisningar

- ▶ Ställ fordonet på jämn, stabil och halkfri mark.
- ▶ Lägg i ettans växel. Automatväxellåda: Ställ in läge "P".
- ▶ Dra åt parkeringsbromsen innan fordonet lyfts upp.
- ▶ Säkra fordonet med stoppklossar så att den inte kan rulla iväg.
- ▶ Lyft aldrig upp fordonet med hjälp av de fast monterade stöden.
- ▶ Om ett släp är påkopplat: Koppla av släpet innan fordonet lyfts upp.
- ▶ Sätt domkraften mot här för avsedda fästpunkter (se avsnitt 13.5.3).
- ▶ Överbelasta aldrig domkraften. Maximalt tillåten last anges på domkraftens typskylt.
- ▶ Använd endast domkraften för att kortvarigt lyfta upp fordonet för däckbyte.
- ▶ Starta aldrig motorn när fordonet är upphissat.
- ▶ Personer får aldrig ligga under det upplyfta fordonet.

- ▷ Se till att inte skada sprintarnas gångar och hjulbulten när du byter hjul.
- ▷ Dra åt hjulmuttrarna eller hjulbultarna korsvis (Afb. 228).
- ▷ Om man byter till andra fälgar (t. ex. alufälgar eller hjul med vinterdäck) måste man använda tillhörande hjulbultar med rätt längd och form. Om hjulen sitter fast ordentligt och bromssystemets funktion beror på detta.
- ▷ Alla 4 däck måste alltid vara av samma typ och storlek och vara tillåtna för fordonet.
- ▷ Fälgar och däck som inte är godkända för fordonet av kan påverka trafiksäkerheten negativt och måste därför testas och godkännas av ett auktoriserat provningsställe.
- ▷ Byt inte ut däcken korsvis.

- ▷ Säkra fordonet enligt gällande bestämmelser, t. ex. med en varningstriangel.
- ▷ Innan man byter ett hjul ska man kontrollera om fälg- och däckstorleken samt däckets bärförmåga och hastighetsindex stämmer. Använd endast de fälg- och däckdimensioner som står i fordonshandlingarna.
- ▷ Fordonsverktyget är anpassat till de monterade hjulmuttrarna eller hjulbultarna. När alufälgar är monterade, ska man ha med sig ett lämpligt verktyg för reservhjulet (stålfälg).
- ▷ Ytterligare information hittar du i basfordonets instruktionsbok.

Fordonsverktyget förvaras i fotutrymmet vid passagerarstolen under en golvsplatta.

13.5.2 Åtdragningsmoment

Fälgar	Åtdragningsmoment
Stålfälg	250 Nm $\pm$ 20 Nm
Alufälg	190 Nm $\pm$ 20 Nm

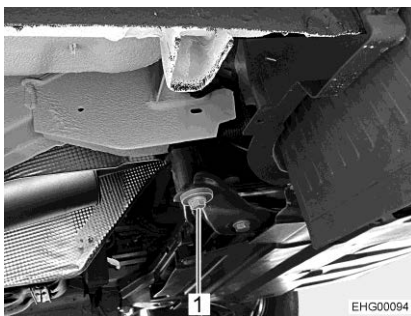
13.5.3 Byta hjul

- Domkraftens fotplatta måste stå plant på golvet.

- Se till att det utbytta hjulet genast lagas.
- Beakta de allmänna anvisningarna i detta kapitel.
 - Parkera fordonet på så jämn och fast mark som möjligt.
 - Lägg i ettans växel. Automatväxellåda: Ställ in läge "P".
 - Drag åt parkeringsbromsen.
 - Använd stoppklossar el. dyl. för att säkra fordonet.
 - Ta loss reservhjulet från reservhjulshållaren.
 - Lägg ett stabilt underlag under domkraften om fordonet står på mjuk mark, t. ex. en träbräda.

Afb. 229 Fästpunkt för domkraft (framaxel)

Afb. 230 Fästpunkt för domkraft (bakaxel)

- Sätt domkraften mot härför avsedda fästpunkter (Afb. 229,1 och Afb. 230,1).
- Skruva loss hjulbultarna några varv med hjulnyckeln, skruva inte ut dem helt.
- Höj fordonet tills hjulet sitter 2 till 3 cm över marken.
- Skruva ut hjulbultarna och tag bort hjulet.
- Sätt reservhjulet på naven och rikta det.
- Skruva in hjulbultarna, drag åt dem lätt korsvis.
- Veva ned domkraften och tag bort dem.
- Drag jämnt åt hjulbultarna med hjulnyckeln (åtdragningsmoment se avsnitt 13.5.2).

13.5.4 Däckbyte med alufälgar

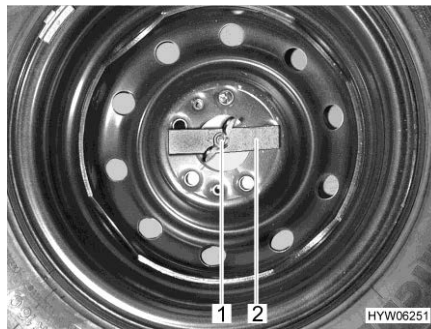

- Vid alufälgar och stålfälgar krävs olika typer av hjulbultar. Vid montering av alufälgar medföljer lämpliga hjulbultar för reservhjulet (stålfälg).

Hjulbytet görs på samma sätt för alufälgar som för stålfälgar (se avsnitt 13.5.3).

13.6 Reservhjulshållare

Reservhjulet förvaras i det bakre bagageutrymmet eller i det bakre lastutrymmet.

Afb. 231 Reservhjul i det bakre bagageutrymmet

Ta ut reservhjulet:

- Vingmutter (Afb. 231,1) lossas för hand och skruvas av.
- Tryckstycket (Afb. 231,2) tas bort.
- Reservhjulet tas ut.

13.7 Däcktryck

- ▶ För lågt däcktryck leder till att däckets överhettas. Däckets kan skadas.
- ▶ Kontrollera däcktrycket regelbundet innan du startar eller var 14:e dag. Fel däcktryck förorsakar överdrivet slitage och kan leda till att däcken skadas och eventuellt punkteras. Fordonet kan hamna i o-kontrollerbart läge.
- ▶ Använd endast ventiler som är godkända för föreskrivet däcktryck.

- ▷ Kontrollera däcktrycket när däcken är kalla. Minska inte ett förhöjt däcktryck till följd av varma däck.

Däckens bärighet och därmed hållfastheten hänger direkt samman med däcktrycket. Luft är ett flyktigt medium som även släpps ut ur däck.

Som tumregel gäller att tryckförlusten för ett fullpumpat däck är 0,1 bar/två månader. Kontrollera däcktrycket regelbundet för att undvika att däcken skadas eller punkteras.

- ▷ Uppgifterna om respektive lufttrycksvärde gäller för lastade fordon kalla däck.
- ▷ På varma däck ska trycket vara 0,3 bar högre än på kalla däck. Kontrollera däcktrycket igen när däcken är kalla.
- ▷ Ventilen som används måste vara godkänd för lufttrycket. Över 4,75 bar rekommenderar vi att en metallventil används.
- ▷ Toleransen för däcktrycket är +/- 0,05 bar.
- ▷ Uppgifter om max. tillåten axelbelastning finns i fordonets registreringsbevis.

Däcksdimension	Framaxel		Bakaxel	
	Max. axelbelastning i kg	Däcktryck i bar	Max. axelbelastning i kg	Däcktryck i bar
225/75 R 16 CP	1850	3,5	2100	4,8
118 R	2100	4,1	2430	5,5
225/75 R 16 C				
121/120 R				
235/60 R 17 C	1850	3,6	2100	4,8
117/115 R	2100	4,2	2430	5,3
eller 117/115 S				

Det angivna däcktrycket gäller för fullastade fordon.

Fler uppgifter om däcktryck finns i basfordonets instruktionsbok.

Kapitelöversikt

I detta kapitel hittar du hänvisningar för eventuella störningar och fel på ditt fordon.

Störningarna är listade med sina möjliga orsaker och förslag till åtgärder.

Nämna störningar kan åtgärdas utan större fackkunskaper och med mindre ingrepp. Om den hjälp som står i denna instruktionsbok inte skulle räcka, måste en auktoriserad fackverkstad undersöka och åtgärda störningsorsaken.

14.1 Bromssystem

- Kontakta en auktoriserad fackverkstad vid minsta lilla fel på bromssystemet.

14.2 Luftfjädring

- Kontakta en auktoriserad fackverkstad vid minsta lilla fel på luftfjädringen.

14.3 Elektrisk anläggning

- Vid byte av batteri för bodelen skall endast batterier av samma typ och samma kapacitet användas.

- Byte av säkringar, se kapitel 8.

Störning	Orsak	Åtgärd
Belysningssystemet fungerar inte längre fullständigt	Glödlampan defekt	Byt glödlampan. Beakta därvid korrekt Volt- och Watt-tal
	Säkring defekt	Byt säkring
Innebelysningen fungerar inte	Fel på belysning, stickförbindelse eller kablar	Kontakta kundtjänst
Elektriskt fotsteg kan varken dras in eller köras ut	Säkring på el-blocket defekt	Byt säkring på el-blocket
Fotsteget körs inte ut eller körs bara delvis ut (på vintern)	Mekaniken är frostig Skyddsanordning (klämskydd) har utlösts på grund av överlastström	Rengör fotsteget, ta bort isen
Ingen 230 V-försörjning trots anslutning	230 V-automatsäkringen har löst ut	Slå på 230 V-automatsäkringen

Störning	Orsak	Åtgärd
Startbatteriet eller bodelsbatteri laddas ej vid 230 V-drift	Jumbo-flatsäkring på startbatteri eller bodelsbatteri defekt	Byt jumbo-flatsäkring på startbatteri eller bodelsbatteri
	Ingen nätspänning	Automatsäkringen i fordonet kopplas på
	El-blocket är överhettat	För hög omgivningstemperatur eller ventilationen av el-blocket är hindrad
	För många förbrukare påslagna	Stäng av alla förbrukare som inte behövs
	Laddningsmodul i el-blocket defekt	Kontakta kundtjänst
Bodelsbatteri laddas ej av fordonet	Säkring på generator D+ defekt	Byt säkring
	Brytrelä i el-block defekt	Kontakta kundtjänst
Kontrolllampan 12 V lyser inte	12 V-försörjning fränkopplad	Koppla på 12 V-försörjning
	Batteri-brytaren på el-blocket fränkopplad	Koppla till batteri-brytaren
	Start- eller bodelsbatteriet är ej laddat	Ladda startbatteri eller bodelsbatteri
	Brytrelä i el-block defekt	Kontakta kundtjänst
	Flatsäkring på bodelsbatteri defekt	Byt flatsäkring på bodelsbatteri
12 V-försörjning fungerar ej	12 V-försörjning fränkopplad	Koppla på 12 V-försörjning
	Batteri-brytaren på el-blocket fränkopplad	Koppla till batteri-brytaren
	Bodelsbatteriet är urladdat	Ladda bodelsbatteri
	Jumbo-flatsäkring på bodelsbatteri defekt	Byt jumbo-flatsäkring på bodelsbatteri
	Brytrelä i el-block defekt	Kontakta kundtjänst
12 V-försörjning fungerar ej vid 230 V-drift	12 V-försörjning fränkopplad	Koppla på 12 V-försörjning
	Batteri-brytaren på el-blocket fränkopplad	Koppla till batteri-brytaren
	230 V-automatsäkringen har löst ut	Kontakta kundtjänst
	Laddningsmodul i el-blocket defekt	Kontakta kundtjänst
	Jumbo-flatsäkring på bodelsbatteri defekt	Byt jumbo-flatsäkring på bodelsbatteri
230 V-kontrolllampan lyser inte, trots att 230 V-nätspänning är ansluten	Nätanslutning är spänningslös	Kontrollera den externa nätanslutningen
	230 V-automatsäkringen framför el-blocket har löst ut eller kopplats från	Återställ 230 V-automatsäkringen

Störning	Orsak	Åtgärd
Ingen spänning i en ansluten förbrukare	Självtåterställande poly-switch-säkring har löst ut	Kontrollera stickförbindelser och kablar; koppla ur 12 V-försörjningen i ca 2 minuter och koppla sedan in den igen
	Självtåterställande poly-switch-säkring har löst ut flera gånger (3 gånger), systemet har kopplat ut motsvarande utgång permanent	Avhjälj orsaken till att poly-switchen har löst ut Upphäv den permanenta frångslagningen (koppla in 12 V-försörjning för bodeln, tryck på vridknappen och håll ned den i minst 3 sekunder)
Startbatteri laddas ur vid 12 V-drift	Brytrelä i el-block defekt	Kontakta kundtjänst
	Batteri-brytaren på el-blocket frångkopplad	Koppla till batteri-brytaren
Ingen spänning från bodelsbatteri	Bodelsbatteriet är urladdat	Bodelsbatteriet laddas omgående ▷ Djupurladdning skadar batteriet. Fulladda bodelsbatteriet innan fordonet ska stå stilla en längre tid Urladdning sker genom apparater i standby-läge (se kapitel 8)
Batteriladdning via solcellsmodulen fungerar inte	Störning i den elektriska förbindelsen till solcellsmodulen	Kontrollera stickförbindelsen och kablarna
	Säkring defekt	Byt säkring på el-blocket
	Laddningsregulator för solpanel defekt	Kontakta kundtjänst
Bodelsbatteri överbelastas ("kockar")	Batteriväljare fel inställd	Koppla om batteriväljaren
	Laddningsgivare eller relä defekt	Dra Jumbo-flatsäkringen på bodelsbatteriet och ring sedan kundtjänsten

14.4 Växleriktare

Störning	Orsak	Åtgärd
Uttag utan spänning (med extrautrustning växelriktare)	Växleriktaren har kopplat från på grund av en störning	Observera lysdioderna på växelriktaren
	Automatsäkringen i den extra säkringslådan har löst ut	Återställ automatsäkringen
Lysdioden "LOAD STATUS" (växelriktare) blinkar snabbt rött	För hög ingångsspänning	Kontakta kundtjänst
Lysdioden "LOAD STATUS" (växelriktare) blinkar långsamt rött	För låg ingångsspänning	Ladda bodelsbatteri
Lysdioden "LOAD STATUS" (växelriktare) blinkar periodiskt rött	Växleriktaren för varm	Minska belastningen, ordna bättre ventilation för växelriktaren
Lysdioden "LOAD STATUS" (växelriktare) lyser varaktigt rött	Kortslutning, polförväxling eller för hög belastning	Minska belastningen, åtgärda kortslutning eller felkoppling, tryck in apparatsäkringen igen
		Kontakta kundtjänst

14.5 Gasanläggning

- ▶ Vid defekt gasanläggning (gaslukt, hög gasförbrukning) finns det risk för explosion! Stäng huvudavstängningsventilen på gasflaskan omedelbart. Öppna fönster och dörrar och lufta väl.
- ▶ Vid fel på gasanläggningen: Det är förbjudet att röka, att tända öppen låga eller att aktivera elkontakter (ljusbrytare osv.). Kontrollera om gasledande delar och ledningar är täta, med läckagespray. Kontrollera inte med öppen låga.
- ▶ Kontakta en auktoriserad fackverkstad vid fel på gasanläggningen.

Störning	Orsak	Åtgärd
Ingen gas	Gasflaska tom	Byt gasflaska
	Stängd gasavstängningsventil	Öppna gasavstängningsventil
	Huvudavstängningsventilen på gasflaskan stängd	Öppna huvudavstängningsventilen på gasflaskan
	Utetemperatur för låg (-42 °C vid gasol, 0 °C vid butangas)	Högre utetemperatur skall avvaktas
	Installation defekt	Kontakta kundtjänst

14.6 Spis

Störning	Orsak	Åtgärd
Tändsäkringen går ej igång (flamman brinner ej efter att regulatören släppts)	För kort upphettningstid	Efter tändning hålls regulatorn tryckt i 15 till 20 sekunder
	Tändsäkring defekt	Kontakta kundtjänst
Flamman slocknar vid lågt läge	Tändsäkringsgivare står fel	Tändsäkringsavkännare ställs rätt (böjs ej). Avkännarens spets skall inte ligga högre än 5 mm ovanför brännaren. Avståndet mellan givarens hals och brännarkransen ska inte vara större än 3 mm; kontakta kundtjänst vid behov

14.7 Värmesystem/varmvattenberedare

Vid defekt anmäl detta hos närmaste serviceverkstad för motsvarande apparat. Adresslistor finns i dokumenten som följer med apparaten. Endast auktoriserad fackpersonal får reparera apparaten.

14.7.1 Värmesystem/varmvattenberedare med digital kontrollenhet CP plus

Störning	Orsak	Åtgärd
Värmesystemet tänds inte	Temperatursensor på kontrollenheten eller fjärrgivare defekt	Drag ut stickkontakten på kontrollenheten. Värmesystemet fungerar då utan termostat. Kontakta kundtjänst så fort som möjligt
Ingen indikering på kontrollenheten	Säkring på el-blocket defekt	Byt säkring på el-blocket
	Säkring i den elektroniska styrenheten har löst ut	Kontakta kundtjänst
	Bodelsbatteri defekt	Ladda (låt verkstad ladda) eller byt bodelsbatteri
Fel med felkod visas	Se tabell "Felsökningsanvisning"	Se tabell "Felsökningsanvisning"
Varmvattenberedaren töms, säkerhets-/avtappningsventilen har öppnats	Innetemperatur under 8 °C	Värmen sätts på
Säkerhets-/avtappningsventilen går inte att stänga	Temperatur vid säkerhets-/avtappningsventilen under 8 °C	Värmen sätts på
Fläkthjul låter högt eller går ojämnt	Fläkthjul smutsigt	Truma-service uppsöks

Felsökningsanvisning

Felkod	Orsak	Åtgärd
# 17	Sommar drift med tom vattenbehållare	Stäng av apparaten och låt den svalna. Fyll varmvattenberedaren med vatten
	Varmluftsutgångarna blockerade	Kontrollera utgångsöppningarna
	Insugning för cirkulationsluft blockerad	Åtgärda tilltappningen av cirkulationsluftinsuget
# 18	Gasttryckregulator nedisad	Använd regulatorvärmning (avfrostning) (om sådan finns)
	Andelen butangas i gasflaskan är för hög	Använd gasol (särskilt vid temperaturer under 10 °C är butangas inte lämplig för uppvärmning)
# 21	Rumstemperaturgivare eller kabel är defekt	Kontakta kundtjänst
# 24	Hotande underspänning Batterispänningen är för låg < 10,4 V	Ladda batteriet
# 29	Kortslutning i värmeelementet för FrostControl	Dra ur värmeelementets kontakt från den elektroniska styrenheten. Byt ut värmeelementet
# 41	Spärrad elektronik	Kontakta kundtjänst
# 42	Säkerhetsbrytaren har utlöst	(Används inte här)
# 43	Överspänning > 16,4 V	Kontrollera batterispänning och spänningskällor (t. ex. laddaren)
# 44	Underspänning Batterispänningen är för låg < 10,0 V	Ladda batteriet. Ersätt eventuellt det föråldrade batteriet
# 45	Ingen 230 V-försörjning	Kontrollera den externa nätanslutningen
	230 V-automatsäkring har löst ut	Slå på 230 V-automatsäkringen
	Överhettningsskyddet har utlöst	Återställ överhettningsskyddet. Låt värmesystemet svalna, ta bort anslutningslocket och tryck på Reset-knappen
#112, #202, #121, #211	Gasbrist	Öppna huvudavstängningsventil och gasavstängningsventil
		Anslut en full gasflaska
#122, #212	Stängd förbränningslufttillförsel eller gasutblås	Kontrollera om öppningarna är nedsmutsade (snömodd, is, löv etc.) och rengör vid behov
#255	Ingen förbindelse mellan värmesystem och kontrollenhet	Kontakta kundtjänst
	Kabel defekt	Kontakta kundtjänst

Om dessa åtgärder inte leder till att felet avhjälps ska du kontakta kundtjänsten.

14.7.2 Värmesystem/varmvattenberedare Alde

▷ Om ett fel uppstår i systemet visas orsaken på displayet.

Störning	Orsak	Åtgärd
Värmesystemet tändar inte vid gasdrift	Gasbrist	Öppna huvudavstängningsventil och gasavstängningsventil Anslut en full gasflaska
Värmesystemet tändar inte	För låg batterispänning	Ladda batteriet. Om batterispänningen överstiger 11 V startar värmesystemet automatiskt
Värmesystemet tändar inte vid 230 V-eldrift	Ingen 230 V-försörjning	Slå på 230 V-automatsäkring Anslut 230 V-försörjningen
Värmesystemet stängs av	Överhettning	Låt värmesystemet svalna. Koppla ifrån och åter till 12 V-strömförsörjningen för att återställa displayet
Värmen är igång men ingen värme på konvektorerna	Cirkulationspumpen fungerar inte	Slå på rumstermostaten Kontakta kundtjänst
Värmen och cirkulationspumpen är igång, men ingen värme på konvektorerna	Luft i värmesystemet	Avlufta varmvatten-varmesystemet

14.8 Klimatanläggning

Störning	Orsak	Åtgärd
Klimatanläggningen kylvärme inte	Ingen 230 V-försörjning	Anslut 230 V-försörjningen
	Säkring defekt	Kontrollera säkringen och byt ut vid behov
	Temperatur under 16 °C	-
	Temperaturen fel inställd	Ställ in temperaturen
	Luftfiltret nedsmutsat	Byt ut luftfiltret

14.9 Kylskåp

14.9.1 Allmänt

Vid defekt anmäl detta hos närmaste serviceverkstad för motsvarande apparat. Adresslistor finns i dokumenten som följer med apparaten. Endast auktoriserad fackpersonal får reparera apparaten.

- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

Störning	Orsak	Åtgärd
Kylskåpet kyler inte tillräckligt	Ventilationen av aggregatet är otillräcklig	Kontrollera om ventilationsgallret är övertäckt och ta vid behov bort hindret
		Ta bort ventilationsgallret och rengör utrymmet bakom (t. ex. från löv)
	Termostaten inställd på för lågt värde	Ställ in termostaten på högre värde
	Efterkondensator starkt frostig	Kontrollera om kylskåpsdörren stängs korrekt
	För många varma livsmedel las i kylskåpet inom en kort tid	Låt varma livsmedel kylas ned innan du lägger dem i kylskåpet
	Apparaten är inte så länge i drift	Kontrollera efter cirka 4 till 5 timmar igen, om kylskåpet kyler
Kylskåpet kyler inte i gasdriften	Gasbrist	Ta bort ventilationsgallret då och då
		Anslut en full gasflaska
	Öppna huvudavstängningsventil och gasavstängningsventil	
Kylskåpet kyler inte i 12 V-driften	Luft i gasledning	Stäng av apparaten och starta den på nytt (upprepa processen eventuellt 3 till 4 gånger)
	Säkring defekt	Byt säkring
	Batteriet är urladdat	Kontrollera och ladda batteriet
	Tändningen är frånslagen	Slå på tändningen
Kylskåpet kyler inte i 230 V-driften	Värmeelement defekt	Kontakta kundtjänst
	Säkring defekt	Byt säkring
	Ingen 230 V-försörjning	Anslut 230 V-försörjningen
	Värmeelement defekt	Kontakta kundtjänst

Störning	Orsak	Åtgärd
Kylskåpet sätts på även om nätanslutningen är i gasläge	För låg nätspänning	Kontrollera nätspänningen (kylskåpet växlar vid korrekt nätspänning automatisk tillbaka till 230 V-driften)

14.9.2 Dometic Automatik 10.5

Störningar uppmärksammas av en felkod med en varningssymbol i mitten av displayen och ett pipljud. Pipljudet varar i 2 minuter och upprepas var 30:e minut tills felet har rättats.

Varningar Alla störningar av typ VARNING återställs automatiskt efter att felet har eliminerats.

Störning	Orsak	Åtgärd
W01	Temperatursensor i kylskåpet defekt	Kontakta kundtjänst
W05	Växelström inte ansluten eller växelström < 190 V	Anslut kylskåpet till växelström eller välj en annan typ av energi, t.ex. gas eller likström
W06	Likström inte ansluten	Anslut kylskåpet till likström eller välj en annan typ av energi, t.ex. gas eller växelström
W11	Likström-överspänning (> 16 V)	Kontakta kundtjänst
Symbol "Bränslepump"	Tank-stopp-läge	Gasdriften är blockerad i 15 minuter. Vänta 15 minuter eller växla till ett annat driftläge.
W10 + pipljud	Dörren är öppen i mer än 2 minuter	Dörren stängs

Fel Alla störningar av typen FEL måste återställas manuellt. För att göra detta, tryck på manöverknappen i 2 sekunder.

Störning	Orsak	Åtgärd
E03	Ingen förbindelse mellan effektmodul och displayen	Kontakta kundtjänst
E07	Ingen kyleffekt i gasdriften	Kontrollera att apparaten står vinkelrät och nivellera den vid behov. Återställ felet. Kontakta kundtjänst, om felet uppstår på nytt.
E08	Ingen kyleffekt i växelströms-drift	Kontrollera att apparaten står vinkelrät och nivellera den vid behov. Återställ felet. Kontakta kundtjänst, om felet uppstår på nytt.

Störning	Orsak	Åtgärd
E09	Ingen kyleffekt i likströmsdrift	Kontrollera att apparaten står vinkelrät och nivellera den vid behov. Återställ felet. Kontakta kundtjänst, om felet uppstår på nytt.
E12	Fel i gasventiltestet	Gasdrift inte möjlig. Återställ felet. Kontakta kundtjänst, om felet uppstår på nytt.
E13	Internt kommunikationsfel	Gasdrift inte möjlig. Återställ felet. Kontakta kundtjänst, om felet uppstår på nytt
E50	Gasspärr efter 3 tändningsförsök	Tändning inte möjlig. Gasflaskan är tom. Byt gasflaskan. Återställ felet.
E51	Gasspärr internt fel i effektmодulen	Återställ felet. Kontakta kundtjänst, om felet uppstår på nytt.
E52	Jordslutning, gasventil	Återställ felet. Kontakta kundtjänst, om felet uppstår på nytt.
E53	Jordslutning tändningselektrod	Återställ felet. Kontakta kundtjänst, om felet uppstår på nytt

14.10 Vattenförsörjning

Störning	Orsak	Åtgärd
Läckagevatten i fordonet	Otätt ställe	Det otäta stället skall lokaliseras, vattenledningarna skall kopplas in på nytt
Inget vatten	Vattentank tom	Fyll på dricksvatten
	Avtappningskran inte stängd	Stäng avtappningskranen
	12 V-försörjning frångöpt	Koppla på 12 V-försörjning
	Brytare för vattenpump frångöpt	Koppla till vattenpumpen
	Säkring för vattenpumpen defekt	Byt säkring på el-blocket
	Vattenpump defekt	Byt (låt en verkstad byta) vattenpump
	Vattenledningen bockad	Räta ut vattenledningen, byt ut den vid behov
	El-block defekt	Kontakta kundtjänst

Störning	Orsak	Åtgärd
Toaletten har inget spolvatten	Vattentank tom	Fyll på dricksvatten
Indikeringarna för avloppsvatten och vatten visar fel mängd	Mätsond i avloppstanken eller vattentanken smutsig	Avloppstanken/vattentanken rengörs
Avloppstank kan ej tömmas	Mätsond defekt	Utbyte mätsond
	Avtappningskran igensatt	Öppna rengöringslock på avloppstanken och töm ut avloppsvatten. Spola avloppstanken
Utlopp på enarmsväxlaren igensatt	Kranfiltret är förkalkat	Tag ut kranfiltret och lägg det i ättiksvatten (endast för produkter av metall)
Hålen på vattenspridaren är förstoppade	Hålen förkalkade	Lägg vattenspridaren i ättiksvatten (endast för produkter av metall) eller rengör försiktigt hålen
Vattnet rinner inte ut ur duschkaret, eller rinner ut för sakta	Fordonet står inte vågrätt	Ställ fordonet vågrätt
Vattnet är grumligt	Smutsigt vatten påfyllt	Rengör vattentanken mekaniskt och kemiskt, desinficera därefter och spola med rikligt med dricksvatten
	Bottensats i vattentanken eller i vattensystemet	Rengör vattensystemet mekaniskt och kemiskt, desinficera därefter och spola med rikligt med dricksvatten
Smak- eller luktförändring av vattnet	Smutsigt vatten påfyllt	Rengör vattensystemet mekaniskt och kemiskt, desinficera därefter och spola med rikligt med dricksvatten
	Av misstag har bränsle fyllts på i vattentanken	Rengör vattensystemet mekaniskt och kemiskt, desinficera därefter och spola med rikligt med dricksvatten. Om det inte lyckas: Kontakta fackverkstad
	Mikrobiologiska avlagringar i vattensystemet	Rengör vattensystemet mekaniskt och kemiskt, desinficera därefter och spola med rikligt med dricksvatten
Avlagringar i vattentanken och/eller i vattenförande komponenter	Vattnet har varit för länge i vattentanken och i de vattenförande komponenterna	Rengör vattensystemet mekaniskt och kemiskt, desinficera därefter och spola med rikligt med dricksvatten

14.11 Påbyggnad

Störning	Orsak	Åtgärd
Luck-/dörrgångjärn svårmanövrerade	Luck-/dörrgångjärn är inte/för lite smörjda	Luck-/dörrgångjärn smörjes med syra- och hartsfritt fett
Gångjärn/leder i våtutrymme/badrummet svårmanövrerade/gnäller	Gångjärn/leder ej/för lite smörjda	Gångjärn/leder smörjes med lösningsmedels- och syrafri olja ▷ I sprayflaskor finns det ofta lösningsmedel
Gångjärn i stuvutrymme svårmanövrerade/gnäller	Gångjärn i stuvutrymme ej/för lite smörjda	Gångjärn i stuvutrymme smörjes med lösningsmedels- och syrefri olja
Motorhuvens stödbenssystem går tungt	Motorhuvens stödbenssystem är inte/för lite smörjt	Motorhuvens stödbenssystem smörjes med syra- och hartsfritt fett
Vevmanövrerad taklucka är svårmanövrerad	Den gängade spindeln är inte insmörjd	Smörj in den gängade spindeln
	Den gängade spindeln defekt	Installera ny gängad spindel
Den elektriska höjbara säng rör sig inte	Säkring defekt	Säkring byts
	Bodelsbatteri tomt, eller också har el-blocket stängts av på grund av underspänning	Ladda bodelsbatteri
	Drivenhet defekt	Manövrera sängen manuellt i nöddrift och kontakta sedan kundtjänst

- ▷ Reservdelar tillhandahålls hos auktoriserade återförsäljare och service-ställen.

15.1 Vikter av extrautrustningar

- ▶ Tillbehör, påbyggnadskomponenter, delar för ombyggnader osv. som **HYMER GmbH & Co. KG** inte har godkänt kan leda till skador på fordonet eller påverka trafiksäkerheten. Även om komponenter som vi inte har godkänt är registrerade i fordonshandlingarna eller som du har ett expertutlåtande för, betyder inte att produkten stämmer överens med våra garantivillkor.
- ▶ Varje förändring som utförs på fordonet efter leveransen kan påverka körförhållandet och trafiksäkerheten.
- ▶ Garantin gäller inte för skador som orsakas av produkter som inte har godkänts av **HYMER GmbH & Co. KG**. Detta gäller även för otillåtna ändringar på fordonet.
- ▶ Den "faktiska vikten" (vikt i körklart tillstånd plus vikten av extrautrustning) finns i COC-handlingarna (COC: Certificate of Conformity), som köparen får vid överlåtelse av fordonet. Tekniskt tillåtna totalvikten får aldrig överskridas!

I tabellen visas viktuppgifter för extrautrustningar som tillverkaren erbjuder. Om dessa föremål medförs i eller på fordonet och ej tillhör standardutrustningen, måste man ta hänsyn till dessa föremål vid beräkningen av lasten.

Samtliga viktsangivelser är "cirka" vikter.

Tabellen visar ett utdrag av möjlig extrautrustning.

Artikelbeteckning	Extra vikt (kg)
Släpvagnsanordning	63
Ytterfärg Crystel Silver Metallic	30
Takluckor	5
DuoControl	3
Gasfilter	1
Cykelställ för 3 cyklar	8
Spis Thetford	29
Keramisk toalett	10
Klimatanläggning tak	33
Komfort-stödben, 2 stycken	9
Markis 500 cm	50
Markis 550 cm	56
Motorcykelhållare	57
Multifunktionellt sideboard	15
Panorama-taklucka	12
Reservhjul	25
Satellitsystem (Oyster)	15
Solcellsanläggning	20
Fotsteg, elektriskt (förardörr)	8
TV-anläggning, smart multimediasystem från HYMER	10

Artikelbeteckning	Extra vikt (kg)
Elektrisk mörkläggningsrullgardin framfönster	16
Varmvatten-värmesystem (inkl. Booster)	55
Extra värme, förarhytt	4,5
Extra sittplats med trepunktsbälte	30
Extra sittplats (hopfällbar stol)	38
Extra bodelsbatteri (AGM)	30
Extra bodelsbatteri hybrid (litium)	25

16.1 Tekniska data

- ▷ Tekniska data i fordonsdokumentet är bindande.
- ▷ Genom monteringen av tillbehör kan fordonets mått och nettovikt förändras. Avvikelser inom ramen av fabrikstoleranserna (+/- 5 %) är möjliga och tillåtna.

16.2 Mått och tillåtet antal personer

B-ML	Cykelställ i cm	Längd i cm	Bredd i cm	Höjd i cm	Tillåtet antal per- soner vanligtvis/extra
i 780	450	790	235	296	4 + 1
i 790	450	790	235	296	4 + 1

Mer information om teknisk data finns att hämta i fordonsdokumenten eller instruktionsboken för basfordonet. Även auktoriserade återförsäljare och serviceställen kan vid behov tillhandahålla information.

Smörja bakaxeln

- ▷ Bakaxeln måste smörjas av auktoriserad återförsäljare/serviceverkstad.
- ▷ Bakaxeln ska vara avlastad när den smörjs.
- ▷ Vid smörjning måste ett av följande smörjfetter användas:
 - Stabutherm GH 461, Klüber
 - Cardex 3746 SP, CONDA(eller ett smörjfett som godkänts av chassitillverkaren)

12 V-förbrukare, komplettera	126
12 V-försörjning	
Slå från	127
Slå på	127
Störningsorsaker	234
12 V-kontrollampa	127
12 V-nät	112
12 V-säkringar	135
Avluftningssystem	137
För Thetford-toalett	137
12 V-uttag	113
230 V-anslutning	59, 133
Störningsorsaker	233
230 V-försörjning, se 230 V-anslutning	133
230 V-kontrollampa	129
230 V-nät	133
230 V-säkring	139
230 V-säkringslåda	139

A

Ad-Blue	52
Alufälgar	230
Anslutningsledning se 230 V-anslutning	133
Användning av däck	227
Armstöd, ställa in	43

Å

Åtdragningsmoment, hjul	229
Återförsäljare	224

A

Automatiskt energival-system (AES)	177
Avfallshantering	
Avloppsvatten	10
Fekalier	10
Sopor	10
Avloppstank	187
Avtappningskran	187
Nivå, visning	128
Reglage avtappningskran	187
Rengöring	206
Skötsel	206
Störningsorsaker	243
Tanklarm	129
Avloppsvattennivå, visning	128
Avluftningssystem (toalett)	192, 222
Avställning	
Kort tid	207
Över vinter	209
Tillfällig (toalett)	192
Avtappningskranar, monteringsställe	193

B

Backningskamera	49
Bakaxellast	28
Bakre bagageutrymme	27
Bakre lastutrymme	27
Bakre säng	93
Barnresesängar	91, 94
Barnsängar	91, 94
Batteri se startbatteri eller bodelsbatteri	115, 116
Batteri-brytare	125
Batterilarm	129
Batteriövervakning	125
Batterispänning, visning	127
Batteriväljare	125
Belastning	25
Bakre bagageutrymme	27
Bakre lastutrymme	27
Belastning se även last	25
Belysning	
Bak	219
Bodel	221
Förrarhytt	90
Front	217
Glödlampor, byte	216
Glödlamptyper, utvändigt	221
Invändigt	91
Lampor, rengöra	200
Sida	220
Störningsorsaker	233
Belysning, byte	
Nummerplåtsbelysning	220
Tredje bromsljus	220
Beteckningar på däck	227
Bilbarnskydd	39
Blinkers se körriktningsvisare	220
Bluetooth	114
Parkoppla mobil enhet	114
Till- och fränkoppling	114
Bodelsbatteri	116
Anvisningar	116
Batterilarm	129
Energibalans	119
Laddning	118
Monteringsställe	117
Spänning, visning	127
Störningsorsaker	234, 235
Urladdning	117
Bogsering	53
Bogserögla, montera	53
Bord	83, 84, 85
Förkorta	85
Förskjutning	84, 85
Förstora	85
Vrida	85

Bord med pelar-bordsben	
Bordsskiva, förskjuta.....	85
Bordsskiva, vrida	85
Brand	
Bekämpning.....	13
Förhållningssätt vid.....	13
Brandrisker, undvika	13
Brandskydd	13
Bränslepåfyllningsrör	52
Öppna	52
Stänga.....	52
Breddmarkeringslampa.....	220
Bromsar	38
Kontrollera.....	38, 233
Bromssystem, störningsorsaker	233
Butangas.....	17, 102

C

Campingflaskor, använda	18, 103
Centrallås.....	63
Fjärrstyrning.....	63
Låsa	63
Låsa upp	63
Checklista	
För avställning över vintern.....	209
För avställning under kort tid	208
För idrifttagande efter avställning	210
Innan resan börjar.....	33
Trafiksäkerhet	33
Cirkulationsfläkt.....	145

D

Däck	
Allmänna anvisningar	225
Användning av	227
Däcktryck	231
Däckurval	226
Lastkapacitet.....	228
Märkning	227
Onödigt slitage.....	15, 33, 225, 231
Däckbyte se hjulbyte	228
Dimljus	219
Diskhollock.....	31
Djupurladdning.....	111
Dörrar	
Ingångsdörr.....	63
Lås	65
Störningsorsaker.....	244
Dörrlås.....	65
Driftlägen, klimatanläggning (Truma).....	159
Driftlägen, kylskåp (Dometic).....	177
Driftlägen, varmluft-värmesystem	149
Driftlägen, varmvattenberedare (Alde).....	153

Driftlägen, varmvattenberedare (Truma).....	149
Driftlägen, varmvatten-värmesystem	153
Dusch	189

E

EI-block (EBL 30)	123
Funktioner	124
Monteringsställe	124
Elektrisk anläggning	
230 V-anslutning, störningsorsaker	233
Belysning, störningsorsaker	233
Förklaringar	111
Säkerhetsanvisningar.....	18
Störningsorsaker	233
Elmanövrerade ytterspeglar	48
El-scheman	
Blockkopplingsschema 12 V	141
Blockkopplingsschema 230 V	140
Energibalans bodelsbatteri.....	119
Extern gasanslutning.....	104
Extra fläkt för varmvatten-värmesystem.....	156
Extra hjul se reservhjul	230
Extrakomponenter se extrautrustningar	14
Extrastol.....	45, 46
Extrautrustningar	23
Beskrivning.....	9
Märkning.....	9
Säkerhetsanvisningar.....	14
Vikt	245

F

Faktisk vikt.....	22
Fälgstorlek	228
Fälgtyp.....	225
Färskvattennivå, visning.....	128
Fast installerade apparater.....	143
Anvisningar.....	14
Fjärrstyrning Truma-apparater	
Bluetooth	163
Mobilnät.....	163
Fjärrstyrning, centrallås	63
Fönster	69
Insektsnät	73
Plisségardin.....	73
Fönsterhiss.....	48
Fönsterrutor, rengöra	196
Förardörr, insida	
Låsa.....	66
Öppna.....	66
Förardörr, utsida	
Låsa.....	65
Öppna.....	65

Förarstol	42
Armstöd, ställa in	43
Ryggstödet, justera	42
Sätets lutning, justera	42
Ställa in i längdriktning	42
Stolshöjd, justera	42
Vrid i färdläge	42
Fordon, tvätta	196
Fordonsbelysning se belysning	216
Första idrifttagandet	21
Förtälsbelysning	220
Förvaringsfack i mellangolvet	82
Förvaringsutrymme	81
Fotsteg	55
Köra in	30
Köra ut	30
Skötsel	199
Varningssignal	30
Fotsteg, förardörr	30
Fotstegen	29
Frostrisk	181, 185

G

Garagedörr	66
Nödupplåsning	66
Gasanläggning	
Allmänna anvisningar	16
Automatisk omkoppling	106
Byta ut gasflaskor	106
DuoControl	106
Fel	17, 101, 236
Handhavande	106
Ingen gas	236
Störningsorsaker	236
Gasanslutning, extern	104
Gasavstängningsventiler	103
Symboler	103, 143
Gasbox	17, 102, 105
Gasfilter	109
Byte	212
Gasflaskor	
Byte	108, 110
Säkerhetsanvisningar	18, 102
Gasgrill	170, 171
Slå från	171
Slå på	171
Gaskokplatta	170
Slå från	171
Slå på	170
Gaslukt	17, 101, 236
Gasol	17, 102
Gasregulator	32

Gasspis	
Rengöring	201
Slå från	166, 168
Slå på	165, 168
Störningsorsaker	237
Gasspis se även spis	170
Gastryckregulator, skruvkopplingar	103
Gasugn	170, 173
Slå från	172
Slå på	172, 174
Glasfiberförstärkta plastkomponenter, skötsel	197
Glödlampor, byte	
Belysning bak	219
Belysning front	217
Belysning sida	220
Glödlamptyper, utvändigt	221
Ytterbelysning	216
Grill	171
Slå från	171
Slå på	171

H

Handbroms se parkeringsbroms	55
Hängbord	
Förkorta	86
Förstora	86
Ombyggnad till sängbotten	86
Hänvisningsetiketter	224
Heltäckningsmatta, rengöra	200
Hibernation Mode	207
Hjälp vid motorhaveri	36
Hjulbyte	228
Åtdragningsmoment	229
Med alufälgar	230
Hög gasförbrukning	17, 101, 236
Högtryckstvätt, tvätta med	195
Höjbar säng	
Öppna	92
Skyddsnät	92
Stänga	92
Stege	93
Höjbar säng, elmanövrerad	94
Förbereda driftberedskap	94
Nöddrift	95
Öppna	94
Överbelastningsskydd	95
Stänga	95
Huvudbrytare 12 V	127
Hydrauliska stödben	57

I

Idrifttagande	
Efter avställning över vintern	210
Efter tillfällig avställning	210
Indikeringar	
Batterispänning	127
Nivå, avloppstanken	128
Nivå, vattentank	128
Induktionskokplatta	
Barnsäkring	169
Slå från	168
Slå på	168
Information om miljöskydd	10
Ingångsdörr	63, 65
Insektsskydd	67
Innan resan börjar	21
Innebelysning	221
Innebelysning, störningsorsaker	233
Innerdörr, störningsorsaker	244
Insektsnät, fönster	
Öppna	73
Stänga	73
Insektsnät, rengöra	200
Insektsnät, uppfällbar taklucka	
Öppna	78
Stänga	78
Insektsnät, vevmanövrerad taklucka	
Öppna	78
Stänga	78
Insektsskydd, rengöra	200
Insektsskydd, taklucka Omni-Vent	
Öppna	79
Stänga	79
Inspektioner	211
Invändig skötsel	200
Isofix-barnsäkring	44

J

Jordfelsbrytare (FI)	133
Kontrollera	139

K

Kabeltrumma	133
Kapacitet, batteri	112
Klimatanläggning (Truma)	159
Automatisk drift	160
Belysning	162
Cirkulation	161
Driftlägen	159
Fjärrstyrning	160
Kylning	161
Luftfördelning	161
Slå från	160
Slå på	160

Timer	162
Tyst körning	162
Värmesystem	161
Klimatanläggning, störningsorsaker	239
Kondensvatten	69, 70
Kondensvatten på akrylglasrutan	70
Kondensvatten på chassigolvets skruvar	69
Kontrollampa, 12 V	127
Kontrollampa, 230 V-försörjning	129
Kontrollampa, toalett	190
Kontrollenhet, varmluft-värmesystem	145
Kontroller se checklista	33, 208
Konventionell belastning	23
Köra husbilen	35
Körhastighet	37
Körriktningsvisare	220
Kultryck	28
Kvävningsrisk	14, 69
Kylskåp	60
Driftlägen	177
Handhavande	179
Kyltemperaturreglering	178
Omkoppling mellan energikällorna	178
Ramvärme	179
Säkerhetsanvisning	175
Slå från	179
Slå på	179
Störningsorsaker	240
Ventilationsgaller, ta av	176
Vinterskydd	176
Kylskåpets ventilationsgaller, ta av	176

L

Läckagevatten i fordonet	242
Lampa se glödlampor, byte	216
Lampor	221
Rengöring	200
Längsgående sittbänk, ombyggnader för sänggående	100
Lås	
Förardörr	65
Ingångsdörr	65
Utvändig lucka	68
Låsknapp, överkantshängt fönster	70
Last	21
Beräkna	24
Beräkningsexempel	22
Sammansättning	23
Last se även belastning	21
Latrintank	
Ta ut	191
Tömning	191
Lättmetallfälgar se alufälgar	230
L-sittgrupp, ombyggnader för sänggående	99

Lucklås	
Ellipsformat	68
Öppna	68
Stänga	68
Luftfjädring	222
Fordon, höja	37
Fordon, sänka	37
Störningsorsaker	233
Luftmunstycken, inställning	144
Lyftbord	83
Bordshöjd, inställning	84
Bordsskiva, förskjuta	84
Ombyggnad till sängbotten	84

M

Markeringslampa	220
Markis	60
Mått, se tekniska data	247
Mekaniska stödben	
Köra in	56
Köra ut	56
Längd, justera	56
Mineralmaterialytor, rengöring	202
Möbelytor, rengöra	200
Monitor, backningskamera	49
Mörkläggningsgardin, förarfönster	49
Mörkläggningsgardin, passagerarfönster	49
Mörkläggningsgardin, taklucka Omni-Vent	
Öppna	79
Stänga	79
Mörkläggningsgardin, vindruta	49
Mörkläggningsrullgardin, rengöra	200
Mörkläggningsrullgardin, vindruta	
Nöddrift	75
Öppna	75
Säkra	75
Stänga	74
Motorhuv	50
Öppna	50
Stänga	50
Motorrum, skötsel	197
Multifunktionellt sideboard	83
Multimediasystem	31

N

Nackstöd	43
Montering	44
Ställa in	43
Ta av	43
Nivåklossar	55
Nyckelsats	21

O

Officiella prover	211
Oljenivå, kontrollera	51
Ombyggnader för sänggående	
Längsgående sittbänk och enkelsäte	100
L-sittgrupp	99
Överkantshängt fönster	
Insektsnät	73
Kontinuerlig vädring	71
Öppna	71
Plisségardin	73
Stänga	71
Överlast	25

P

Påfyllningsöppning för dricksvatten	
Öppna	184
Stänga	184
Panel (LT 98)	126
Panel se även indikeringar	126
Parkeringsbromsen	55
Drag åt	14
Passagerarfönster	
Öppna	70
Stänga	70
Passagerarstol	42
Armstöd, ställa in	43
Ryggstödet, justera	42
Sätets lutning, justera	42
Ställa in i längdriktning	42
Stolshöjd, justera	42
Vrid i färdläge	42
Personlig utrustning	23
Plasdelarna i toalett- och bodelen, rengöra	200
Platt bildskärm	31, 87, 88
Platt bildskärm, nedsänkbar	87
Plisségardin, fönster	
Öppna	73
Stänga	73
Plisségardin, förarfönster	49
Öppna	73
Säkra	49
Stänga	73
Plisségardin, passagerarfönster	49
Öppna	73
Säkra	49
Stänga	73
Plisségardin, uppfällbar taklucka	
Öppna	77
Stänga	77
Plisségardin, vevmanövrerad taklucka	
Öppna	78
Stänga	78

Prover, officiella	211
Provintervall	211
Provintervall	211
PVC-golvbeläggning, rengöra	200

R

Rengöring se skötsel	195
Reservdelar	222
Reservhjul	230
Reservhjulshållare	230
Reservnycklar	224

S

Säkerhets-/avtappningsventil	
varmvattenberedare	148
Monteringsställe	148, 193
Säkerhetsanvisningar	13
Brandskydd	13
Elektrisk anläggning	18
Hjulbyte	228
Släpvagnskörning	16
Spis	164
Trafiksäkerhet	15
Vattensystem	19
Säkerhetsbälten	38
Använda på rätt sätt	39
Rengöring	200
Säkringar	
12 V-säkringar	135
230 V-säkring	133, 139
För avluftningssystem	137
För nedsänkbar platt bildskärm	138
För Thetford-toalett	137
För varmvatten-värmesystem	137
Monteringsställen	135
Satellitsystem	138
Vid bodelsbatteriet	136
Vid startbatteriet	136
Säkringar se 12 V-säkringar och	
230 V-säkring	135
Sängar	91
Bakre säng, bredda	97
Enkelsäng bak, förlänga sängytan	98
Skyddsplåt/fallskydd	96
Satellitsystem	89
Med automatisk antenjustering	89
Serienummer	223
Sideboard, multifunktionellt	83
Sittplatsernas placering	47
Skåpluckor, störningsorsaker	244
Skinnöverdrag, rengöra	203
Skötsel	195
Avloppstank	206
Avställning över vintern	209
Avställning, kort tid	207

Fönsterrutor	196
Fotsteg	199
Glasfiberförstärkta plastkomponenter	197
Heltäckningsmatta	200
Högtryckstvätt, tvätta med	195
Insektsnät	200
Insektsskydd	200
Invändig skötsel	200
Köksinredning	201
Lampor	200
Möbelytor	200
Mörklägningsrullgardin	200
Motorrum	197
Plastdelar, invändigt	200
Plisségardin	200
PVC-golvbeläggning	200
Säkerhetsbälte	200
Skinnöverdrag	203
Tvättning	196
Tyget till dynorna	203
Underrede	197
Utvändig skötsel	195
Varmvatten-värmesystem	212
Vattenledningar	205
Vattensystem	205
Vattentank	205
Vindrutespolsystem	198
Vindrutetorkare	198
Vinter	207
Ytor av rostfritt stål	202
Skyddsnät, höjbar säng	92
Släpvagnskoppling	29
Med avtagbar kulhals	28
Släpvagnskörning	16
Allmänna anvisningar	28
Säkerhetsanvisningar	16
Smart-Battery-System	120
Smörja bakaxeln	212, 249
Snökedjor	32
Solceller	120
Spis	164, 170
Slå från	171
Slå på	170
Spis se gasspis eller gasugn	165, 167
Spolarvätska, fylla på	51
Standardutrustning	22
Startbatteri	
Batterilarm	129
Laddning	115
Monteringsställe	115
Spänning, visning	127
Störningsorsaker	234
Urladdning	115
Steg, höjbar säng	93
Stödben	56
Köra in	56
Köra in	58

Köra ut	56, 58
Längd, justera	56
Nödmanövrering	59
Stolar, justera	42
Stolar, vrida	80
Stolsvärme	43
Stoppkloss	55
Störningsorsaker	
12 V-försörjning	234
230 V-anslutning	233
Batteri	234
Belysning	233
Bodelsbatteri	234
Bromssystem	233
Elektrisk anläggning	233
Gasanläggning	236
Gasspis	237
Innerdörr	244
Klimatanläggning	239
Kylskåp	240
Luftfjädring	233
Påbyggnad	244
Skåpluckor	244
Startbatteri	234
Thetford-toalett	243
Värmesystem	237
Varmluft-värmesystem	237
Varmvattenberedare (Truma)	237
Vattenförsörjning	242
Växelriktare	236
Strömförsörjning multimediasystem	113
Symboler	
Gasavstängningsventiler	103, 143
Till anvisningarna	9

T

Taklucka Omni-Vent	79
Avlufta	79
Fläkt, stänga av	80
Fläkt, slå på	79
Förstärkningsfunktion	80
Öppna	79
Stänga	79
Ventilera	80
Takluckor	76
Uppfällbar taklucka	77
Vevmanövrerad taklucka	78
Taklucksfönster	
Kontinuerlig vädring	72
Öppna	72
Stänga	72
Tanklock, se bränslepåfyllningsrör	52
Tankning	52
Tekniska data	247
Tekniskt tillåten totalvikt	22, 24
Tillåten totalvikt se tekniskt tillåten totalvikt	21

Tillbehör, extra	14
Tjänstevikt	22
Toalett	190
Avluftningssystem	192
Kontrollampa	190
Säkring	137
Spola	190
Störningsorsaker	243
Tillfällig avställning	192
Vinterdrift	192
Toaletterum	189
Vädra	189
Torkarblad, byte	215
Trafiksäkerhet	33
Anvisningar	15
Checklista	33
TV-anläggning	86
TV-apparat	31
Tvätta med högtryckstvätt	195
Tyget till dynorna, rengöra	203
Typskylt	223

U

Ugn se gasugn	173
Underhållsarbeten	211
Kylskåp	214
Luftfjädring	222
Spis	214
Varmvatten-värmesystem	212
Underrede, skötsel	197
Uppfällbar taklucka	
Fälla upp	77
Insektsnät	78
Låsa i ventilationsläge	77
Öppna	77
Plisségardin	77
Stänga	77
USB-uttag	113
Uttag	
12 V	113
USB	113
Utvändig skötsel	195
Utvändiga luckor	68
Lucklås	68

V

Vädra	69
Toaletterum	189
Värme för bakre lastutrymme	158
Värmesystem	143
Avlufta	214
Cirkulationsfläkt	145
Första idrifttagandet	144

Luftmunstycken, inställning.....	144
Störningsorsaker.....	237
Varmluftspredning.....	144
Värmesystem, ytterspeglar.....	48
Värmevätska, fylla på.....	213
Värmevätska, byta.....	213
Varmluftspredning.....	144
Varmluft-värmesystem.....	145
Cirkulationsfläkt.....	145
Driftlägen.....	149
Kontrollenhet.....	145
Störningsorsaker.....	237
Varmvattenberedare.....	143
Varmvattenberedare (Alde)	
Tömning.....	154
Vatten, fylla på.....	154
Vattentemperatur, ställa in.....	154
Varmvattenberedare (Truma).....	145
Driftlägen.....	149
Säkerhets-/avtappningsventil.....	148
Störningsorsaker.....	237
Tömning.....	148
Varmvattenberedning, slå på.....	147
Varmvattenberedning, stänga av.....	147
Vatten, fylla på.....	148
Varmvatten-värmesystem	
230 V-eldrift, välja.....	153
Driftlägen.....	153
Extra fläkt.....	156
Gas och 230 V-eldrift, välja.....	153
Gasdrift, välja.....	153
Inställningsmeny.....	152
Kontrollenhet.....	150, 151
Skötsel.....	212
Startbild.....	152
Underhållsarbeten.....	212
Värmesystem, slå på.....	154
Värmesystem, stänga av.....	154
Värmevätska, fylla på.....	213
Värmeväxlare.....	157
Vätskenivå, kontroll.....	213
Verktygsmenyer.....	153
Varningsetiketter.....	224
Varningssignal, fotsteg.....	30

Vattenförsörjning	
Allmänt.....	181
Störningsorsaker.....	242
Vattenledningar, rengöra.....	205
Vattenpump.....	181, 182
Vattensystem	
Desinficera.....	206
Fyll på.....	182
Rengöring.....	205
Säkerhetsanvisningar.....	19
Skötsel.....	205
Tömning.....	185
Vattentank	
Fyll på.....	184
Nivå, visning.....	128
Rengöring.....	205
Tanklarm.....	129
Vatten, fylla på.....	184
Vatten, tappa av.....	185
Vattenvolym, minska.....	185
Växelriktare.....	120
Störningsorsaker.....	236
Ventilation.....	14, 69
Vevmanövrerad taklucka.....	78
Insektsnät.....	78
Öppna.....	78
Plisségardin.....	78
Stänga.....	78
Störningsorsaker.....	244
Vikt i körklart tillstånd.....	22, 24
Vikter av extrautrustningar.....	245
Viloläge, fordon (Hibernation Mode).....	207
Vilospänning.....	111
Vilostrom.....	111
Vindrutespolsystem, skötsel.....	198
Vindrutetorkare, skötsel.....	198
Vindrutewärme.....	30
Vinterskötsel.....	207

Y

Ytor av rostfritt stål, rengöra.....	202
Ytterbelysning	
Glödlampor, byte.....	216
Kontrollera.....	33
Störningsorsaker.....	233
Ytterspeglar, elmanövrerade, ställa in.....	48
Yttre anslutning se 230 V-anslutning.....	59